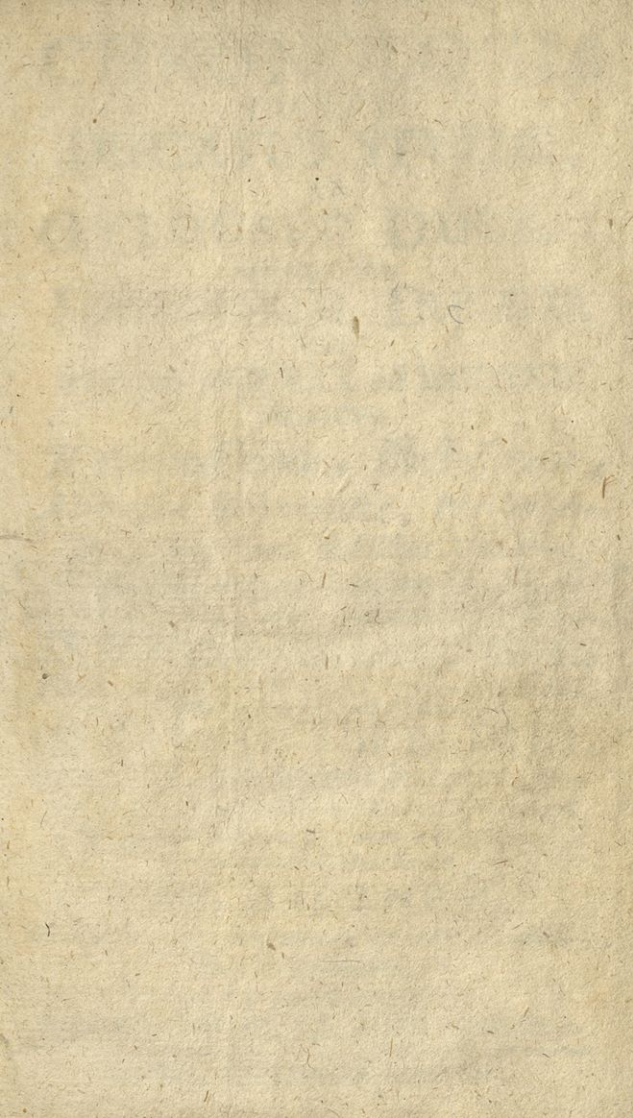
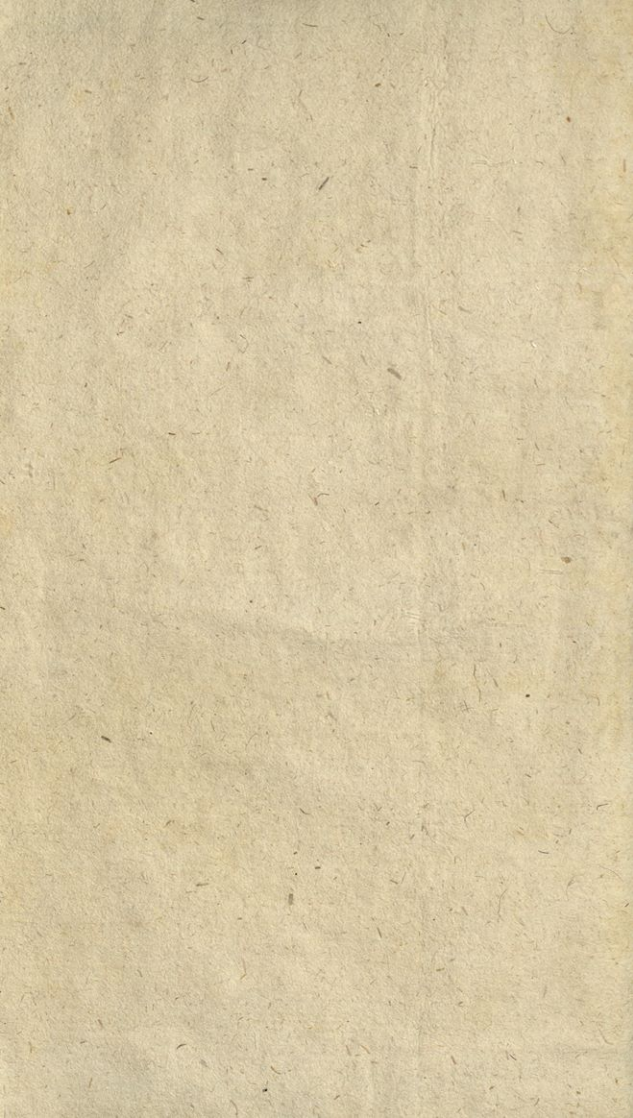

3545. III. B. f

CHRONOLOGIA
INCLYTI
DUCATUS STYRIÆ,

AB
OTTOCARO DUCE, I.

Ad excessum

LEOPOLDI, II. DUCIS III.

Sive

Ab Anno MCLXXX. ad MCCXXX.

DEDUCTA,

*Reverendissimis, Illustrissimis,
Admodum Reverendis, Perillustri-
bus, Prænobilibus, Nobilibus, Excellen-*

*tijs, ac Clarissimis censitis ad D.
Josephum* DOMINIS, DOMINIS *fr. Emil.*

SS. THEOLOGIÆ DOCTORIBUS

Dic: S. C. OBLATA, *Augustini.*
Cum per Reverendum Patrem,

OCTAVIUM BUCELLEN,

è Soc. JESU, SS. Theologiæ Doctorem, ejus-

démque in Alma ac Celeberrima Universitate Græcensi

Professorem Ordinarium, necnon designatum

Inclytæ Facultatis Theologiæ

PRO-DECANUM,

In Aulica, & Academica, ejusdem Societatis,

Divi Ægidij Basilica,

Supremâ hâc Laureâ exornarentur,

Anno Salutis MDCCXX. Die III. Septembris.

GRÆCIJ, Apud Hæredes Widmanstadij,

03005657A

N O M I N A

Dominorum, Dominorum

SS. THEOLOGIÆ DOCTORUM,

*Ordine, quo publicè pro supremâ hâc
Laurea dispiciârunt.*

Ad. Rever. Nob. Excell. ac Clariss. Dom. JOSEPHUS PICKL, Carinthus Villacensis, Proto-Notarius Apostolicus, Parochus ad S. Florianum in Kirchperg ad Raabam, olim Archiducalis S. J. Convictorum Collegij Alumnus Gyriensis, AA. LL. & Philos. Magister, SS. Theol. Doctor.

Adm. Rev. Nob. Excell. ac Clariss. Dom. JOANNES BAPTISTA KURSKY, Austriac⁹ Feldspurgensis, Parochialis Eccl. S. Georgij in Pürg, Styriæ Superioris in Valle Anasi Territorij Millestadiensis Parochus, olim Cæsarei Ferdinandæi Alumnus, AA. LL. & Phil. Magister SS. Theol. Doctor.

Adm. Rev. Nob. Excell. ac Clariss. Dom. MARTINUS JOSEPHUS SCHÄFFER, Styrius Windensis, Celsiss. & Reverendiss. S. R. I. Principis, & Episc. Seccov Secretarius, & Capellanus Aulicus, olim Archiducalis S. J. Convictorum Collegij Alumnus Gyriensis, AA. LL. & Philos. Magister SS. Theol. Doctor.

Adm. Rev. Nob. Excell. ac Clariss. Dom. JACOBUS JOSEPHUS JAMNIGG, Styrius Râstensis, ibidémque ad B. M. V. Parochus, olim Archiducalis S. J. Convictorum Collegij Alumnus Gyriensis, AA. LL. & Philos. Magister, SS. Theol. Doctor.

Reverendis. Prænob. Excell. ac Claris. Dom.
MATTHÆUS THOMAS FRANUL, de
WEISSENTHURN, Liburnus Fluminensis,
Celsis. & Reveren. S. R. I. Principis, & Episc.
Passav. Consiliar. Ecclesiast. ac ejusdem Cel-
situdinis, Epheborum Præfectus, olim Archi-
ducalis S. J. Convict. Coll. Alumnus Gyrien-
sis AA. LL. & Phil. Magist. SS. Theol. Doctor.

Adm. Rev. Prænob. Excell. ac Claris. Dom.
GEORGIUS JOSEPHUS SCHRÖKINGER
de NEIENBERG, Carinthus ex Valle Rosa-
rum, Proto-Notarius Apostol. Paroch⁹ con-
firm. ad S. Barbaram in Wölla penès Anken-
stein, olim Archiducalis S. J. Convictorum
Collegij Alumnus Gyriensis, AA. LL. & Phil.
Magister, SS. Theol. Doctor.

Adm. Rev. Prænob. Excell. ac Claris. Dom.
JOANNES BALTHASAR à RENZEN-
BERG, Styrius Cileensis, Decanalis, ac Parœ-
cialis Eccl. ad D. Georgium Petovij Curæ
Magister olim Archid. S. J. Convict. Collegij
Alumnus Gyriensis AA. LL. & Philos. Magi-
ster, SS. Theol. Doctor.

Adm. Rev. Perill. Excell. ac Claris. Dom.
CAROLUS ANDREAS de MARINELLI,
Italus Goritienensis, Cathedr. Eccl. Petinensis,
Canon. AA. LL. & Phil. Mag. SS. Theol. Doct.

Reverendis. ac Illustris. D. D. MAXIMI-
LIANUS, S. R. I. Comes ab ENGELSHAUS,
Carn. Labac. Celsis. ac Rever. S. R. I. Princ. ac
Ep. Passav. ejusq; Officij in infer. Aust. Consil.
Consist. AA. LL. & Phil. Mag. SS. Theol. Doct.

*Reverendissimi, Illustrissimi,
Admodum Reverendi, Perillu-
stres, Nobiles, Excellentes, ac
Clarissimi*

DOMINI, DOMINI
DOCTORES THEOLOGI.

*Olis folia innectimus,
dum Laureato Honori ve-
stro paginas presentes in-
scribimus, quæ Inclyti
Ducatûs Styriæ primor-
dia, per Ottocarum I. inchoata, gemi-
nôsque Leopoldos continuata explicantur.
Credimus hæc Vobis displicere non posse,
(3) post-*

DEDICATIO.

posteaquàm in principe hujus provinciae Atheno secundâ, eâque meliore Lucinâ Doctores Theologi nati estis. Ecqua enim Sapiente, qui orbem terrarum lustrare gaudet, digna magis, quàm exacta patrie notitia; nè videlicet perspectis regionibus, gentibusque exteris, domi tantum suæ hospes, & peregrinus sit. Assueis porrò veritati exploranda oculis, nihil isthïc occurreret, quod theatralem potius fabulam, quàm magistram temporum historiam decere videatur. Quidquid enim ad stabiliendam rerum gestarum fidem ex illius ævi monumentis conquiri poterat, non modò solerter inspectum, sed etiam plerumque verbótenus insertum est. Haud equidem diffiteri licet: per contextas ejusmodi lacinias illum nitorem destrui, quem uno, eodémque Stylo elaborata narratio præferre consuevit; obtemperandum tamen erat sæculi moderni genio, qui criticâ, eâque laudabili severitate rejicit, siquid in veteri chronologia synchronis, aut genuinis destitutum documentis, in medium adducatur. Neque verò patrio-

DEDICATIO.

riorum annalium transfiliuntur limites, etsi Pontifices, Cæsaresque Romani isthuc recenseantur. Præterquàm enim, quòd illis supremum in hanc provinciam, quoad sacras, profanasque leges imperium competat; complura Principum, Præsulùmque nostrorum acta cum gestis eorum adeò sunt connexa, ut sine his integra illorum notitia neutiquam possit obtineri. Proxima dein à cathedra Vaticana Salisburgensibus, & Aquilejensibus insulis dignitas, quorum illis in universam propè Styriam, his in residuam, Dravum inter Savumque, regionem præsularis dictatura inest. Fuit quoque olim pars aliqua, priusquàm videlicet comitatus Styrensis ab hac provincia divulsus Austria jungeretur, tiaris Pataviensibus obnoxia; ideòque harum antistites prætermittendi non erant. Cæterùm, siqua forsàn copiosè, aut exactè minùs dicta videantur; meminisse oportebit; eas solùm tabulas fuisse allegatas, quæ præ manibus versabantur, nonnullis

DEDICATIO.

etiamnum desideratis. Interim sub perpetui Laureæ ad immortale Ordinis Vestri decus, Patriæque hujus Academiæ gloriam constanter virete, valete, & favete

Honori Vestro

Addictissimis

**GRÆCENSIBUS
THEOLOGIS.**

OTTOCARUS I.

EX

MARCHIONE

ULTIMO

DUX STYRIÆ I.

Romani Pontificatus infulas Alexander III. Imperij diadema Fridericus I. Cæsar gerebat, cum felicibus utrinque auspiciis Styria Ducalis dignitatis apicem est assecuta. Annus huic purpuræ natalis, supra undecies centesimum reparatæ Salutis, octuagesimus erat, primique honores OTTOCARO ex avita stirpe Principi ultimo obvenerunt. Opportunum ad hos obtinendos aditum ruina dedit, qua ingens Gvelficæ Domûs potentia propè funditus eversa concidit. Postquam enim Henricus Leo, Saxonum, Bojorumque Dux, majestatis postulatus tribunal adire, causamque dicere contumax detrectavit;

Imperator haud amplius cunctandum ratus, ut Godefridus Colonienſis ſcribit: [Anno Domini M. CLXXX. in media quadrageſima curiam apud Geylinhuſen habuit. Ibi ſententiâ ipſius Cæſaris & judiciô cunctorum principum Dux Saxonie ducatu privatur.] Neque iſthic Cæſaris vindicta conſtitit, ſed proxima ſtatim æſtate Principem Boicis etiam fascibus ſpoliavit. Sic etenim Chronologus Richerſpergenſis: [Imperator curiam celebravit Ratiſbonæ III. Kal. Julij, cui etiam interfuerunt tres Cardinales Legati Apoſtolicæ. Ibi in præſentia curiæ Imperator publicè queſtus eſt de Duce Bavarie cognato ſuo, quòd videlicet jam multo tempore & regni, & vitæ ipſius Imperatoris inſidiator fuerit. - Tunc ex communi ſententia Principum adjudicatum eſt, cum debere removeri, quandoquidem ad juſtam reſponſionem vocatus non venit. Itaque poſt finitam curiam Palatinus Comes, Dominus Otto ſenior, ducatum Bavarie de manu Imperatoris ſuſcepit.]

II. Eſſi verò inter Principes hiſce comitiis præſentes, quos diploma Cæſareum Adalberto antiſtiti Friſingenſi datum, atque ab Hundio in metropoli Salisburgenſi vulgatum exhibet, OTTOCARUS noſter non legatur; verosimilius tamen eſt, quòd eodem hoc tempore è Marchione ultimo Dux Sty-

Styriae primus fuerit auctoratus. Landatus certè Chronologus illicò subjungit: [Otacharius ex marchione Ducis Styrensis nomen adeptus est eo anno, quò & gladio accinctus est.] Huic porrò, cùm non tantùm vetus Augustense chronicon, quod ita sonat: [Styrensis Marchio Otacher, mutato antiquitatis nomine, Dux appellari gloriatur,] sed etiam Garstense, & Admontense suffragentur, facilè arguitur in Australe, ubi anno sexagesimo nono legitur, [Odaccarus Marchio Styriae, filius Odaccari marchionis factus primus Dux,] aut amanuensium incuriâ errorem irrepsisse, aut istud de sola Cæsaris voluntate intelligendum esse, vi cujus eosdem honores tunc quidem decreverit, non tamen ante hunc annum contulerit. Atque ex hac præsumptione fors etiam illa prodiere diplomata, quæ ante præsentem epocham Ducis nomen fronte præseferunt, cùm interim pleraque solo Marchionis titulo gaudeant. Quare genuini Ducatus Styriae natales ab hoc anno neutiquam possunt removeri, cui soli hæc primordia debentur.

III. Augustus igitur felicia novis honoribus auspicia daturus, imprimis quidem cognatum sibi ex matertera, Sophia Gvelfica, Leopoldi fortis Styriae marchionis conjuge, nepotem Ottocarum, qui septi-

mum ultra decimum ætatis annum tunc agebat, per sacros antistites equestri baltheo ornari iussit, ut positâ prætextâ senatum adire, publicisque Imperij curis posthac interesse, Principi liceret. Nondum enim obsoleverat, etsi mutato nonnihil ritu, antiquissima consuetudo patria, quam etiam Romanæ historiæ princeps de moribus Germanorum laudat. [Arma sumere non ante cuiquam moris, quàm civitas suffecturum probaverit. Tum in ipso concilio vel principum aliquis, vel pater, vel propinquus scuto, frameaque juvenem ornant. Hæc apud illos toga, hic primus juventæ honos: ante hoc domûs pars videntur, mox reipublicæ.] Deinde verò à veteri Bojorum Imperio immunem dixit; nam olim, ut Henricus Stero in suorum annalium ingressu loquitur: [Quatuor marchiones Austriæ, & Styriæ, Istriæ, & Cham-bensis, qui dicebatur de Vohburg, evocati ad celebrationem curiæ Ducis Baviariæ veniebant, sicut hodie Episcopi & Comites ipsius terræ facere tenentur.] Postremò etiam purpurâ, unâ cum provinciæ fascibus ad posteros transiturâ, donatum, conceptis ritè verbis primum Styriæ Ducem inau-guravit; applaudente Præsulum Principum-que senatu, qui pristinam Germanici Im-perij

perij majestatem novo rursus splendore auctam gratulabantur.

IV. Princeps porrò ea dignitate præditus sedando inter Archi-Episcopum nostrum, & Comitem Ortenburgicum bello felicem statim operam impendit. Rem gestam Aventinus in Bojorum annalibus, vetustiore siquidem scriptore destituimur, ita recenset : [Romanus II. Noricorum Gurcensis Episcopus moritur. Mystæ atque populus Hermannum Ortenburgensem allegunt Pontificem. Conradus Salisburgensis Archimystes illos sibi contra fas beneficium præripuisse causatus, Theodoricum Juvaviensem Præpositum Gurcensi ovili absque consensu gregis imponit, contractisque copiis Hermanum Straßburgi apud Noricos obsidet. Petrus Bonus, Legatus Alexandri Pontificis Maximi frustra in rem præsentem vadit ; ab armis utrumque discedere, & Romæ potiùs jure disceptare jubet. Conradus hæc mandata flocci facit, obsidionem pertinaci animo continuat, obsessos fame expugnare pergit. Arbitristandem Ottone à Witelspach minore, præfecto prætorio Bojariæ, Odagrio Styrio, Hermannò Charionum Regulo, Ottone Bambergensi Episcopo, Hainrico Pontifice Brixinensi, pax sancitur. Hermannus pontificatu se abdicat, arcem tradit Conrado, qui

qui eam exussit.] Hæc annalista Bojcus, perturbato tamen ordine temporum, serò nimium adducit; cùm Gurcensem antistitem, de cuius successore lis exarserat, jam anno præcedente, Carinthum verò Ducem insequente mortalibus excessisse, certissima illius ævi monumenta doceant.

A. 1181. Perfunctus eò bellò Salisburgensis Metropoli cathedrali Divi Ruperti Basilicam, sacrilegis dudum facibus exustam, suisque propemodum ruderibus sepultam instaurare aggressus est. Dum igitur proxima statim hyeme solvendis parietinis operæ insudant, felici laborum auspicio Beati Virgilij, quondam Præsulis Juvavensis tumba, die decimâ sextâ mensis Februarij detecta est. Audiendus desuper Scriptor synchronus, etsi anonymus, ab Henrico Canisio evulgatus: [Anno Incarn. Dom. M. CLXXXI. decimâ quartâ Indiët. XIV. Kal. Martij - supramemorati fabrica monasterij, quæ schismatis persecutione conflagrante deperierat, sumptibus & jussu præclarissimi pastoris Chunradi, Salzburgerensis tunc Archi-Episcopi, - modò autem Moguntinensis Archipræsulis, dum à fundamentis cœpit ædificari, corpus Beati Virgilij, quod ob immensi temporis antiquitatem ab omnibus ignorabatur, contigit

reve-

revelari. Quadam die factum est, ut lapides è muro elapsi aliquantulum introspectandi aditum transeuntibus præbuisent. Diligentius aliquibus hoc ipsum considerantibus concavitatis patuerunt indicia, & picturæ vetustioris deaurata illic visa sunt schemata. Porro Canonicis hujus rei novitatem perquirentibus, & latius ejusdem muri aperturas patefacientibus inventa est Beati Virgilij tumba, & depicta imago, ejusdemque imaginis hujuscemodi epigrama: *Virgilius templum construxit schemate pulchro.* Præterea dies obitus ejus V. Kal. Decembr. - Ad tantæ igitur rei spectaculum plurimis rerum novarum cupidis, ut fieri solet, confluentibus, non pauci à doloribus diversis sunt allevati.] Sic ille, mox varia recensens beneficia, quæ Divi Antistitis patrocinio supplex clientum pietas impetravit.

II. Neque verò solius Virgilij, sed etiam Vitalis, Hartwici, ac Eberhardi tumulos coelestibus fulsisse gratiis Henricus Stero memorat. Horum nomina etsi Chronologus Richerspergensis disertè non exprimat, nihilominus addit; eodem ferme tempore, videlicet die decimâ nonâ Februarij arsisse Patavium, sed inter templi busta sacrorum antistitum cineres novis resplenduisse favoribus, dum ita scribit: [Revelatum est, nutu DEI sepulchrum B. Virgilij III. Kal.

Martij (librarij mendum contextus arguit) & cœperunt coruscare miracula ad sepulchrum ejus, & ad sepulchra aliorum Beatorum Pontificum in civitate Salzburgenfi. Non multò pòst locus Pataviensis combustus est XI. Kal. Martij circa medium diem cum monasterio majore S. Stephani. Statim verò & ibi cœperunt ostendi miracula ad sepulchrum B. Pilegrini Episcopi, & ad sepulchra aliorum Pontificum ipsius loci.] Neque dubium hîc pariter designari Divum Maximilianum, Laureacensem Episcopum, & Martyrem, ejus urna in eadem cathedrali Basilica asservatur. Quantum porrò hisce Præsulibus præter finitimas provincias quoque in acceptis Styria referat, jam alibi memoratum est.

III. Adulta dein æstate Alexander III. Pontifex Maximus in urbe Castellana III. Kal. Septembr. seu penultimâ mensis Augusti terris excessit, cùm rara felicitate, vi cujus quatuor Antipapas superaverat, Ecclesiæ gubernaculis in annum vicesimum secundum præsedisset. Sæviente atroci turbine, quo summum Sacerdotium, summumque Imperium dirè collidebantur, eidem Principes, Præsulesque nostri adversùs Cæsarem constanter adhæserant, ideoque etiam facile impetraverant, ut Collegiatæ Ecclesiæ Voraviensis, & Carthusiæ Seizenfis primordia
 - TAM + A lite-

literis Apostolicis fulciret, reliqua verò per Styriam asceteria multis favoribus, gratiis-que singularibus prosequeretur. Sepulchrali marmori in Lateranensi Basilica ad designandum obitus diem insculpti versiculi, quos magnum Belgij Chronicum recitat: *Hunc festis auxere suis Felix & Adau-ctus; cum quibus est felix factus, adauctus eis.* Exinde Humbaldus Ostiensis Episcopus, patriâ Lucensis, Kalendis Septembribus, seu proximâ ab Alexandri obitu, ut Gaufridus Prior Vossensis ait: [Feriâ tertiâ eligitur, sequenti Dominicâ primâ Septembris, (quæ erat dies sexta mensis ejusdem) coronatur, ab universo populo, & clero laudatur, Lucius III. vocatus.]

IV. Inter hæc confectum à Cæsare bellum Saxonicum, dum scilicet teste Godefrido Colon: [Ille quondam famosissimus in Romano Imperio Dux Henricus, humiliatus, & dejectus, tandem ad deditionem venit, nomine & officio principis privatur, quidquid ab Imperio, & Episcopis habuit, ei auferitur, finibus Imperij tribus annis cedere cogitur.] Relicta tamen in exilium abeunti, Brunsvicensis Dynastia, quæ novis postmodum ditionibus aucta, demum quoque in Ducatum evecta, magnisque ætate nostra prærogativis ornata est. Cæterùm hoc anno supremum vixisse Hermannum

Carinthiæ Ducem superiùs insinuatum est. Dum verò hujus funeri etiam Ottocari Ducis nostri fatum in Henrici Steronis annalibus jungitur ; neutiquam ipsius auctoris , qui superstitem postea principem fatetur , sed oscitantis cujusdam descriptoris error plusquàm palmaris est.

A. 1182. Recruduère dein sub anni sequentis initium vetera Senatûs , populique Romani in Pontificium Urbis imperium odia , dum usurpatam hucusque libertatem , quâ frænosa excutere nitebatur , à summo Antistite frustra petiit approbari. Erumpente igitur in publicum tumultum ferociâ Christi Vicarius urbem reliquit, seque trans montem Albanum Velitras recepit. Adhæsit abeuntis lateri Conradus Archi - Episcopus noster , eodemque in oppido cum cæteris Cardinalibus subscripsit Pataviensis Ecclesiæ privilegiis , teste Gewoldo hâc epochâ signatis : [Datum Velletr. per manum Alberti Sanctæ Rom. Ecclesiæ Presbyteri Cardinal. & Cancell. VI. Idus Maij Indiët. XV. Incarn. Dom. Anno M. CLXXXII. Pontificatûs verò Domini Lucij Papæ III. anno primo.] Nomen porrò suum , ordine septimum , Archimysta noster his verbis addidit : [Ego Chunradus Sabin. Episcopus, Salzp. minister subscripsi.] Ultimam econtrâ vitæ lineam duxit

duxit Udalricus II. postquam Aquilejensem cathedram, cui reliqua Dravum inter & Savum Styria obtemperat, ab anno praesentis saeculi sexagesimo primo infederat. Neque aliud praeter obitum illius, & successoris nomen Chronologus Admontensis memorandum reliquit, dum ita scripsit: [Udalricus Patriarcha Aquilejensis moritur, pro quo Gotfridus Abbas Sextensis.]

II. Princeps verò noster, cum usitata inter munia Juri dicundo forum in sacro templi Aegidiani coemeterio Græcij aperuisset, collegiatæ Ecclesiæ Seccoviensis immunitates non tantum roboravit, sed regalibus quoque prerogativis, diplomate subsequo expressis ampliavit. [Precibus assiduis, crebrisque monitis Dom. Wernheri Seccoviensis Præpositi benignas aures apposuimus, & antiquum factum Strenuissimi Patris nostri, Marchionis Otackari cum eodem Præposito fratreque Adalramo, viro illustri, & religioso Seccoviensis monasterij fundatore, nè oblivio aboleat, ad memoriam reducere duximus. Siquidem Pater noster genere, specie, dignitate, divitiis pollens jam dictum Fundatorem magnâ gratiâ familiaritatis habuit, eoquod idem adhuc in sæculari conversatione manens, multo fidelitatis obsequio tam corpore, quàm rebus, sibi servivit. Prædium namque suum montem

Star-

Starckenberch, villámque Trabstetten, milites quoque suos meliores, intrans claustrum, Patri nostro liberaliter contulit. Prætereà in prima curia Domini Friderici Rom. Imperatoris Inuictissimi Anno Dom. Incarn. M. CLII. Ratisponæ celebrata, uterque, scilicet Præpositus, & frater Adalramus, Patrem nostrum claustro suo in Advocatum elegit, cum grandi honoris magnificentia congregatis innumeris Principibus, tali videlicet tenore; ut ab omni molestia exactionis, quod vulgò nuncupatur Advocatus, idem claustrum immune, & liberum sub defensione sæpediti Patris nostri maneret in perpetuum. Pro quibus omnibus servitiis ei fideliter exhibitis Pater noster gloriosæ memoriæ, memorato claustro hanc prærogativam liberè concessit habere, ut si quis de suis rebus aliquid illò tradere, vel delegare vellet, in libero arbitrio tam offerentium, quàm recipientium consisteret. De his omnibus Nos per nostros commoniti, & à dilecto nostro Wernhero Præposito inducti per omnem ditionis & Ducatus nostri provinciam ad imitationem nobilissimi Genitoris nostri, quidquid ipse cum prædicto claustro fecit, vel ei contulit, nos facere, conferre, confirmare perenniter destinavimus, statuentes idem monasterium ab omni exactione advocatiæ liberum, & si

si quis nostrorum de suis rebus mobilibus ,
vel & immobilibus conferre voluerit illi lo-
co pro cœlesti præmio , licentiam nostram
habeat explendo voto suo. Quia verò
Dominus nomen & honorem nostrum di-
gnatus est augere , imensas gratiarum actio-
nes debemus ei reddere. Inde & adhuc
adijciimus decernentes , si Dominus humi-
litem eorum respicere , paupertatique di-
gnetur consulere , venas salis , sive metalli
per omnem fundum ecclesiæ ostendendo ,
sine inquietudine valeant excolere , & in
usus suos redigere. Hoc enim priùs illò
tradidimus , & nunc stabilire , & in notitiam
posteritatis transmittere volumus ; sicut Pa-
tri nostro ab Imperiali largitate , & Nobis
à Patre nostro collatum fore scimus , quò
ipsi pro nostris nostrorumque reatibus sup-
plicent instantiùs. Ut autem hæc certa &
inconvulsa in superventuris maneat gene-
rationibus , ea sigilli nostri impressione , &
testium subscriptorum appositione roborari
jussimus , quorum sunt hæc vocabula : Otto
de Chunigesperch , Heinrich de Scharphen-
perch , Amelbrecht de Lochuse , Poppo de
Albekke , Rudolph de Flaze , Heinrich de
Truchsen , Herrand , & Reicher de Wildo-
nia , Albertus , & Heinrich de Duncken-
stein , Wülſing de Stubenberch , Otto , &
Ottolf de Greze , Chunrad , & Rudolf de
Chin-

Chindeberch, Silbung de Varin, Dietmar,
 & Ulrich de Puttinowe, Lantfrid de Eppen-
 stein, Suicker de Gestinch, Lantfrid de Ra-
 menstein, Rapoto de Putina, Heinrich de
 Schwarzah, Gerhart de Chrumbach, Chal-
 hoch de Scratenstein, Otto sun de Vustrice,
 Hartnid de Rabe, Albertus de Grime-
 stein, Ludwich de Slierbach, Sifrid de Chra-
 nichberch, Dietrich de Giscowe, Hein-
 rich de Pranck, Wigand de Massimberch,
 Pabo de Hohenstoufe, Chunrad de Pranck,
 Durinc de Vustrize, Durinc de Emerberch,
 Albertus de Lochuse, & alij multò plures,
 qui viderunt, & audierunt. Actum Anno ab
 Incarn. Dom. M. CLXXXII. Indictione XV.
 Tertio Kal. Decembr. in vigilia S. Andreæ
 Apostoli, fer. II. ante ecclesiam S. Ægidij
 horâ diei tertia, Foro Graeze feliciter,
 Amen.] Et verò è subscriptorum testium
 elencho sat elucescit, quantus jam illa
 ætate in Styriæ Ducatu splendor nobilita-
 tis, etsi hunc fulgorem pientissima Princi-
 pis munificentia transcenderit.

A. 1183. Inter hæc Senatus Populusque Ro-
 manus exilio Pontificis haud contentus, ferro
 insuper, & flamma in ditiones sacras desæviit,
 præcipuè verò Tusculum, à milite Cæsareo
 infessum, acriter infestavit. Imperator,
 ut misso exercitu perduelles compesceret,
 fluctu-

fluctuanti Longobardiæ tranquillitatem integram reddere decrevit. Peculiaris ergo Præsulum, Principumque Senatus Constantiæ ad lacum Bodamicum indictus est, eoque pariter urbium Legati ex Insu-
bribus venire iussi. Auditis, & discussis proluxa consultatione querelis concordia demum iis legibus sancita, quas liber de pace Constantiæ [Anno M. CLXXXIII. Indict. I. in solemni curia VII. Kal. Julij] promulgatus, subscriptusque comprehendit.

II. Pacatâ igitur Longobardiâ ad comprimendam urbis tumultuantis seditionem, ut Rogerius Hovedenus narrat [Christianus Moguntinus Archi-Episcopus, Domini Frederici Romanorum Imperatoris Cancellarius, magno congregato exercitu advenit, cui Romani resistere non valentes Romanam redierunt, quos prædictus Cancellarius persequens omnia ad Romanos pertinentia devastavit, - suburbana incendio tradens, Romani verò videntes se perditioni traditos, machinabantur, qualiter prædictum Cancellarium dolo interficerent. - Erat namque prope locum illum fons nitidissimus aquæ, quam solitus erat Cancellarius, & exercitus ejus vino mixtam potare. Fontem itaque - affecerunt veneno, ita ut manans aqua corrumpetur. Ut igitur potavit ex ea Cancellarius, festinæ morti succ-

succubuit. Occubuerunt & post illum plusquam mille homines, qui ex prædicto fonte potaverunt. Cum autem obitus Cancellarij divulgaretur, exercitus ejus dissipatus est, & in fugam conversus, & Romani acrius insurrexerunt in Dominum Papam.] Hucusque Rogerius.

III. Acerbum istud Præsulis militaris funus utrique Archi-Episcopo nostro, videlicet Conrado III. & Adalberto II. opportunum ad pristinas tiaras aditum referavit. Sic etenim vetus Chronicon Moguntinum : [Auditâ morte Domini Christiani Imperator intimè doluit, & universa ejus curia, & omnes quotquot intellexerunt gravibus suspiriis sunt turbati. - Post hæc principes quidam Dominum Conradum, Salzburgensem Archi-Episcopum, Imperatoris recuperatâ gratiâ reformant, ita ut ipse Imperator eundem Archi-Episcopum Conradum ad Moguntinensem Ecclesiam redire postularet. - Suscipitur ergo Dominus Conradus in Ecclesia Moguntinensi, tanquam fuisset Angelus DEI.] Dum idipsum breviter Chronologus Richerspergensis adstruit, ulteriùs subjungit : [Archi-Episcopus etiam Dominus Adalbertus ex præcepto Imperatoris, & unanimi omnium Salzburgerensium electione cathedram suam recepit, & in XIII. Kal. Decemb. rursus Ecclesiæ suæ cum

cum favore omnium reinthronizatus est.] Ambo itaque Antistites , quas septimo abhinc anno urgente Cæsare , & jubente Pontifice cesserant , instauratis feliciter auspiciis infulas receperunt. Merebatur sanè reduces postliminiò honores egregia utriusque virtus , quæ magnis licèt calamitatibus pressa , constanter semetipsâ celsior assurrexit.

A. 1184. Proximo dein anno MCLXXXIV. prout Otto San - Blasianus refert [Fridericus Imperator sedatis in Germania cunctis bel-
lorum turbinibus generalem curiam regni optimatibus in Pentecoste apud Moguntiam indixit , ibique filios suos Henricum scilicet Regem , & Fridericum Svevorum Ducem gladiò accingi , armisque insigniri disposuit. - Itaque sacrâ die cum maxima lætitia solemniter celebratâ , exquisitisque conviviis sumptuosissimè exhibitis gloriosè peractâ , feriâ secundâ (quæ in vicesimam primam mensis Maij diem inciderat) celebratis manè missarum solemnibus filij Imperatoris Henricus Rex , & Fridericus Dux armis accincti , militarique palæstra alacriter exercitati , militiæ cingulum sumpserunt.] Adfuit solemnitati huic Isenricus Admontensis Abbas , amplissimâsque à Cæsare tabulas obtinuit , vi quarum omnia antiquissimi illius in Styria Monasterij jura singillatim recensita , & confirmata fuere. [Acta sunt hæc Anno Dom. Incarn.

B

Milles,

Milles. centes. octuages. quarto, Indiēt. II. regnante Domino Friderico Romanorum Imperatore gloriosissimo, - Datum apud Maguntiam. } Augustus dein, relicto in Germania Henrico filio, Italiam petiit, ut instituto per suum Antistitem conventui interesset. Decretū in eo concilio, ut Romani compescerentur, extirparentur hæerici, & Palæstinæ subsidia mitterentur, quæ fusiori calamo illius ævi scriptores prosequuntur. Soluta conventu Imperator Papiam recessit, Archi-Episcopus verò noster in aula pontificia perstitit, simulque bullam à Gewoldo in Metropoli Salisburgensi vulgatam meruit, quâ etiam successoribus ejusdem perpetua Legati Apostolici dignitas corroborata est.

II. Dum hæc in Italia agerentur, Dux noster Ottocarus pientissimam matrem non tam amisit, quàm ultima eidem parentalia solvit. Jam antea siquidem mundo excesserat, sed hoc demum anno felicem quoquæ æternitatem adiit, ut Chronologus domesticus breviter, sed accuratè notat: [Chuni-gunt Marchionissa, monialis Admontensis obiit.] Parentem Dietpoldum II. Marchionem Vohburgicum, matrem Adelhaidam Polonam habuit. Floridâ ætate Ottocaro V. Styriæ Marchioni juncta, sed eodem rursus vicesimo abhinc anno viduata est. Postea-quàm verò unicum, quem susceperat, filium
ad

ad reipublicæ gubernacula sôlicitè educa-
vit, rerum pertæsa mortalium, abjectâ pur-
purâ, claustrum petiit ; tunc demum se
rata dominam, dum inter sacræ familiæ
obsequia ultimam omnium ancillam ageret.
Ad religiosæ igitur virtutis præmia die vice-
sima prima Novembris abiit, quam minio
signatam ejusdem Parthenonis Necrologium
exhibet: [XI. Kal. Decembr. Chunigundis
marchionissa conversa.] Suffragantibus pa-
riter Seccoviensibus tabulis: [XI. Kal. Dec.
Chunigunt marchionissa, mater Ducis Sty-
rensis.]

III. Graviore luctu aulam, provinciâ-
que universam profligata Ducis valetudo
perculit. Prima latentis mali indicia suffu-
sus inusitato pallore vultus dederat, quo
pristina juvenilis oris gratia paulatim deco-
qui cœperat. Pugnatum pharmacis, sed per-
tinax sanguinis putrescentis tabes in aper-
tam demum lepram erupit. Ottocarus ipse
luem hanc immedicabilem ratus, simulque
matris exemplô motus fasces deponere, Sty-
riamque Austriaco Principi vendere decre-
verat ; nè fors prodigæ pietati aurum deesset,
quod rursus in templa dilapidaret. Hæc
animi sensa literis sequentibus prodidit,
quas Voraviensibus Divi Augustini Canon-
icis contulit.

IV. Quia teste sacrâ scripturâ, eleemosynarum largitate peccata remittuntur fidelibus, idcirco nos timoris Divini, & amoris intuitu pro salute nostra, & omnium antecessorum Parentum nostrorum, cogitavimus terram Styriæ dilecto consanguineo nostro Liupoldo, Duci Austriæ, ex nimia nostri corporis infirmitate venundare proprietariè cum omnibus suis pertinentibus, excepto quingentos mansus pro salute nostra ad cœnobia, quæ felicissimus Pater noster Otakarus Marchio fundavit, videlicet Vorowe, Seides, unâ cum hospitali in Cerwalde, pro remedio animarum nostrarum, omniumque fidelium defunctorum, & ad promotionem eorundem cœnobiorum, quorum fundator hæreditariè nos tantum adhuc supervivimus, eosdem redditus ad prædicta loca distribuendo. Cum enim locum Vorowensem ex plantatione novella, & nimio dilecti patris nostri piæ memoriæ foundatione diligeremus affectu, optimas villas in Marchia sitas, Lavenz, & Müldorf, quæ ad nostrum spectabant dominicale, eidem loco contulimus liberè in perpetuum serviendas. Similiter advocatiam potestativâ manu volumus, quicumque Dominus terræ superstitit nostri loco, absque exactione qualibet, humiliter in DEO nostri causa, & Charissimi patris nostri protegat deinceps, & defendat. Emendietiam,
&

& vendendi ea, quæ ad necessitatem pertinent, ejusdem monasterij provisoires liberam habeant facultatem. Eundi, & redeundi, ducendive jus, seu etiam thelonci exactiones, statuimus: ut in tota terra nostra, nullus ab eis de cætero exigere præsumat. Ut autem hæc nostræ traditionis chartula firma permaneat, sigilli nostri impressione decrevimus roborare. Hujus rei testes sunt Herrandus de Wildonia, Fridericus de Pettovia, Liutoldus de Hohenstouff, Henricus de Steinperge, Gundackar de Steinbach, Rapoto de Püten, Henricus de Schwarzach, Gotschalcus Schierlinch, & frater suus Otto, Duringus de Starchenberch, Willehalmus de Waigerberch, Udalricus, & Sigefridus fratres de Chranichperch, Karolus Pincerna, & alij quàm plures. Acta sunt hæc anno Incarnationis Domini Millesimo, centesimo, octuagesimo quarto, verè feliciter, Amen.

A. 1185. Verùm hisce consiliis proximo statim anno MCLXXXV. intercessisse antistites, nobilesque Styriæ, mutata postmodum sententia docuit. Neque illis argumenta deerant, quibus Duci meliora suaderent. Censebant imprimis: nondum adeò conclamatam Principis valetudinem, quominus evocatis peritioribus archiatriis, adhibitisque melio-

ribus antidotis instauranda videretur. Spem hanc fulciri ab ætate juvenili, quæ alterum & vicesimū natalem haud excederet, magnūque pharmacis robur adderet. His etiam fallentibus, in corpore, quantūvis imbelli, superesse vim mentis integram, gestandæ diutius reipublicæ parem. Exemplum haberi in Balduino Solymorum rege, qui pariter hanc tabem propè cum lacte suxerat, & nihilominus sceptrum constanter æquè, ac feliciter gerat. Nec extorquendas subditis ante fata suprema lachrymas, quæis gubernio defunctum citiùs, quàm mortuum Principem clementissimum deplora-
rent. Quodsi fors spectata rerum vicissitudine successorem legere placeat; sibimetipsis illud in votis esse, ut præ cæteris ob illustria sanguinis cognati decora, provinciásque situ, mutuísque nobilium affinitatibus junctas, Leopoldus Austriacus nuncuparetur. Id verò seclusâ omni nundinatione agendum, quæ majestati principis parùm decora, provincialibus etiam perniciosa foret. Facile contemni subditos ære comparatos, violatísque juribus, & privilegiis non minùs opprimi, quàm si ferro domiti, victoris arbitrio se permisissent. Conficiendas igitur tabulas, quarum vigore tum antiquis patriæ legibus, ordinūque immunitatibus, tum præ-

præcipuè ipsius principis, quamdiu superstes vixerit, dignitati caveretur.

II. Acquievit consultis melioribus Princeps, tabulasque confici jussit, quibus Leopoldo Austriaco, illæsis tamen antiquis juri-
bus, ordinumque prærogativis, hæredita-
rius Ducatus Styriæ transcriberetur. Ipse-
met verò nuperam in asceterium Voraviense munificentiam, novâ rursus erga novum an-
tistitem benignitate auxit. Decesserat hâc
æstate, annis, meritisque plenus, ut chartæ
domesticæ memorant, primus ordine Præ-
positus Leopoldus, XI. Kal. Julij, rebus hu-
manis exemptus, etsi fasti mortuales eccle-
siæ Seccoviensis discrepent. Hujus tamen
anteà primum fuisse Decanum, ex seris suc-
cessoribus ejusdem, Thomas Jurichius, sin-
gulari virtute, ac eruditione conspicuus in suis
collectaneis annotatum reliquit, dum se-
quentia conscripsit. [Inter primos Cano-
nicos, qui de choro Salisburgensi S. Ruperti
ad ecclesiam S. Mariæ in Feustriz venerant,
fuit Liupoldus, qui factus est Decanus Sec-
coviensis. Sed non est memoria ejus sub no-
mine Decani in necrologiis. In necrologio
confraternitatis: Pridie Idus April. Tuticha
conversa soror nostra, soror Liupoldi Præp. Fo-
rowensis, XII. Kal. Apr. Liupoldus laicus, pa-
ter Liupoldi Præp. Forowensis, VI. Kal. Aug.
Liupoldus, primus Præpositus Forowensis

frater noster. Quia ergo non est credibile, Liupoldum inter primos Canonicum, & Decanum Seccoviensem, in Necrologiis fuisse omissum, in quibus diligentissimè, & exactissimè omnium defunctorum nomina, eorùmque status, & officia consignabantur, in promptu est conjicere: Liupoldum nostrum Decanum, postea primum fuisse Præpositum in Vorau.] Suffectus itaque Leopoldo Bernardus, dum sacra Principi obsequia detulit, ab eo membranam in gratiæ reciprocae tesseram accepit. Vi hujus statutum: ut si quis agros, fundosque suos cœnobio Voraviensi liberaliter addixerit, ea munificentia Ducali autoritate rata, firmaque impofterum censeretur. [Actum Anno Dom. Incarn. Mill. centes. octuages. quinto, Indiēt. tertia, IX. Kal. August. feriâ IV. in vigilia S. Jacobi, in foro Græce, feliciter.] Imminente autumno Princeps ad lustranda Styriæ, Hungariæque confinia Græciô profectus, cùm jam antea Carthusiæ Seizenensis inopiam à pusilla, steriliq; eremo inductam, pingvioribus fundis, annisq; ex ærario ducali censibus sublevâisset, peculiare quoque immunitates per diploma [Datum in Ratkerspurch V. Kal. Octobr.] indulgit. Mitigavit piis hisce favoribus suum pariter dolorem Princeps, quem hoc anno, siqua catalogo recentiori fides, extincti cœnobiarchæ funus induxerat, Beramundus

hic erat, splendido Cornubiæ Comitum sanguine, sed mundi contemptu illustrior, quo primam, eamque asperissimam D. Brunonis solitudinem ingressus, sacras ex ea colonias in vallem Seizensem deduxerat. Hujus dein gubernandæ cura Joanni I. hujus nominis tradita, qui haud impari passu egregia antecessoris sui vestigia secutus est.

III. Dispar Ottocari Ducis pietati, cognatalicèt, Henrici Regis Romani indoles, quem Parens Augustus, in Italia commoratus, gubernandæ interim Germaniæ præfecerat. Hanc ille potestatem, quidlibet audendi licentiam ratus, ut Godefridus Colonienfis queritur, [insolenter agere, & res alienas diripere cœpit : unde crebra querimonia ad Patrem, & demum ad Apostolicum delata est. Unde cùm Imperator vellet, ut imperiali benedictione sublimaretur, fertur Papa respondisse ex consilio quorundam Principum, & Cardinalium : non esse conveniens duos Imperatores præesse Romano Imperio.] Deponendum itaque diadema parenti, si filium eo cuperet redimiri, quòd illud cingendo simul utriusque vertici angustum nimis videretur. Etsi verò postulatum istud Pontifex elusisset, non tamen destitit residuas inter Vaticanam cathedram, Cæsarisque solium lites componere, quæ Mathildis quondam celeberrimæ ditiones, vacantium in Ger-

mania episcopatum spolia, & Rudolphi adversus Volmarum, scissis Trevirensium suffragiis, electi causam attinebant. Sed priusquam optata sanciretur concordia, Lucius III. die vicesimâ quartâ Novembris ex hac luce sublatus, ac teste Rudolpho de Diceto [VII. Kal. Decemb. Veronæ sepultus est. Humbertus Mediolanensis Archi-Episcopus (idemque Presbyter Card. S. Laurentij in Damaso) ipsa die Cardinalium assensu communi Papa creatus, vocatus Urbanus, & Kal. Decemb. coronatus est in Ecclesia S. Petri, montis in supercilio collocata.] Hæc itaque Urbani III. Antistitis Maximi fuere initia, quem depravato in sarcasum vocabulo, ut Chronologus Urspergensis inquit: [multi Turbanum vocaverunt;] quod juribus Pontificiis adversum Cæsarem acrius propugnatis Christianam turbasse rempublicam censeretur.

A. 1186. Prima statim discordiæ incentiva Annus M. CLXXXVI. attulit, dum evocatus ab Augusto parente filius inter ipsa Hymenæi solemnia, Longobardiæ Sceptro insigniretur. Nam teste Godefrido Viterbiensi [VI. Kal. Februar. Rex Henricus VI. cum Regina Constantia, filia Rogerij Regis Siciliae nuptias gloriosas celebravit Mediolani apud sanctum Ambrosium.] Connubialibus porro fertis ut regia quoque miscerentur diademata, quemadmodum Radulphus Diceta,

nus addit: [eodem die Aquilejensis Patriarcha coronavit Henricum, - quidam Episcopus Teutonicus coronavit Constantiam.] Ambrosianas verò infulas cum alteri nondum cessisset Pontifex, hinc prima dissensionis postmodum erumpentis origo, prout Chronologus Aquicinctinus asserit, [quòd Patriarcha Aquilejensis, & quidam Episcopi interfuerunt absque consensu Papæ coronationi Heinrici Regis, - quos omnes Papa à divino suspendit officio.] Dissimulaverat tunc eam in addictos sibi Præsules severitatem Cæsar, quòd mitiorem in ceteris, iisque gravioribus controversiis Pontificem expectaret. Posteaquàm verò Urbanus neglectò Rudolphò Volmarum, ut laudatus Chronologus pergit [electum Trevirenses in Presbyterum Cardinalem, & crastino die in Archi-Episcopum contra votum Imperatoris consecravit,] simulque Cæsarem de occupatis Mathildis ditionibus, & vacantium episcopatuum exuviis adeò vehementer impetiit, ut teste Arnolde Lubecensi [manifestè eum citaret, & excommunicationis maledictum ei intentaret;] exasperatus inopino rigore Cæsar non solum Italiâ excessit, verùm etiam, ut idē Scriptor subjungit, [clausit omnes vias alpium, & omnium circumquaque regionum, ut nemo pro quolibet negotio adire posset sedem Apostolicam,] quò

quò nempe faciliùs Germaniæ Præsules in suas adversùs Romanum Antistitem querimonias inclinaret.

II. Immunis erat ab hac tempestate Styria; non tamen publico luctu caruit, dum valetudine desperatâ Princeps eò redactus est, ut hæreditaria in fasces Ducales jura destinato successorì tradere festinaret. Amplissima igitur in sacrum Divo Georgio montem, haud procul veteri Laureaco dissitum, comitia indixit, eoque pariter missis legatis Ducem Austriacum invitavit. Cùm ad diem decimam septimam Augusti mensis plerique convenissent, etiam Leopoldus illustri magnatum comitivâ stipatus, & ab egresso obviam Principe salutatus adfuit. Confidentibus in solio geminato Ducibus, Ottocarus præsentium comitiorum causam breviter exposuit, dum primitùs antiqua Domus cognatæ fœdera in medium adduxit. Utramque scilicet familiam à Leopoldo Pulchro Marchione Austriaco, inde quidem per Leopoldum filium cognomentò Pium, hinc verò per Elisabetham filiam, Ottocari IV. conjugem, fœcundis hucusque thalamis propagatam. Hanc tamen in se licèt superstite ob præcipitem indies valetudinem, ferali tandem ruinæ proximam; illam écontra novis iterum per geminam Ducis sobolem assurgere incrementis. Et verò abunde sibi, totique nobilitati

patriæ perspectas esse Principis cognati doctes, quas sustinendo cuivis imperio pares singuli & agnoscerent, & deprædicarent. Nihil igitur potuisse agi consultius, quàm ut eum sibi successorem legeret, cujus singulari prudentiæ, fortitudini, justitiæ, ac clementiæ reipublicæ salus tutissima inniteretur. Quod itaque DEO, ter Optimo, Maximo, auspice sibi, ordinibus, ac universæ provinciæ, bene, atque feliciter eveniret: futurum Styriæ Ducatûs hæredem, Leopoldum Austriacum, in amplissimo hoc conventu à se renunciari, & quidem iis legibus, quas confectæ desuper tabulæ continerent. His dictis easdem publicè recitari jussit.

III. In nomine sanctæ Trinitatis, & individuæ Unitatis. Ottocarus Dux Styriæ omnibus fidelibus in perpetuum. Divinis, & humanis legibus docemur, ac propriæ naturæ disciplinâ commonemur: nostrorum salutis consulere, & eorum utilitati tam modò, quàm imposterùm providere. Vita nàmque cujuslibet hominis, divitis sive pauperis, incerta transit, & instabilis; ideoque quemlibet ante mortem deliberare decet: quid, cui, qualiter relinquat, quod post mortem retinere non valet. Et quia DEUS solâ dignatione suæ misericordiæ, primò parentibus nostris, deinde nobis magnam contulit in hominibus, & rebus gratiam, sollicitudinem ha-

habuimus non minimam, cùm non habere-
mus hæredem, cui omnia nostra cederent in
hæreditatē. Comunicato igitur meliorū no-
strorum prudenti consilio, Nobiliss. strenuiss.
fidelissimūmq; Ducem Austriæ Leopoldum,
consanguineum nostrum, si sine hærede de-
cesserimus, successorem nobis designavimus;
cujus provincia cùm nostræ sit contigua, sub
unius patris, ac Principis facilius valeat utra-
que moderari justitia: quem, quia nobis ami-
cissimum fore credimus, quàm diu vixerit,
nihil mali in nos, & nostros eum moliri satis
confidimus. Veruntamen nè aliquis de suc-
cessoribus suis paterni moris simul, & mutuae
familiaritatis obliviscens in ministeriales, &
comprovinciales nostros impiè, crudelitèrve
præsumat agere, jura nostrorum secundum
petitionem ipsorum scripto statuimus com-
prehendere, ac privilegio munire. Imprimis
siquidem statuentes, ut si idem Dux, ac filius
ejus Fridericus, quibus nostra designavimus,
nos supervixerint, nostros in sua potestate
habeant; adeò, quòd si etiam regni gratiam
amiserint, à nobis sibi collata amittere non
valeant. Postea: quicumque de suis nepoti-
bus sibi succedentibus ducatum tenuerit Au-
striae, ducatum quoquè regat Styriae, cæteris
fratribus nullo modo super hoc litigantibus.
Idem Dux petitiones ecclesiarum, advocatias
monasteriorum, à parentibus nostris funda-
torum,

torum, sine subadvocatis manu teneat sua dominicali. Munitiones, terram, ministeriales integrè possideat, nisi fortè petitione parentum ex multis filiis unum contingat aliò transferri, causâ majoris emolumenti, benignâ permissione domini. Quicumque de Styria vel Austria contraxerint matrimonium, ejus provinciæ jus habeant, in qua habitant. Si Styrensis intestatus obierit, & de jure hæredis, qui proximus fuerit sanguine, lis exorta fuerit, vel altercatio negotij; ea inter Styrienses non campione, sed probabili-
lium, & certarum personarum dirimatur credibili testimonio. Quandocunque querimonia de prædiis fuerit habita, ejusmodi quæstio coram iudicibus terminetur, probatorum ac credibilium testium fideli testimonio. In beneficiis nullam molestiam, quæ vulgò Aneuelch dicitur, sustinere cogantur. Beneficia ab aliis dominis acquisita, si à Duce Austriæ in proprietatem fuerint emptâ, ei non auferat, qui jure beneficij possideat. De prædiis, quæ Duci Austriæ post obitum nostrum designavimus, si interim ex his fidelibus ministerialibus, ac propriis nostris dederimus, ratum esse decernimus. Ministerialis Styrensis alij Styrensi prædia sua vendat, vel etiam gratis tribuat. Similiter quicumque se convertere, ac de redditibus, quod conveniens fuerit, DEO offerre disposuerit, in

in claustris subternominatis, cum licentia nostra facere poterit : scilicet Traunkirchen, Garsten, Glunik, Admund, Seccowe, Vitringe, S. Pauli, Ossiach, Rune, Vallis S. Joannis, Sittiche, Vorowe, Hospitali in Cerwald, Lambach, Vornbach, S. Lamberti ; ex quibus quædam parentes, & avi nostri fundarunt, omnia autem in multis nobis ministraverunt. Cuicumque de nostris super querimonia sua, iusta sententia coram nobis non fuerit terminata, eam habeat optionem, ut gratis coram Duce Austriæ suam renovet causam. Dapiferi, pincernæ, camerarij, marescalci, qui de nostris sunt, Styriæ partes intranti Duci Austriæ singuli cum suis subditis per officia sua ministrent, eâ disciplinâ, quâ nobis & parentibus nostris ministraverunt. Petenti curiam Imperatoris, aut in expeditionem eunti, dicti officarij paribus hebdomadibus, paribus diebus, paribusque sumptibus serviant, sicut & hi, qui de Austria serviunt. Ab infestationibus, & exactionibus, quas per præcones Austriæ fieri cognovimus, terram nostræ ditionis, sicut activè existit, exemptam esse decernimus. Quisquis ergo ille fuerit, qui rerum summam post nos habuerit, circa nostros videlicet claustrales, ministeriales, comprovinciales, hanc formam petitione eorum conscriptam modestè conservabit. Quòd si sprete æquitate
cle-

clementer gubernare despexerit, sed quasi tyrannus in nostros se erexerit; appellandi, & adeundi Imperatoris curiam, & prætendendi per hoc privilegium, suam coram principibus justitiam, irrefragabilem habeant licentiam. Præterea adjicimus, ut qui de nostris in fundo suo ecclesiam construere velit, construat; vel parochiæ suæ aliquid conferre voluerit, conferat. Capellanos, & Clericos nostros sessionē nobis proximam in mensa, sicut à patre nostro habuerunt, habere volumus; & né de hospitiiis suis per marschalcum expellantur, interdicimus. Acta sunt hæc anno Dominicæ Incarnationis millesimo, centesimo, octuagesimo sexto. Indictione quarta, sextodecimo Kalendas Septembris in monte sancti Georgij apud Anesum forum; ubi adsciti in testimonium sunt, præsentésque fuerunt, videntes, & audientes, quorum nomina subjunguntur: Conradus Comes de Peillstein, Sigefridus Comes de Hagenowe, Henricus & Sighardus Comites de Schallach, Sigefridus & Otmarus de Leubenowe, Liupoldus de Plaien, Chunradus de Dorenberch, Albertus & Alramus de Cham, Wernherus de Hagenowe, Wernhardus de Schaumburch, Engilbertus de Planckenberch, Hadmarus de Kuffarn, Wernhardus de Griesbach, Fridericus de Perge, Albertus de Pernecke, Ottackarus de

C

Klam,

Klam, Ottackerus de Lengenbach, Henricus Preiss, Albertus de Winkelberch, Luitoldus de Guettenberch, Chunradus & Rudolfus de Chindberch, Rudolfus de Flaze, Eberhardus de Erlach, & alij quàm plures.

IV. Perlectis hisce tabulis uterque Princeps sigillum addidit. Tum verò exemplar unum, bina siquidem confecta erant, Ottocarus Leopoldo gratabundus obtulit, ejusque clementiæ provinciales Styriæ, quibus alterum dederat, iteratò commendavit. Leopoldus affectu reciproco: cùm solo tantæ benevolentiae pignore contentum se fore testatus fuisset; diuturnam Ottocaro vitam, reducem salutem, serôsque nepotes precatus est. Quòd si tamen aliter visum superis, nunquam profectò grandis adeò beneficij memoriam apud se, posterôsque suos emorituram; quòd hujus toties reminisci deberent, quoties se Duces Styriæ compellari audirent. Converso dein ad provinciæ magnates serenissimo vultu: gratiæ perpetis securos jussit. Successere geniales, an potiùs funebres epulæ, quas inter saluti Principum æqualibus quidem poculis, paribûsque votis, spe tamen dispari litatum est. Solutis demum comitiis Leopoldus inter gratulantium voces ab Ottocaro dimissus Austriam repetiit; Dux verò noster usitatâ curâ provinciam obivit, quousque nascentis Redem-

pto-

ptoris praeſepe in ſacrario Admontenſi cole-
ret. Nè verò illud ſine munere adiret, vi-
cinam alpi Laventinae ſylvam, VI. Kal. Jan.
cœnobio donavit. Allegati inter alios mu-
nificentiae teſtes [Rudolfus de Chindberch,
homo liber & nobilis, Gundacher de Styra,
Albertus de Epenſtein - Herrandus de Wil-
donia, Ottmarus de Liechtenſtein, - Lant-
fridus de Ramſtein, Fridericus de Petowe,
Ludwicus de Slierbach, Arnoldus de War-
tenberch, Liupoldus frater Ducis, Heinri-
cus de ſancta Margareta, - Duringus de
Emerberch, Dietmarus de Putinowe, -
Marchwardus de Starchenberch.] Fefelle-
rat hic teſtium catalogus, Seizenſibus pariter
literis inſertus, Valentinum Prevenhuebe-
rum, ut Leopoldum; ineptè magis Lazium,
ut Henricum de ſancta Margareta, Ducis Ot-
tocari fratrem natu minorem comminiſce-
rentur. At jugulatur commentum iſtud al-
legatis hucusque membranis, quibus ex avita
Marchionum ſtirpe ſe tantum ſuperſeſſe Dux
fatetur. Neque verò ſuperſtes etiamnum
frater à principatu exclusus; neque ob prae-
rogativam, eſſi toro illegitimo genitus ſin-
geretur, ad promiſcuam aulicorum catervam
detruſus fuiſſet. Haud igitur vocabulum
Ducis appellativum dignitatis, ſed familiae
alicujus cognomentum erat, quod tamen
prae cæteris fors natu maximus ſuſtineret.

Talis certè post centum & viginti annos in Ecclesiæ Seccoviensis tabulario occurrit, ubi Otto, cognominatus Dux, Judenburgi lares habuisse memoratur. Cæterùm eâdem ferè die summus Pontifex omnia Cistercij Runensis privilegia per diploma Apostolicum confirmavit, [datum Urbeveteri VII. Kal. Januar. Indiët. IV. Incarn. Dom. Anno Milles. centes. octuages. sexto. Pontificatûs verò Domini Urbani Papæ III. Anno secundo.]

A. 1187. Rediit ingruente A. MCLXXXVII. Veronam Pontifex, nondum tamen placatus Cæsari; etsi Germaniæ Præsulum, mitiora suadentium literas, è comitiis Geilenhusanis accepisset. Magno concordiæ impedimento fuit Henricus Augusti Filius, qui Romanis in oppida Pontificia grassantibus suppetias tulerat, gravibusque contumeliis, etiam cruentis, quas Arnoldus Lubecensis & Chronographus Aquicinctinus referunt, curiæ Vaticanæ ministros insectatus erat. Postquam verò, ut Henricus Stero memorat, [in Dominica prima Quadragesimæ Fridericus Imperator Ratisponam intravit, & ibi cum septendecim episcopis, & cum omnibus principibus Bavariorum permaximam curiam celebravit, ac ibidem totam Quadragesimam, & Pascha peregit,] Augustali huic senatui ad restituendam christianæ reipublicæ

blicæ pacem perquàm consultum, quinimo necessarium videbatur; ut peculiare ad summum Antistitem nuntij, è Germaniæ Præsulibus delecti expedirentur. Igitur teste Chronographo Saxone [Imperator pro pace formanda - legatos, Wirzburgensem Episcopum, & Babenbergensem, & Abbatem Hersveldensem Veronam misit.]

II. Dum illi concordiam instaurare nituntur, Luitoldus Dynasta Guettenbergicus, suæ stirpis ultimus, Parthenonem Gössensem insigni munificentia prosecutus est. Sacro virginum collegio post Chunegundem, Adelhaidem, Diemudem, Margaritam, Hemmam, Willburgem, Richardim, & Adoleusiam, quarum sola nomina supersunt, Othilia Antistita, ejusdem Luitoldi nata, incertum quo anno electa, præfuit. Haud igitur opulentâ dote, quam velum suscipienti dederat, contentus genitor, assentientibus filiabus reliquis, Chunegunde ac Gertrude, generisque Wilhelmo Comite Hunnebergico, & Herrando Wildonio, sitam in agro Leobienſi, Beati Martyris & Episcopi Dionysij ecclesiam, quinquaginta colonorum fundis, quos mansos appellabant, divitem, Vestalibus transcripsit. Ratam hanc munificentiam dato Kalendis Octobris diplomate Dux Otrocarus habuit, dum Luitoldum in castro Guettenbergico hospes inviseret.

Æmula marito Elisabetha consors, alterum quoque fanum Divo Martyri Vito, in monte vicino consecratum, addidit, quam pietatem Princeps patentibus rursus literis Græcij approbavit.

III. Haud multò post feralis ex Oriente cursor appulit, qui Christianum in Palæstina exercitum V. Nonas Julij interneccione deletum, & triumphale Crucis lignum à barbaris captum nuntiavit. Acceperat lugubrem hanc epistolam ab equitum Templariorum magistro Urbanus III. Pontifex Maximus, cùm Ferrariam attigisset; valuítque tantum cladis acerbitas, ut moerore oppressus, teste Gervasio Dobernensi, aliisque melioris notæ scriptoribus, XIV. Kal. Novemb. expiraret. Initis eâdem in urbe suffragiis, ut Annalista Mailrosensis notat, [XII. Kal. Novemb. electus est Gregorius VIII. & VIII. Kal. ejusdem consecratus,] qui antea Albertum S. Laurentij in Lucina Presbyterum Cardinalem, Ecclesiæque Romanæ Cancellarium egerat. Gratissima Cæsari ejusdem electio, sed lætitiâ minimè diuturnâ. Vix enim mitissimus Pontifex placandis superis, ferendisque Palæstinæ auxiliis intentus, Ferrariâ relictâ Pisas pervenerat; cùm juxta laudati Gervasij chronicon, [XVI. Kal. Jan. ex inopinato defunctus est.] Exequiis Gregorio solutis, prout Radulphus Dicetanus refert

refert, [substitutus est Paulus Prænestinus Episcopus, vocatus Clemens III. (electus) XIV. Kal. Januarij,] quem & altera statim die Pontificiâ tiarâ coronatum fuisse, Annales Mailrosenses testantur. At ille sibi non tam sacræ dignitatis, quàm publici luctûs insignia accepisse videbatur; dum ipsam quoque Hierosolymam à Saladino interim occupatam audiit. Deditionem urbis mense Septembri factam, cùm ex Magistri Templariorum epistola per Hovedenum vulgata certum sit; hinc major eorum historicorum fides, qui cum Arnaldo Lubecensi IV. Kal. Octobris amissam scribunt.

A. 1188. Feriebat non tantùm Pontificis, sed etiam Cæsaris animum Hierosolymæ, captæque Crucis jactura. Ad hanc proinde vindicandam Anno MCLXXXVIII. ut expeditionis Asiaticæ scriptor Canisianus ait: [Imperator in media quadragesima, quæ tunc evenit VI. Kal. Aprilis, curiam indixit apud Moguntiam, quam rectè curiam DEI voluit appellari.] In hac etenim de sacro adversùm barbaros bello decernendum erat. Convenère plerique Germaniæ Principes, atque antistites; cùm ad senatum introducti Apostolicæ sedis Legati, prout Otto San-Blasianus narrat: [Imperatori desolationem transmarinæ Ecclesiæ scriptis & verbis repræ-

C 4

sen-

sentaverunt, patrociniumque Romani Imperij per ejus auxilium imploraverunt. Qui habita deliberatione ad subveniendum se obtulit, acceptâque cum filio, Friderico scilicet Svevorum Duce, peregrinationis cruce - ad id negotium sui exemplo multos regni optimates accendit. Cardinales autem his patratîs à curia digressi, verbo prædicationis per diversas Imperij partes instabant, multisque propter nomen Christi crucem tollere, & ipsum sequi in expeditionem transmarinam persuaserunt, & innumerabilem exercitum contraxerunt; quibus omnibus Imperator sequentis anni Majo tempus profectio- nis constituit.] ut nempe ad IX Kal. mensis ejusdem Ratisbonæ adessent.

II. Excldebatur à capeffenda sacrae militiæ tessera Dux noster Ottocarus; non tamen illi crux deerat, quam in afflicta corporis valetudine perpetim tolerabat. Verùm ea imbecillitas Principem impedire haud poterat; quominus reipublicæ saluti constanter intenderet, Numinisque cultum instaurata passim liberalitate promoveret. Hac siquidem de causa geminas, [scilicet ad sanctum Petrum, & ad sanctum Jacobum in Liuben,] ecclesias, expeditis ad Archimystam Adalbertum, suppliciter id postulantes literis, IV. Nonas Aug. Admontensi cœnobio contulit. In epilogo Princeps ita lo-

loquitur : [Hujus donationis apud Chron-
gilsee factæ testes adhibuimus, quorum no-
mina sunt hæc : De ministerialibus meis ,
Richerus de Marchburg, & filius ejus Riche-
rus, Herrandus de Wildonia, Erchingerus
de Landeser, & frater ejus Gottschalchus,
Ulricus de Stubenberch, Otto de Chrems,
Otaker de Gretz, Gundacker junior de
Steyr, Ulricus de Wolckenstein, Otto de
Sibeneck, & frater ejus Thomas, Marchwar-
dus de Starckenberch, & alij quàm plures.]
Dum verò Princeps hoc eodem anno Cister-
cium Hilariense, Danubio adsitum, invise-
ret, munificentiam suam unico cœnobiar-
chæ basio perquàm lubenter expugnari pas-
sus est. Sic etenim Garstensis scheda : [Ot-
tocarus in monasterio Willering sacrificio
præfens ab Hiltgero Abbate pacis osculum
accepit, & monasterium dotavit ; eoquòd
Abbas leproso pacis osculum dare non ab-
horruerit.]

III. Interea Cæsar ad Europæ, Asiæque
Principes, per quorum regiones exercitum
ducturus erat, caduceatores; Saladino autem
Palæstinæ tyranno facialem misit, qui res
repeteret, abnuentiq; bellum denunciaret.
Perquàm accuratè singula laudatus Scriptor
Canisianus explicat. [Quia Serenissimus
Imperator & Saladinus tam per nuntiorum,
quàm donativorum alternam missionem à

longo tempore amici fuerant ad invicem ; Imperator suæ majestatis prospiciens honestati duxit conveniens , ad eum præmittere legationem , & cum denuntiatione belli se illius hostem fateri , nisi sanctam Crucem in prælio Christianis ablatam redderet cum terra Jerosolymitana , quam suæ subjugaverat ditioni. Præter hanc alia ab Imperatore legatio destinatur in Hungariam ad Regem Belam pro mercato , pro viæ securitate , & pacis certitudine utrobique firmanda. Similiter & in Græciam ad Ysachium Imperatorem , nec non Soldanum Iconij , apud quem à multis diebus propter bona de ipso per internuntios remandata jam sæpiùs & audita amicitiae fiduciam obtinebat.] Isacius & Soldanus , obiectâ interim perfidiâ , Cæsarem amicum ; Saladinus apertâ ferociâ hostem maluit.

A. 1189. Bello itaque daturus auspicia Cæsar , Anno MCLXXXIX. teste Godefrido Colonienfi : [circa festum S. Georgij curiam celebrem Ratisbonæ habuit , occurrentibus illuc comitibus omnibus cruce signatis , qui cum eo per terras ire disposuerant , ibique ad peregrinandum DEO lumbos suos succinxit , relictâ rerum summâ filio suo Heinricho regi.] Postquàm ergo huic supremos inter amplexus valedixit ,

con-

consensa navi prætoriana tetendit, ut expeditionis Asiaticæ Scriptor inquit: [ad partes Austriæ, exercitu cum equis, & curribus per terram eunte. - Cùm autem Winam (seu Viennam) pervenisset exercitus, Lupoldus Dux Austriæ, qui apud omnes liberalitatis præconio famosus, & celebris habebatur, necessitati peregrinorum laudabiliter consuluit, tum in ministracione mercati, tum de rebus propriis hilariter largiendo.] Delectatus ea Principis humanitate Cæsar tantisper Viennæ substitit, cùm eodem tempore Ottocarus Millestadiensis ecclesiæ colonis in sua dynastia Naun (nunc Portu Naonis appellata) quoad sylvas, & pascua idem jus contulit, quo Ducis ipsius subditi fruebantur. [Datum est autem hoc privilegium in Grez XIII. Kal. Junij,] cui præter Styriæ nobiles, ex Foro Julio [Cherewicus Marschalcus, Henricus Gastaldio (seu Castellanus) Marcus, & Hartwicus de Naun] subscripsere. Neque dubium, quin Ottocarus ad invisendum obsequij causâ Cæsarem Græciô excurrisset, nî Principem ab oculis Augustis lepra arcuisset.

II. Haud multò post, ut Scriptor laudatus pergit, [Imperator cum exercitu ingressus est fines Ungariæ - & pervenit Strigonium, ubi ab ipso Rege (nimirum Bela III.) & Regina - præsentialiter salutatus, & magnificè -
rece-

receptus est. Ibi etiam diebus aliquot demorante exercitu, Rex filiam suam inclyto Duci Sveciæ desponsavit, & in collatione victualium multa impendit beneficia peregrinis. - Deinde venientes ad Thravum fluvium, nec eum invenientes vadabilem - navigiô transierunt. Inde per regionem bonis omnibus opulentam IV. Kal. Julij ad Savum fluvium pervenerunt. Post transitum Savi fluvij, nostri jam tunc in finibus regni Græciæ, in Bulgaria constituti, castra metati sunt apud Belgradum.] Ab hac porrò statione Tageno Pataviensis ecclesiæ Decanus, suique Antistitis Dietpoldi comes, inchoavit militare diarium, ex quo sequentia delibare sufficit. [X. Kal. Aug. venimus ad civitatem Nisseam. Ibi magnus Comes Serviæ cum magno apparatu obviam nobis venit. III. Kal. Aug. inde transivimus ad primam clausuram. Major pars exercitûs in illis partibus ægrotare cœpit; quidam tertianâ, alij quartanâ, multi dissenteriâ laborârunt. Pridie nonas Augusti ad secundam clausuram venimus. Apud Straliten III. Idus Augusti nullum hominem invenimus; montana conscenderant, & victualia secum detulerant.]

III. Atque in hoc Bulgariæ oppido Admontensis cœnobiarcha, qui sacra inter reliquos Præsules vexilla sequebatur, tumulo illatus est. Nam pridie extinctum ejusdem

monasterij necrologium indicat: [IV. Idus Aug. Isenricus Abbas nostræ congregationis.] Ab ipsa pueritia inter ascetas mitioribus æque, ac severioribus literis egregiè imbutus, post minora domûs religiosæ munia officium Prioris anno præsentis sæculi sexagesimo nono subire iussus, sed illo nondum evoluto ad Biburgensis in Boica monasterij regimen Abbas postulatus est. Hinc porro multorum Admontensium votis, sed irritis, tertium revocatus, interposito demum Conradi III. Salisburgensis Archi-Episcopi mandato rediit, posthabitoque Rudolpho, etsi pluribus suffragiis nominato, sacrum hunc magistratum anno septuagesimo octavo suscepit. Singularibus Pontificum, Principumque favoribus, præcipuè ipsius Ottocari neutiquam in privata commoda, sed suorum emolumenta adeò præclare usus est; ut gratam sui nominis memoriam posteris reliquerit. Successit innovato eligentium calculo Rudolphus II. ut qui antea Isenrico solâ ætate inferior habebatur, nunc eidem dignitate æquaretur. De utroque breviter domestici annales: [Fridericus Imperator cum exercitu signatorum sanctæ Crucis versùs Bulgariam tendit, in cujus comitatu Isenricus Abbas Admontensis moritur, & Rudolphus, prius electus, substituitur.]

IV. Eâdem porrò die, quâ cœnobium Admontense Præsulem amiserat, Cistercio Runensi Ottocarus retenta perperam latifundia reddidit. Meretur sanè Ducis pietissimi candor, quo reum se fatetur, ut ipsa membrana, resectis tamen parergis audiat. [Notifico: quòd Pater meus felicitis memoriæ, Otakar Marchio de Styra, monasterium Rune, quod Pater suus Marchio Leopoldus cognomento Fortis, avus meus à fundo construxit, & ubi etiam sepultus quiescit, votum Patris adimplens prædiis suis ampliare curavit. - Fecit autem hoc - cum assensu benevolo conjugis suæ, matris meæ, Cunigundis marchionissæ. - Post dies autem vitæ suæ, filiis succedentibus, sive non succedentibus, hæc allodia eidem ecclesiæ confirmavit; villam, quæ dicitur Raeze, & aliam, quæ vocatur Strasindl, & tertiam, quæ nuncupatur ad Judæos. Cùm igitur ego Patri defuncto heres successissem, supradictas tres villas ad meum detinui servitium, donec tandem DEI nutu commonitus, & meam injustitiam recognoscens, easdem villas ex toto abdicans, - domui DEI restitui, - & testium, qui subscripti sunt, adstipulatione confirmare studui. Fuerunt ergo per aures tracti, Ortliebus Archi-Presbyter, capellanus meus de Vischach, Henricus Plebanus de Grecze, Chunradus Plebanus de March-

Marchburch, Wernhardus Plebanus sancti Roudberti ad Rabam, Chunradus de Chindeberch, Otto de Wolckenstein, Otaker de Grecze, Hertwich Boemus, Otakar de Stanga, & Hartnidus frater suus, Ulrich de Stubenberch, Suicher de Gestinch, Suicher de Wolckerstorff, Rudiger de Planckenwart, & Marchwardus frater ejus, Landfrid de Rabenstein, & alij plures. Acta sunt Grecze in civitate omnia ista, Anno Domin. Incarn. Milles. Centes. Octuages. nono, Indiēt. septimâ, IV. Idus Aug. die videlicet S. Laurentij. Romani apicem imperij tenente Friderico Imperatore Augusto, filio verò ejus Heinricho Rege, vice ejus Regnum administrante, Salzburgenſi autem Ecclesiæ Adelberto Archi-Episcopo præſidente, Runense porro cœnobium regente Willhelmo humili Abbate.] Suffectus hic erat Ottmaro, qui comitum de Schallach sanguine illustri genitus ipsum quoque Principem cognatum habuit. Superavit tamen splendorem generis religiosarum virtutum meritis, quibus ab anno sexagesimo quinto, adusque præsentem ita suis ascetis præfuit, ut Proto - Abbatis Gerlaci decora: haud impari morum sanctitate expresserit, ad parem quoque felicitatis corollam, evocatus,

V. Verùm è Styriæ cœnobiis ad sacras in Bulgaria legiones redeundum est, quarum iter Tageno sic prosequitur: [XVII. Kal. Septemb. ad tertiam clausuram devenimus, quæ ita munita fuit, ut difficilem nobis minaretur transitum. Græci visis Imperatoris nostri militibus continuò in fugam versi sunt. VIII. Kal. Sept. ad civitatem Philippopolim venimus, vacuam hominibus; sed plenam vino, & frumento, aliisque divitiis. Nonis Novemb. Imperator recessit à Philippopoli, & ivit Hadrianopolim, unde has literas in Germaniam misit: Fridericus DEI gratia Rom. Imp & semper Augustus, dilecto consanguineo, Luipoldo Duci Austriæ, gratiam suam, & omne bonum. Significandum duximus dilectioni Tuæ, quòd frater noster Constantinopolitanus, jure nudatus fraterno universa, quæ à Cancellario suo apud Nurenberch præsentibus Imperij Principibus de securo transitu nostro, foro, atque concambio noscuntur jurata, prima fronte infregit; insuper & legatos nostros ignominiosè in carcerem detruxit. Tandem autem post multas legationes in hyemis asperitatem transitum nostrum dolosè producens, prædictos legatos nostros, quasi rebus benè gestis, in festo Simonis & Judæ, nostræ remisit Excellentiae; iteratò forum bonum, & concambium consuetum, atque navium

navium abundantiam nobis pollicens. Verum, quod uetus timet uri, verbis & jurentis Græcorum de cætero nullam possumus adhibere fidem, sed hyemalem declinantes inclementiam Philippopoli, atque Hadrianopoli intendimus hyemare, opportuno tempore versus Constantinopolim transaturi. Itaque quamvis copioso gaudeamus exercitu, in orationibus tamen ad divinum est recurrendum præsidium. Eapropter Tuam rogantes commonemus dilectionem: quatenus orationibus piæ devotionis studio nos unâ cum crucis exercitu velis commendare DEO. Ad hæc tuam prudentiam rogamus, ut literas, quas Papæ dirigimus, ad ipsum tuâ industriâ & labore perveniant; quia per te competentius, quàm per alium id poterit ordinari.] Hæc Cæsar ad Leopoldum Austriam, eumque designatum Ducem Styriæ, egregio sanè, tum pietatis erga DEUM, tum clementiæ erga hostem licet adeò perfidum argumento.

A. 1190. Hæserat invitatus in Europa Cæsar, quod ultres in Asiam transferre aquilas ardentissimè anhelaret. Quamvis igitur ver anni sequentis, qui MCXC. erat, nondum illuxisset, attamen hiberna solvi, sparsumque per oppida militem ad signa evocari jussit. Lustrato exercitu, ut Tagenonis castrense diarium sonat: [Kalendis Martij Dux
D Sveviæ

Sveviæ exivit Hadrianopoli cum suo agmine, sequenti die Dominus Imperator cum suo exercitu. - X. Kal. Aprilis, in Parasceve transfretavit sinum Dux Sveviæ primus cum suo agmine. VII. Kal. Aprilis, transivit Dominus Dietpoldus Episcopus Bathavenfis, & Dux Meraniæ cum societate sua, V. Kal. Aprilis, quod erat feria quarta, transivit Dominus Imperator post transitum omnium peregrinorum. - XI. Kal. Maij venimus Philadelphiam, - inde minorem Tripolim, inde Hierapolim, - Ibi flumen, quod Mæander minor vocabatur, trajecimus, & Turcorum ditionem intravimus. - Tunc accessimus ad campos Laodiceæ - Inde intravimus desertissima loca Turciæ, descendentes juxta lacum Salinarum, in terra horroris, & falsuginis. - IV. Nonas Maij validissima famēs cœpit esse in exercitu, & nuntij Soldani fraudulenter recesserunt à nobis. - Nonis Maij Turcæ existimantes nostros omnes inediâ contabuisse, horâ vespertinâ castra nostra fundis, jaculis, lanceisque potenter invaserunt, sed - auctoribus Duce Sveviæ, & Duce Meraniæ - sex fere millia Turcorum interfecta sunt. - Pridie Idus Maij, & feriâ secundâ Pentecostes, filij Soldani collectis trecentis millibus equitum acies instruxerunt, ut nobiscum dimicarent. Imperator noster primam aciem ordinat, & viriliter occur-

occurrit, Turcas in fugam vertit. - In descensu itaque montis plusquam decem millia electissimorum Turcarum stravit.]

II. Prælua hęc erant geminatae illius victoriae, quā barbara demum perfidia debellata est. Adfuit spectator pugnae laudatus antea Pataviensis Decanus, qui sequentia recenset. [Idibus Maij, sicut præmortui itinerantes, aquam in palustribus locis invenimus, & in illis equi aliquantulum refocillati sunt. - XVI. Kal. Junij. Turci innumerales in modum lunæ corniculatae nos circumdederunt, & clamoribus, & incurvationibus, non tamen multum, nobis nocuerunt. - Ingressi itaque hortum regium (seu potius ferarum custodiam Iconio vicinam) castra locavimus - Nocte illā tonitrua & imbres insoliti nos vexarunt. Mane factō Imperator duas acies ordinat. - Dum itaque in procinctu sumus, legati Soldani & filij ejus adsunt, pacem petentes. - Imperator post discessum nunciorum, quum intelliceret omnia fraude agi, & differri, jubet filium procedere. - Soldanus igitur cum sexcentis millibus, dubium an fraude, obviam venit exercitui; visā primā acie terga cum suis vertit; in castrum, quod supereminet civitati, fugit. - Dux itaque Sveviæ usque ad portam castri munitissimi persecutus fugientes, civitatem cum Turcis velut una

acie intravit ; omnes, quos reperit, ferro occidit.]

III. Patratum fuisseturbe captâ bellum ; nî rerum gestarum ignoratio barbaris reliquum cingentibus exercitum auxisset ferociam : legionibus nostris feralem prope desperationem iniecisset. Expugnatum siquidem Iconium [acies Imperatoris, quæ extra portas civitatis adhuc longè fuit, ignorabat, ipsâque circumdata innumeris Turcarum copiis, & tanto impetu lassata, mortem imminentem expectabat. Episcopi, & sacerdotes plurimi stolis colla circumdederant, quasi jam morituri ; pari voto cupientes sanguinem pro Christo fundere : ita & milites parati fuerunt pro Christo mori. In medio erat Imperator invictissimus, qui lachrymis suffusus dixit : Si exercitus integer esset Antiochiæ, maximo meo periculo hoc vellem ! Cùm hæc dixisset, cunctis lachrymantibus subjunxit : sed quid moramur ? quid tristes sumus ? Christus vincit, Christus regnat, Christus imperat ! - Hæc dicens - ipse primus versô in gyrum equô, cæteris audacter subsequentibus, irruit ut leo in hostes. Nec mora : hostes terga vertunt, nè unus quidem manum contra levat, decem ferè milia Turci amiserunt. - Post victoriam Imperator cum exercitu civitatem ingreditur, magnificè à filio, & sociis excipitur. - Sequenti

quenti die, XIV. Kal. Junij. - Soldanus, & filij ejus, licet castrum fortissimum retinerent, mittunt supplices legatos, pacem petunt, misericordiam implorant. - At quia Imperatori non erat animus inducias dare, communicato cum principibus consilio ita respondit: - Quia Romanus Imperator, cui semper adesse debent misericordia, & veritas, novit magis parcere, quàm ferire: pacem dominis vestris damus; dumodo detis obsides ad arbitrium nostrum, & iter securum, & commeatum per terram vestram. Talibus auditis nuncij cum magno gaudio Soldano, & filiis ejus hæc retulerunt, & brevì postulata fecerunt Turci.] Per tot bella victor Augustus ad unum Palæstinæ bellum penetrare nitebatur, & reipsâ penetrasset; nisi aliud inscrutabili Numinis providentiæ placuisset.

IV. Relicto siquidem Iconio Cæsar non tam ad Syriæ confinia quàm imminetia sibi fata properabat. Residuam itineris funesti seriem rursus Tageno exhibet. [X. Kal. Junij exercitus exiit Iconium. - III. Kal. Junij venimus in civitatem Larandam, quæ dividit Ciliciam à Lycaonia. - VIII. Idus Junij exercitus propter incredibilem viæ difficultatem non expectatis principum, & societatum vexillis sine ordine ruit; unusquisque pro posse suo alius alium antecire

tentabat. - Magnâ lætitiâ in campis Seleuciæ (videlicet asperæ Ciliciæ metropolis) convenimus; sed gaudium nostrum in maximum luctum versum est. Nam IV. Idus Junij, qui tunc erat dies solis, circa vesperam Seleuciæ subitò Imperator obiit.] Hæc ille rerum oculatus testis, qui tamen magni Cæsaris obitum, præpediente luctu calamum, uno solùm diverbio perstrinxit. Mœstum itaque hujus silentium Scriptor Canisianus supplet. [Erat via nimis arcta & difficilis, nunc per abrupta, & crepidines montium, nunc per ima vallium secus descensum fluvij (Calicadnus olim dicebatur) præterfluentis civitatem Saleph (sive Seleuciam) & peregrini laboriosè gradientes nimio caumate laborabant. Quibusdam ergo equitibus de subsequente agmine Imperatoris prætentantibus, si fluvium usquam vadabilem invenirent; Imperator dissuadentibus his, qui secum erant, ad refrigerandum se, & lavandum irrevocabiler fluvium intravit, & cum se ipsum ad transnandum exposuisset, mox in amne medio fessus, & jam incipiens mergi, cujusdam sui militis, qui secum aquas intraverat, opem miserabiliter invocavit. Festinanter ille affectans succurrere in mediis undis eum arripuit, sed tandem amnis prævalente impetu ab eo vi avulsus, naufragium vix evasit. Alius verò equo insidens celeriter,

ter, sed serò Imperatorem fluitantem in gurgite comprehendit, & sic, proh dolor! Imperator ad conturbationem & detrimentum exercitûs expiravit.]

V. Hoc itaque fato Fridericus Augustus die decimâ mensis Junij, anno ætatis nono & sexagesimo, Regni ultra tricesimum nono, Imperij quinto, invictam ferro animam inter undas posuit; omnes Germaniæ Cæsares, ut equidem Horatius Turfellinus in epitome historiarum censet, rerum gestarum gloriâ facile superaturus, si Ottones potius in tuenda, quàm Henricos in oppugnanda ecclesia Romana fuisset æmulatus. Sed eluit hanc maculam, dum pertinax illud schisma insigni poenitudine palam ejuravit, & Alexandro III. Pontifici Maximo filiali pietate se iterum conjunxit, dum exturbatos Germaniæ Præsules Conradum Moguntinum, & Adalbertum Salisburgensem in pristinas cathedras reposuit, dum Ottocaro nepoti, qui asylum utrique dederat, in gratiam recepto purpuram Ducalem contulit, dum praelatis & magnatibus Styriæ, Alexandrum constanter propugnantibus, veniam indulgit, dum ad vindicandam crucis injuriam canus bellator aquilas in Orientem deduxit, dum in ultimo ad Iconium conflictu caput augustum pro salute exercitûs Christiani devovit; ut re ipsâ voti pientissimi damnatus

expirâsse videatur. Certè, ut laudatus Tagedo subdit : [- XI. Kal. Julij exercitus incolumis cum omni integritate Antiochiam intravit, ubi ossa Imperatoris primùm humata sunt à filio in templo ante aram sancti Petri.] Neque ultra hanc urbem Cæsaris præliantis votum porrigebatur, & fors ideò, prout Otto San - Blasianus memorat : [statim pestilentia defecto capite in morte Augusti per totum corpus grassatur, divites, & pauperes simul in unum exitiali tabe involvens, maximâque pars exercitus morte infaustâ consumpta, Antiochiæ, & in ejus finibus sepelitur.]

VI. Superstites è clade miserandâ reliquias Fridericus Svevus, qui post fata Parentis belliducem agebat, demum ad castra Ptolemaidem, sive Acconem obsidentia deduxit. Hanc siquidem urbem insigni portu nobilem, sed cum plerisque aliis infeliciter amissam, Rex Solymæ Guido, é barbaris vinculis libertati redditus, venturisque ex Europa suppetiis fretus cœperat impugnare. Decessit mox in ea obsidione Pataviensis Antistes, cùm antea diuturni, arduique itineris comitem, ejusdem cathedralis Basilicæ Decanum perdidisset. De utrôque chronologus Richerspergensis : [Venerabilis Episcopus Pataviensis Dominus Dietpoldus, quàmvis fuisset valde nobilis genere, utpote
de

de magnorum principum, & imperiali sanguine creatus, & admodum juvenis ætate, non tamen veritus est animam suam ponere viriliter pro liberatione Hierusalem terrestris, quantum in ipso fuit, ut vitam æternam promereretur in Hierusalem cœlesti, quã & adeptus nunc gaudet in cœlis, cum sanctis confessoribus, Dominique Sacerdotibus. - In fine secundi anni peregrinationis, III. Nonas Novembr. cœlo reddidit animam beatam, terræ carnis materiam, apud Accaron (legendum: Accon) sepultus; præmissis prius ad Dominum omnibus fratribus suis, qui cum de terra sua in terram æternæ promissionis fuerant ut patrem secuti, quorum nomina sunt hæc: Burchardus liber de Chambe Archipresbyter, Udalricus Præpositus de Ardacher, Archipresbyter, Meginhalmus de Patavia, plebanus civitatis ipsius, & Archipresbyter, Marquardus Præpositus de sancto Andrea, Rudigerus de Aheime, Cunradus prior inter eos, & major ordine, & dignitate (utpote Præpositus cathedralis.) Seditineris confocius, dominus Tageno Pataviensis ecclesiæ Decanus, moriens apud Tripolim, ibique sepultus, in memoriam sui ea, quæ ipse viderat, & pertulerat in eadem expeditione, usque dum exercitus Christianorum venit Antiochiam, - diligenter conscribens, exempla eorum nobis remisit.]

A. 1191. Præsulis Pataviensis obitum, Anno MCXCI. penultimo Kal. Februarias Friderici Sveviæ Ducis funus secutum est; superstitè tamen inclyta nominis fama, quam bellicâ fortitudine partam, invictâ insuper castimoniâ nobilitavit. Decumbenti etenim, prout Godefridus Colonienſis memorat, [quum à physicis esset suggestum, posse curari eum, si rebus Veneris uti vellet; respondit: malle se mori, quàm in peregrinatione divina corpus suum per libidinem maculare.] Dignus profectò, cujus tumulum immixta laureis victricibus lilia coronarent. Haud multò ante, quàm decederet, supplices ad Clementem III. Pontificem Maximum literas dedit, & illustrem Equitum Teutonicorum ordinem auctoritate Apostolica roborari petiit; quod postea Clementis successor benignè præstitit. Sic etenim, tacentibus interim vetustis scriptoribus, ad annum præsentem Naucerus: [Apud Acam quidam Bremenses, & Lubecenses cives hospitale ad opus infirmorum ex velis navium fecerunt, obtinueruntque auxiliò Friderici Ducis Sveviæ à Cœlestino Papa, cooperante ad hoc Heinrico Rege Romanorum, ordinem istum, sub titulo hospitalis Beatæ **MARIÆ** Virginis Domûs Teutonicorum in Jerusalem, confirmari. Ex eo tempore incepit habere magistrum ordinis Generalem,

pro-

profapiâ nobilem, & rei militaris peritum. Erat autem primus magister, frater Henricus, dictus Walpot.] Et verò felicibus incrementis sacra hæc militia adeò promota; ut proximo dein sæculo quoquè gemina in Styriæ Ducatu domicilia fortiretur. Cæterum Friderici principatus ad Conradum fratrem, natu proximum, devolutus; Dietpoldo autem Præsuli, quemadmodum Richerspergensis ait, [Wolffkerus Præpositus substitutus est, electus unanimiter Pataviæ V. Idus Martij, qui statim in medio quadragesimæ ivit ad Regem pro suscipiendis regalibus.]

II. Versabatur eo tempore in Italia Henricus, Romano propediem coronandus diademate, nî repentinus summi Antistitis obitus remoram iniecisset, quoúsque Coelestinus III. in Vaticano solio consideret. Recenset ista laudatus Chronologus, dum ita scribit: [Defuncto Romæ Clemente Papa circa mediam Quadragesimam (verosimilius scilicet VI. Kal. April.) constitutus est in locum ejus Jacinctus Cardinalis admodum senex, lectus à Romanis III. Kal. April. illo sabbato, quando cantabatur officium: Sistentes venite ad aquas. Et in sancta die solemnitatis Paschæ, quod evenerat tunc in XVIII. Kal. Maij consecratus, Coelestinus est dictus. Rex quoque Henricus, qui vi-

vente

vente adhuc patre suo Friderico Imperatore regnare cœperat, Romam cum exercitu veniens, sequenti die ejusdem Paschalis solemnitatis, id est, secundâ feriâ, ab ipso Cœlestino Papa, consecratus honorabiliter Romæ, & coronatus, Imperatoris, & Augusti nomen adeptus est.] Haud diu moratus in Urbe Cæsar, Tancredo regij sanguinis spurio, qui extincto Guilielmo II. utramque Siciliam invaserat, læta initio arma, sed exitu demum infausta intulit. Nam teste Godefrido Colonienſi, [montem Cassinum, cum civitate sancti Germani, & centum sexaginta castella in deditionem accepit; donec in Augusto mense aëris inconsueti intemperie corrupto exercitu, omnes penè Principes suos amisit.]

III. Intereâ, ut inchoatam narrationem Richerspergensis prosequitur, [electus Pataviensis, Dominus Wolffgerus, ab Imperatore regressus, ab Archi-Episcopo Adalberto plenitudinem officij sui accepit Salzburgæ in sancta solemnitate Pentecostes; in presbyterum consecratus sabbato, & sequenti Dominicâ die, id est V. Idus Junij, ad honorem, & dignitatem episcopatus, cum gaudio omnium sublimatus, & consecratus est, Archi-Episcopo cooperantibus Ratisponensi, & Gurcensi Episcopis. Inde post triduum, id est: II. Idus Junij, in Ecclesia sua

sua Pataviensi lætantibus, ac plaudentibus pariter majoribus, & minoribus, solemniter valde susceptus, & inthronizatus est.] Applausit novo Antistiti Dux etiam Ottocarus, ejusdémque initia diplomati sequenti intulit, quò veterem Trunensi fano immunitatem reddidit. [Notum facio Christi fidelibus : cœnobium Trunckirchen hætenus summa pace, & quiete viguisse, & nullius advocati exactione vexatum fuisse ; tum ex autoritate privilegij, quod illi contulit unus proavorum meorum Otachar Comes, tum ex clementia sequentium principum, fundatorum ipsius cœnobij, qui etiam advocatiam propriâ tenebant manu. Nam ut ecclesia illa, & familia advocatorum exactione careat ; prædia ejusdem ecclesiæ possidebant, sicut & ego hodiéque possideo. - Ego verò adhuc sub pædagogo positus, & ab iniquis consiliariis seductus, Arnoldum de Wartenberch, ministerialem - monasterio prædicto præposui, qui ob parvitatem nostram liberè abusus est justitiâ ipsius loci, diversas exactiones exercens. Quapropter fidelis Abbatissæ ejusdem monasterij Die-mudis, & capellani nostri Eberhardi, unâ congregationis, & universæ familiæ flebili querimoniâ commonitus, eundem Arnoldum cessare feci ab omni exactione, & priora jura prioris privilegij confirmavi. - Isti sunt, qui

qui prædicta jura jurejurando confirmaverunt : Gundacker de Styra , Otto de Volckerstorff , Pillungus de Chirchheim , Riche-
rus de Marchburg , Hertnidus de Orte , Hein-
ricus de Glunich , Eberhardus Plebanus de
Trunckkirchen , Gerlach de Talheim , Engil-
schalcus , & Hartungus de Pulicheim , Hein-
ricus de Rullisheim. - Acta sunt hæc anno
ab Incarn. Dom. MCXCI. Indiēt. IX. Anno
I. Wolffkeri Episcopi Pataviensis , præsentē
Abbatissā Diemudē apud Anisum in inte-
riori domo Riwini , qui tunc temporis mo-
netam tenebat.] Alterum hoc Principis
ignaræ etiam ætatis nævum detestantis
exemplum , quod equidem laudare plures ,
quàm imitari consueverunt.

IV. Dum hæc in Styria Ottocarus ageret,
designatus hæres , Leopoldus Austrius , qui
suas Richardo Anglo suppetias junxerat ,
obsessam diu Ptolemaidem insigni fortitudi-
ne , haud minore tamen æmuli Regis invidiâ
V. Idus Julij expugnavit. Captâ siquidem
civitate , prout Otto San-Blasianus memo-
rat , [Rex Anglorum signa triumphalia sui
exercitûs turribus affigi præcepit , titulum
victoriæ ex toto sibimet ipsi satîs arroganter
adscribens. Hac de causa , cûm per civitatem
transiret , vexillum Ducis Leopaldi turri ,
quam ipse cum suis obtinuerat , affixum vidit ,
suumque non esse recognoscens , cujusnam
sit ,

fit, percontatur; qui Leopaldi Ducis Orientalium esse accepto responso, - maximâ indignatione permotus, vexillum turre dejici, lutôque conculcari præcepit; insuper Ducem, verbis contumeliosis affectum, sine causa injuriavit. Præter hæc, prædâ communi universorum sudore aquisitâ, inter suos tantum distributâ, reliquos privavit, in seque odia omnium concitavit. Omnibus enim fortiori militum robore præstabat, & ideò pro velle suo cuncta disponens reliquos Principes parvi pendebat. Attamen Teutonica militia cum Italica his admodum exasperata Regi in faciem restitisset, nisi auctoritate militum Templi repressa fuisset. Anglicam itaque perfidiam detestantes, Angliæque subdi dedignant, ascensis navibus simul cum Leopaldo repatriaverunt, Rege cum suis adhuc remanente, quotidieque paganos impugnante.] Hæc Otto, suffragantibus quoque Anglis scriptoribus, dum variatâ licet rerum serie irrogatam Austrio contumeliam fatentur; audaci dein magis, quàm provido Ducis consilio vindicatam.

A. 1192. Suprema interim fata prolabantem Ottocari valetudinem urgebant, quorum ille haud immemor, Anno MCXCII. perennia in templo Seccoviensi funebria sibi metipsi hisce literis instituit: [Cum hæ-

redi-

reditales successores ad gubernandum principatum nostrum abesse nobis, proh dolor! videremus; hæredem salutis nostræ congruum, Beatissimam videlicet Matrem nostri Redemptoris ad aliquam partem nostri patrimonij, prout gratia inspiravit divina, nobis duximus eligendum. Ut enim apud ipsum, qui, quando voluerit, aufert spiritum Principum, misericordiam consequamur, utque nostri memoria in Ecclesia sanctæ Mariæ in Seccowe, fundatâ de novo devotione possit, & debeat sedulò celebrari; donamus eidem monasterio de nostris dominicalibus pro meliori sustentatione fratrum ibidem divino cultui insistentium, prædia nostra in Waltensdorff nuncupata, & cespitem nostrum adjacentem cum omnibus attinentibus cultis & incultis - usque ad fluvium Pelse vocatum. His etiam prædiis largitione munificâ adjungimus alpem nostram supra Judenburch situatam, quæ communi vocabulo Seealb dicitur, cujus termini per decursum pluvialis aquæ dignoscuntur; ut Præpositus & sui fratres pro nobis ad Dominum devotiùs intercedant. Hujusmodi itaque nostra donatio, ut rata semper maneat, & à nullis malevolis nobis succedentibus immutetur; præsentem chartam super hoc eidem monasterio traditam sigilli nostri caractere fecimus consignari.

Hujus

Hujus donationis testes sunt : Wilhelmus Comes de Heunburch, Rudolfus de Treunstein, Wulfingus de Chapphenberch, Ulricus de Stubenberch, Hertnidus de Orte, Hermandus de Wildonia, Offo de Offenberch, Dietmarus de Liechtenstein, Rudolfus de Rase, & alij fide digni, multò plures. Acta sunt hæc apud Judenburch - Imperante Domino Henrico VI. Romanorum Imperatore Augusto, sub Wernhero Præposito.]

II. Præfagas fuisse mortis imminentis tabulas eventus docuit, dum floridissimo aliquin mense afflictus tabe diuturna Princeps tandem emarcuit. Funebrem illi diem VIII. Idus Maij fasti Runenses, & Admontenses statuunt; subsequam verò, utpote sacris piacularibus destinatam, Seccovienses, & Traunkirchenses exhibent. Natus anno præsentis sæculi supra sexagesimum tertio, die XIV. Kal. Septembr. alterâ statim hyeme parentem Ottocarum, hujus nominis Marchionem V. perdidit, sed à matre Chungegunde pientissimè educatus, inter omnium virtutum rudimenta adolevit. Nè verò generosæ mentis igniculi in aula foeminea fors penitus sopirentur; cognatus Princeps Henricus Boicus, etsi vix decennem, itineris ardui comitem impetravit, secumque Hierosolymam ad invisenda Redemptoris vestigia deduxit. Inde redux adolescens egregia
E reliq.

religionis avitæ , stabilisque in sedem Apostolicam reverentiæ documenta dedit ; dum exules schismate sæviente præsules liberaliter excepit , Nuntiôque Pontificio Germaniæ limites adire metuenti non solùm aulam sed armatum quoque præsidium obtulit. Restitutâ dein tranquillitate publicâ per Fridericum Augustum Ducali purpurâ ornatus , sed modico post tempore elephantiasi correptus , Leopoldum Austrium iis legibus successorem scripsit , quibus se Patrem patriæ testatus est , dum eandem adeò sollicitè adversùs omnem tyrannidem præmunivit. Etsi verò Ottocarum Leopoldi quoque generum fuisse , Jacobus Claustri Neoburgici Præpositus , qui sæculo decimo quinto floruit , in stirpis Babenbergicæ tabula testetur , idque etiam Prevenhueberus allegato sacrarij Voraviensis lapide confirmet ; quia tamen nihil ejusmodi in marmore saltem moderno legitur , paritèrque annales veteres , fastique mortuales , & ipsæ membranæ Principis , de omni connubio altùm silent ; hinc longè verosimilius , Ottocaro thalamum perpetuò cælibem fuisse. Non tamen instituto successore Leopoldo , ut aliqui fingunt , cucullum induit ; sed fasces reipublicæ ad usque obitum constanter gessit , etsi curas præcipuas ornandis Divûm ædibus , ampliandisque sacerdotum , & Vestalium collegiis sic

im-

impenderit, ut alter omnium cœnobiorum fundator, & vel ideò Dux RELIGIOSUS possit appellari. Extinctum porrò Græcij, ductoque funere in Seizenfi asceterio sepultum chartæ recentiores memorant; sed & vetustis documentis Admontense Chronicon, quantumlibet aliis fusius, solùm ita loquitur: [Otacker Dux Styriæ absque liberis decedens, Luipoldum Ducem Austriæ, terræ suæ, ac patrimonij ex testamento hæredem prius institutum, successorem reliquit.]

LEOPOLDUS I.

VIRTUOSUS,

Dux Styriæ II.

III. Sepultâ igitur cum Ottocaro Principum domesticorum familiâ LEOPOLDUS Austriacus, cognomentò Virtuosus, ab Henrico VI. Cæsare Augusto, Dux Styriæ II. solemni ritu fuit auctoratus. Sic etenim Chronologus Richerspergensis: [Anno MCXCII. mortuus fuit Dux Styrensis Otackar nomine, qui antea dicebatur Marchio Styrensis; & quia hæredem non habebat, Dux Austriæ Liupoldus successit ei, & accepit eundem ducatum valde solemniter de manu Imperatoris apud Wormatiam in proximo

ximo Pentecostes, quod evenerat IX. Kal. Junij.] Obtentis itaque fascibus illicò novam provinciam adiit, acceptoque in Græcensibus comitiis usitato fidelitatis sacramento, ut regimen à pietate & justitia auspicaretur, Seccoviense asceterium hisce tabulis in tutelam recepit.] Liupoldus Dux Styriæ, & Austriæ, omnibus fidelibus in perpetuum. - Cùm divinâ gratiâ dispensante post obitum divæ memoriæ dilecti cognati nostri Ducis Otakeri, Ducatum Styriæ administrandum suscepissemus, nos justis precibus, & postulationibus venerabilis Patris Seccowensis monasterij, Domini Wernheri Præpositi, Domini Geroldi Decani, fratrûmque ipsorum annuentes, ipso jam dicto Præposito, in placito nostro Græce primùm habito, in palam progrediente, ac legitimam libertatem loci sui, simulque inducendi advocatum, argumentis privilegiorum à primæva fundatione scriptorum comprobante, deinde eo pro universis rogante, locum ipsum cum fratribus suis, mancipiis, & prædiis longè, vel propè positis in tutelam nostræ protectionis pro mansuetudine nostræ clementiæ suscepimus. Indulsimus etiam eis & indultam ibidem confirmavimus libertatem possidendi prædium Waltenstorff, sicut in testamento supramemorati Otackeri scriptum invenimus, eum id sanctæ Mariæ in

Sec-

Seccowe pro remedio animæ suæ tradisse, - cum omni utilitate usque in ripam fluminis Pelse, paritérque alpe juxta Judenburch posita ad idem prædium pertinente. - Nos ergo, ut hujus beneficij legitima donatio non pereat, & omnis nocendi subtrahatur occasio, sed & nè aliquis successorum nostrorum munus pietatis DEO famulantibus inpensum debeat, & valeat aliquatenus turbare, præsentem chartulam & actionem impressione nostri sigilli confirmamus. Sunt autem hi testes hujus actionis: Dietericus Comes de Wazerburch, Albrecht de Wichselberch, Otto Lantgrave de Steveninge, Gero, & Wilhalmus Comites de Hunnenburch, Wernher de Griezbach, Chunrad de Schoenberch, & alij quàm plures utriusque Ducatûs. Acta sunt hæc Anno Incarnat. Dom. Milles. Centes. nonages. secundo. Indiët. X. Regnante Dom. Henrico VI. Rom. Imperatore Augusto, Graece feliciter, Amen.]

IV. Rediverat ex Styria in Austriam Leopoldus, cùm proximâ expirantis anni hyeme Richardus Britannus adversa tempestate in vicina Aquilejæ littora ejectus est. Hinc fugâ præcipiti Viennam delatus, ibidémque agnitus, Principi ob illatam Ptolemaide contumeliam, Cæsari ob inita cum Siculo foedera opportunam vindictæ occasionem præbuit. Eventum rei Imperator ipsemet

datis ad Philippum Franciæ Regem literis exposuit, quas Rogerius Hovedenus Angliæ annalibus inseruit. [- Nobilitati tuæ præsentium tenore declarare duximus: quòd inimicus Imperij nostri, & turbator Regni tui, Richardus Rex Angliæ, cùm esset in trans-eundo mare, ad partes suas reversurus; accidit, ut ventus raptâ navi suâ, in qua ipse erat, duceret eam versùs partes Histriæ ad locum, qui est inter Aquilejam, & Venetias, ubi ipse Rex, DEI permissione passus naufragium, cum paucis evasit. Quidam itaque fidelis noster comes Mainardus de Gortze (sive Goritia) & populus, regionis illius - insecuti sunt, intendentes eum captivare. Ipso autem Rege in fugam converso, ceperunt de suis octo milites. Postmodùm processit Rex ad burgum in Archi-Episcopatu Saltzeburgensi, qui vocatur Frisorum (nempe Frisacum Carinthiæ) ubi Fridericus de Botesowe (legendum: Petowe) Rege cum tribus tantùm versùs Austriam properante noctu, sex milites de suis cepit. Dilectus autem consanguineus noster Limpoldus (re-ipsâ Luipoldus) Dux Austriæ, observatâ stratâ, & impositis ubique custodibus, sæpe dictum Regem juxta Wenam in villa viciniore, in domo despecta captivavit. - Datum apud Rithiencie V. Kal. Januarij.] Captum porro fuisse Richardum XIII. Kal. mensis ejus.

eiusdem, five die vicesima Decembris, Radulphus Dicetanus asserit; Otto autem San-Blasianus singulares hasce circumstantias addit. [Rex Anglorum Richardus - fines Ducis Leopaldi - privato habitu furtim, celeritèrque transire cupiens in quodam diversorium apud Viennam civitatem necessitate prandij divertit. - Itaque servili opere, nè agnosceretur, - altile ligno affixum propria manu vertens assabat, anulum egregium digito oblitus. Quidam igitur de familia Ducis, qui cum Duce apud Accaronitas (Acconem intelligere oportet) visum Regem notum habebat, de civitate fortuito egressus, tabernam regali coquo insignem intravit, & ex consideratione anuli ipsum respiciens, & recognoscens agnitum dissimulavit, concitoque cursu in civitatem reversus, Ducem, qui tum fortè aderat, de præsentia Regis certificans, admodum exhilaravit. Igitur sine mora ascensis equis cum frequentia militum Dux occurrens, Regem frixam carnem manu tenentem captivavit, irrisumque tali opere in civitatem duxit, eumque arctissimæ custodiæ mancipavit, digna recompensatione reddens ei, quod meruit. Attamen multi pro hoc facto Duci detrahentes, ac pro sacrilegio in peregrinū sepulchri Dominici commissum computantes, detestantesque improbabant; licèt hæc improbatio captivo Regi

parum profuisset.] At certè profuisset ipsi Leopoldo, si injecto ad ultionem contumeliæ ferro contentus, ab extorquendo in lytrum argento manum vindicem retraxisset.

A. 1193. Ineunte siquidem Anno MCXCIII. ut Guil. Neubrügensis scribit, [Imperator allegans, Regem non debere teneri à Duce, nec esse indecens, si ab imperatoria celsitudine decus regium teneretur, insignem ad se trahere curavit captivum, - pactus tamen Duci competentem ex proveniente commodo portionem.] Nequaquam ausus refragari Leopoldus, onustum vinculis Richardum, arctâque militum custodiâ septum Wormatiam adduxit, quâ in Urbe Imperator Regem, prout idem Historicus pergit, [circa Dominicam Palmarum solemniter sibi præsentatum, coram omni frequentia nobilium, & populi gravium objectu excessuum terrere tentavit. Ille verò hilari fretus conscientia, constanti, & liberâ responsione objecta diluit, ut Imperator quoque non solum ad misericordiam, verum etiam ad venerationem ejus flecti videretur. Multis enim præ gaudio in lachrymas resolutis, inclinatum Regem dignanter erexit, uberiores de cætero gratiam, & fusiora solatia pollicens; re verâ ingenti summæ, mediante Duce Austriæ ab ipso Rege pro sua liberatione promissa,

missæ, sitibundè inhians. Unde nec relaxandum duxit, quem sic honorare voluit, nulum commodius judicans pignus promissionis, quàm corpus promissoris.] Abducto igitur in arcem Trivelsiam Richardo, Augustus ad celebranda redivivi Salvatoris solennia Spiram concessit, ibidémque inter alias functiones Wolffgero Pataviensi Episcopo vetera in Niderburgensem parthenonem jura [ipsâ die Pascatis V. Kal. Aprilis] confirmavit. Allegatus præter reliquos Principes in eo diplomate, per Gewoldum vulgato, recensetur etiam [Leopoldus Dux Austriæ, & filius ejus Leopoldus,] ut proinde Fridericum natu majorem gubernandis interim provinciis Parens videatur præfecisse.

II. Neque multò post inter Cæsarem, Regémque de lytro Hagenoæ actum, sed integrum negotium nonnisi III. Kal. Julij pactis sequentibus, quæ Rogerius Hovedenus recit, Wormatiæ confectum. [Hæc est forma compositionis inter Dominum Imperatorem semper Augustum, & Dominum Richardum illustrem Regem Angliæ: Dominus Imperator mittet nuncios suos, cum nunciis Domini Regis, qui Lundonias ibunt, & ibi recipient centum millia marcarum puri argenti ad pondus Coloniae. - Alia quoque quinquaginta millia marcarum argenti dabit Rex Imperatori, & Duci Austriæ, & pro illis

ponet obsides, scilicet Domino Imperatori pro triginta millibus marcarum sexaginta obsides, Duci verò Austriæ septem obsides pro viginti marcarum millibus. Solutis ergo centum millibus marcarum, & datis obsidibus Rex liberè recedet. Præterea Rex fecit jurare in animam suam, quòd neptem suam, filiam Comitissæ Britannicæ, tradet nuptui filio Ducis Austriæ infra septem menses, postquam liberatus fuerit, & in terram suam rediverit, & eam transmittet usque ad introitum Imperij, si eam recipere voluerint, & si noluerint, erit absolutus. - Præterea ea omnia, quæ tam in his, quàm in aliis familiaribus literis, sigillatis sigillis Imperatoris, & Regis super contractibus, qui inter eos ordinati sunt, uterque pro parte sua rata, & firma habebit, & bona fide observabit.] His ita stabilitis Cæsar sub anni finem patentes in Angliam literas, ab eodem Hovedeno recitatas dedit. [Universitati vestræ duximus intimandum, quòd dilecto amico nostro Richardo, illustri Anglorum Regi, Domino vestro, certum diem liberationis suæ statuimus, à feria secunda post diem Nativitatis Domini in tres septimanas apud Spiram, sive apud Wormatiam; & inde in septem dies posuimus ei diem coronationis suæ de Regno Provinciæ, quod ei promissimus, & hoc certum habeatis, & indubitatum. Datum apud Theolusa in vigilia B. Thomæ Apostoli.]

A. 1194. Vix pacta inter Cæsarem Anglúmque inita ad aures Philippi Francorum Regis, Comitísque Joannis Moretonij, fraterno inhiantis sceptro pervenerant, cùm Anno MCXCIV. missis ambo legatis haud minorem argenti vim Cæsari obtulerunt; si Richardum utrique vinctum traderet, aut saltem bis senis adhuc mensibus carceri inclusum detineret. Postquàm igitur, ùt laudatus Hovedenus inquit, [Imperator cum magnatibus Imperij sui, & Richardus Rex Angliæ cum Alienor Regina, matre sua - convenerunt apud Maguntiam in purificatione Beatae Mariæ, celebrato ibi consilio de liberatione Regis Angliæ; Imperator voluit à pacto resilire propter cupiditatem pecuniæ, quam Rex Franciæ, & Comes Johannes ei obtulerant, & - tradidit Angliæ Regi literas legendas, quas ipsi miserant contra liberationem illius. Quibus visis, & lectis Rex plurimùm turbatus est, & confusus; desperans de liberatione sua. Convenit ergo per consiliarium suum super hoc Moguntinum, & Coloniensem, & Saxeburcensem (lege Salzeburgensem) Archi-Episcopos, & - de Suave fratrem Imperatoris, & de Ostricio, & de Luvain (videlicet Sveviæ, Austriæ, Brabantíæque) Duces, & Comitem Palatinum de Rheno, & cæteros magnates Imperij, qui constituti fuerant ex parte Imperatoris fide-
justo-

jussores inter illum, & Regem Angliæ super pactis inter illos contractis; qui audacter introierunt ad Imperatorem, & plurimum increpaverunt eum de cupiditate sua, quâ ita impudenter à pacto suo resilire volebat, & effecerunt adversus eum, quòd ipse liberum, & quietum dimisit Regem Angliæ à captione sua, - & Moguntinus, & Coloniensis Archiepiscopi tradiderunt eum in manum Alienor matris suæ - pridie Nonas Februarij, feriâ sextâ. - Eodem die Romanorum Imperator, & Archiepiscopi, & Episcopi, & Duces, & Comites Imperij factò communi scriptò, & sigillis suis appositis, mandaverunt Regi Franciæ, & comiti Joanni, quòd statim visis literis illis redderent Regi Angliæ castella, civitates, munitiones, villas, & prædia, & alia universa, quæ ipsi super eum ceperant, quamdiu ipse in captione Imperatoris fuerat, & nisi fecerint, scirent pro certo, quòd ipsi juvarent Regem Angliæ pro posse suo, ad recuperandum omne, quod amiserat]

II. At Richardus libertati redditus expeditis illicò ad summum Pontificem legatis, pacta velut iniquè extorta rescindi, obsidesque, & pecunias, quas interim Principi nostro dederat, reddi postulavit. Orationem in senatu Vaticano dictam, quam Matthæus Paris in sua historia descripsit, fortassis

audire non pigebit. [Pater sancte! salutat excellentiam vestram Dominus noster, Rex Anglorum Richardus, & postulat sibi justitiam exhiberi de Duce Austriæ, qui ipsum de peregrinatione sua tam laboriosa revertentem cepit, & aliter, quàm tantum Principem decuit, afflixit; Imperatori, ac si bos esset, vel asinus, vendidit, qui postmodùm ambo regnum ejus intolerabili redemptionis debito contriverunt. - Ipsi insuper à Christianæ fidei legibus non alieni, in tali casu Regi detento graviora exercuerunt judicia, quàm ipse Saladinus faceret, si in manibus ipsius per simile infortunium incidisset; contra quem ipse Rex à finibus terræ, rectè regno nuper adeptus, relictâ patriâ, parentibus, & amicis dimicaturus ascendit. Sciret forsan Regis generositati simul, & probitati, sive majestati deferre, cui illa gens barbara, & cervicosa deferre nescivit. Sed fortasse hoc fecerunt, ut sibi tanti Regis captio pro laudabili victoria imputaretur, cùm nunquàm ipsum bello appetere præsumpsissent, si bellicoso suo exercitu vallatus fuisset. Nec sibi Regis dejectionem existiment imputari, sed divinæ potiùs dispensationi, ad cujus nutum rota etiam fortunæ hunc humiliat, & hunc exaltat; hunc dejicit, & hunc attollit. Movet præterea non mediocriter Dominum nostrum Regem, quòd sub pace, & protectione vestra,

vestra, omnibus peregrinis usque ad triennium concessa, & in pœnam excommunicationis inflicta, & firmata, ipsum à peregrinatione venientem, & iterum redire disponentem ceperunt, atque sub custodia carcerali detrudentes, ad gravissimam redemptionis summam adegerunt. Jubeat ergo excellentia vestra, ut obsides Domini nostri Regis, qui adhuc pro parte redemptionis, quæ solvenda restat, detinentur in vinculis, liberos exire Dux ille permittat, & pecuniam illam, quam à Domino nostro excommunicatus recepit, ex integro restituat, nec non sibi, suisque illatam injuriam digna satisfactione emendet.]

III. Excepta erat pronis auribus legatorum querimonia, cùmque insuper Pontificis animum vindicandæ per Richardum Hierosolymæ spes accenderet, magno Patrum assensu decretum: ut Leopoldus ablata redderet, & obsequi detrectans anathemate percelleretur. Sprevit ea mandata Princeps, quòd Cæsarem, qui potissimum argenti pondus traxerat, etiamnum impunem cerneret, redditòque lytrò irrogatam Ptolemaide contumeliam recrudescente existimaret. Pontifex igitur, ut idem scriptor asserit, [post trinam monitionem, quam Dux audire recusavit, surgens cum suis Cardinalibus ipsum Ducem nominatim excommunicavit, & omnes, qui

qui in Regem, & suos, manus injecerant violentas, terramq; Ducis totâ ecclesiastico supponens interdicto, Veronensi Episcopo dedit in mandatis, quatenus hanc interdicti & excommunicationis sententiam singulis diebus Dominicis, & festivis per totum Austriæ Ducatû faceret publicari.] Decretum istud, quod teste Radulpho Dicetano [Romæ ad S. Petrum VIII. Idus Junij Pontificatûs anno quarto,] Cœlestinus dederat, Præsûlque Veronensis Principi denuntiaverat; plerosque in eam opinionem attraxit, ut insolitas Danubij exundantis illuviones, dirâmque in agris, & vineis sterilitatem, ac erumpentia passim incendia, quibus etiam Vienna flagraverat, tanquam ultricia irati Numinis flagella expavescerent; graviora exinde mala, nî Dux resipisceret, metuentes. At Leopoldus his insuper habitis, quæ tanquam fortuita contemnebat, improvido furore adeò excaudit; ut adjectâ etiam jurisjurandi religione comminatus sit, prout Rogerius Hovedenus refert, [quod omnes obsides Regis Angliæ, quos ipse habebat, capitalem subirent sententiam, nisi in proximo perficerentur ei à Rege Angliæ omnes conventiones, quas cum illo fecerat. Unde factum est, quod Baldevinus de Betun, qui unus erat ex illis, qui dati fuerant Duci Austriæ pro redemptione Regis Angliæ obsides, ex communi obfi-

obsidum consilio missus est ad Regem Angliæ ad indicandum ei Ducis propositum ; qui cùm venisset, misertus illorum Rex dedit sororem Arthuri Ducis ad maritandum filio Ducis Austriæ, & filiam Imperatoris de Cypro (Isaacii Comneni) tradendam in manus Ducis Austriæ quietam.] Hanc etenim Princeps ob Theodoram matrem , Henrici Parentis conjugem , arcto sanguinis vinculo adstrictam habebat.

IV. Decesserat intereà Tancredus Siculus, geminique regni solium Guilielmo filio sub matris tutela constituto reliquerat. Henricus itaque Augustus, ut debita sibi dudum sceptrum occuparet, quemadmodum Anonymus Cassinensis narrat, [mense Junio Italiam ingreditur, ac Pisis, & Januæ parat exercitum navalem. - Deinde transit in Apuliam, & nullo resistente per Calabriam venit Messanam. Wilhelmus novus Regulus, dimisso palatio matri, recipit se in castrum munitum, - quo viso populus Panormitanus Imperatorem vocat. At ille præmissis nuntiis, & fœdere facto cum Regina de dando sibi comitatu Licij, & filio principatu Tarenti properat, & magnificè Panormum ingrediens in palatium recipitur. Nec multò post idem Regulus fortunam cum corona deponens ad pedes ejus venit.] Bellò igitur confectò Imperator, ut Radulphus Dicetanus addit,

[X. Kal. Novembris regni diadema suscepit.] Tranquilla videbantur omnia, cùm repente feralis turbo superstitem Tancredi familiam, plurimòsque regni magnates obruit. Augustus siquidem, testante Richardo de sancto Germano, [die Natalis Domini regens Pa-
normi curiam generalem, præfatam Regi-
nam, & filium ejus, nec non & alios quam-
plures præsules, & comites Regni, quibus
ipse proditiōis notam imponebat, indicio
Petri Celani comitis capi fecit,] vinctis-
que constrictos in ergastula detruxit. Mife-
randam horum catastrophē annus proxi-
mus dabit, dum Cæsari Henrico interim
Constantia Augusta, prout idem Historicus
subjungit: [in Civitate Marchiæ (videlicet
Anconitanæ,) filium peperit, nomine Fri-
dericum, mense Decembri in festo sancti
Stephani,] qui postea Imperij Romani pur-
puram adeptus est.

V. Verùm hæc eadem Divi Protomarty-
ris dies, quæ futuro Cæsari natalis illuxerat,
funestissimo inter ludos equestres casu no-
strum Principem afflixit. Ex Austria sacris
interdicta in Styriam Leopoldus venerat,
cujus in metropoli, ut Guilielmus Neobru-
gensis refert, [Dominici natalis solemnitatem
in multa ostentatione, & gloria cele-
brare voluit. Et die quidem primo gloriosus
effulsit, in crastino verò gloriam DEO
de-

dedit. Cùm enim in natali Beati Stephani jam pransus exisset, ut in campo cum suis militibus luderet, fortè equus ejus decidens, sessorem quoque dejecit, pedemque ejus ita comminuit, ut ossa hinc inde confraeta ruptâ cute exteriùs prominèrent. Acciti mox medici adhibuère, quæ expedire credebant. In crastino verò pes ita denigratus apparuit, ut à medicis incidendus decerneretur, quod cùm ipse præ vitæ amore fieri postularet; non est inventus vel medicus, vel familiaris, vel filius, qui hoc patraret. Tandem accitus cubicularius ejus, & ad hoc coactus, dum ipse Dux dolabram manu propria tibiæ apponeret, malleo vibrato vix trina percussione pedem abscidit. Medici verò apposis medicaminibus, cùm eum in crastino visiterent, signis haud ambiguis mortem esse in januis cognoscentes, vultu & voce dixerunt: Dispone domui tuæ, quia morieris tu, & non vives. Desperatus igitur accitis episcopis, qui ad solemnitatem invitati venerant, in conspectu optimatum à vinculo anathematis, quo eum Romanus innodaverat Pontifex, petiit relaxari. Responsum est ab universo Clero: quòd nullatenus posset absolvi, nisi sub juratoria cautione, quòd super injuriis Regi Anglorum illatis judicio Ecclesiæ staret. Hâc cautione solemniter præstitâ absolutio-
nis munus promeruit, moxque obsides Re-

gis Anglorum liberari præcepit, - cùm post modicum ingravescente molestia expirasset.] Hæc proluxiore calamo Neobrugensis, cui etiam Matthæus Paris, & Rogerius Hovedenus consonant, tacentibus propemodùm scriptoribus domesticis, quos inter verustus Bibliothecæ Academicæ Viennensis Chronologus solùm ita loquitur : [Leupoldus Dux sequenti die Natalis Domini circa castrum Gretz equo lapsus secundo Kal. Januarij moritur, & in domo sanctæ Crucis sepelitur.] Discrepat nonnihil sepulchrale marmor, cujus limbo insculpta epigraphe : **† III. KAL. JANUARIJ • LIUPOLDUS DUX AUSTRIE, ET STIRIE.**

VI. Haud tamen obscurè hæc eadem diversitas arguit ; Principem nocte media inter diei utriusque confinia ultimùm vixisse, cùm primam lucem anno præsentis sæculi quinquagesimo septimo aspexisset. Henrico I. æquè nominis, ac dignitatis ordine, Duce Austriaco, & Theodorâ Cæsaris Orientalis filiâ genitus, anno dein septuagesimo quarto cum Henrico Medlicensi fratre natu minore, eadem die cingulum militare sumpsit, quâ Helenam, Belæ III. Regis Hungariæ sororem, in thalamum adscivit. Hæc sanè temporis epocha rursus evincit, non potuisse Ottocarum Ducem I. qui jam anno octuagesimo quarto contabescere cœperat, Leopoldi

poldi generum fuisse. Parente ad annum septuagesimum septimum è vivis sublato, Austriam iis virtutibus rexerat, ut Styria quoque felicem se crederet, dum anno nonagesimo secundo ejusdem gubernacula capesseret. Virtuosi nomen, quod bellica præcæteris fortitudo dederat, illibatum penitus tumulto intulisset, nî Vaticano perstringi fulmine, quàm hosti Anglo ignoscere maluisset. Ignovit tamen, priusquàm decederet, pristinamque contumaciam, serâ quidem, attamen seriâ poenitentia correxit. Ultima siquidem inter suspiria attonsis crinibus cuculum induit, ut Numinis tribunal non ampliùs Dux purpuratus, sed Cisterciensis monachus adiret. Hoc siquidem de illo superstes in Bibliotheca Augusta fragmentum chronologicum: [Liupoldus Dux Austriæ & Styriæ lapso pede, & confracto monachus efficitur, & in brevi vita privatur.] Atque ideò pariter in necrologio parthenonis Admontensis legitur: [Pridie Kal. Januarij Liupoldus ex Duce monachus,] acturus haud dubiè diutiùs Principem, si non tam suis præesse populis, quàm Christi Vicario subesse didicisset.

LEOPOLDUS II.
GLORIOSUS,
Dux Styriæ III.

A. 1195. Exordiente igitur novo Anno MCXCV, novi pariter Austriæ, Styriæque Duces sunt exorti. Defuncto siquidem Parenti Virtuoso mox divisis provinciarum fascibus, ut Chronologus Admontensis ait : [filij successerunt, Fridericus quidem in Ducatu Austriæ, Luipoldus in Ducatu Styriæ.] Prima utrique funeris paterni cura, quod Græciô ad inclytum Divæ Crucis in memore Viennensi cœnobium, comitantibus lugubri apparatu Præsulibus, deportatum est. Postremis tamen officiis remoram injecit Fridericus filius, dum teste Guilielmo Neubrugensi, [nè ultima Patris defuncti voluntas impleretur, adjunctis sibi quibusdam nobilibus obstitit. - Unde factum est per laudabilem cleri zelum, ut tanti Ducis corpus diebus aliquot inhumatum inobedienti filio maculam irrogaret, qui tandem consternatus memoratos obsides absolutè relaxavit, eisque quatuor marcarum millia Regi Anglorum reportanda contradere voluit. At illi propter viarum pericula expediti repatriare maluerunt.] Eodem porro tempore, cum

redux è Britannia, ut Rogerius Hovedenus addit, [Baldewinus de Betun appropinquâset terram Ducis Austriæ, & audisset mortem illius, non processit ulterius, sed ad Regem Angliæ rediit, & reduxit præfatas puellas,] quarum altera cæteroquin ex pactis cum Richardo initis Friderici thalamo debebatur. Levis hæc jactura, expediissétque argentum pariter fuisse reportatum, nè instauratâ iterum querimoniâ Dux noster Leopoldus impeteretur.

II. At Imperator perduellibus Siciliæ magnatibus in vincula conjectis habitisque ad ferias paschales Barij in Apulia comitiis, Constantiam cum Friderico Porphyrogenito Siciliæ interim gubernandæ causâ Panormum destinavit; ipsemet verò, prout Otto San-Blasianus scribit, [repatriare disposuit; nobilesque captivos triumpho reservans in Germaniam præmisit, locis opportunis exiliatos conservari præcipiens. Nam filium Tancredi Regis adhuc puerum, in Rhætiâ Curientem perductum oculis privari, & in castro Amiso, perpetuæ captivitati addictum custodiri præcepit. - Sponsam verò ipsius (videlicet Irenem, postea Mariam Augustam) filiam Constantinopolis Imperatoris Philippo fratri suo desponsavit, reginâmque Apuliæ, uxorem Tancredi, Sibillam nomine, filiâmq; ejus apud monasterium Virginum, Hohen-

henburch dictum, in Alsatia custodiæ mancipavit. - Sicque victoriosissimus, & terra, marique potens Augustus in Germaniam rediens repatriavit,] cùm interim Isaacius Angelus, Orientis Cæsar, eandem fortunæ vicissitudinem, quam destinatus quondam gener, Guilielmus Siculus, pateretur. Etenim mense Majo per Alexium fratrem, fusiùs id prosequente Niceta, imperio, oculisque privatus, atque in carcerem detrusus est; compatiens sanè animi affectione dignus, siquam patrata olim in Fridericum Augustum perfidia mereretur.

III. Æmulabatur econtra pium divi Cæsaris exemplum Henricus filius, ubi teste Arnolfo Lubecensi, [sicut Pater ejus priorem, ita ipse secundam devotus ordinavit peregrinationem, quum apud Argentinam in curiali colloquio acceptis epistolis Domini Papæ Coelestini à venerabili Cardinale Gregorio omni devotione se huic peregrinationi obsecuturum affirmavit.] Ut ergo sacri belli tesseram proponeret, quemadmodum Guilielmus Neobrügensis narrat, [circa solemnitatem Beati Andreae Apostoli convocatis apud Wormatiam primis Imperij ecclesiasticis pariter, laicisque personis, & devotione propria cunctis declarata ad æmulandum pro Christo sublimi exemplo provocavit plurimos. Denique sedente eo solemniter

ter in cathedrali ecclesia, & consedente, qui ad hoc ipsum venerat, Apostolicæ Sedis legato, cum omni frequentia inclytorum; his, qui sapientiâ, dignitate, & facundiâ præcelebant, per dies singulos in auribus Christianæ multitudinis potenti eloquio declamantibus, tantus fidei & devotionis in animis audientium fervor incanduit, ut fas esset dicere: *Digitus DEI est hic.*] Etenim si Chronologum Admontensem audire placet, [in ipso loco Moguntinus, Coloniensis, & Bremensis Archi-Episcopi, Ratisponensis, Herbipolensis, & Pragensis Episcopi, nec non Dux Saxoniae, Dux Meraniae, Dalmatiæque, Dux Austriae (nimirum Fridericus Leopoldi frater) Dux Carinthiae, & Palatinus Comes de Rheno, cum aliis principibus crucem acceperunt.] Igitur, ut Neobrügensis subdit, [magnis Præsulibus, & præclaris Ducibus cum multitudine virorum fortium dominicum characterem per dies singulos certatim sumentibus, ipse quoque Imperator paratus fuit eodem signo cum cæteris insigniri. Verum hoc ab omnibus altiori consilio dissuasum est, allegantibus, christianæ expeditioni conducere, ut in imperio manens de victualibus progressu exercitui transmittendis, propensiori cura satageret, & cum res posceret, supplementa militiæ mitteret.]

IV. Cæterùm hoc anno, ut brevissimè Chronicon Admontense notat [Wernherus Gurcensis episcopus obiit,] qui ex claustrì Neoburgensis Præposito, ante biennium Theodorico successus, Archimystæ Salisburgensis vices per Styriam egerat. Successor eidem datus est [Ekehardus Præpositus Soliensis.] Vitam quoque pientissimè actam, Wilhelmus Abbas, è dynastarum Mureggensium stirpe oriundus posuit, cùm Cistercium Runense annis sex magna cum laude gubernasset. Erat siquidem, prout charta domestica loquitur: [Vir columbinæ simplicitatis, & sacrae religionis zelator fervidus, qui plùs spiritualibus, quàm temporalibus insudans, libris sacrae legis comparandis animum applicuit;] utpote haud ignarus, quòd in hisce potissimus ascetarum thesaurus contineretur. Ad cœnobij regimen mox Conradus, ordine antistes quartus, assumptus est.

A. 1196. At Leopoldus Dux A. MCXCVI. ereptum mortalibus avunculum, Belam III. Hungariæ Regem luxit. Sic etenim Albericus: [Bela, Rex Hungariæ, moritur in cœna Domini (videlicet XIV. Kal. Maij) de cujus potionatione contra quendam Episcopum Alanum orta fuit suspicio.] Hanc tamen fuisse inanem, altum reliquorum silentium arguit. Singularem relictæ viduæ pietatem, Rogerius Hoveden⁹ hac periodo comendat:

[Obiit Bela, Rex Hungariæ, post cujus obitum Margaretha Uxor ejus, soror Philippi Regis Franciæ, quæ quondam extiterat Regina Angliæ, uxor Henrici Regis Junioris, accepit crucem Jerosolymitanæ profectio- nis, & in terra Jerosolymitana apud Accon in DEI servitio permanfit, usque ad consum- mationem vitæ suæ.]

II. Fervebat enim hoc tempore sacri belli apparatus, ejusque promovendi causâ Hen- ricus Augustus Conradum, Herbipolensem episcopum, in Siciliam præmiserat, ut naves ad deportandum in Asiam exercitum ador- naret. Ipsemet verò sollicitus, ut Frideri- cum porphyrogenitum Imperij successorem obtineret, electoralia comitia, eadêmque haud irrita, indixit. De his Chronologus Admontensis: [Henricus Imperator curiam Ratisponæ celebravit, & filium suum Fride- ricum, adhuc infantem, in Regem eligi impe- travit, subscriptione à principibus factâ.] De- signatâ igitur filio purpurâ Cæsar, prout Otto San- Blasianus narrat [contracto exercitu tertia vice Italiam intravit, - cunctâque in Tuscia, & Campania pro libito disponens in Apuliam & Calabriam divertit, ibique po- tenter residens ad obtinendam Græciam, Imperiûmque Constantinopolitanum inten- dit animum. Nam bello intestino, fraternâ- que discordiâ pro regno exhaustam Græciam

con-

considerans, quo id modo fieret, sagaci mente tractabat. Inter hæc Imperator Græcorum (videlicet Isaacius Angelus) missis ad eum legatis, auxilium ipsius contra fratrem suum quæsit, qui habitâ deliberatione, omnes ad id voluntarios, auróque Græcorum sollicitatos milites illuc direxit. - Hujus cæci Regis filiam, filio Tancredi, ut supra retulimus, desponsatam, Imperator Henricus apud Palermum repertam Philippo fratri suo desponsaverat; hâcque de causa idem cæcus Imperator, desperatis rebus, ipsum Philippum cum filia heredem regni, à fratre ablati, adoptaverat. & ut hoc consequeretur, opem Augusti assiduè sperabat.] Sacra tamen expeditio in subsequi anni æstatem differri debuit, quòd deficiente ob publicam in Germania sterilitatem annonâ Principes ad signa militem evocare prohiberentur.

III. Inter hæc Archimysta noster proculcatam per rebelles subditos legum reverentiam severâ quidem, justâ tamen ultione prosecutus est. Nescio, quorum reos scelerum oppidi Hallensis cives divinis abesse, obsecratisque templorum januis, velut profanos arceri jusserat. Risere hanc poenam contumaces, tristésque illas sacrorum ferias credidère Bacchanalia, quibus ad majorem vitæ licentiam abuterentur. Haud igitur Præsul ampliùs connivendum ratus, injectis per militem

litem expeditum facibus urbem succendit, nullóque grassantium flammaram vim prohibere auso, funditus evertit. Meminit hujus excidij annalista Admontensis: [Albertus Archi-Episcopus Salzbουργensis, dum Halenses pro sua contumacia à divinis suspensos flectere non potuisset; civitatē eorum incendio delevit simul cum ecclesiis, excepto monasterio regularium sancti Zenonis.] Maluit nempe divitis licet oppidi jacturam facere, quàm invisos superis cives diutius tolerare. Hoc eodem anno inclytum Secco-viense collegiū IV. Kal. Octob. Wernherum antistitem non tam perdidit, quàm canā virtute conspicuum, & diuturno regimine fessum ad exoptatam dudū beatorum requiem dimisit. Primas ille colonias é Basilica Salzbουργensi jam anno quadragesimo deduxerat, alteróque in Præpositum electus, adusque præsentem autumnum eā felicitate rexe- rat, ut grandia sui asceterij incrementa lætus senecio cerneret, priusquam placidissimo agone obdormisceret veriùs, quàm moreretur. Occupavit mox unanimes eligentium calculos Geroldus, hucusque Decani munere functus, qui ob singularem prudentiam, vigilantiam, ac pietatem præfulari fastigio dignissimus habebatur.

A. 1197. Nova interim perduellio adversus Cæsarem à Sicilia magnatibus cude-
ba-

batur, designato insuper Rege, cui cæso per insidias Germano milite diadema impone-
rent. Haud adeò clam ista geri poterant,
quin fidis quorundam literis Cæsar, qui Ca-
puæ hybernauerat, de imminente periculo mo-
neretur. Igitur ineunte A. MCXCVII, raptis
secum lectissimis cohortibus adeò celeriter
conjuratos obruit, ut teste Arnolando Lube-
censi, [adversarios suos comprehenderet,
& dignam de eis ultionem caperet. Et illi
quidem, quem contra se regem creaverant,
clavis acutissimis cum ipso diademate caput
transfixit; filios (fors melius legeretur: il-
los) autem suspendio, aut incendio, aut
aliis damnavit suppliciiis.] Oppressâ felici-
ter seditione Cæsar Ducatum Sueviæ, quem
Conradus, sobole destitutus, annóque præ-
cedente seu ferro, seu morbo extinctus reli-
querat, fratri Philippo contulit. Hic ergo
è Sicilia, prout Otto San-Blasianus memo-
rat, [in Alemanniam perveniens apud Au-
gustam urbem in Pentecoste armis cinctus
nuptias magnificè celebravit,] desponsam-
que dudum Irenem in torum recepit.

II. Dum hæc agerentur, Leopoldo Duci
nostro Fridericus frater Austriacus suprema
inter oscula, utpote impredientibus fatis
haud ampliùs rediturus, valedixit. Quan-
vis etenim gravissimâ frugum inopiâ etiam-
num laboraret Germania, plerique tamen
Prin-

Principum, contractis ad signa legionibus, in Orientem festinabant. Prosequitur horum iter, & inchoatum felicibus auspiciis bellum Arnoldus Lubecensis, dum ita scribit: [Circa festum Beati Ægidij de Messana civitate profecti, ad portum Accon in festo Beati Mauritij cum summa tranquillitate, & salute, integróque navium numero applicuerunt. - Congregatis itaque navibus, & convenientibus DEI filiis in unum, factum est gaudium non modicum de coadunatione, & devotione tantæ ecclesiæ ibidem in Christo congregatæ. - Econtra hostes turbabantur timore non modico; - unde etiam multa loca munita, quæ fiducialiter inhabitabant, audito ipsorum introitu deserta relinquentes ad tutiora commigrabant. Coadunato igitur exercitu, ut dictum est, omnes pariter adierunt Tyrum. Ibi contemplatis viribus suis & armis, ordinaverunt acies adversùs Sidonem; equestres quidem terrestri viâ usi sunt, cæteri verò navali itinere perrexerunt. Venientes itaque ad Sidonem sine habitatore, & rebus eam invenerunt. - Destructâ Sidone ad Sareptam Sidoniorum, - inde ad Baruth (seu Berythum) facies converterunt, cujus habitatores quidem civitatem neglectam reliquerunt; castrum verò nobilissimum civitati contiguum, viris fortissimis muniverunt. Hostes ergo territi.

per

per loca deserta, & invia fugere cœperunt, - servi autem Christi civitatem, & castrum gaudenter intraverunt. - Moram autem ibi exercitu faciente, & muros civitatis destructæ suscitante, sinistra fama de morte Imperatoris illuc pervenit, quæ non parvam populo DEI fecit tristitiam.]

III. Ferali siquidem oppressus morbo, quo sub ipsum classis abitum tentari cœperat, Henricus VI. Cæsar Augustus, Messanæ IV. Kal. Octobris vitam exuit. Inexpectatus hic obitus, ut lætus Italis, ita Germanis luctuosus accidit; quia nempe Cæsar, prout San-Blasianus ait, [aliarum terrarum divitiis eos claros reddidit, terrorémque eorum omnibus per circuitum nationibus incussit, eosque præstantiores aliis gentibus nimum ostendit futuros, nî morte præventus foret.] Hanc porro spem fortunatus armorum progressus dederat, quo Alexius Angelus fraterni diadematis inuasor adeò perculsus erat, ut teste Niceta, impositum sibi tributum Alemannicum Cæsari solveret, Armeniæ verò, & Cypri Reges adeò erecti, ut excussò Græcorum imperiò coronas ab Henrico, teste Arnoldo Lubecensi, supplices postularent. Sed eam bellicæ virtutis gloriam offuscavit erumpens sæpe animi ferocia, quâ in sacros etiam Præsules desæviit, dum Episcopum Auxumanum per satellites pugnis cædi, pe-

pedibûsque conculcari, Albertum verò Leodienſem Antiftitem, Eccleſiæque Romanæ Cardinalem, per ſicarios interimiri juffit. Nec defuere, qui cruentâ nimis adverſus Siculos quantûm libet perduelles vindictam deteſtarentur, eâque exaſperatam Conſtantiam Auguſtam medicatum conjugi ægrotanti poculum miſcuiffe affirmarent. Eam verò calumniam Abbas Urſpergenſis diluit, dum hiſce verbis & Auguſti pingit effigiem, & Auguſtæ apologiam ſcribit: [Erat Imperator Henricus prudens ingenio, facundus eloquio, facie ſatis decorâ, plus tamen macilentâ, ſtaturâ mediocri, corpore tenuis, & debilis, acer animo, ideôque inimicis ſuis pavendus, & terribilis. - Multi aſſerebant eum interiſſe veneno, procurante uxore ſua, pro eo, quòd nepotes ipſius ſuppliciis interfecerat; quod tamen non eſt veriſimile, & qui cum ipſo eo tempore erant familiariffimi, hoc inficiabantur. Audivi ego idipſum à Domino Chunrado, qui poſtmodum fuit Abbas Præmonſtratenſis, & tunc in ſæculari habitu conſtitutus, in camera Imperatoris extitit familiariffimus.] Hæc Abbatis teſtimonio fretus Abbas, etſi alioquin eatenus aberret, quatenus Henrici mortem ſubſequum in annum differt.

IV. Interea Suevorum Dux Philippus, fraterni nondum fati conſcius, è Germania in Italiam

Italiam properaverat Fridericum nepotē ad capeffenda Imperij infignia reducturus. Accelerato itinere, ut Abbas laudatus refert, [procefferat ufque ad montē Falconis (legendum: Flaſconis) caſtrum quoddam apud Viterbium, ubi de morte Imperatoris nuntiatus eſt ei; orta que eſt ſeditio, - contra Teutonicos, qui tunc in partibus Italiæ demorabantur. Unde in caſtro eodem quidam de familia Ducis occidebantur, - & ipſe Dux in magno discrimine ab Italia receſſit, & laborioſè pervenit in Alemanniam,] Auguſtalem quoque purpuram, ſed proprio demum ſanguine imbuendam adepturus. In teſtino bello eodem tempore ardere cœperat Hungaria, dum teſte Chronologo Admontenſi: [Andreas, qui crucifer dicebatur, frater Henrici (ſeu Emerici) Regis, contra fratrem ſurrexit,] ut eidem relictum à Bela Parente ſceptrum eriperet, aut certè nonnullas provincias extorqueret. Incendium iſtud, quod poſtea quoque Auſtriam, Styriamque afflaverat, excuſſo ſacro fulmine ſummus Pontifex extinguere nitebatur, ſed ipſemet haud diu ſuperſtes antè oculos clauſit, quàm reſtitutam Hungariæ pacem liceret intueri.

A. 1198. Quippe Anno MCXCVIII. teſte Rogerio Hovedeno, [Cœleſtinus Papa III. ſenio & gravi morbo laborans obiit Romæ

G

menſe

menſe Januario, ſexto Idus ejusdem menſis, - ſeptimo anno Papatûs ſui, & Laterani ſepultus eſt.] Id ipſum ſucceſſor ejusdem Lotharius, è Comitibus Signiæ, SS. Sergij & Bacchi Diaconus Cardinalis in datis poſtridie de ſua electione encyclicis teſtatus eſt. Non tamen ante VIII. Kal. Martij, quæ Antiochenæ Divi Petri Cathedræ memoriâ recolit, Vaticanum unctiône perceptâ ſolium Innocentius III. adiit, cùm eodem ferme tempore celerem é Palæſtina reditum ſacri belliduces adornarent. Hebetaverat Principum adverſus Barbaros decertantium gladios intempeſtivus Cæſaris obitus, quocum omnis auxiliorum ſpes extincta erat. Accedebat inſuper metus; nè contemptâ Friderici, etſi aliàs ad Imperium electi pueritiâ, Principes reliqui abſentium provincias latrociniis invaderent, aut fors etiam novum Cæſarem, dubiûm: an Aſiatico diſtentiſ bello hoſtem, an amicum, ſalutarent. Cùm igitur ſolutâ Coruthi obſidione, prout Arnoldus Lubecenſis refert, [apud Tyrum & Accon ſerecepiſſent, - adveniente Martio aſcenſis navibus, favente Zephyro omnes fere principes cum melioribus populi ad ſua redierunt. Remanſit Dominus Moguntinus, & Dominus Verdenſis, & quidam de nobilioribus,] quos inter Princeps Auſtriacus numerabatur. At nondum alter â classi abi-

tu

tu mensis elapsus erat, cùm teste Necrologio Mellicensi [XVI. Kal. Maij Fridericus Dux Austriæ obiit.] Fraternalis proinde fascibus ad nostrum Principem devolutis, rursus utraque Provincia coaluit, ut breviter Chronicon Australe notat : [Fridericus Dux Austriæ peregrè moritur ; Luipoldus frater Dux Styriæ successit.]

II. Neque reduces ex Asia Principes suspicio fefellerat, quòd novus interim Cæsar deligendus sit. Priusquàm enim Germaniam attingerent, Adolphus Colonienfis, & Joannes Trevirensis electoralia ad VIII. Id^{us} Martij comitia indixerant, evocato singulariter Bertholdo Duce Zaringio, quem purpuræ candidatum designabant. Evertit hanc machinam Philippus Suevorum Dux, qui excluso Friderico nepote, sibi potius, quàm alteri Orbis Romani fasces deferri cupiebat. Præoccupatis igitur Principum reliquorum suffragiis Erfurti Rex salutatus, magnâ vi auri Bertholdo persuasit, ut votis absteret, Præsulesque cum exercitu reditum expectantes deluderet. Hos tamen, etsi grandibus promissis, flectere non potuit, quominus iteratò in partes secederent, imperiùmque Ottoni Dynastæ Brunsvicensi, Henrici Leonis, quondam Saxoniae, Bavariaeque Ducis filio deferrent ; haud ignari, Henricum fratrem, Rheni Palatinum, quam-

primum é Palæstina redux penates attigerit, in eadem vota descensurum. Philippus ergo, qui regalia secum insignia detulerat, Wormatiæ Nonis Aprilibus coronatus, Otto é contra Aquisgrani IV. Nonas Julij ab Adolpho Agrippinate unctus, Carolique Magni solio impositus est. Hæc igitur, quæ Godfridus Coloniensis fusiùs exponit, fuere bellicivis initia, quo dem Germania integro ferme decennio concussa est, dum Philippi castra Bohemiæ, Saxonie, Bavarieque Principes, pariterque Dux noster Leopoldus; Ottonis verò plerique ad Rhenum optimates, sæpe tamen mutatis partium vexillis sequerentur.

III. Neque æmulis defuere Regum exteriorum studia, quibus per legatos, literasque ad summum Pontificem, velut arbitrum controversiæ expeditas, ab Odorico Raynaldo in Ecclesiasticis annalibus recitatas, Philippus Gallus Philippi Suevi, Richardus Anglus Ottonis nepotis causam tuebatur. Institit præterea innovatis adversus Principem nostrum querelis Anglus, ut argentum, quod lytri nomine Parens Austriacus acceperat, filius reddere compelleretur. Obsecundavit regio postulato Innocentius, dum sequentem Leopoldo epistolam misit. [Nobili viro, filio Ducis Austriæ. In eo sumus officio disponente Domino constituti, ut singulorum,

lorum, & omnium salutem consulere debeamus, & universis petentibus, tam majoribus, quàm minoribus, in executione justitiæ providere. Sanè, quàm graves injurias & jacturas carissimo in Christo filio nostro R. Illustri Regi Anglorum à crucis obsequio revertenti Dux Austriæ, pater tuus intulerit, nullum Christiani nominis professorem credimus ignorare. Quæ res tantò profundius Romanam tangit Ecclesiam, quantò injuriæ Regi eidem illatæ, in ejus injuriam, & ignominiam noscuntur gravius redundare, cum ipsi Regi nondum fuerit satisfactum, licet non credamus à tua memoria excidisse, quòd Divinâ gratiâ inspirante prædictus pater tuus suum recognoscens excessum, ablatam pecuniam ipsi Regi non solum reddi præceperit, verum etiam à te, & ab aliis familiaribus suis, & fidelibus, qui præsentibus aderant, super solutione ipsius pecuniæ præstari fecerit corporaliter juramentum. Quia igitur tanti excessus injuriam clausis oculis præterire non possumus, nec debemus; nobilitatem tuam monemus, & exhortamur in Domino, atque in remissionem injungimus peccatorum: quatenus tam tuæ, quàm animæ Patris tui salutem, juxta præstitum à te providens juramentum, prænominato Regi pecuniam sine difficultate restituas antedictam, & de injuriis irrogatis satisfactionem congruam

gruam non differas exhibere. Alioquin noveris, nos venerabili fratri nostro Salzburgerensi Archi-Episcopo dedisse firmiter in mandatis, ut te ad hæc per excommunicationis sententiam in personam, & interdicti in terram, contradictionis occasione, & appellatione cessantibus, monitione præmissâ compellere non omittat. Datum Romæ apud S. Petrum III. Kal. Junij, Pontificatûs nostri anno primo.] Dederat enimvero in eundem finem Adalberto mandata Pontifex, non tamen ulterius quidquam ea in causa actum legitur; an quia Leopoldus imperata præstitit? an quia Richardus eadem urgere destitit?

IV. Verùm Adalbertus ipsemet hoc eodem anno, dum juxta rivum Lameram iter ageret, perduellium quorundam subditorum latrocinio per insidias circumventus, atque in arcem Werffensem, quam olim ad Præsulum tutelam Divus Gebhardus erexerat, nefariè abreptus, profundósque in carceres detrusus est. Atrocis adeò rei nuntius non solùm in ipsa metropoli, sed adfictis quoque provinciis tantum illicò luctum excitavit, ut obseratis omnium templorum foribus triste sacris justitium indiceretur. Exhorruere publico mœrore attoniti facinus sacrilegum rebelles, ideóque postulatâ, facileque obtentâ criminis veniâ mox liberum

anti-

antistitem dimisêre. Hinc mutata rerum facies, & nova lux oriri visa, ut propemodum operæ pretium videretur, sic doluisse. Redditus extemplò aris squalentibus honos, lætūmq̃ue resonante turrium ære liberatori DEO carmen decantatum est. Sic etenim Henrici Steronis Chronicon: [Adalbertus Archi-Episcopus Salzburgenfis circa fluvium, qui dicitur Lamer, à ministerialibus capitur, & in castro Wuren (seu Werven) per dies XIV. captus tenetur. Propter quam enormitatem facti divina in Salzburgenfi ecclesia, aliisque episcopatibus vicinis interdicta sunt. *Liberasti nos ex affligentibus*, cantatum est eo dimisso.] Etsi verò patrati facinoris causam annalista non exprimat, perquàm facile tamen suspicari licet; sceleris auctores eos fuisse, quos exustum mandato Præsulis Hallæ divitis oppidum in rabiem egerat.

A. 1199. Ambiguo interim Marte ab Imperij Romani æmulis certatum erat, cū res Ottonis Anno MCXCIX. per cruentam Regis avunculi necem prolabi visæ. Obsederat Richardus Anglus Chalusiam arcem, quòd Vidomarus, Limovicensis vice Comitis præfectus grandem thesaurum in agris propriis fortuitò effossum Regi integrum cedere nolisset. Dum verò majori ferocia, quàm prudentia insultum adornat, brachiòque

nudato militibus imperia distribuit, lethali sagittæ ictu saucius, ut Rogerius Hovedenus narrat [decessit VIII. Idus Aprilis, feriâ III. ante dominicam in ramis palmarum.] Hinc accisæ Ottoni vires, quòd Joannes Richardi frater, & successor haud ampliùs nepoti militum stipendia, etsi tabulis supremis jussa, mitteret. Philippus ergo, ut Abbas Urspergensis refert [ad obsidionem Argentinensis civitatis properavit, ubi suburbia priùs incendit, & terras vastare cœpit. Tunc videntes cives se non posse resistere, Philippum tanquam Dominum proprium in civitatem receperunt, & ei fidelitatem juraverunt; Episcopus quoque in gratiam ipsius rediit.] Argentini Præsulis exemplum secutus Trevirensis, Philippum Moguntiam comitatus est, ibidémque subscripsit diplomati per Gewoldum edito, vi cujus Adalberto Antistiti amplissima Principatûs Salisburgensis jura III. Kal. Octobris fuere confirmata.

II. Non tamen Philippo cum foederatis Principibus Dux noster aderat, quòd decertantium in Hungaria fratrum bello implicitus teneretur. Andreas Croatiam, Dalmatiámque Venetis, Rasciam Culmiámque Græcis extorserat, sed annuis earum provinciarum vectigalibus, quas Ducis titulo possidebat, haud contentus, arma in fratrem verterat. Verùm acie victus, totóque re-

gno

gno exturbatus ad Leopoldum fugit, cū testante Australi Chronico [Emericus Rex fratrem expulsū persequens terminos Austriæ prædā vastavit, & igne.] Irritatus ea incursione Princeps militares fugitivo suppetias dedit, quæis redux amissas recuperaret provincias, simulque illata Austriæ damna ulcisceretur. Instauratis ergo viribus, ductoque rursus in fratrem exercitu, prout Godefridus Colonienſis ait: [victoriâ potitus est Andreas, auxilio Ducis Austriæ Luipoldi.] Sufficere hæc poterat, ut ditionibus receptis victor frueretur, nō felicibus elatum armis seu ambitio, seu avaritia impulisset, ut novos iterum delectus ageret, fratrique bellum denuntiaret. At Emericus nuperâ clade doctus, quantum Germano militi, in pugna præsertim stataria robur esset, quemadmodum laudatus Godefridus subdit: [accitis Teutonicis, quorum ibi copia magna est, - fratrem devicit, occisis ex ejus parte multis, & captis.] Exinde vel metu reciproco, vel pactis induciis arma quievêre.

III. Cæterum Leopoldus Dux hoc eodem anno matrem Helenam, Geysæ II. Regis Hungariæ filiam, Emerici, ac Andreæ amitam, incertum, quo mense extinctam, sepulchro intulit. Neque enim de illa quid ampliùs, præter has voces Chronicon Australe continet: [Helena Ducissa Austriæ

obiit,] addito simul viduæ Augustæ funere:
[Constantia Imperatrix obiit, & parvum Fri-
dericum hæredem reliquit.] Coenobiar-
cham quoque suum, Rudolphum II. sacri
Montes amisere. Prima vitæ sanctioris do-
cumenta in cognito nondum monasterio
hauserat, unde postea singulari virtutum fa-
ma, quâ Montes prædicti latissimè refulge-
bant, ultro exiit in Styriam venit. Et si
verò alias patentes, præter religiosam ve-
stem, morumque candorem pius hospes non
attulisset; benevolè tamen receptus, fra-
trumque domesticorum numero aggregatus
est. At ille horum animos tum exactâ pe-
nitentis vivendi disciplinâ, tum placidissimâ
quâdam agendi consuetudine sibi adeò de-
vinxit, ut post unius sexennij decursum jun-
ctis prope omnium votis Abbas eligeretur.
Non tamen ea vota probavit Conradus III.
Salisburgensis Archimysta, quod legitimis,
recepti sacerdotij tabulis careret, etsi jura-
mento constrictus assereret: se ab Hermanno
Constantiensi Episcopo fuisse inauguratum.
Delatum igitur regimen Isenrico cedere co-
actus est, quod tamen post hujus fata instau-
ratis iterum calculis resumpsit, annisque de-
cem laudabiliter gessit. Funebrem illi diem
ephemerides ad X. Kal. Novembr. statuunt,
quam modico intervallo novi antistitis nun-
cupatio secuta. Eandem Annalista dome-
sticus

sticus cum antecessoris obitu sic connectit :
[Rudolphus Abbas Admontensis quievit in
Domino , pro quo Joannes Abbas Bibur-
gensis , qui antea Prioratum Admontensem
per multos annos tenuerat , eligitur , & à
Domino Adalberto Archi-Episcopo investi-
tur.]

A. 1200. Postremus verò Sæculi duode-
cimi annus ipsum quoque Adalbertum ad
debita virtutibus infulatis præmia evocavit.
Ulislao Rege Bohemo , & Gertrude Au-
striaca, Divi Marchionis Leopoldi filiâ na-
tus, arisque à prima infantia dicatus erat.
Hinc ab aula remotus, & in Strahoviensi Præ-
monstratensium cœnobio educatus, pietate,
literisque ætatem antevertit. Etiamnum
adolescens Diaconis adscriptus, exinde Miel-
nicensis Præpositus, post Conradi II. avun-
culi obitum, Salisburgensem quoque mitram
anno sexagesimo octavo legitimis suffragiis
affecutus est. Verùm à Cæsare illicò extur-
batus in Bohemiam se recepit, unde postea
Venetias excitus, Conrado Moguntino ad
annum septuagesimum septimum, mandato
Pontificis cathedram reliquit. Recuperavit
tamen anno octuagesimo tertio pristinam
dignitatem, quam insigni nominis gloria au-
ctam, postremò cum vita posuit. Encomia
ejusdem Admontensis Chronologus hoc
epi-

epitaphio complexus est. [Anno MCC. Dominus Albertus Salzburgensis Archi-Episcopus, trigesimo tertio (legendum, secundo) Archipræsulatûs sui anno post multa gravamina, quæ passus est à Domino Friderico Imperatore ob defensionem sanctæ Ecclesiæ, & post plurimas infestationes iniquorum hominum contra eum, & sanctam Ecclesiam pro jussu, & voluntate Imperatoris sævientium, tandem adjutorio DEI, ejûsque nobili providentia, ac industria, sopitis omnibus majoribus, & minoribus, qui adversus eum arma tulerant, cùm jam divitiis, & honoribus omnes Juvavienses Archi-Episcopos transcendisset, VII. Idus Aprilis diem clausit extremum in sede Archi-Episcopatûs sui, ibique debita cum veneratione sepultus est.] Addit porro idem scriptor : [Mortuus est etiam Eckhardus Gurcensis Episcopus,] ut proinde Archimystam suum haud longo temporis intervallo sit secutus. Habitis exinde comitiis Eberhardo II. è dynastarum Truchsensium familia architiara oblata est. Ad hanc firmandam orator in aulam Vaticanam missus, sed morte abreptus, priusquam postulata impetraret. Exponit ista Chronicon Salisburgense. [Adalbertus Archi-Episcopus Salzburgensis beatæ memoriæ, VI. Idus Aprilis (quam solummodò depositionis, sive sepulturæ diem, necrologium Ad-

Admontense vocat) obiit, cui Eberhardus Brixinensis Episcopus succedit. Bertholdus Præpositus ejusdem Ecclesiæ Romam pro pallio ab ipso destinatus, infecto negotio Romæ mortuus est, - cui Bernardus Præpositus Berchtesgadenensis succedit,] non quidem in munio oratoris, sed charactere dignitatis.

II. Rediverat interea post diuturnas in Asia, Italiæque moras, sub autumnii præcedentis initium, Adalberti successor simul & antecessor Conradus Moguntinus, magnosque, sed irritos conatus impenderat, ut intestinum Germaniæ bellum quinquennialibus saltem induciis sopiretur. Relictis igitur inter arma infesta æmulis, quæ Philippo Brunsvicum obsidenti haud prospera fuere, eodem postulante Viennam contendit, ut inter Regem Hungariæ, Ducemque nostrum pacem componeret. Advenere pariter Eberhardus Salisburgensis, & Wolffgerus Pataviensis, à Principe invitati, ut equitum insignibus ornaretur. Sacra igitur inter solemnia, ut Chronicon Australe manuscriptum asserit, [Liupoldus Dux Austriæ & Styriæ in die Pentecostes (videlicet V. Kal. Junij, seu vicesimâ octavâ Maij) ambitione magna accinctus est gladio, præsentem Cunnrado Moguntino, & Eberhardo Salzburgenfi Archi-Episcopo,] per Wolffgerum antistitem

tem Pataviensem, quòd sacro hujus imperio urbs tota Viennensis eo tempore subesset. Neque multò post ejusdem Conradi operâ non solùm [pax inter Regem Hungariæ, & Ducem Austriæ componitur,] sed etiam Emericus adeò placatur, ut Andrea [fratre in consortium Regni recepto] exoptata dudum tranquillitas rediisse videretur. Quòd porrò isthic Australe Chronicon solùm leviter attingit, Godefridus Colonienfis, etsi præoccupatâ temporis epochâ pressius recenset. [Cunradus Episcopus Ungariam intravit, ut discordiam fratrum sedaret, & ab utroque honorificè receptus est. Inito consilio, & habito consensu utriusque, & Ducis Austriæ Luipoldi, omniùmque Principum Ungariæ, pacem tali modo statuit : ut signati cruce mare transirent, & regnum Ungariæ prædicto Duci Austriæ commendarent; ut si quis illorum morte præventus in transmarinis partibus debitum carnis exolveret, supervivens rediens ad patriam regnum possideret.] Excesserant hæc pacta ipsius Conradi vota, quæ tamen mox funditus evertit natus Emerico filius, quem parens excluso fratre hæredem coronæ nominavit.

III. Cæterùm hic labor ultimus Conrado accidit. Vix etenim ex Ungaria reversus Austriam attigerat, cùm morbo, senioque fatiscens VI. Kal. Novembris mortalia reliquit.

quit. Originem Ottone parente, matre Heilika (ut eisdem fasti Admontenses nuncupant) è Palatina Comitum Witelspacensium familia duxerat, & inter Ecclesiæ Salisburgensis Canonicos à crepundiis adoleverat. Ob eximia corporis, animique decora secundo, & sexagesimo præsentis sæculi anno, à Friderico Cæsare ad cathedram Moguntinam evectus, sed ab eodem, quòd Alexandri Pontificis partes tueretur, rursus dejectus est. Igitur Romam profugus, episcopatum Sabinensem, & cardinalitiam dignitatem, velut debita constantiæ præmia obtinuit, pauloque post in Germaniam remissus Adalberto Salisburgensi, recens electo, pallium contulit, simulque promovendis partibus Pontificiis invigilavit. Excepit sævientem illâ tempestate magnum in aula sua hospitem Ottocarus Marchio, dein Dux Styriæ, ejusque nomen tabulis inseruit, quas Græcij in ecclesia S. Ægidij, anno septuagesimo quarto, XIV. Kal. Martij ascetis Secovienfibus dedit. Abdicanti dein præsulare munus Adalberto, in congressu Venetiis habito suffectus, novam Salisburgi basilicam à fundamentis moliri cœpit, sed priusquam illi coronidem adderet, ad Moguntinam insulam revocatus est. Hinc sacrâ expeditione in Orientem susceptâ, Leoni Armeno diadema imposuit, ac inde redux vitæ reliquum

quum in reparanda tranquillitate publica Præsul mitissimus exegit. Restat, ut vetus quoque Chronicon à Serario de rebus Moguntinis allegatum audiamus. [Conradus Archi-Episcopus Moguntinus concordiam inter Reges Hungariæ factâ, cum ab Hungaria reverteretur, in partibus Austriæ, in territorio Patavienfi, carnis debitum solvit, in vigilia Simonis & Judæ; cujus cadaver celebratis defuncto exequiis, Wolffkerus ejusdem loci Episcopus ad Moguntiam honorificè devexit, ibique sepelitur, ut desideraverat.] Functus eo munio Patavienfis Antistes, ut Godefridus Colonienfis subdit, [pro pace componenda inter Regem Ottonem, & Philippum, inter Andernacum, & Confluentiam venit. Ad quod colloquium se contulerunt Colonienfis Archi-Episcopus, & Hermannus Monasterienfis, & Trevirensis, & alij quàm plures, sed quod consiliati sunt, processum non habuit.]

IV. Verùm inter eas Imperij Germanici procellas Styriæ nil auspiciatum magis evenire poterat, quàm illatum valli Cellensi hoc eodem anno Augustissimæ Cœlitum Reginae simulachrum. Amplissima Divi Lamberti cœnobio latifundia, & inter hæc quoque [in valle Avelenz centum regales mansus cum ecclesia ibidem constructa,] principi Apostolorum sacrâ, Henricus Dux Carinthiæ,

thiæ, Marquardi Fundatoris filius, initio hujus sæculi dederat, cùm sub medium ejusdem Hadrianus IV. Pontifex Maximus benignè annuit, ut in adjecta templo cellâ religiosus ad divina celebranda manipulus perpetuò habitaret. At ingenti longitudine porrecta vallis, & transverso insuper jugo secta, perquàm arduam remotioribus colonis semitam relinquebat, eamque hybernante coelo plerùmque immensâ nivium altitudine penitus obstructam. Nè sacris igitur officiis plebs rustica careret, expeditus ad intima sylvarum, montiùmque penetralia vir pientissimus ligneam ædiculam condidit, erectæque in medio aræ elaboratam è tilia, suisque ornatam coloribus statuam imposuit, futuram aliquando non solùm huic provinciæ, sed exteris quoque regnis Palladium & asylum. Hæc porro cubitali magnitudine Virgineam DEI Genitricem exhibet, quæ dextrâ sustentato Pusioni Divinissimo pyrum offert; ast ille Matri affectu reciproco pomum porrigit. Utriusque vultum juncta majestati clementia sic temperat, ut intuentium animis arcano motu venerationem ingerat, simulque ad ingentem fiduciam pia supplicum vota erigat. Atque hæc fuere Cellensis Basilicæ innumeris etiamnum beneficiis inclytæ, exigua quidem, felicissima tamen primordia, quæis propitia

in Styriam sydera hoc sæculum coronârunt. Quamvis etenim certa temporis æra in vetustis membranis non suppetat, ut in synoptica rerum Cellensium narratione vir Religiosissimus, Christophorus Jager, San-Lambertini cœnobij quondam Prior meritissimus, fateatur; fuit tamen ea constans majorum traditio, augustioris dein fabricæ propylæo hisce vocibus insculpta: [Anno Domini MCC. inchoata est hæc ecclesia gloriolæ Virginis *MARIÆ*.]

A. 1201. Magnis interim desideriis expectaverat Innocentius, Pontifex Maximus, ut Germaniæ Principes vel repetitis electoralibus comitiis æmulatorum alterutri purpuram addicerent, vel litis arbitrium sedi Apostolicæ deferrent. Cùm neutrum obtinuisset, libratis in senatu Vaticano partium momentis, inter ipsa novi sæculi exordia, inunte videlicet anno salutis MCCI. Philippum, etsi pluribus suffragiis innixum, vitio creatum; Ottonem econtra ritè nominatum, pronunciavit. Opponebatur præcipuè Philippo: quòd juramentum de Fridrico nepote, ad imperium evehendo, præstitum ambitione temeraria infregerit; quòd conditiones Pontificias usurpato in eisdem Ducali titulo per sacrilegam tyrannidem invaserit, quòd diris, & execrationibus à Cœlestino III. devinctus irrita principum vota reddide-

diderit. Ottonem è contra Guelphis majoribus, id est, Romanæ Ecclesiæ propugnatoribus genitum, neque ullis religionibus obnoxium, non solum legitimè electum, sed etiam Aquisgrani per Coloniensem Antistitem, ritè auctoratum. Hanc igitur sententiam Pontifex per expeditas Laterani Kalendis Martij tabulas, quas Odoricus Raynaldus exhibet, [universis tam Ecclesiasticis, quàm sæcularibus Principibus Alemanniæ] denuntiavit, simulque à promissa Philippo fide immunes dixit. Addita fuere ad legatos Apostolicos, in Germania commorantes, mandata: ut ab Ottone usitatum erga sedem Pontificiam fidelitatis, & obedientiæ sacramentum exciperent, Principesque ad ejusdem, velut electi Romanorum Imperatoris obsequia traducerent.

II. Priusquàm id muneris Legati aggredirentur, ferali concussa tremore tellus, per omnem Germaniam, aditāsque eidem provincias inhorruit. Meminere ejusdem plerique scriptores, quos inter Henricus Stero ita loquitur: [Terræ motus multis terrarum locis factus est magnus, ut multas urbes & ecclesias destrueret, & mortes hominum fierent. Cœpit autem idem terræ motus IV. Nonas Maij.] Adstipulatur Admontensis annalista, simulque illata Styriæ damna recenset. [Terræ motus magnus factus est

per dimidiam fere horam IV. Nonas Maij, ac deinceps frequenter, adeò fortis, ut nonnullas ecclesias subverteret, ac domus muratas, inter quæ in castro Wizenstain (nunc Weitenstein) turris corruens, hospitem domus, Hartrodum Ministerialem Ducis Styrensis cum septem viris interemit; sed & castrum Archi-Episcopi Chaets (five Kättsch) dirutum, ferme omnes habitatores suos morti dedit.] Hæc porro per varias Europæ regiones grassata calamitas nonnullis divinæ justitiæ præconibus majori tamen zelo, quàm prudentia præditis opportuno inter reliqua argumento erat, ut teste Rogerio Hovedeno suos isthic claudente annales, annorum millenarium, ab entusiastæ Apostolo in sua apocalypsi designatum, præcedente cum seculo elapsam fuisse contenderent; ideòque supremum orbi scelerato excidium imminere declamarent.

III. Melius enimverò ex eo terræ motu nonnulli divinabant: exoptatam Imperio Germanico quietem nondum redituram. Excepto siquidem Ottonis juramento, ut Godefridus ait, [venit Coloniam circa festum Apostolorum Petri, & Pauli, Guido Cardinalis, Prænestinus Episcopus à sede missus Apostolica, Philippum, & quoslibet ejus fautores excommunicatos pronuntians.] At importunâ hâc severitate, quidquid In-

nocen-

nocentius ad asserendum Ottoni Imperium sapienter stabiliverat, malè providus Legatus iterum disjecit. Exasperati usqueadeo fuere magnatum Philippo adhærentium animi, quos inter Dux noster Leopoldus erat, ut acribus refertam querimoniis epistolam ab Odorico Raynaldo editam per oratores Romam expedirent. Inscriptio sic habebat: [Sanctissimo Patri, & Domino Innocentio sacro-sanctæ Romanæ sedis Pontifici Universalis; DEI gratiâ Magdeburgensis, & Brementis Archi-Episcopi; Wormatiensis, Pataviensis, Ratisbonensis, Constantiensis, Augustensis, Eichstadenensis, Havelbergensis, Brandeburgensis, Misnensis, Nuemburgensis Episcopi; Babenbergensis electus; Fuldensis, Herseveldensis, Campidunensis, Abbates; Rex Bohemiæ; Dux Zaringiæ, & Rector Burgundiæ, Dux Saxonie, Dux Austriæ, & Styriæ, Dux Meraniæ, Thuringiæ Lantgravius, Moraviæ, Orientalis, Misnensis, Brandeburgensis Marchiones; de Orlamunda, & Sumsenberch (fors Schaumberg) de Brenne, de Witem Comites, salutem, & debitam in Christo reverentiam.] Epigraphen hanc ideò allegare placuit, ut unico velut intuitu Philippini Principes conspicerentur; quanquam isthic Ludovicus Dux Boicus, & nonnulli antistites fuerint prætermissi.

IV. Etsi verò Pontifex inspectis literis, simulque auditis foederatorum legatis, quo munere Eberhardus Salisburgensis antistes, Abbas de Salem, & Marchio Orientalis fungebantur, plusquam satis animadverteret, se antea Prænestini literis perperam edoctum, quòd Philippo propemodùm deserto plerique Principum Ottoni faverent; in pristina tamen sententia perstitit, ac desuper apologiam, quæ juri Pontificio inserta legitur, ad Bertholdum Zaringiæ Ducem misit. Spe siquidem, licet inani, complures Innocentio suaserant, dummodo cœptis insistere, Philippinos paulatim ad castra Ottoniana transituros. At Eberhardus inter hæc eadem legationis suæ munia Archimystæ insignia demum obtinuit, quæ antea misso Romam oratore frustra postulaverat. Ad hunc siquidem annum reipsâ pertinet, quod continenti alioquin narratione Chronicon Salisburgense subdit: [Ipse verò Episcopus per se vadens Romam, multo labore, & sudore, tandem ab Innocentio Papa pallio honoratur.]

A. 1202. Exinde suspensis tantisper armis Anno MCCII. æmuli quievêre, ampliandæ tamen, aut firmandæ per nova foedera potentiae utrîque intenti. Ottonem haud leviter sollicitum tenebat exorta inter Brabantinum Ducem, Geldriæque comitem discor-

cordia, in bellum nemini magis, quàm ipsi perniciosum, eruptura. Accedebat gravior metus, nè Præsul Agrippinensis imperia dare magis, quàm accipere assuetus, ideòque inhibitis vectigalibus irritatus, mutato Cæsare Philippum sequeretur. Hinc narrante Godefrido Annalista: [Otto Rex, & Adolphus Coloniensis Archi-Episcopus cum aliis quibusdam principibus colloquium habuerunt apud Trajectum, quæ supra Mosam sita est, de republica, & de diversis negotiis, quæ ipsos tunc urgebant. Una tamen de præcipuis causis hujus colloquij fuit, de inimiciis, quæ inter Ducem Brabantiae, & comitem de Gelre pullulabant. - Tandem pace inter utròsque reformata, & rege cum Episcopo Coloniensi regresso, oritur inter eos gravissima contentio coram Cardinali, & vix per triduum sedatur. Causa autem hujus discordiæ fuit, de teloneis, & moneta, & injustis vectigalium exactionibus, & de violata pace negotiantibus. Auditis autem allegationibus utrorumque, Regis scilicet, & Episcopi, mediante Legato, sub cujus iudicio hæc agebantur, ipsorum utriusque dirempta est dissensio tali conditione: ut omnis exactio violenta cassaretur, & pax firmissima negotiantibus stabiliretur.] Applausit sibi Otto, datisque ad Pontificem literis, attamen intempestivè nimium, jactavit: Adolphum

phum iis nunc legibus obstrictum teneri, ut obsequia mutare, etsi vellet, non posset.

II. Inter hæc Bernardo Voraviensi Præposito, Kalendis Februarij ad vitam meliorem evocato Luitoldus ordine antistes III. est subrogatus. At Leopoldus Dux noster cum foederatis principibus in aula Philippi commoratus, utriusque provinciæ insignia solemnī auctoramento recepit. Exinde in Styriam profectus, cū Admontense cœnobium singulari benevolentia in tutelam admisisset, eundem pariter favorem occurrenti obviam Præposito Seccoviensi contulit, prolixam desuper membranam hac periodo exorsus. [Quia divinæ dispensationis providentiâ gubernationem Styriensis Principatûs assecuti sumus pariter, & adepti, dignum DEO ministerium nos exhibere credimus, si post aucti nostri culminis magnificentiam religiosarum Ecclesiarum domus bonorum temporalium devotis subsidiis, & protectionis nostræ clypeo studuerimus ampliare.] Expositâ dein foundationis origine ac progressu, juribusque, ac immunitatibus singulis accuratè recensitis, iisdemque usitatâ formulâ roboratis, præsentium Styriæ magnatum nomina adscribi iussit, [qui sunt Ulrichus de Stubenberch, Herrandus de Wildonia, Dietricus de Liechtenstein, Hainricus de Caphenberch, Bertholdus de Emerberch, Gun-

Gundacherus de Styra, Ortolfus, & Her-
tnidus de Volcherstorff, Gundacherus de
Starchenberch, Albero de Polheim, Albero
de Grimenstein, Otacherus de Slierbach,
Ulricus, & Lentoldus de Peccah, Hainricus
de Adelwanch, Otto, & Otacherus de
Wolckenstein, Waltherus de Fürstenfeld,
Dietricus de Hohenstein, & plures alij fide
digni. Datum apud Admundiam Anno
Dom. Milles. Ducentes. secundo, IV. Nonas
Junij, Indictione V. sub Burchardo Proto-
notario.]

III. Ast, qui finiente paulatim vere Serenif-
simâ Leopoldi præsentia fruebatur, proxima
dein æstate, ut coævus scriptor domesticus
annotavit, [Joannes Abbas Admontensis
obiit,] cum suscepti regiminis triennium
nondum explevisset. Memoria illius in ve-
teri necrologio [III. Nonas Septembr.] ha-
betur. Funebribus optimo Antistiti per-
actis [Rudigerus ibidem nutritus, & profes-
sus, Prioris, ac sacristæ officium tenens ca-
nonicè eligitur,] sed breve pariter regimen
habiturus. Interea Princeps ad aulam Phi-
lippinam rediit, ut foederatorum comitiis,
sacrisque solemnibus in gentilitia quondam
arce, nunc verò episcopali civitate Bamber-
genfi interesset. In hac siquidem virginea
Chunegundis Augustæ lipsana, cui ultimo
sæculi præcedentis anno cœlitum honores

Innocentius decreverat, VII. Idus Septembris humo levata, arisque imposita Augustense Chronicon asseverat. [Kunegundis Virgo, & Regina, Uxor Imperatoris Hainrici Pij, Babenberch sepulta, multis fulgens miraculis ab Innocentio Papa canonizata, multis convenientibus Episcopis, & Archiepiscopis, inter quos etiam affuit Dominus Salzburgensis Eberhardus, ab eis est translata.] Placuisse Numini pietatem Principum, impensósque Divæ honores prodigium ostendit, quod scriptor coævus à Jacobo Gretsero, aliisque hagiographis vulgatus refert. [Illud quoque clarissimum clarissimis regni primoribus coram adstantibus celebre super muto factum, sub oculis omnium memoriæ hominum tradere non indignum duximus. - Philippus Rex propter sui confirmationem, interim verò, quòd magis sibi favorem præstare credebat, propter translationem beatæ Virginis comitia indixerat. Mutus quidam servulus in comitatu probabilium virorum de Pogen convenerat, quorum vasa, quia & ipsi pœnitentes erant, portabat. Regina ad ecclesiam processerat, cùm de more à clero solemniter suscipitur, confusus interim populorum clamor exoritur, non frustra morituro (legendum: muto) denique homini, sed laudes cum Christo suo jam viventi conclau-

clamantium. Testor Christum, & ejus Apostolos: iste, qui prius nullam, utpote mutus, linguam noverat, singulis ad interrogata propriâ linguâ disertus respondebat.] Nemo sanè oratorum pari facundiâ Divæ merita, tunc commendaverit, ut proinde Dux noster eo panegyrico motus in proximo Græcensibus pomœriis colliculo Augustæ honoribus sacrarium erexerit, quod postea religioso equitum Teutonicorum ordini Fridericus filius donavit.

IV. Et verò Leopoldus hoc eodem anno ex Augusta Cæsarum Orientalium stirpe sibi conjugem adscivit, ut Wichardus Polhemius, quem sæculo insequente antistitem Salisburgensem videbimus, in evulgato nondum chronico testatur; etsi Garstense pariter ineditum & Augustense impressum, connubium istud proximum in annum differant. Non tamen hic calculus re ipsa discrepat, si Hymenæi solemnia inter ipsas Redemptoris nascentis ferias fuere celebrata. Hujus temporis conjecturam quoque synchronum nostri Collegij Neostadiensis volumen suggerit, ubi hæc eadem utrique anno adscripta leguntur. Infulatus porro chronologus à Petro Lambecio Augustissimæ Bibliothecæ quondam Præfecto in Cellensis itineris Diario allegatus, ad hanc epocham ita loquitur: [Leopoldus Dux Austriæ, & Styriæ Theodora

doram natam Regis Græcorum duxit uxorem, & nuptias Wiennæ multis Principibus ibi convenientibus pomposissimè celebravit.] Hanc verò licèt scriptores alij solummodo neptem, vel exneptem Cæsaris Byzantini dicant, prævit tamen Wichardo Joannes Enenkelius, dum eandem in rhythmico Principum Austriacorum catalogo Manuelis Comneni Imperatoris filiam disertè appellavit. At Albericus in chronico Theodorum Lascarem, qui post occupatam à Latinis Constantinopolim Nicææ Bythinæ Græcorum Imperator dictus est, Theodoræ parentē tribuit, dum ad annum præsentis secundi vigesimum primum ita loquitur: [Lascarus plures habuit filias de prima uxore, Andronici (meliùs Alexij Augusti) filia, quarum unam habuit Vastachius, aliam duxit Dux Austriæ, tertiam Bela Regis Andreæ filius primogenitus.] Quidquid sit, Theodora, multarum deinde prolium fecunda mater, nihilominus dubium reliquit: an plùs gaudij, quàm mœroris sibimetipsi, subditisque provinciis pepererit.

A. 1203. Interea Philippus multis magnisque promissis Innocentium Pontificem frustra devincire conatus, rursus Anno MCCIII. arma resumpsit, sed adeò malè auspicata, ut amisso exercitu ipsam quoque coronam perdidisset, si hostis non tantùm vincere, sed

sed etiam victoriâ uti didicisset. Rejecerat thalami consortem Adulam Premislaus Otocarum Bohemiæ Rex, eidemque nuptiis adulterinis Constantiam Belæ III Regis Ungariæ filiam subrogaverat. Hinc teste Arnoldo Lubecensi, [frater repudiatæ Theodoricus Marchio Misnensis unacum Duce Bernardo (Saxoniam) qui Philippi Regis familiares fuerunt, hoc apud ipsum obtinuerunt, ut regnum Bohemiæ Otackero adultero auferret. Unde commotus Bohemus à Philippo alienatus, & Landgrafio Thuringiæ Hermannō confœderatus est. Hermannus ergo, qui filius sororis Friderici Imperatoris fuerat, immemor consanguinitatis & jurisjurandi ad Ottonem Regem se transtulit.] Philippus eam Principis cognati perfidiam ulturus, prout Godefridus Colonienfis narrat, [exercitu valido congregato intravit Thuringiam. Perpendens autem Palatinum Comitem, & Regem Bohemiæ, cum copioso exercitu illi in auxilium venisse, rura quæque proxima incendio consumpsit, & sic profugus cum suis Erdfort se contulit. Quo Landgrafius comperto, cum Bohemo, & Palatino, omnique, quem contraxerant, exercitu, civitatem vallaverunt, sperantes illum capere. Philippus autem nocte mediâ cum paucis exiens, ad Orientales Marchiones se contulit, ut auxiliis contractis, quoquo

quo pacto, milites inclusos liberaret. Principes autem ejus discessum audientes, solutâ obsidione persecuti sunt eum unanimi consensu, & invadentes terram Marchionum, omnia rapinis, incendiis, & variis calamitatibus partes illas everterunt. His ita patratâ Rex Otto superveniens cum exercitu à cunctis favorabiliter suscipitur, & Bohemus fidelitate promissa ab ipso coronatur, & in festo S. Bartholomæi Apostoli à Guidone Ecclesiæ Romanæ Legato apud Marspurg in Regem solemniter consecratur.]

II. Acciverant hanc cladem Philippo impedita Bojorum auxilia, utpote intestino, eoque feroci bello ad invicem collisa. Gravis etenim, ut Chronicon Augustense refert, [discordia facta est inter Ducem Ludovicum, & Episcopum Ratisbonensem Conradum, cui confœderatus Dominus Eberhardus Archi-Episcopus Salzburgenfis in manu valida venit ei in auxilium. Diruta sunt castra aliquanta ex utraque parte, factaque sunt incendia plurima per universam Bavariam, villarum deprædationes, & ecclesiarum, ut nec ab altaribus abstinerent, & reliquias Sanctorum inde auferrent, aliâque quàm plurima nefanda, & inaudita perpetrarent.] Impij hujus belli facem, etsi veteres scriptores fileant, attamen violatis per avaros prædones veriùs, quàm tutores, ecclesiarum juribus

bus recentiores attribuunt. Ad hæc siquidem propugnanda Præsules, cum frustra calamis in aula Principis certassent, arma corripuere, infelici tamen exitu; ut quibus foci hostiles diruendi erant, coelitim aræ everterentur. Auxit insuper hanc stragem ferale incendium, vi cujus reverso ab expeditione bellica Eberhardo, prout Chronicon Salisburgense addit, [magna ex parte civitas VIII. Idus Novembris concremata est.] Sed hisce flammis extincta fuere odia, ut pax in Boicam remearet.

III. Laureatas interim ad Innocentium litteras Otto miserat, eo plausu exceptas, ut iis per Insubriam dispersis Pontifex partam eâ victoriâ Italiæ securitatem gratularetur. Dein verò Leopoldum, cæterosque Principes, acsi Philippus debellatus jam foret, datis Anagninæ pridie Idus Decembres epistolis ad deferenda victori obsequia hortatus est. Otto ipsemet, qui ferro bellum prosequi, vicinasque provincias invadere poterat, tempus inutili consultatione terere, & papyraceis solum machinis Philippinos Principes impugnare aggressus est. Labet alteram illius audire epistolam, per Raynaldum adductam, quantum Pontifici, tum sibimetipsi velut imperij securus blandiebatur. [Innotescere Vobis cupimus, quod status noster de die in diem prosperatur, & hoc non excellentiæ nostræ, sed

sed DEO, & Vobis, & Ecclesiæ Romanæ adscribimus. Regem Bohemiæ, Landgrafium Thuringiæ, Marchionem Moraviæ, per potentiam non habuimus, sed per magnam vestram sollicitudinem, & frequentem - Curiam solemnem habuimus, proximâ feriâ quintâ ante festum S. Martini, in qua multi Principes Imperij fuerunt. - In ea verò talia sunt ordinata, & statuta, quæ scriptis committere non audemus, sed latori præsentium memoriter commendavimus, - ut vobis omnia per ordinem referat. Firmiter enim credimus, quòd, quod de nobis incepistis, infra paucos dies, hoc est, in Purificatione Beatæ MARIÆ bono fine consummabitur. Principes enim superiores videlicet Archiepiscopus Salzburgensis cum suffraganeis suis Dux Austriæ cum nobilibus terræ suæ, & Dux Baviariæ terras eorum à nobis recipient, & fidelitatem præstabunt. - Rogamus itaque paternitatem vestram, ut solito more benignè legationem nostram audiat, & consilium vestrum, quod magnum est, apponatis.]

A. 1204. Fallacem fuisse spem Ottonis, quâ Leopoldi Ducis, aliorumque Principum obsequia expectaverat, proximo statim anno MCCIV. patuit. Eo siquidem inchoante, ut Chronicon Augustense memorat, [Ludovicus Dux Baviariæ, & Eberhardus Salzburgensis Archi-Episcopus, & Cunradus Ratis-

tisponensis Episcopus in concordiam redierunt.] Horum ultimus eâ sancitâ [obiit IX. Kalend. Maij, cui Conradus Frisingensis Præpositus succedit.] Supremam quoque diem eodem ferme tempore clauferat Pilgrinus II. Aquilejæ Patriarcha, fuitque concordibus eligentium votis postulatus, & obtentus [Wolfkerus Pataviensis Episcopus, pro quo Poppo Aquilejensis Præpositus constituitur.] Socialia igitur arma Philippo iuncta, quibus illico in Saxoniam irrupit, ut fidam sibi Goslariam ab hostili incursione tueretur. Neque segnis Otto cum Henrico fratre, qui Brunsvicum advolaverat, explicatis vexillis obviam processit. Stabant utrinque paratæ ad pugnam acies, cùm Henricus, qui teste Arnolde Lubecensi [continuas à Philippo minas audiebat, quòd dignitatem Palatij perderet, nisi à fratre recederet, - in ipso congressionis articulo] Brunsvicensem sibi urbem in militiæ tot annis gestæ præmium cedi postulavit. [His auditis frater Rex non sine indignatione respondit: nolo, ut quadam formidine territus aliqua modò facere videar, quæ fortè impofterum, quasi pœnitens, mutare compellar.] Exasperatus eâ repullâ [Palatinus relicto fratre - ad Philippum transit.] Otto inexpectata defectione perculsus fugienti similis Brunsvicum se recepit, negatam fratri urbem

urbem magno imperij amittendi periculo rententurus.

II Inter ista bellifelicioris præludia Isaacium socerum, affinémque Alexium Orientis Cæsares Philippus amisit. Expugnauerat añõ præcedente Byzantium destinata vindicandæ Hierosolymæ classis, profugóque tyranno Alexio, Isaacium Angelum è carcere liberatum, filiúmque Alexium in solium reduxerat. Sed perfidus Imperator architecto sceleris Alexio Duca, cognomento Murzuphlo, regio pariter sanguine prognato; nè victoribus opes, quas antea promiserat, reddere cogeretur, auxiliatricem classim incendio delere, ferróque principes armorum socios opprimere decrevit. Inter eos irriti flagitij conatus, cùm repentinâ vi morbi Isaacius periisset, Murzuphlus Alexium, velut tutelæ causâ in palatij latebras abreptum, suis ipse manibus præfocavit, craniúmque, & costas clavâ ferreâ perfregit. Hinc simulato præcipitis ex ædium culmine adolescentis casu in publicum erupit, falsisque lachrymis sandapilam persecutus imperium invasit.

III. Immane hoc parricidium, expugnandæ rursus urbi, & evertendo Græcorum imperio occasionem præbuit. Sic etenim ipsemet Balduinus Augustus in suis ad maximum Pontificem literis [Pridie Idus Aprilis, hoc est, feriâ secundâ post Passionem Domini, flante Boreâ,

Boreâ, applicamur ad muros, scalis navium, scalis turrium applicatis, - & propugnacula relinquentibus Græcis nostri audacter militibus portas aperiant. - Civitas populosa capitur, recipiuntur in palatiis imperialibus, qui nostrorum enses effugiunt, multâque cæde factâ Græcorum, nostri se recolligunt, & ad vesperascente jam die arma fessi deponunt. - Ordinatis igitur diligenter, quæ rerum poscebat eventus, ad electionem Imperatoris unanimiter, & devotè procedimus, & omni ambitione seclusâ constituimus electores, qui oratione præmissâ, ut decuit, dominicâ *Misericordia Domini* (videlicet VII. Idus Maij) personam nostram, quod à nostris meritis procul aberat, unanimiter ac solemniter elegerunt, - sequentique dominicâ, quâ *Jubilate* cantatur, - coronatum ad Imperij fastigia sublimârunt.]

Huic itaque Balduino I. Flandrorum Comiti Latinum Orientis imperium, attamen post annos sex & quinquaginta rursus collapsurum, sua exordia debet, cùm interim Nicææ in Bythinia Theodorus Lascaris, qui Annam profugi Alexij filiam conjugem habebat, Græcorum Imperator fuisset appellatus.

IV. At Philippus, etsi juris aliquid ob Irenem Isaacij Augusti filiam, ut supra delibavimus, in Byzantinam purpuram accepisse videretur; hâc tamen faciliè neglectâ ad vin-

dicendam potiùs anni superioris cladem intentus, quemadmodùm Godefridus Coloniensis memorat, [circa Julium mensem contracto maximo exercitu Thuringiam intrat, civitatem Wisensee nomine, obsidione vallat, Regem etiam Bohemiæ cum maxima multitudine in auxilium ei venientem fugat, omnia per circuitum oppida igne exurit, & vastat.] Hermannus ea procellâ involutus, quòd sibi litus aliud præter victoris clementiam superesse non cerneret, testante Lubecensi [ad pedes Philippi supplex venit, qui cùm diutius in terra jaceret, & eum Rex de perfidia argueret, tandem - à terra levavit, & in osculo recepit.] Haud impari felicitate, quâ Thuringum, atque Bohemum ferro domuit, mox Adolphum Coloniensem, & Brabantiae Ducem Philippus auro expugnavit. Sic etenim laudatus antea Godefridus. [Post hæc Coloniensem Archi-Episcopum per Trevirenses, Spirenses, & Constantienses episcopos apud Andernacum sibi conciliat, & ut Ducem Brabantiae, & reliquos Lotharingiae nobiles fideles sibi efficiat, novem millia marcarum ei donat. - Coloniensis verò Archi-Episcopus sacramentum, quod dudum Ottoni fecerat, parvipendens, - post festum sancti Martini ad eundem Philipum cum Duce Brabantiae Confluentiam venit, & ei juramentum fidelitatis

cum

cum Duce ibidem fecit. Ibidem etiam Philippus Rex celebrem curiam omnibus, qui aderant, principibus in Epiphania Domini, Aquisgrani indicit, & Colonienſis eum ibidem in Regem consecrari, & ungi promittit.]

A. 1205. Postquam igitur annus MCCV. illuxit, Philippus ad imminentia Epiphaniæ solemnia, prout rursus Godefridus memorat, [cum pluribus regni principibus Aquasgrani venit, ubi cum maximo apparatu Colonienſi ei occurrit. Ibi Rex consilio cum suis habito, ut Principes suam liberam electionem secundum antiquitatis institutum non perdant, regium nomen, & coronam deponit, & ut concorditer ab omnibus eligatur,] iis precibus postulat, quas respui non posse certus erat. Repetitis itaque auspiciis Rex Germaniæ salutatur, & [à Colonienſi Archi-Episcopo cum Maria (sive Irene) uxore sua ungitur, & consecratur ; Sifrido Moguntino, & Cameracenſi episcopo iisdem diebus cum literis Papæ Colonæ existentibus, & pro hac injusta consecratione excommunicationem ei intentantibus ; Ottone etiam Rege languore ibidem detento, & omnium auxilio destituto,] Adolpho contra spernente minas, quod eâ perfidiâ sublata sibi ad Rhenum vectigalia ulcisceretur. Nec diutius cunctari Bohemo tutum videbatur,

quò minùs suadente Duce Boico meliorem Philippi fortunam sequeretur. Itaque teste Augustensi Chronico [reliquit Ottonem, & adhæsit Philippo, qui consensu Principum imposuit ei diadema, faciens eum, & suos successores Reges, tradiditque filiam suam Wenetzlao (seu Wenceslao) filio] sponsali anulo devinctam, ut firmiori posthac fœdere Ottocarus stringeretur. Tantum abest, ut nomen istud ab immobili in Ottonem fide Premislao dicatur accrevisse.

II. Dum hæc in Germania inferiore contingerent, parùm abfuit, quin novo rursus bello Dux noster Leopoldus involveretur. Decefferat anni superioris æstate, ut ex pontificiis epistolis, ab Odorico Raynaldo exhibitis arguitur, Emericus Rex Ungariæ, ultimisque tabulis Andream fratrem, tunc carcere detentum, Ladislai filij, paulò ante coronati, tutore jufferat. Verùm Andreas, seu tolerati carceris contumelia irritatus, seu pristino coronæ ambitu incensus, ut nepotem solio excuteret, sollicitare fidem procerum, pluresque in suas partes attrahere, quòd regnum crescente Venetorum, & Bulgarorum potentiâ ad reprimendos hostiles impetus viro indigeret. Haud ignara periculorum sibi, filioque imminentium Constantia, ut Chronologus Admontensis narrat, [secum habens quosdam optimates, & epi-

episcopos Hungarici regni, qui propter ius jurandum, quod infantulo regi juraverant, adhuc in parte ejus stabant, per vim occupatis portis, & custodiis terminorum regni versùs Wiennam, ducens secum filium suum cum thesauris & divitiis magnis, & comitatu copioso egressa est, & à Duce Luipoldo, de quo propter affinitatem plurimùm præsimebat, magnificè suscepta.] Compertâ Reginae fugâ mox Andreas ad arma conclamavit, ductoque ad regni fines exercitu conscendit; Leopoldo pariter cum infestis legionibus ad repellendam vim obviâ prope-
rante. Verùm inter eos praelij imminentis apparatus [Ladislaus infans moritur, corpusque illius à Jurino (seu potius Jaurinensi) episcopo Albam translatus, & in sepulchro regum, regio more tumultatus est: sicque sedata fuit grandis controversia, quæ inter Ducem, & Andreâ Regem orta fuerat pro repetenda tam Regina, quàm thesauris & corona, quam simul asportaverat, in tantum, ut contractis utrinque copiis dimicaturi residerent.] Reductis igitur vexillis [Luipoldus Reginam liberalissimè habitam, cum obsequio regali fratri suo (Petro) Aragoniæ Regi decenter transmisit, [Friderico dein Augusto jungendam. Ipsemet verò exercitum, quem Ungaro irruptionem minitanti objecerat, in Germaniam inferiorem

deduxit, ut castris Philippinis junctus Coloniense bellum aggrederetur.

III. Quamvis etenim Adolphus Agrippinensium antistes ad Philippum descivisset, ipsa tamen metropolis, cum plerisque oppidis Ottoni constans adhærebat. Urbem igitur, etsi magnis operibus, præsidisque munitam Philippus repentina incurfione aggressurus, quemadmodum Godefridus refert [post Nativitatem Beatæ Mariæ, - maximo exercitu congregato Mosellam transivit, & in festo Beati Michaëlis Archangeli ante mœnia Coloniae veniens eam impugnare cœpit. Sequenti verò die in superiori parte civitatis tentoria sua figit, - eamque impugnat, & impetit. His autem, qui intus erant, fortiter, repugnantibus, - cum per quinque dies - nihil proficeret, - relietâ obsidione cum universo exercitu ad expugnandam Nussiam procedit, quam cum acriter impugnaret, illi de viribus suis diffidentes in deditiōem venerunt.] Atque in hac expeditione, ut Chronologus Admontensis ait: [Liupoldus magnanimus Austriæ, Styriæque Dux, copiosam, & electam ducens militiam, & non minùs munificè, quàm magnificè agens, principibus aliis præstantior, fortibusque gestis famosior, atque clarior extitit.]

IV. Inter ista, prout Chronicon Augustense notat : [Poppo Pataviensis Episcopus obiit,] qui mitram hanc anno præcedente acceperat. Suffectus eidem fuit [Manigoldus Abbas de Tegernsee,] cùm antea quoque Cremifanense in Austria cœnobium gubernâisset. Excelsère pariter è vivis gemini in Styria antistites, quorum alter Cistercio Runensi, alter asceterio Admontensi præfuit. Posterioris funus tantò graviore luctu deploratum, quantò acerbiori casu placidissimi vir ingenij propemodùm ante sepultus, quàm extinctus est. Inopinam Præsulis optimi necem, & successoris electionem Annalista domesticus hisce verbis expressit : [Rudigerus Abbas Admontensis, dum fortè in lapidicina laborantibus interesset, petrâ quâdam in præceps decurrente percussus, & mortuus est ; pro quo Dominus Wolfframus Turrigena (sive Thuringus) qui de monasterio Reinhersbrunensi ad nos veniens, per decem fere annos nobiscum moratus fuerat, eligitur.] Usque adeò procul ab illo virtutum domicilio invidia, & ambitio aberant, quæ alioquin suis obteſtæ larvis in ipso sanctuario habitare gaudent ; ut inquilina pietas adventanti peregrè virtuti primum dignitate locum cederet. At Runenses Conradum de Grodno Abbatem, ordine quartum, tumulo intulère, posteaquam de-

cennio, ut calamus Cisterciensis scribit. [religionis cultor fervidus, subjectis sibi filiis normam rectè vivendi exhibuit verbo pariter, & exemplo.] Piacularibus solutis illico Theodoricus præesse jussus, hoc eodem anno regimen capeffivit, quo Princeps è castris Philippinis redux è sua ferri fodina Kunenfibus ascetis tantum indulfit, [quantum eis utilitatis è quatuor follibus provenire potest.] Fuère porro hujus munificentiae testes [Ulricus de Stubenberch, Otto de Haselowe, Otto, & Otacher de Grez, Otto de Cremse, Otto de Lapide, Rudigerus de Planckenwart.]

A. 1206. Proximo dein Anno MCCVI. aliis rursus tabulis [Liupoldus Dux Styriæ, & Austriæ] ratam habuit liberalitatem, quâ [nobilis matrona Elizabeth de Gutenberg, alpes, quæ vocantur Necistal, - pium votum viri sui Luitoldi secuta fratribus de Runa recognovit, eisque testamento confirmavit.] Aderant tunc Principi [Wernhardus de Schawenberch, Godefridus, & Otto de Truchsen, Dietmarus de Rottenstein, Otto de Grez, Wigandus de Chlame, Reimperus de Mourecke, Albero Pincerna (de Grimenstein) Otacher & filij ejus Otacher, & Ulricus de Grez, Herrandus de Wildonia, Wichardus de Carlsberch, Erchengerus de Landeser, Otto de Haselowe, Wichardus de

de Waltstein, Rudigerus de Planckenwart,] quæ nomina hac ætate solum in quibuldam Styriæ castellis supersunt. Quâ verò benevolentia Princeps religiosam Cisterciensium familiam persecutus sit, perenni monumento & pientissimâ munificentia testatû reliquit, dum hoc anno, ut Chronicon Australe memorat, [Fundata est domus in Campo Lilliorum,] quam Coelitum Reginae in sacrum, ascetis in contubernium, sibi verò in mausoleum Leopoldus condidit.

II. Dum erigendæ huic moli Princeps intentus ageret, Otto militari Joannis avunculi Britanniae Regis auxilio fretus, unâ cum Brunone Coloniensi Antistite rursus belli aleam, sed infelici exitu tentare ausus est. Expeditionis hujus seriem Godefridus sic recenset: [Philippus Rex cum exercitu iterum ad partes inferiores descendens, occurrente sibi Adolpho episcopo (à Pontifice jam exauctorato) cum comitibus & cæteris nobilibus terræ totum episcopatum secundum libitum omnia sibi subiiciendo percurrit. Rex autem Otto & Bruno, qui ipso mense (ex Bonnensi Præposito) in Archi-Episcopum ordinatus fuerat à Sifrido Moguntino præsentibus duobus episcopis de Britannia à Rege Angliæ missis, cum quadringentis militibus, & duobus millibus peditum de Colonia exeuntes cum eo configere statuerunt]

Simu

Simulato tantisper metu Philippus cessit, ut ambo feroci impetu, comitisque subornati dolo ad paratas sibi insidias præcipitarent. Igitur [proditione Henrici de Limburg ad castrum, quod dicitur Bassinberch, eum persecuti, & in palustria loca deducti, atque ab hostibus circumventi, terga dantes fugere coeperunt, quos mox adversarii insequentes, & omnia, quæ secum detulerant, depredantes, plures etiam ibi milites ceperunt. Rex verò cum Episcopo castrum ingressus, sed statim ab inimicis undique vallatus, occultè inde egrediens, cum tribus sociis evasit,] ut proinde mutato fortunæ ludo, quod antea Philippo Erfurti acciderat, in arce Bassenbergica Ottoni eveniret. Haud pari sorte gavisus Bruno, [ibidem capitur, & Philippo Regi offertur, quem manicis ferreis constrictum secum duci jubet;] neutiquam iis onerandum vinculis, si dextram potius præsulari pedo, quàm militari capulo admovisset.

III. Philippus, etsi victoriâ potitus, nihilominus galeam deponere, pacemque imperio dare cupiebat, haud ambiguus, quin castris amissis æmulus eandem perlubenter sit admissurus. Igitur teste laudato historico, [ambo reges familiare colloquium juxta Coloniam habuerunt; sed quid contulerint, vel consiliati fuerint, non omnibus illo
in

in tempore innotuit.] Patuit tamen postea : promissam Ottoni , qui nondum Brabantiam in thalamum receperat , cum Sueviæ ducatu filiam , si purpuram Augustalem poneret , fideique sacramentum Philippo diceret ; illum econtra postulasse moram , ut illasâ interim Brunsvicensi dynastia Regem avunculum inviseret , ejusque annutum impetraret. Idipsum obiter Albertus Staden- sis attigit, dum ita scripsit : [Philippus & Otto sub quadam conditione reconciliationem mutuam promiserunt.] Neque multo post, ut Godefridus addit , [Otto Rex de Colonia exiens Brunswich venit , ibique rebus suis ordinatis per mare Angliam intravit] Exinde secuta lenatus , populique Agrippi- natis deditio. Colonienses etenim , prout iterum Godefridus memorat , [consideran- tes sibi totum Imperium adversari , & ubique suos conatus frustrari , consilio , & auxilio Ducis Brabantiae & cæterorum nobilium ter- ræ , Philippum Regem Bopardiæ adierunt , & ibidem ei reconciliari gratiam ejus merue- runt ,] Sigefrido Moguntino quantocyus in Italiam profugo , quod Colonia deditâ , simulque Moguntiâ per Leopoldum obtentâ exclusus , ulteriorem in Germania non ha- beret stationem.

A. 1207. Rebus adeo prosperè fluenti- bus haud tamen ignorabat Philippus frustra
quie-

quietum expectari imperium, nō maximi quoque Pontificis gratiam assequeretur. Ad hanc igitur impetrandam oratores sub initium Anni MCCVII. fuere expediti, quos inter primatum Wolffgerus Patriarcha Aquilejensis obtinebat. Addidit Princeps literas filialis observantiæ plenas, quas hoc epilogo conclusit: [Quæcunque præfati nuntij nostri, pro nobis polliciti fuerint, ut Romanæ Ecclesiæ benevolentiam habeamus, & favorem, parati sumus gratanter eodem affectu prosequente complere, & ipsorum ordinationem per omnia ratam habere, & inconcussam.] Auditis oratoribus Pontifex geminos è senatu Vaticano Patres, videlicet Hugonem Ostiensem, & Vellitrensem Episcopum, ac Leonem titulo sanctæ Crucis Presbyterum, in Germaniam mittendos censuit, qui suprema auctoritate litem componerent, pacemque Imperio Romano redderent. Insistebat eodem tempore in aula Pontificia Dux noster Leopoldus, urgebátque pia Principis postulata Wolffgerus orator Cæsareus, ut ob nimiam Diœcesis Pataviensis amplitudinem novus Viennæ Austriæ Episcopatus erigeretur. Negotij hujus promovendi cura Eberhardo Salisburgensi, & Manigoldo Pataviensi, datis Laterani XVIII. Kal. Maij literis, quas Stephanus Balluzius edidit, à Pontifice quidem com-

men-

mendata, non tamen ad exitum perducta est; quòd sera magis cathedræ illius primordia Friderico Augusto, Imperatori Pacifico volentibus ita fatis reservarentur. At priusquam hæc literas daret Innocentius, ingentem utrique Provinciæ lætitiæ fœcundus Principis thalamus peperit, dum ex Theodora conjuge, ut Chronicon Admontense, Garstense, & Australe Neostadiense memorant, [Leopoldo Austriæ, Styriæque Duci natus est filius ejusdem nominis VIII. Kal. Aprilis.] Habitæ propterea supplicationes publicæ, adjectæque cunis vota, & auguria, sed fluxa & inania, quòd miserando dein casu in floridissima ætate Leopoldus periverit, dum ad magnam reipublicæ spem feliciter adolescere videretur.

II. Interea reversus ex Anglia Otto Brunsvicum magnis opibus ab avunculo rege donatus attigit. Haud multò post advènere sedis Apostolicæ Legati, quibus Spiræ salutis Philippus, prout Abbas Urspergensis narrat, [condicit curiâ Principū apud Northusen in confinio Thuringiæ, & Saxonie] celebrandam. Cùm eam in urbem convenissent, paritèrque Otto in vicina quadam arce stativa delegisset, [vadunt, & redeunt Legati, & Patriarcha, cum quibusdam aliis Principibus inter utrosque Reges pacem composaturi.] Ad hanc obtinendam, teste San-Blasiano

fiano scriptore, [Ottoni à Philippo per Cardinales offertur, ut acceptâ in uxorem filiâ ejus cum Ducatu Alemaniae, aliorumque prædiorum suorum redditibus, regio nomine deposito, ipsi de cætero, ut Regi pareret. - Ad hæc Otto, quamvis jam desperatus, indignè ferens sibi aliqua pro regno offerri, se regnum nonnisi cum morte depositurum protestatus, Philippo, ut sibi cederet, multò majora obtulit; talique ambitione non convenientes, infecto negotio ab utroque discessum est.] Tentare nihilominus iteratò congressum Quedelburgi in Saxonia placuit, sed irritò pariter conatu. Nam pace rejecta mutuas solùm inducias æmuli, ut Albertus Stadenſis memorat, [dederunt usque ad festum sancti Joannis Baptistæ,] anni imminuentis. Philippo dein, quemadmodum Godfridus reliqua recenset, [circa festum sancti Andreæ Apostoli apud Augustam civitatem Sueviæ celebrem curiam habente præfati Cardinales affuerunt. - Rex autem consilio, & petitionibus Cardinalium acquiescens Brunonem vinculis absolvit, & ipsis revertentibus ad gratiam summi Pontificis eum Romam transmisit.]

III. Agebantur hæc inter Imperij Romani corrivales, cùm Henricus de Pranck a vitam sanguinis nobilitatem insigni pietate ac munificentia, tabulis sequentibus expressâ illustravit.

stravit. [Noverint tam præsentēs , quàm futuri homines: quòd ego Henricus de Pranck, patrimonium meum in Pranck potestativâ manu , & totaliter tradidi in manus Domini Geroldi, Seccowensis Præpositi, ad Seccowensium fratrum subsidium, Anno ab Incarn. Dom. MCCVII. in præsentia totius conventûs pro remedio animæ meæ , & parentum meorum, quorum ibi quidam viventes adstant, quidam ibidem sepultierant , & præcipuè pro receptione in claustrum duarum sororum mearum, Leuckardis & Elizabeth, quod ea die factum est. Addidi etiam, ut capella de duobus mansibus in Ricindorff, SS. Apostolorum Petri, & Pauli construeretur in Seccowe , & exinde dotaretur. - De patrimonio meo in Strechwiz sic ordinavi: quia soror mea Perchta de Dumerstorff, eâ die, quâ filiæ ipsius Leuchardis & Elizabeth in claustrum Seccowense receptæ sunt, cum omnibus suis heredibus, prædio in Pranck totaliter renuntiavit, partem unam eis ex patrimonio in Strechwiz constitui. - Ipsâ etiam die, quâ hæc acta sunt, plenam fraternitatem - suscepi, & constitui: ut ubicunque decederem, quidquid in frumento, libris, & aliis, supellectilis haberem, totum ad locum Seccowensem deveniret.] Inclytum profectò illustrissimæ pietatis monumentum, quo Henricus etiam gentile castrum

strum per insignem gloriæ humanæ contemptum asceterio transcripsit.

IV. Cæterum hoc eodem anno bina Styriæ cœnobia novos Præsules accepere. Nam faciente fidem scriptore domestico [Wolfframus Abbas Admuntensis paralyfi dissolutus curæ pastoralis cessit, & ei Dominus Gotfridus Abbas Oziacensis subrogatur.] Repetivere scilicet hisce votis antistitem, quem antea postulantibus antiquissimi illius in Carinthia monasterij patribus, post Alberonis obitum sacri Montes indulserant. Quamdiu postmodum superstes Wolfframus vixerit, vel potius lentam moriendi necessitatem protraxerit, in obscuro est. At Seizenseremi cultores Joannis I. exuvias, qui alterum ab anno præcedentis sæculi octuagesimo quinto mandritam egerat, tumulo intulerunt. Merita ejusdem, quòd literaria documenta desint, solis cœlitibus perspecta sunt. Substitutus eidem novus moderator, quas dotes regendis anachoretis attulerit, egregio supremus Christi Vicarius testimonio patefecit. Nam sive Nicolaus ipsemet, recens electus, Romam adiverit, sive solâ virtutum famâ eò penetraverit, ab Innocentio III. Pontifice maximo honorarium legatum agere jussus est, ut Leopoldum Principem sacre militiæ tesserâ auctoraret. Posteaquam etenim nominis hæredem Dux
acce-

accepit, ut gratas cœlo vices redderet, majorum exemplo Palæstinam adire, barbarisque arma inferre statuit.

A. 1208. Hæc igitur belli sanctioris desideria, cùm Innocentio Pontifici Leopoldus indicâisset, sequentes omiſſis quibusdam pargis Anno MCCVIII. responsorias accepit. [Religiosâ mente recogitans, quid retribuas Domino pro omnibus, quæ retribuit ipse tibi; Christum humiliter imitari disponis, & pro ejus amore charam conjugem, dulcem prolem, delectabilem patriam, amabilem parentelam, ac mundanos relicturus honores, - desideras, ut accepimus, tollere crucem tuam, & illuc, ubi tua salus in cruce pependit, ardenti succingeris desiderio festinare, ut in crucis victoriosæ vexillo te contra perfidorum conatus opponas, qui te crucis hæreditate in parte jam expulſisse videntur, & in toto nituntur expellere Crucifixum. Verè pium est hoc propositum, & tibi cœlitus inspiratum. Intendis enim suscipiendo crucem reddere vicem Christo, qui tuos languores in ipsa pertulit, doloresque portavit. - Multùm est tamen vicissitudo dissimilis, - inter crucis Christi patibulum, & crucis tuæ signaculum, - cùm etsi crucis una sit gloria, dispar tamen sit in te, ac Domino ejus pœna. Tu enim crucem mollem suscipies, & suavem; ille asperam subivit &

K 2

du-

duram ; tū eam in vestis deferēs superficie ,
 ille in carnis pertulit veritate ; tu ipsam tibi
 assues lineis filis , aut sericis , ille in ea confixus
 est ferreis clavis. Licet igitur - ad futuram
 gloriā - condignæ non sint hujusmodi
 passiones ; consideratā tamen sinceritate
 tuæ devotionis , & urgentissimā terræ
 sanctæ necessitate perspectā , tuum propositum
 in Domino commendamus , - rogantes , &
 exhortantes attentius , quatenus - ad
 ejusdem terræ succursum - te celeriter , &
 prudenter accingas - Nos enim juxta petitionem
 tuam vivificæ crucis signum per dilectum
 filium , Nicolaum Priorem sancti Joannis ,
 Carthusiensis Ordinis , tibi mittimus
 imponendum ; indulgentiam , quam petiisti ,
 cum conservatoriis quoquē literis nihilominus
 destinantes. Datum Laterani VI. Kal. Martij ,
 Anno Pontificatus nostri undecimo. Acceptis
 hisce responsoriis , ut Chronicon Australe
 memorat , [Liupoldus Dux Austriæ & Styriæ
 zelo fidei accensus cum pluribus nobilibus
 terræ suæ in Nivenburch (seu clauistro
 Neoburgensi) signo sanctæ crucis insignitur]

II. At inopinam sacræ expeditioni remoram
 cruenta Imperij Philippini catastrophe
 injectit. Expectabantur propediem redituri
 ex aula Vaticana , quam rursus sub anni
 præsentis initium adiverant , Cælaris oratores ,
 sum-

summique Pontificis legati, cum expirantibus paulatim induciis Philippus, ut belli caput tandem opprimeret, formidando Brunsvicensem ditionē exercitu non tam invadere, quam obruere decrevit. Castris igitur Bambergæ locatis, quemadmodum Godefridus Coloniensis narrat, [cum idem Rex in festo sancti Albani (qui XI. Kal. Julias Moguntiae colitur) filiam fratris sui Ottonis de Burgundia nuptam tradidisset Duci Meraniae, & cum maxima gloria ad deducendam puellam processisset; reversus in civitatem,] ibidemque suadentibus archiatris, prout reliqua San-Blasianus chronologus prosequitur, [phlebotomatus, aliquamdiu quiescere voluit. Itaque Otto Palatinus de Witelspach remordente memoria injuriæ sibi à Philippo Rege exhibitæ; desponsatam enim illi filiam prætentâ consanguinitatis propinquitate negaverat, tempus opportunum ratus, atque instigatione (Henrici Istriae) Marchionis de Andechs animatus, in vindictam exarsit, sociorumque frequentiam stipatus - cubile Regis familiariter pulsavit. - Intromissus igitur continuo exerto gladio Regem invasit, unoque ictu capite lethaliter vulneratum occidit; vulnerato etiam Henrico Dapifero de Walburg, qui eum comprehensum retinere voluit; sicque cubili erumpens ascenso equo cum sociis secessit.]

III. Atque hoc immani latrocinio Philippus Augustus, si adjectum à Godefrido epilogum audiamus, [cùm per decem annos circumquaque Principes & nobiles subdidisset, provincias, & civitates perdomuisset, Papam etiam sibi reconciliatum jam haberet, secundùm dispositionem DEI, in cujus manu sunt omnium potestates, & jura regnorum, undecimo anno vitam cum regno perdidit, sepultus ibidem sequenti die, X. Kal. Julij, scilicet in festo S. Albini,] quem Colonien- ses luce prædictâ venerantur. Fuit porro Philippus, ut illius iconem Abbas Urspergensis exprimit,] animo lenis, mente mitis, eloquio affabilis, largus satîs, & discretus, debilis quidem corpore, sed - facie venustâ, & decorâ, capillo flavo, staturâ mediocri.] Quantâ verò pietate sacris functionibus interesset, Arnoldus Lubecensis hisce verbis testatur: [Quia literatus erat, divina valde devotus frequentabat; cùmque in ecclesia inter alios lectiones vel responsoria recitaret, clericos sive scholares pauperes à se non removebat, sed quasi conscholasticos eos habebat,] illustri profectò coronatæ religionis documento. Viduam Irenem Mariam, è qua sexûs mollioris sobolem quaternam suscep- erat, exiguo solùm tempore superstitem reliquit. Audito siquidem, prout idem Historicus subdit, [tam tristi nuntio contabuit,

&

& quia prægnans erat, gemino dolore ad mortem usque afflicta est,] quam edita nondum prole paucos intra menses obivit.

IV. Dilapso post cruentam Philippi necem fœderatorum exercitu, quòd singuli principum copias reduxissent, prout supra laudatus Arnoldus memorat, [Otto Rex quosdam de suis æmulis bello impetere cogitabat,] ut quos antea junctos formidaverat, nunc divisos haud ambigua vincendi spe aggredieretur. Sufflaminavit hunc impetum [Archi-Episcopus Magdeburgensis, cum Bernardo Duce] Saxoniae, dum provido magis consilio suavit, nè Philippinos principes facile rursus arma juncturos lacefferet, sed missis legatis ad pacem & fœdera invitaret. Obtemperavit recta monentibus Otto, ideoque indictis III. Idus Novembris per Sigefridum antistitem Moguntinum comitiis, Augustus appellatus est. Sic etenim scripsit Colonienfis: [In festo sancti Martini apud Frankinvort celeberrimus conventus Principum fuit, - ubi Otto - ab omnibus in Regem eligitur, diadema cum lancea imperiali ei assignatur, filia (Beatrix) Philippi Regis, cum omnibus, quæ possederat, in dotem ei datur (seu potius despondetur) quâ etiam coram Rege, & principibus de morte patris conquestâ, judicio omnium prædictus Palatinus, & ejus fautores proscribuntur, & da-

mnantur,] quos inter etiã Henrici marchionis frater, Ecbertus Bambergensis antistes erat. Adstipulatur Godefrido Arnoldus Lubecensis, simulque sequentia subdit. [Orta est autem nova lux in orbe Romano, jucunditas pacis, & securitas quietis, & cessavit subfannatio, & insultatio multorum, qui affirmabant Ottonem nunquam regnaturum.] An verò reliqua hujus Cæsaris gesta laudatus Abbas fido pariter calamo conscripserit, an scripta temporum vicissitudine periverint, incertum est.

V. Etsi verò plausu publico hæc inaugurationis peracta fuisset, ancipiti tamen fide nonnulli Principum Ottonem sequebantur. Nam seu veterum in nova potentia injuriarum memorem haud immeritò pertimescerent, seu pristinã in Domum Suevicam hucusque imperantem necessitudine traherentur, Fridericum Siculum, eumque jam olim designatum Cæsarem, arcanis licet votis Ottoni præferebant. Hos inter quoque Dux noster Leopoldus, qui tamen desuper Pontificis animum explorandum censuit. Rescripsit Innocentius, tabellãque sequentes à Balluzio vulgatas dedit. - Cùm inter alios principes personam tuam sincerã in Domino diligamus charitate, - super eo, quod nobis de negotio Imperij, tam per literas, quàm per nuntium intimãsti, hoc tibi duximus respon-

spondendum ; de corde puro , conscientia bona , & fide non ficta tuæ prudentiæ consulentes : quatenus , cùm Charissimus in Christo filius noster illustris Rex Otto in Romanorum Imperatorem electus magnificè procedere jam inceperit , potenter ei faveas , & patenter ; quia procul dubio tibi magis credimus expedire , ut rei finem præveniens , & non expectans , nunc , antequam invalescat intoto , quasi ex discretionis proposito satagas id efficere , quod demum , cùm invaluisset omnino , in necessitatis articulo forsan cogereris implere. Credimus enim , quòd erga te taliter se habebit , quòd meritò sibi poteris esse devotus ; & nos , à quorum sanis consiliis deviaturus ipse non creditur , ad tui dilectionem eum efficaciter inducimus. - Datum Laterani Nonis Decembris Pontificatûs nostri anno undecimo.] Hæc singulari in Cæsarem benevolentia Innocentius , tertiâ tamen post hyeme stylum mutaturus.

A. 1209. At Imperator inchoante Anno MCCIX. quemadmodum San-blasianus narrat , [in Epiphania Domini apud Augustam colloquium habens] instaurato rursus senatûs-consulto , [Ottonem Palatinum de Witelspach , & Marchionem de Andechs lege Bavarica propter occisum Philippum proscripsit , eosque dignitatibus , beneficiis ,

ac prædiorum suorum redditibus - judicialiter privavit.] Exinde [generale colloquium in quadragesima habens apud Hagenowe, expeditionem in Italiam Principibus edixit, ibique occisum esse Ottonem Palatinum à Marscalco Henrico deKallindin in vindictam Philippi nuntium accepit] Eodem ferme tempore Germaniam subivēre Hugo Ostiensis, & Velletrensis Episcopus, & Leo sanctæ Crucis Presbyter, Cardinales legati, qui etiam teste Godefrido, [post Pascha Coloniam venerunt, ubi à Theodorico Archi-Episcopo electo, - cum gloria suscepti, & magno honore per dies quindecim sunt detenti.] Præcipua legationis causa, ut contracta inter Ottonem Augustum, & Beatricem Philippinam sponsalia, sublato cognati sanguinis impedimento, legitima redderentur. Ad celebranda igitur Hymenæi auspicia, in quibus ab allegato Sanblasiano descriptis Dux noster Leopoldus sponsores egerat, [generalis curia apud Herbipolim indicitur in Octava Pentecostes.] Convenerant die statuta, videlicet IX. Kal. Junij ad amplissimum Senatum principes, mediūque tribunal Cæsar conscenderat, cū [Hugo Ostiensis primò exorsus de causa regalis connubij, - Regi Ottoni, ut pro bono pacis, & concordie ad abolendam præteritorum malorum

me-

memoriam, cum filia Illustrissimi Principis Philippi matrimonium contraheret, auctoritate Dei, & Beati Petri, per Apostolicam obedientiam, in remissionem peccatorum suorum praecepit. Rege igitur ad hoc devoto animo consentiente, - puella jam nubilis à Duce Leopaldo Orientali, & Ludovico Duce Bavariae adducta, tribunali sistitur, ac de consensu interrogata, verecundata admodum, & rubore perfusa, se lubenti animo consentire respondit. Mox à Duce Leopaldo, cognato suo, per manus Cardinalium lege Francorum Regi Ottoni desponsatur, à quo amantissimè amplexata, publici signo osculi, mutationeque anulorum subarrhatur, [dein verò illustri comitatu in [Saxoniam perducta, apud Brunswick aliquamdiu mansura collocatur.] Vix mensis elapsus erat, cùm rursus [Otto Rex generalem curiam circa festum Apostolorum Petri, & Pauli apud Augustam Vindelicam celebrans praemissis prius ad Apostolicum Cardinalibus, expeditionem movit in Italiam,] ut Imperij Romani diademate ornaretur.

II. Abeunte in Italiam Cæsare Dux noster Leopoldus Gyriensem in Styria inferiore solitudinem, quam alij ascetae occupaverant, non tantum suis anachoretis reddidit, sed etiam fundis amplioribus liberaliter au-

auſit. Loquuntur hanc piam munificentiam Principis literæ, quæ nonnullis ſilentio prætermiſſis ita ſonant: [Notitiæ tam præſentium, quàm futurorum transmittere curauimus: qualiter nos pro remedio animæ noſtræ, & parentum noſtrorum tam vivorum, quàm mortuorum, domum quandam Cartuſienſis ordinis Gyrio nomine reſtituimus, quæ cùm quondam à Venerabili Hainrico Gurcenſis eccleſiæ Epifcopo feliciter fuiſſet extructa, ab ordine prædicto per ſucceſſores memorati Epifcopi in alium fuit translata ordinem, & ſic penè annihilata eſt, & deſtructa; quam nos pietatis officio ad honorem Domini noſtri JESU Chriſti, & ſanctæ ejus Genitricis Mariæ, & ſancti Joannis Baptiſtæ ad Ordinem Cartuſienſium revocauimus, noſtræ ſibi manum conſolationis porrigentes. Igitur juxta noſtræ diſcretionis beneplacitum poſſeſſionibus, quas ab initio ſuæ extructionis habuit, & quas nos de novo adaugemus, certiffimos assignamus terminos.] Sequitur exinde fuſa, & accurata limitum deſcriptio, quâ finita Princeps ſubjungit: [Extra hos terminos conferimus ei villam vinearum in Planinich; prætereà annuatim conſtituimus ei in foro Marchburch quinque marcas Friſacenſium numorum pro piſcibus. Concedimus etiam, ut ſi quis miniſterialium noſtrorum prædia,

vel

vel quævis alia ei conferre voluerit, liberè conferat. Advocatiam etiam ejusdem loci nobis reservamus, & hanc totalem nostræ pietatis actionem sigilli nostri roboramus impressione. - Testes autem, qui in hac nostra præsentibus fuerunt donatione subscribere studuimus: Weregandus de Hoheneck, Gebhardus de Seuneck, Leutoldus de Peccah, Dietmarus de Liechtenstein, Otto de Chremis, Ulricus de Stubenberch, Cholo de Truchsen, & fratres ejus Gotfridus, & Otto, Fridericus de Petowe, Reinbertus de Rohas, Cholo de Rase, Bertholdus dapifer de Emerberch, Albero pincerna de Grimenstein, Rudigerus Marschalcus de Plankenwart, Eckhardus de Leibentz, Otachar de Wolchenstein, Otto de Wasen, Gebhardus de Chrumbach, & frater suus Hainricus de Wilthausen, Otto de Sultz. De Austria: Ulricus Struno, Henricus Camerarius de Tribeswinckl - Acta sunt hæc in foro nostro Marchburch, Anno Domini Incarnationis Milles. ducentesimo nono, Indictione duodecima, V. Idus Septembris.]

III. Interea Cæsar, cujus iter Otto sanblasianus prosequitur, [per vallem Tridentinam ducens exercitum Veronam pervenit. - Exin Bononiam copias trajiciens, generalem inibi curiam cum principibus Italiae celebravit, ac inde Mediolanum perveniens

niens validum ex omni Italia contraxit exercitum. Pyrenæum (hac voce scriptor Apenninum intelligit) transiens Tusciam appulit, nuntiosque ad Dominum Apostolicum, Patriarcham Aquilejensem, & Episcopum Spirensem cancellarium suum Romam præmisit, qui compositione imperialis consecrationis cum Apostolico facta ad regem regrediuntur] Otto proinde [mox ad urbem tendens exercitum castra metari ante portas fecit, ipsèque crastinâ die Dominicâ ante festum sancti Michaëlis, quæ V. Kal. Octobris evenit, à Domino Papa Innocentio, & à Romanis honorificè suscipitur, datoque sacramento, se justum judicem, ac viduarum & orphanorum tutorem, nec non ecclesiarum, & præcipuè patrimonij sancti Petri defensorem pro posse existere, ab Apostolico consecratus coronatur.] Atque hac narratione Otto Sanblasianus in sylva Hercynia ordinis Divi Benedicti monachus, quem hucusque sæpius testem audivimus suum chronicon absolvit. Cæterum quoad peractæ inaugurationis diem fides potior habenda Godefrido Colonienfi, dum Cæsarem [sequenti Dominicâ post festum sancti Michaëlis Archangeli, id est: III. (re ipsa legendum IV.) Nonas Octobris] in Vaticana Principis Apostolorum basilica coronatum pronuntiat. Id siquidem firmatur

tabulis per Odoricum Raynaldum allegatis, quibus Otto [Romanorum Rex,] adeoque nondum Imperator coronatus, præstitam Pontifici Maximo, sacroque Patrum Senatui ac populo Romano, per legatos securitatem, [in monte Malo IV. Nonas Octobris roboravit,] priusquam videlicet è castris armatâ equitum, peditumque pompâ deductus ad sanctuarij limina progredieretur.

IV. Haud tamen jurata summo Antistiti fides ultra meridiem perstitit, ortusque in urbe tumultus invidiam bello fecit. Cæsar etenim, prout Albericus illius ævi chronologus inquit, [eodem die, quo coronam suscepit, contra juramentum temerè veniens significavit Papæ: se non posse dimittere ei castra, quæ ab antecessoribus aliquibus temporibus fuerant possessa. Propter hoc, & propter quasdam expensas, quas Romani ab Imperatore ex debito petebant, & propter quasdam injurias, quas Romanis Teutonici irrogabant, orta fuit inter eos discordia, & conflixerunt Romani cum eis, & multi de Teutonicis occisi sunt, & plurimi damnificati ita, quòd dictum est postea, in illo bello mille ac centum equos amisisse Imperatorem, præter homines occisos, & alia damna. Et sic Imperator occupavit castra, & munitiones, quæ erant sancti Petri: Aquam pendentem, Radicofanium, sanctum

etum Quiricum, Montem Flascenis, & alias partes.] Usque adeò pietatis larvam citò posuit, ut hanc solius Imperij causâ suscepisse videretur, dum interim occultâ Numinis providentiâ destinatus successor ejusdem Fridericus Rex, si Thomæ Fazello, etsi recentiori de rebus Siculis scriptori acquiescimus, [Constantiam Aragonum Regis filiam XV. Kal. Januarias Panormum ex Hispania ad id venientem uxorem duxit.]

A. 1210. Acribus exinde literis inter Pontificem Romæ, Cæsaremque in Hetruria hybernantem, Anno MCCX. certatum est; illo violati sacramenti perfidiam, animique ingrati labem exprobrante; isto vicissim solemnis juramenti religionem, vi cujus amissas Imperij ditiones recuperare teneretur, opponente. Suspensa interim spe, metuque hærebat Germania; quòd redituram alij concordiam prælagirent, alij rursus civile bellum ominarentur. Neque deerant, qui mixtis affectibus, & irritatum à Cæsare gaudebant Pontificem, tantis antea studiis Philippo adversatum, & exortam detestabantur discordiam, utpote perquam facile in cruentos reipublicæ Christianæ turbines erupturam. Inter hæc Dux noster Leopoldus de futuro primogeniti, etsi fasciis vix evoluti Hymenæo sollicitus, ut arctiore sibi

fœ-

foedere marchionem Misniæ obstringeret, oratores ad postulandam in nulum filiam expedit. Gratum id Theodorico Principi, dummodò consensus maximi Pontificis accederet, per quem cognati sanguinis obstaculum tolleretur. Supplicem ergo libellum ad curiam Vaticanam Leopoldus dedit, legumque has nuptias inhibentium rigorem mitigari petiit. Innocentius, etsi aliàs Principi addictus, nequid tamen soli benevolentiae tribuere videretur; Eberhardum Salisburgensem, & Albertum Magdeburgensem Archimystras, literis ab Odorico Raynaldo allegatis, mense Aprili monuit: ut ea connubij impedimenta inquirerent, simulque legitimas hæc eadem relaxandi causas explicarent.

II. At Imperator spretis Innocentij minis, collecto per Hetruriam, Insubriamque exercitu Apuliam invasit, ut eandem, cæterasque provincias velut Imperio Romano vectigales Friderico Siciliae Regi extorqueret. Cessare venienti pleræque urbium, partim metu, partim proditione ad obsequia coactæ. Apuliae sortem secuta mox Campania, Cæsari hyberna præbuit, quem Pontifex interim sacro fulmine perculit, dirisque addictum per universam Italiam, Germaniamque publicè denuntiari iussit. Breviter ista, quamvis præoccupatâ temporis epochâ

châ Conradus Urspergensis, hisce verbis expressit: Imperator [juramenta, quæ fecerat de reformanda pace cum Philippo Rege Franciæ, & Friderico Rege Siciliæ, ut super his starent mandatis Domini Papæ, quatenus ecclesia tota non perturbaretur, omnino respuit observare. Quinimo manu hostili Apuliam intravit, & multas civitates ad Regem Siciliæ pertinentes in suam potestatem redegit, & principatum Capuæ cum palatio ejusdem civitatis accepit; - cùmque super his ad resipiscendum frequenter admonitus à Papa fuisset, tandem contumax, & rebellis existens, ab eo fuit excommunicatus.] Ast Otto vicissim, ut Godefridus Colonien- sis addit, [per civitates, & castella custodi- bus deputatis, nè cui adeundi Papam pro aliquo negotio liceat, interdicit.] Exter- ritamen eo fulmine Pisani, quos Cæsar soli- citaverat, classim maritimam occupandæ Sar- diniaë destinatam domi retinuere. Lauda- vit hunc metum Innocentius, cùmque mi- nis repetitis auxit; nè Ottoni Siciliam inva- dere molienti, suppetias præberent. Hunc siquidem epilogum adductæ per Raynaldum epistolæ adjecit.] Verùm, si proposito illi duxeritis insistendum, ut contra nos, & Ro- manam ecclesiam Ottoni dicto Imperatori excommunicato, & maledicto, qui qualem post factum benefactoribus suis vicem repen- dat,

dat, opera manifestant, impenderetis auxilium ad regnum Siciliae occupandum, nec ingritudinis vitium, nec poenam ob hoc contra vos, & civitatem vestram statutam, nec etiam excommunicationis sententiam possetis evitare. - Datum Laterani XI. Kal. Januarij, Pontificatus nostri anno XIII.]

A. 1211. Quamvis autem Pontifex haud exiguum ditionum jacturam subiisset, potiori tamen illi curae pax & concordia principum Christianorum erat, ut eandem magno licet avarijs Vaticani detrimento redemptam vellet. Illustre hujus testimonium Abbas Urspergensis, etsi alioquin acerbiori calamo Innocentium perstringere solitus, ad Annum MCCXI. suppeditat, dum ita scribit: [Eo tempore, cum venissemus ad curiam Romanam, vidimus ibidem virum religiosum, abbatem de Morimunt, qui à festo sancti Michaelis, sicut ipse assererat, usque ad quadragesimam, quinque vicibus transierat à Roma usque Capuam jussu Domini Papae, quatenus pacem reformaret inter Papam & Imperatorem. Cæterum Imperator nulla ratione flecti potuit, quin vellet de terra expellere praefatum Fridericum Regem Siciliae, & de Philippo Rege Francorum ultionem quaerere; eoquod terras avunculi sui Regis Angliae, videlicet Normanniam, & alias quas-

dam

dam subegisset, & contra ipsum verba quædam temerè protulisset. Sanè, nè tanta turbatio fieret in Ecclesiâ & populo Christiano, voluit Dominus Papa sustinere omne damnum, quod sibi Imperator in terris ecclesiæ Romanæ intulisset, aut inferret. Hanc formam compositionis, cùm recusasset Imperator admittere, dominus Papa, tanquam vir animosus, & confidens in Domino tria ardua negotia simul explere disposuit.]

II. Et verò primum inter ista exauctoratio Ottonis erat, cujus instituendæ causâ Pontifex antistiti Moguntino, tanquam sedis Apostolicæ Legato, & Electorum Primati mandata misit. De his Godefridus Annalista: [Syfridus Moguntiensis Archiepiscopus, & legatus à Papa constitutus cum Herimanno Lantgravio, & Rege Boëmiæ, & quibusdam principibus, & nobilibus terræ apud Babinberch colloquium habuit, ubi episcopum ipsius civitatis propter necem Philippi Regis expulsam restituerunt. Causa etiam hujus negotij fuit, ut secundum præceptum Papæ Ottonem Imperatorem relinquerent, & Fridericum Regem Siciliæ Henrici Imperatoris filium eligerent. Sed, cùm plures assensum non præberent, infecto negotio recesserunt.] Verùm sive Godefridus colloquij arcani exitum ignoraverit, sive postea Principes iteratò congressi mentem mutave-

runt,

rint; Fridericum hoc eodem anno ad diadema Cæsareum fuisse invitatum ex laudato Urspergenſi conſtat, qui neglectâ temporum ſerie, ſequentia recenset: [Principes Alemanniæ, Rex videlicet Bohemiæ, Dux Austriæ (Styriæque Leopoldus) Dux Baviariæ, & Lantgravius Thuringiæ, & alij quamplures convenientes, Fridericum Regem Siciliæ elegerunt in Imperatorem coronandum, cui etiam olim, cùm adhuc in cunis eſſet, juraverant fidelitatem. Nuntios itaque acquirunt, qui hanc ſuam electionem tam in civitate Romana, quàm apud præſatum Fridericum Regem Siciliæ promoveant, & ipſum in Alemanniam perducant. Mittuntur in hac legatione nobilis vir Hainricus de Nifen, & Anſelmus de Juſtingen, promittunturque eis pro expenſis, & itinere quindecies centenæ markæ de redditibus imperij ſolvendæ. Cùmque hi ſimul uſque Veronam perveniſſent, præſatus Heinricus manſit ibidem, quatenus favorem Lombardorum acquireret præſato Regi, & præcipuè Veronenſium. Dictus verò Anſelmus magno labore, & periculis plurimis Romam pervenit, ibique conſilio & interventu Domini Papæ obtinuit, ut à civibus, & populo Romano Fridericus Imperator collaudaretur, & de ipſo factam electionem Papa confirmavit. Tunc itaque præſatus Anſelmus progreſſus venit ad sæ-

predictum Fridericum Regem Siciliae, vixque obtinuit apud illum, ut iret in Alemanniam.] Sic tandem ea consilia probavit Pontifex, quæ post Philippi necem suggererat Dux noster Leopoldus, ut patruo perempto nepos sufficeretur.

A. 1212. Fridericus igitur Anno MCCXII. prout Abbas memoratus scribit, [cùm parvulum jam ex conjugē haberet filium, Henricum videlicet, postmodum Regem factum, relictis uxore, & terra, iter arripuit ad accipiendum imperium, & primò Romam applicuit.] Eâ in urbe commoratum fuisse mense Aprili ex diplomate per Odoricum Raynaldum adducto constat. Exinde [accepto favore & consilio Domini Papæ Januam pervenit. Hujus itaque civitatis cives iter ei parant securum; timebant enim incursus Mediolanensium, & ipsum Papiam usque perducunt. Tunc Papienses, & Cremonenses coadunati, usque in vallem Tridentinam ipsum conducunt.] Substitit aliquamdiu inter eas alpes Fridericus, cùm interim Otto, qui dudum reverterat, teste Godfrido Coloniensi, [apud Nürnberch celeberrimam curiam habuit, ubi omnibus, qui præsentēs erant, principibus causa werræ (sic discordiam appellabant) inter ipsum & Papam innotescit. Regnum etiam Bohemiæ adjudicatum Odocaro Regi, per sententiam Prin-

Principum filio ipsius, præsentibus nobilibus terræ cum sex vexillis assignat. Nam matrem juvenis, sororem scilicet marchionis de Misne repudiaverat, & filiam Regis Ungariæ duxerat.] Divortium istud jam olim Philippo Augusto in Premislaum advertendi, huic verò ad Ottonem deficienti occasionem dederat. Solutis hisce comitiis, in quibus plerique Principum vota in alium inclinata obtexerant, Otto [Northusij nuptias celebravit, ducens filiam Philippi Regis, quæ sibi desponsata fuerat.] Verùm thalamus illicò in sandapilam abiit, dum vix nupta Beatrix [quartâ die rebus excessit humanis,] ut præcoci funere morituro propediem conjugis imperio prælusisse videretur.

II. Interea, ut Chronicon Australe, etsi perperam adjectâ insequentis anni epochâ, testatur, [Liupoldus Dux Austriæ, & Styriæ cum magno comitatu ad terram sancti Jacobi ad debellandum paganos transferat;] Alphonso videlicet Castellæ Regi, adversus imminentem Maurorum exercitum suppetias allaturus. Iter per Galliam Princeps instituit, in qua vesanam hæreticorum Albigensium rabiem, immanibus latrociniis sævientem, complures è Germania sacris insignibus auctorati milites impugnabant. Horum proinde nonnulli rebus feliciter gestis, prout Godefridus Colonienfis inquit, [cum

Duce Austriæ Luipoldo ad Hispanias contra ethnicos pugnaturi progrediuntur,] ut alteram exinde lauream à profligatis rursus fidei Christianæ hostibus reportarent. Eripuit eam gloriam virtuti Germanicæ prope rata coelitus Hispaniæ victoria, vi cujus prope bis centena barbarorum millia XVII. Kal. Augusti fuere deleta, priusquam ducalia Austriæ, Styriæque vexilla Regum foederatorum labaris jungerentur. Ergo id unum Leopoldus præstare poterat, ut eam regibus palmam gratularetur, quam sibi, suisque præreptam doluit. Sic etenim de Principe nostro in suis annalibus Rodericus Toletanus, dum narrato Ubedæ, civitatis barbaræ, excidio subjungit: [Redivimus Calatravam, ibique invenimus Ducem Austriæ de partibus Teutoniæ, qui satis in magno venerat apparatu. Indéque cum Rege Aragonum, cui erat consanguinitate junctus, in Aragoniam est reversus.]

III. Neque diu cunctatus in Hispania Princeps accelerato itinere in Styriam contendit, ut erectum in solitudine Gyriensi fanum per antistitem Bambergensem dedicaret. Labet isthuc audire laciniam è tabulis decerptam, quas postea redux in Austriam Leopoldus Neoburgi dedit [- Ad notitiam omnium cupimus pervenire: quod cœnobio nostro in Gyrio, in die dedicationis

ecclesiæ, quam ibi ad honorem Dei, & Beatæ Mariæ, & Johannis Baptistæ, & Beati Martyris Mauritij, Ducis, & Principis Martyrum Thebæorum propriis sumptibus ædificavimus, plures fecimus gratias speciales, & quasdam antè factas nobis placuit confirmare. Imprimis possessiones, quas ab Episcopo, & capitulo Gurcensis ecclesiæ emimus centum marcis argenti, pondere Frisacensi; cùm terminis, quos ei in privilegio foundationis assignavimus, concludantur, alios terminos visum est discretioni nostræ distinguendo limitare, & ad preces venerabilis Ekeberti, Babenbergensis episcopi, qui ecclesiam dedicavit, & Friderici dilecti filij nostri, & multorum nobilium ministerialium nostrorum, qui de Austria, & Styria ad dedicationem nobiscum convennerant, aliquantùm ultra rivum Grassenich ampliare in dedicationis dotem hoc modo.] Exprimitur nova limitum, censuumque designatio per usitatam formulam roborata, quâ finitâ subjungitur: [Testes autem, qui præsentes fuerunt, & ad hoc nos suis precibus induxerunt, subscribere studuimus: Ekebertus Babenbergensis episcopus, Fridericus filius noster, Ulricus de Peccach, Albertus de Rohas, Luitoldus à Wildonia, Fridericus de Petovia, Otto de Chuni- gesperch, Otto de de Traberch, Otto de

Gretz. Liupoldus de Gonewitz, Hadmarus de Chunrinch, Marchwardus de Hyntberch, Rudgerus Marschalcus de Planckenwart. Acta sunt hæc Anno Domini Milles. ducentes. duodecimo VII. Idus Novembr. Indictione XV. Datum in domo nostra Niwenburch per manus notarij nostri Heinrici Petoviensis.] Perit quidem hæc membrana, ejus tamen contextus in Friderici Ducis pulchri, postea Augusti, diplomate continetur, cujus fide nunc stare cogimur. Nam aliàs hanc epocham consono licet calculo expressam nonnihil dubiam reddit tenella nimium allegati Friderici ætas, qui Leopoldo, & Henrico fratribus natu minor, nonnisi quartum vitæ annum hoc tempore poterat numerare.

IV. At Fridericus Siculus Imperij Romani candidatus, prosequente arduam illius semitam Abbate Urspergensis, [cùm non posset directo itinere venire in Alemanniam, de valle Tridentina, per asperrima loca alpium, & juga montium eminentissima obliquando iter suum, venit in Rhætiam Curiensem, ibique receptus ab Episcopo Curiensi, & Abbate Sancti Galli, - perductus est usque ad civitatem Constantiam.] Imperator e contra, qui ferro, flammisque Thuringiam vastaverat, ut Godefridus Colonienfis addit, [cum exercitu illi occurre

re statuit; sed videns infirmiore[m] partem suam dimisso exercitu occultè ad inferiores partes se transtulit,] ut imperium non tam invitus perdere, quàm sponte cedere videretur. Posteaquam igitur æmulus recessit, testante Moguntino Chronico per Serarium descripto, [Fridericus de civitate in civitatem progrediens ab omnibus, ut Rex suscipitur, & brevi tempore Romanum imperium obtinuit. In festo deinde sancti Andreae Apostoli celebrem principum curiam habuit Moguntiae, praesentibus ibidem Trevirorum, & Sifrido Moguntino Archiepiscopis, Herbipolensi, Argentinen[s]i, Constantien[s]i, & Basileensi Episcopis, Rege Bohemiae, Palatino comite Rheni, & Landgravio Thuringiae, ubi multi principum Friderico fidelitatis praestitère juramentum.] Nequid tamen ad legitimam novi Cæsaris auctorationem deesset, electoralibus comitiis Francofurti VIII. Idus Decembr. institutis, Augustus appellatus est. Id siquidem, etsi nonnihil obscuris vocibus, indicare videtur Augustense Chronicon, dum ita loquitur: [In festo sancti Nicolai Fridericus Rex intravit regnum Patris sui electus Francofurt.] Quòd porro inter aulae novae asseclas, neque Princeps noster Leopoldus neque Episcopus Eberhardus, neque Dux Boicae Ludovicus, etsi votis diuturnis Fri-

de-

dericum expectâssent, ullibi memorentur, impedimento peculiari fors erat bellum civile, de quo breviter Chronicon prædictum: [Manigoldus Pataviensis Episcopus, & Rapoto (Bavariæ) Palatinus simul discordantes, claustra, monasteria, ecclesias, unâ cum omni provincia incendio devastârunt.]

A. 1213. Adfuit tamen proximo statim An. MCCXIII. ad præstanda Cæsari obsequia Dux noster Leopoldus, dum Ratisbonæ comitia mense Februario agerentur. Subscripsit enim diplomati, per Gewoldum vulgato, quo [Fridericus II. divina favente clementia Romanorum Rex semper Augustus, & Rex Siciliae] Berchtesgadensis cœnobij jura & privilegia, [XV. Kal. Martij] confirmavit. Ineunte pariter æstate Dux aulam secutus, iteratò nomen tabulis addidit, quibus Cæsar Innocentio III. supremum in Ecclesiæ Romanæ ditiones, singillatim expressas, jus asseruit, idque armatâ etiam manu adversus hostes se defensurum promisit. Adjecti testes prout eosdem membrana per Abrahamum Bzovium recitata exhibet: [Sifridus Moguntinensis Sedis Archi-Episcopus, Apostolicæ Sedis Legatus, Eberhardus Salzburgenensis Archi-Episcopus, Otto Wirzburgensis Episcopus, Manegoldus Pataviensis Episcopus, Engelhardus Zeizenensis Episcopus, Ottocarus Boëmorum Rex, Ludovi-

dovicus Dux Bavariae, Liupoldus Dux Austriae & Styriae, Hermanus Landgravius Thuringiae - Acta sunt haec Anno Domini nostri Jesu Christi Millesimo, ducentesimo, decimo tertio. Indiēt. I. Regnante Domino Friderico Secundo Romanorum Rege Glorioso, & Rege Siciliae, Anno Regni ejus Romani primo, Regni verò Siciliae decimo sexto. Datū apud Egram. IV. Idus Julij.]

II. Eodem ferme tempore laureatas è Longobardia literas Fridericus acceperat, quæis Ottonianos acie victos, labaróque primario, quod ob immanem altitudinem trabali plauistro velut malus navigio institerat, exutos fuisse nuntiabatur. Meminit hujus pugnae Monachus Paduanus: [Mediolanenses, qui partem Ottonis fovebant, cum exercitu infinito super districtum Cremonensium irruerunt. - Cremonenses, qui exaltationem Principis Friderici summo desiderio affectabant, apud castrum Leonis viriliter occurrerunt, inceptóque bello in die Pentecostes Mediolanenses terga vertentes, militum, & peditum, non modicam quantitatem simul cum carrotio amiserunt.] Inflicta mox altera Ottoni clades, dum circa autumnum feceratus eidem, prout Godefridus Coloniensis ait [Dux Brabantiae cum episcopo Leodiensi dimicans superatus est,]

III. Miscebantur lætis tristitia, postquam geminatus ex aulis cognatis nuntius, æquè Cæsari ac Principi nostro luctum attulit. Socialia comiti Tolossano, Albigenensium hæreticorum protectori, arma Petrus Aragonius, Constantiæ Augustæ frater, junxerat, qui anno superiore nobilem de Mauris in Hispania triumphum egerat. Sed disparem belli causam dispar exitus secutus est. Nam teste Godefrido Colonienfi, [congregatione facta Rex Aragoniæque, qui Begginis in auxilium venerat, occiditur.] Id pridie Idus Septembres contigisse, ex victoriæ monumento per Odoricum Raynaldum allegato constat. Eodem porro mense, videlicet IV. Kalendas Octobris, siqua Longino scriptori Polono fides, regia Hungariæ aula impio facinore cruentata est. In hac siquidem Gertrudis Bertholdi Meraniæ Ducis filia, Andreæ Regis consors, à Petro Bancone conjuratorum antesignano, simulque præmeditata necis conscio Joanne Strigoniensi Archiepiscopo, per immanem barbariem occisa est. De hac Augustense Chronicon: [Regina Gertruda Ungarorum, mater sanctæ Elisabeth, sponso expeditionem contra Ruthenos movente, à comite quodam Petro trucidatur, qui & ipse sequenti nocte in ultionem sceleris cum alijs jugulatur; cui Episcopus de Gran misit in epistola ambigolo-

bologica : Reginam occidere nolite timere bonum est ; si omnes consentiunt ego non contradico.] Neque aliud cædis adeò nefandæ irritamentum , quàm quòd eâ patrocinate Germani prima regni sacerdotia, aulæque munia occupassent, quos inter Bertholdus, Reginæ frater, Archi-Episcopus Colocensis eminebat. Hoc etenim Rex ipsemet in suis ad maximum Pontificem literis, quas Raynaldus ad annum subsequum recenset, sufficienter expressit; dum se hujus præcipuè antistitis causâ magnatum odia incurrisse questus est.

A. 1214. Proximâ dein hyeme Cæsar Wolffgero Patriarchæ Aquilejensi, amplissima per varias ditiones jura, quæ velut Imperij Romani Princeps possidebat, novo diplomate roboravit. [Acta sunt autem ista Anno ab Incarn. Dom. MCCXIV. Indict. II. mensis Februarij septimo exeunte, apud Augustam in curia generali.] Interea Otto, qui Colonia Agrippinæ urbis illius præsidio munitus hærebat, Joannem Britannæ Regem, Henricum Brabantiae Ducem, & Ferdinandum Flandriæ Comitem ad arma pellexit, quibus teste Abbate Urspergenfi [pugnaret contra Philippum Regem Franciæ, quem plurimùm habebat culpabilem de omni suo labore.] Prælusere bello imminenti latrocinia, quibus Geldriensis dynastia per emissarios

sarios militum prædantium globos vastata est. Posteaquam verò Flander, & Brabantus ad castra convenère, Otto ipsemet, prout Godefridus annalista memorat, [circa Julium mensem cum plurimo exercitu ad bellum proficiscitur; ubi juxta Tornacum prælio comisso Rex Galliæ victoriam obtinuit,] captique sunt ea in pugna, ut Abbas Urspergensis addit: [comes Flandriæ, & Comes Boloniæ. Otto quoque Imperator, & Rex Angliæ, & alij quidam vix aufugerunt.]

II. Opportuna hæc clades Friderico Augusto erat, ut paratis jam armis Ottonianos Principes aggrederetur. Extemplò igitur, quemadmodum iteratò Godefridus narrat, [cum validissimo exercitu Mosellam transivit, & terrore suo quoslibet nobiles terræ illius ad favorem suum inclinavit. Deinde Mosam transiens Ducem Brabantiae petiit, qui celeri adventu ejus territus, supplex ad eum venit, fidelitatem promisit, insuper filium suum, & alios nobiles viros, obsides dedit.] Expeditioni huic nostrum adfuisse Principem diploma indicat, quo Cæsar [Anno Regni Rom. II. Nonis Septembribus in castris apud Juliacum] illustri equitum Teutonicorum ordini eam prærogativam contulit; ut arces & latifundia, quantumlibet juri altiori obnoxia, eidem in plenum, perpetuūque dominium offerri, & transcribi possint

possint. Impetraverat hanc gratiam Hermannus equitum Magister, qui castra Cæsaris ea potissimum de causa sequebatur, ut amplissima Principum Germanorum auxilia ad vindicandam è barbara tyrannide Hierosolymam obtineret. Resonabat enim profanos inter lituos sacri belli classicum, dum Innocentius III. Pontifex Maximus, testante Godfrido, [per omnes fines Christianorum quoslibet idoneos magistros prædicare crucem præcipit. Unde per diversas provincias innumerabilis multitudo pro amore Christi, & liberatione sanctæ terræ cruce se signat.]

A. 1215. At Cæsar comitante Leopoldo Principe, tantisper in Germaniam superiorem redux, accitis Sueviæ, Boicæque magnatibus Augustæ Vindelicorum senatum habuit. Aderat reliquos inter Præsules etiam Manegoldus episcopus, qui Principi nostro ob usurpata ecclesiæ Pataviensis jura litem moverat. Cessit ultro, quæis causam facile tueri poterat, legum præsidia Leopoldus, quam proinde Cæsar antistiti adscripsit, tabulisque per Gewoldum editis confirmavit. [Acta sunt hæc An. Dom. Incarn. MCCXV. Indiēt. III. regnante Domino Friderico II. Rom. Rege Glorioso, & Rege Siciliæ. Anno Regni ejus III. Datum apud Augustam, Nonis Aprilis.] Sed proximus inde mensis e-

dem Præfuli supremus accidit, dum teste Hundio, V. Idus Maij, factorum legem adimplevit. Augustense Chronicon prætermisso die solùm ita loquitur: [Manigoldus Pataviensis episcopus obiit; Ulricus ejusdem ecclesiæ canonicus succedit.] Interea Cæsar festinato itinere ad Rhenum contendit, & memorante Godefrido, [apud Andernacum colloquium Kal. Maij cum nobilibus terræ illius habuit,] cùm eodem ferme tempore Otto profugus Agrippinæ mœnia reliquisset. Sic etenim Albericus: [Cives Colonienſes pacti sunt pecuniam Ottoni jam reprobato, ut recederet ab eis, - & ipse post Pascha (quod XIII. Kal. Maij celebratum erat) clam recessit, & post ejus recessum uxor ejus, filia Ducis Brabantiae, sub specie viri peregrini similiter recessit à Colonia, & secuta est virum suum,] residuos vitæ annos in Brunsvicensi dynastia exacturum.

II. Ottonis fuga æmulo ad occupandum Caroli Magni solium apertam demum semitam reliquit. Priusquam tamen eò proficeretur, expedito apud Argentinam XV. Kal. Julij diplomate, quod Raynaldus exhibet, [Sanctissimo in Christo Patri, & Domino suo Innocentio sacro-sanctæ Romanæ Ecclesiæ summo Pontifici Fridericus DEI, & sui gratiâ Romanorum Rex, & semper Augustus, & Rex Siciliæ cum filiali subjectione

de-

debitam in omnibus Apostolicæ sedi obedientiam & reverentiam] detulit, simulque translata in Henricum filium Siciliae coronâ, se regni ejusdem fascibus post receptum Imperiale diadema integrè cessurum promisit. Proximo dein mense cum illustri Principum comitatu, prout Godefridus memorat, [Aquasgrani veniens - in festo sancti Jacobi à Syfrido Legato Apostolicæ Sedis, Coloniae Archi-Episcopo non existente, in Regem ungitur, & in regali sede collocatur.] Non tamen Augustis Germaniæ insignibus ornari poterat, quòd eadem Otto, quantumlibet exauctoratus, etiamnum retineret; parùm sollicito de iis Friderico, apud quem jus Imperij obtenti valebat, reliqua velut inania transmittabantur. Supplere hunc defectum videbatur Cæsaris pietas, dum regio delibutus oleo [ad subventionem terræ sanctæ cruce] signaretur. Imitati fuere hunc ardorem [Sifridus Mogontiensis Archi-Episcopus, Leodiensis, Babinbergensis, Pataviensis, Argentiniensis Episcopi, Dux Meraniæ, Dux Brabantiae, Dux de Lymburg, - & alij pluri nobiles, & magna equestris ordinis multitudo, [cùm dudum eundem characterem Dux noster Leopoldus recepisset. Expedivisset tamen Cæsari eâ sacrae militæ tesserâ abstinere, quæ dein neglecta in sacrilegum belli civilis fomitem exarsit.

III. Adulto postmodum autumno Generale Concilium Lateranense, testante Godfrido [in festo sancti Martini inchoatum, & usque ad festum sancti Andreæ protractum] est. Adfuerunt ex utroque Orbis Christiani imperio, ut Abbas Urspergensis refert, [Episcopi quadringenti, & duodecim, inter quos extiterunt de præcipuis Patriarchis duo, videlicet: Constantinopolitanus, & Hierosolymitanus. - Primates autem, & Metropolitani septuaginta & unus. Cæterum Abbates, & Priores ultra octingentos. - Legatorum verò Regis Siciliæ in Romanorum Imperatorem electi, Imperatoris Constantinopolitani, - nec non & aliorum principum, & magnatum - ingens fuit multitudo.] Sancita porro fuere à Patribus Innocentio præside ter confidentibus, septuaginta dogmata, quæ ad evertendas hæreses, morésque innovandos opportuna videbantur. Postulante pariter Eberhardo Salisburgensi antistite, prout Chronicon Augstense memorat, [in ipsa synodo Chiemensis episcopatus instituitur; & Rudigerus primus episcopus ordinatur.] Effulsere tamen ultra omnes præsulum tiaras gemina Ecclesiæ sydera Dominicus, & Franciscus, quorum ille sanctissimum Prædicatorum Ordinem, hic religiosissimam Fratrum Minorum familiam haud pridem inchoaverat. Uterque

que in eo concilio obtinuit, quemadmodum scriptores illorum domestici fusiùs recensent, ut pientissima hæc primordia magno Patrum assensu collaudarentur. Fuere mox tanta utriusque cœtûs incrementa, ut exiguo pòst tempore suas quoque in Styriam colonias propagârint. Statutum postremò in eodem Concilio, ut crucis tesserâ signati milites post menses octodecim, videlicet [Kal. Junij sequentis post proximum anni convenient in regnum Siciliæ, alij - apud Brundisium, & alij apud Messanam;] secundis inde velis in Syriam profecturi.

A. 1216. Ad promovendum igitur sacri belli apparatus Innocentius Pontifex Anno MCCXVI. è Vaticano Patrum collegio cum amplissima potestate Legatum in Germaniam misit. Hunc porro ineunte Majo Norimbergensibus assedisse comitiis Godefridus Coloniensis asseverat. [Fridericus Rex in festo Apostolorum Philippi & Jacobi curiam apud Nurimberch habuit, ubi Petrus Cardinalis sanctæ Potentianæ (legendum: Pudentianæ) à Domino Papa missus adfuit.] Aulam exinde Herbipolim profecutus Dux noster Leopoldus religionis illius pulcherrimæ, atque in paucis eximiæ testem egit, quâ Cæsar ad suorum majorum invidiam, usurpata perperam ecclesiarum spolia diplomate pu-

blico ejuravit. Integrum illud exhibet Henricus Meibomius Junior, Chronico Magdeburgensi additum, ex quo voces pientissimas Cæsaris isthuc audire lubet: [Fridericus DEI gratiâ Romanorum Rex semper Augustus, & Rex Siciliæ. Illud privilegium, quod Rex Regum, & Dominus Dominantium in memoriam ecclesiasticæ libertatis pretiosissimo sanguine suo scripsit, ita regio decet custodire favore, ut nunquam in eo quidquam appareat, quod illius gratiæ videatur obtinebrare decorem, quæ à tanto procedit auctore. Ut ergo post terreni regni fastigia securius expectare possimus ab ipso æternæ felicitatis coronam, cum nostræ devotionis ministerio permanserit in suæ integritatis gloria sponsa Christi; grata sui statûs debet à nobis percipere potiùs incrementa, quàm ipsius sub quadam specie servitutis pro posse sinamus indumenta discerpi. Ideoque veterem illam consuetudinem detestantes, quam antecessores nostri Romanorum Imperatores & Reges in cathedrales exercuerunt ecclesias, & abbatias, quæ manu regiâ porriguntur; quòd videlicet decedentibus episcopis, & prælatis earum, non tam reliquias rerum mobilium eorundem consueverant occupare, quàm etiam redditus, & proventus per totius anni curriculum ita prorsus auferre, ut non possent solvi debita decedentis, nec

nec succedenti praelato necessaria ministrari; eidem consuetudini, sive juri, vel quocunque vocabulo exprimatur, renuntiamus penitus in reverentiam Crucifixi, cujus in corpore nostro bajulamus insignia, illud eidem ecclesiis perpetuo jure donantes, & autoritate regia statuentes: ut ecclesiarum omnium libertate integra semper in omnibus permanente, res, & redditus hujusmodi in solvenda debita decedentium praelatorum, & in alios ecclesiae usus convertantur. - Acta sunt hæc Incarn. Dom. An. MCCXVI. Indictione IV. - Datum Herbipoli, - V. Idus Maij, anno Regni Domini Regis IV.] Hæc pietas Augusta.

II. Æmulabatur eandem Princeps Leopoldus, dum Pataviensis ecclesiae Canonicis recitatam à Gewoldo hanc immunitatem largiretur. [Cum singularum ecclesiarum utilitatibus debeamus semper, atque velimus prospicere, principaliter tamen, & præcipue ecclesiae Pataviensi, quæ nostra est mater in Deo, hoc debitum solvere volumus, & debemus, ut gratiâ filialis reverentiæ, quam ipsi duximus exhibendam in terris, ipsa nos materno affectu reddat acceptos postmodum, & felices in coelis. Quocirca tam futurorum, quàm præsentium memoriarum commendamus, quòd nos - ipsi ecclesiae, matri nostræ donavimus, ut universa victualia ad communem mensam, & usum

cathedralium spectantia, - sine omni exactione in Danubio liberè transducantur. - Acta sunt hæc in scolis Pataviæ. Anno Dom. Incarn. MCCXVI. Indiët. V. Innocentio III. Papa, regnante Friderico Rege Roman. & Siciliæ.] Expresferat ea liberalitate suam in Pataviensis ecclesiæ mystas benevolentiam Leopoldus, cùm eodem ferme tempore Udalricus dynasta Stubenbergicus, qui sacræ militiæ nomen dederat, retentos hucusque fundos ascetis Seccoviensibus per literas sequentes reddidit : [Ego Ulricus de Stubenberch omnium patere industriæ cupio, quòd in procinctu itineris versùs terram Jerosolymitanam constitutus, quatuor mansus in villa Rotenberch sitos, & à Domina Hiltrude de Rase, materterâ meâ, Seccoviensi ecclesiæ pridem donatos, sed à me temporibus vitæ meæ iniquè detentos, unàcum assensu filij mei Wulfingi, - liberè remitto præfatæ ecclesiæ, & ut ista constitutio mea, neque à filio meo, neq; ab aliquo propinquo- rum infringi debeat, præsentem paginam sigilli mei impressione munio, testésq; in quorum præsentia hæc facta sunt adhibeo, quorum nomina sunt hæc : Wolfkerus Abbas de S. Lamberto, Engilbertus Abbas Runensis, Sifridus hospitalarius de Cerwald, Otaccarus Plebanus de Murce, Albertus Plebanus de S. Dionysio, Leutoldus liber de Peccach, Ru-

Rudolfus de Stadeke, Rapoto de Stein, Henricus, & Hartwicus fratres de Chrotendorf, Henricus, & Rainhardus fratres de Avelenze, Chrafft Dapifer, Hartmannus de Perneck, & filius ejus Henricus & Hugolinus. Acta sunt hæc in castro Caphenberch Anno ab Incarn. Dom. MCCXVI. Indict. quarta, VII. Kal. Julij.] Neque verò ambiguum videtur, complures alios è Styriæ magnatibus arma in Syriam adornasse, etsi horum nomina etiamnum delitefcant.

III. At nemo magis urgendo in Palæstinam bello, quàm ipsemet Innocentius III. Pontifex maximus institit; inter eos tamen conatus, testante Alberico, ardore febrim in paralyfim ac lethargum desinente extinctus. Postquam etenim, ut Chronicon Augustense inquit, [ab Urbe egressus verbum Crucis in Tuscia prædicavit, apud Perusium civitatem obiit, ibique sepultus est.] Delatæ mox claves à Patrum senatu, qui Pontificem comitatus erat, Centio SS. Joannis, & Pauli titulo Pammachij, Cardinali presbytero, XV. Kal. Augusti electo, proximâque Dominicâ, seu IX. Kal. ejusdem consecrato. Ipsemet verò Honorius hujus nominis III. obtentam recens dignitatem Pontificiam datis Perusij VIII. Kal. Aug. literis Solymorum Regi per hæc verba insinuavit. [Felicis recordationis Innocentio Papa, prædecessore

nostro, XVII. Kal. Aug. soluto debito carnis ad regionem sanctorum spirituum evocato, & sequenti die celebratis exequiis, ac cum honore debito collocato ipsius corpore in sepulchro, unà cum fratribus nostris ad eligendum convenimus successorem, & die tertio Spiritus sancti gratiâ invocatâ super hoc tractavimus diligenter, & post tractatum diutinum placuit fratribus universis, humeris nostris, quamvis in sufficientibus, imponere onus istud. Et licet imprimis duxerimus resistendum, nè tamen videremur vocationi divinæ resistere, submisimus humeros ad portandum; sperantes, - quòd ipse, qui vota fratrum aspirando prævenit, prosequetur etiam adjuvando.] Et verò munus istud magno reipublicæ Christianæ emolumento, in nostram quoque Styriam redundante, compluribus exinde annis feliciter gessit. Sub idem fere tempus ad innovandos cleri, populique mores, quod Synodus Laterana jusserat, testante Voraviensi Chronico, [concilium provinciale à Domino Eberhardo Salzburgenfi Archi-Episcopo celebratum est; cui interfuerunt Pataviensis, Frisingensis, Gurcensis, & Chyemensis Episcopi. - In hoc concilio Prælati monasteriorum totius provinciæ absentes; à Domino Metropolitano sunt excommunicati, quam sententiam Honorius

rius Papa confirmavit.] Nec severa nimirum hæc censura videri poterat; quod ecclesiæ disciplina exigeret, ut instaurata vitæ, morumque innocentia primitus in sanctuariis effulgeret.

IV. Insequens autumnus Leopoldo Duci, subditisque provinciis acerbum vulnus intulit, dum aulæ paternæ delictum, nobilisque juventutis principem, fato miserando rapuit. Leopoldus hic erat, ut ordine nascendi filiorum primogenitus, ita præclaris animi, corporisque dotibus, quas tenera etiamnum ætas explicare poterat, parenti simillimus. Natus anno sæculi præsentis septimo, inter egregia pietatis, & literarum elementa feliciter hucusque accreverat, cum inopino, eoque ferali casu lectissimus adolescens periit. Fors animi relaxandi gratiâ pædagogus indulserat, ut sepositis tantisper paginis pomarium subiret, geniûmque hortensia inter ambulacra liberiore aurâ oblectaret. Dum verò incautus sui discipuli proditor, non modò severius supercilium temperat, sed vigilem quoque oculum subtrahit; flavescentium in arbore prunorum, quæ cerina dicuntur, illectus cupiditate juvenis in eandem eluctatus est; at seu fallente vestigio, seu ramo defluente præceps, cervice fracta expiravit. Mirandum funus comploratione publica Neuburgi.

burgico illatum clauſtro, majorumque cineribus appoſitum eſt. Hæc rhythmis vernaculis Enenckelius recenſet, cum interim Auſtrale chronicon verbis pauciſſimis triſte fatum innuat : [obiit Leopoldus juvenis Dux.] Senſit poſtea recrudeſcente dolore gravius jacturam hanc aula, & reſpublica, dum Leopoldo diſpares Henricum, & Fridericum fratres experta eſt; etſi horum læta juventus interea modum lachrymis ſtauiſſe videretur.

A. 1217. Primo anni ſequentis menſe Dux noſter Leopoldus comitiis Norimbergenſibus adfuit, ut tabulæ Gewoldianæ monſtrant, quæ Cæſar Udalrico Patavienſium Præſuli antiqua privilegia inſtauravit. [Acta ſunt hæc Anno Domini MCCXVII. regnante Domino Friderico II. Anno Regni Romani ipſius V. Siciliæ verò XVIII. - Datum in ſolemni curia in Nürenberg, XII. Kal. Febr. Indiët. V.] Exinde ſuos ad aulam Vaticanam oratores Cæſar miſit, qui Romani Imperij ornamenta peterent, ſimulque de altero ſacri belli apparatu agerent, vi cujus Fridericus ipſemet anguſtas in orientem aquilas deduceret. Neque enim ante receptam in Urbe purpuram Chriſtiani exercitus Imperatorem agere volebat. Reſcripſit Honorius verbis ſequentibus, quæ Odoricus Raynaldus exhibet. [Nos ad ea, quæ

quæ DEI & Ecclesiæ Romanæ honorem, ac exaltationem respiciunt, aspicientes: ad te legatum nostrum disponimus destinare, per quem tam super iis, quæ ex parte tua nobis fuere proposita, quàm super terræ sanctæ succursu celsitudini regiæ, secundum quod expedire videbimus, curabimus respondere. - Datum Later. VI. Idus April. Pontificatus nostri Anno I.]

II. Etsi verò suspensis armis Cæsar in Germania permaneret; nihilominus teste Australi Chronico, [Rex Ungariæ Andreas, & Liupoldus Dux Austriæ, Styriæque cum aliis plurimis ad terram promissionis tendunt.] Adjunxere se principum vexillis, quorum tamen alter Europa excessurus non erat, prout Chronicon Voraviense inquit: [Albero Præpositus Salzburgensis, & Fride-ricus Præpositus Berchtesgadenensis, qui apud Brundisium obiit.] Explicatis in eo portu velis, ut Chronicon Australe addit, [Dux Liupoldus transfretavit mare sedecim diebus;] insulamque Cyprum tenuit, in quam militaris senatus ad Deiparæ nascentis solemnia indictus erat. Placuit præ cæteris Leopoldi sententia, quâ Syriæ litora præfidiis firmanda; tum verò Ægyptum, è qua potissimæ barbaris vires, impugnandam censuit. Hac siquidem expugnata Soldani Babylonici, Hierosolymæ tyranni potentiam, succisis
veluti

veluti nervis ultrò ruituram. Decretâ belli ratione classis in Syriam contendit, secundisque impulsa ventis Ptolemaide anchoras defixit. Expositus in terram miles, cum paulisper quievisset, lustratus illico, & in hosticum deductus est. Nè verò cœleste præsidium bellatoribus deesset, quorum gesta deinceps è Godefrido Colonienſi audiemus, [sextâ feriâ, post festum omnium Sanctorum (videlicet pridie Nonas Novembris) patriarcha Jerosolymitanus cum magna devotione tam cleri, quàm populi, tollens vivificæ crucis lignum profectus est Acaron (reipsa Acone) in castra Domini, quæ jam processerant ad Recordana. Hoc autem dulce lignum post terram sanctam perditam reverenter repositum, & servatum est usque ad hæc tempora. Imminente siquidem conflictu Saracenorum (qui vicesimo ab hinc anno contigerat) cogitaverunt prudenter Christiani lignum in duas partes dividere, & partem unam ad prælium deferre, quæ ibidem perditâ fuit, & partem alteram reservare, quæ nunc exhibetur.] Huic igitur [Rex Ungariæ, & Dux Austriæ de loco castrorum progressi nudis pedibus occurrentes, deosculati sunt eam; cum tali signo obviam euntes Soldano Babylonis, cujus filius Coradinus jactaverat se pugnaturum cum Christianis.]

III. At praelium istud intra solam arrogantis barbari jactantiam perstitit, qui linguam quam manu promptior, ad pugnam erat. Postquam etenim sacrae legiones [sequenti die venerunt Bethsaidam, ubi castra fixerat adversarius; trium regum, Ungariae scilicet, Jerosolymae, & Cypri - praesentiam fugiens, terram vastandam christianis reliquit. Unde Jordanem transeuntes in vigilia S. Martini corpora sua pacifice laverunt, & requieverunt per triduum. Deinde secus litus maris Galileae tres mansiones fecerunt, - & sic per Capharnaum in jumentis infirmos suos portantes reversi sunt Acaron (sive Aconem) cum praeda ac multitudine captivorum.] Haud tamen isthuc desiderare placuit, quod dilapso per fugam hostili exercitu, simulque favente aëris temperie miles in campum educi flagitaret. Gratum id Leopoldo, ceterisque principibus, qui proinde correptis rursus armis [ad montem Thabor pervenerunt, ubi Coradinus castrum fortissimum cum septuaginta septem turribus construxerat, & duo millia conductorum militum ad resistendum Christianis locaverat.] Neque novum id munimentum erat; sed è veteris Itabyrij ruinis, quod olim teste Flavio Josepho Vespasianus Augustus expugnaverat, ob insignem loci commoditatem instauratum. Explicatis itaque militaribus signis,
prout

prout Godefridus pergit, [primâ dominicâ adventûs Domini (videlicet III. Nonas Decembris) Patriarcha cum vexillo crucis montem conscendit, episcopis & clero psallentibus & orantibus.] Eo cantu velut classico incitati [equites & pedites viriliter ascendentes, primo impetu straverunt castellatum - cum aliis, qui portas egressi fuerant, ad defensionem montis.] Cùm verò turribus impugnandis arietes, & catapultæ deforent, ac insurgentes vehementiùs Aquilones omnia gelu constringerent, ad hyberna discessum est; barbaris tamen eo terrore percussis, ut ipsimet postea muros everterent, sibi que stativa remotiora quærerent.

IV. Dum verò victricia per Syriam vexilla Leopoldus explicat, Archimysta Eberhardus episcopalem in ecclesia Seccoviensi cathedram erigere aggressus est. Quamvis etenim Gurcenses in Carinthia Præsules, è quorum serie hoc eodem anno, ut Chronicon Voraviense memorat [Henricus obiit, eique Udalschalcus Canonicus Gurcensis successit,] vices Eberhardi per Styriam sustinerent, gemini tamen Ducatûs onera, illorum vires excedere videbantur. His itaque sublevandis nil magis opportunum decernere poterat, quàm ut curis in plures insulas divisas saltem aliqua amplissimæ provinciæ pars à proprio deinceps antistite regeretur.

Eo

Eo super negotio cū supplices Honorio literas per Carolum Frisacensem Præpositum Eberhardus obtulisset, Pontifex hisce laudibus, quas epistolæ fragmentum ab Odorico recitatum exprimit, pientissimum illius zelum profecutus est: [Et tibi meritum incomparabile comparas apud DEUM, & nobis spiritualium præstas materiam gaudiorum; quia sicut minister Christi, & mysteriorum DEI providus dispensator, familiæ tibi creditæ non plus præesse cupiens, quàm prodesse: postponis lucra temporalia profectibus animarum; in grege tibi comisso - nuper unum ei præficiendo pastorem (videlicet Chiemensem) & nunc præficiendi alium licentiam à nobis cum instantia postulando. - Datum Later. IV. Non. Decembr. Pontificatûs nostri anno secundo.] Expedita simul fuere mandata, quæ Otto Frisingensis Episcopus, Bertholdus Brixinensis electus, & Godefridus Admontensis Abbas, novæ dioceseos limites inspicere, designatos redditus ad calculum revocare, paritèrque Cathedralis Ecclesiæ Salisburgensis, & collegiatæ Seccoviensis sententiam exquirere jubebantur. Inter hæc Luitoldus Voraviensis Præpositus deligendi successoris potestatem ascetis suis contulit, ut curarum vacuus residua labentis valetudinis momenta inchoandæ impenderet æternitati. Delectus est

Henricus I. ordine antistes IV. quòd singulari prorsus animi lenitate suavissimum cœnobio regimen polliceretur.

A. 1218. Neque diu superstes abdicato magistratu Luitoldus egit, sed inchoante Anno MCCXVIII. quoquē hominem X. Kal. Februarij exuit. Eodem verò tempore haud exiguum Palæstinæ rebus, quibus promovendis Dux noster Leopoldus adeò sollicitè institerat, detrimentum imminere cœpit. Testante siquidem Australi Chronico, [in principio ipsius anni Andreas Rex Hungariæ exercitum Christianum relinquens discessit,] abductis secum lectissimis sui regni copiis, eapropter à Solymæ Patriarcha, ut Matthæus Parisius perhibet, sacro ustulatus fulmine, quantumvis Jordane corpus abluisset. Haud major Hugoni Cyprio constantia, sed peior exitus; dum crucis transfuga, prout Godefridus Colonienfis ait, [post modicum tempus Tripoli mortuus est] Horum igitur defectione aliquamdiu sufflaminatum hæsit bellum Ægyptiacum, etsi ardentibus adeò votis antea decretum. Nè tamen residuus miles interim otiosus ageret, [Rex Hierosolymitanus, & Dux Austriæ cum Monasteriensi & Traiectensi episcopis castrum Cæsareæ Palæstinæ semidirutum brevi tempore viriliter firmaverunt; Templarij verò cum Hospitalariis de domo

Teu-

Teutonicorum, castrum peregrinorum ædificare cœperunt.]

II. Advenêre dein victricia Belgarum auxilia per Guilielmum Hollandiæ comitem adducta, quæ anno superiore Mauros è Lusitania ejecerant. Horum fortitudine freti Principes classim conscendunt, celerique cursu arma Ægypto inferunt. Prima navigia IV. Kal. Junij hostiles attigisse terras, expeditæ ad summum Pontificem literæ, quas Odoricus Raynaldus exhibet, asseverant. Cùm reliqua adventâssent, præstante fidem Australi chronico, [Damiata civitas regalis auctore Duce Leupoldo, & instigante ab exercitu Christianorum circumdatur.] Priusquam tamen urbs munitissima, quæ olim Pelusium dicta extremis in orientem Nili faucibus assidet, propiùs impugnari posset, occupanda erat turrita moles, quæ litori opposito imminens ferreâ, eâque prægrandi catena fluminis alveum obserabat. Instructæ igitur scalis pensilibus, per quas miles irumperet, insignis altitudinis biremes, sed irritò conatu fuêre admotæ. Nam sive nimio certantium pondere, sive improvidi architecti errore, ut Godefridus Colonienfis memorat,] malus, in quo suspensa fuit scala hospitaliorum, fractus decidit, & paulò post scala Ducis Austriæ similiter decidit, fortes agonistas Christi deorsum præcipi-

tans, & per martyrij palmam ad cœlum elevans.] Non tamen id reliquos commilitones terruit, quominus alterum rursus navigium robustiori fabricâ, ac ponte firmiori apparatus conscenderent. [Hoc opus in die sancti Bartholomæi turri appositum est, Saracenis viriliter se defendentibus, modò sagittis, modò lapidibus, modò lanceis & maximè per ignem. Attamen divinâ clementiâ - extinctus est ignis in ponte, & turrim Christiani audacter intrant, & capiunt.] Expugnatae hujus molis gloria, ut è fusiore Steronis chronico nondum edito annalista Boicus Andreas Brunerus asserit, Leopoldo Duci ab exercitu delata. Admota dein propiùs urbi castra, quæ suis vexillis Itali, Britanni, Gallique recèns advecti auxerant. Obsidium tamen ad usque anni subsequi autumnum inter varios bellorum casus extractum est, quòd mœnia invictò robore valida incassum tormenta quaterent, urbemque Barbari tentato sæpiùs prælio, attamen frustra, liberare niterentur.

III. Dum gloriosa Principis nostri arma in Oriente fulgent, futurum Occidentis Imperio Cæsarem, eumque olim patriæ nostræ vindicem, Germania enixa est. Siquid enim chronico Colmariensi credimus; hoc eodem anno [Rex Rudolfus nascitur Kalendis Maji;] felici sanè horoscopo, qui perennem

nem Augustæ Domini Habsburgo - Austriacæ inter pacis oleas, bellique laureas virore portenderat. Ex hac deinde Styria Principes suos hoc eodem sæculo habere cœpit, quorum clementissimo regimine ad tempora nostra gaudet, superisque faventibus, ut vota meliora cupiunt, perpetuò gaudebit. Exoriente novo Romani Orbis phosphoro, eodem mense Otto IV. antea Imperator Augustus, ut Albertus Abbas Stadenſis ait: [in castro Hartesburg, ineffabili contritione compunctus, - XIV. Kal. Junij obiit, à Sifrido Hildensemensi episcopo absolutus;] atque ut Godefridus Colonienſis addit: [imperialibus indumentis juxta patrem suum, & matrem in ecclesia sancti Blasij,] urbis Brunſvicenſis sepultus. Princeps sanè magnis animi corporisque donis inclytus, cui nihil ad gloriæ mortalis fastigium defuit, quàm quòd imperârit. Supremum quoque diem, quemadmodum Augustense chronicon asserit, [Wolffgerus Patriarcha Aquilejenſis obiit,] cùm magnis in ecclesiam, & rempublicam Christianam meritis inclaruiſſet. Nobili Dynastarum de Ellenbrechtskirchen familia, teste Hundio, genitus, sacrisque litteris egregiè eruditus, Patavienſem primitus infulam; deinde verò Aquilejenſem adeptus est. Siqua nostro Martino Baurero in relictis collectaneis authoritas, eâ

vitæ sanctitate fulserat; [ut marmoreæ arcæ operculum, in qua Aquilejæ conditus fuit, aliquo tempore pependerit in aëre,] ac si Præfulis venerandi exuvias mortalium oculis eripere formidaret. Subrogatus eidem fuit, ut chronicon laudatum ait, [Bertholdus Archi-Episcopus Golotensis,] quinimo Colocensis, quæ cathedra in regno Hungariæ alterum dignitate locum post Strigonientem obtinet.

IV. At archimysta Eberhardus Seccoviensem in Styria cathedram erigendi potestatem à summo Pontifice hisce literis accepit: [Honorius Episcopus servus servorum DEI Venerabili fratri Eberhardo Salzburgenfi Archi-Episcopo salutem, & Apostolicam benedictionem. Quòd non tua, sed quæ Christi sunt, vel potius, quæ Christi & tua sunt, sedulâ meditatione requiras, opera tua testimonium perhibent evidenter; dum commisso tibi gregi prodesse desiderans potius, quàm præesse, animarum lucrum, sicut decet Domini sacerdotem, præfers quæstui temporali; quin etiam, nè non tam eas pascere, quàm depascere videaris, carnalia, quæ posses metere in eisdem, voluntarius offers spirituality seminanti, sicque fit, ut ministrum Christi, & dispensatorem mysteriorum DEI te faciens æstimari, tuum honores in Domino ministerium, teque reddas omni-

omnibus honorandum, & favorem nostrum ex his eò specialiùs tibi vendices, quò nostris beneplacitis expressiùs te coaptas. Prudenter enim recogitans, quòd Salzburgerensis diœcesis usque adeò est diffusa, quòd non sufficiat universis habitantibus in eadem pastoralis sollicitudine imminere, timens quoque, nè non sit, qui parvulis lac doctrinæ, vel provectis cibum solidum administret, aut quod infirmum est, in eis consolidet, aut alliget, quod confractum: olim per dilectum filium Carolum Frisacensem Præpositum per literas tuas nobis humiliter supplicasti, ut in Seccoviensi ecclesia tuæ diœcesis Episcopalem sedem creandi tibi licentiam concedere dignaremur, parato de assensu capituli tui, ei unam dietam & dimidiam in diœcesi, & trecentas marchas in redditibus assignare, ita ut per omnia ipsius ecclesiæ Seccoviensis jure salvo, nihil de bonis ipsius ad Episcopalem cathedram transferatur, nec ullum exinde in dignitatibus, libertatibus, consuetudinibus, & rationibus Salzburgerensi capitulo præjudicium generetur. Unde licet forsitan eò minùs ad hoc insufficiens debeas reputari, quò insufficientiam allegas instantiùs, Nos tamen tuum propositum dignis in Domino laudibus commendantes, & precibus tuis, eò favorabiliùs annuentes, quò rariùs eis similes, & frequentiùs dissimiles, vel potiùs

contrariæ porriguntur, ut res tam ardua sine omni offensione procederet, Venerabili fratri nostro Frisingensi Episcopo, & dilectis filiis Brixinensi electo, & Abbati Admontensi nostris dedimus literis in mandatis, ut hujusmodi negotij circumstantias sollicitè inquirentes, & specialiter, si hoc ecclesiæ Salzburgensi expedire viderent, & ad id capituli ejusdem assensus accederet, necnon, si Seccoviensis ecclesia ex hoc servaretur indemnis, & utrùm esset sufficiens, & idonea futuri Episcopi provisio prætaxata, diligentius indagantes rescriberent nobis super his omnibus fideliter veritatem, quâ cognitâ de consilio fratrum nostrorum procederemus inoffensè. Episcopus verò, & Abbas prædicti, sicut suis nobis literis intimârunt, quia prædictus electus cruce signat⁹ in procinctu quasi peregrinationis positus huic negotio interesse non poterat, ad Salzburgensem ecclesiam personaliter accedentes, consensum capituli ad hoc invenêre præparatum, & quantum tam ibi, quàm alibi super hoc poterant edoceri, didicerunt hoc Salzburgensi ecclesiæ absque dubio expedire. Præpositum quoquè, & capitulum Seccoviense personaliter allocuti, acceperunt responsum, quòd & Seccoviensis ecclesia illæsa remaneret penitus, & indemnis, & ut eorum verbis utamur, terminos novæ Diœceseos

extendi usque ad dietam, & dimidiam inveni-
erunt. Parochiam videlicet Chumbenz,
cum omnibus suis pertinentiis, in qua sita
est Ecclesia Seccoviensis, usque ad finem pa-
rochiæ sancti Laurentij in longum: eccle-
siam verò sanctæ Mariæ in Pranck usque ad
finem parochiæ Lemsniz in latum, cum om-
nibus ecclesiis mediis, & earum pertinentiis,
& capellis, quæ sunt in earum terminis con-
stitutæ. Unde nobis per eundem Præposi-
tum, & literas tuas iterum cum instantia sup-
plicasti, ut cum paratus sis, & dioecesim, &
redditus, sicut superius est expressum, futu-
ro Episcopo assignare, tibi facultatem crean-
di novum Episcopum in prædicta Secco-
viensi ecclesia traderemus; ita: quòd electio
ac investitura ejusdem Episcopi ad te, ac suc-
cessores tuos absque omni contradictione
pertineat, de quorum bonis idem episcopa-
tus dotatus noscitur, & ditatus; Gurcensis
autem episcopus, qui vicarius Salzburgen-
sis antistitis in sua diocesi esse dignoscitur, in
illo quoque sit episcopatu vicarius, quantum
Archi-Episcopalis exigit jurisdictio, nè in
hoc etiam jus ipsius grave dispendium patia-
tur. Nos igitur habito fratrum nostrorum
consilio, quia tuum in hac parte propositum
ad Divini nominis gloriam, & Christianæ re-
ligionis augmentum intelleximus pertinere,
favore illud Apostolico prosequentes, po-

stulata concedimus, sicuti superius sunt expressa, sine juris præjudicio alieni. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ concessionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis DEI, & beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus, se noverit incursurum. Datum Romæ apud S. Petrum per manum Rainerij sanctæ Romanæ Ecclesiæ Vice-Cancellarij X. Kal. Julij Indiēt. VI. Incarn. Dom. Anno MCCXVIII. Pontificatûs Domini Honorij Papæ III. Anno secundo.

V. Obtento Pontificis annutu Eberhardus ad augendam Seccoviensis æquæ, ac Chiemenfis infulæ dignitatem à Friderico Augusto petiit; ut ambo Antistites, quantumlibet Archi-Episcopo soli forent obnoxij, inter reliquos imperij Romani præsules admitterentur. Subscripsit postulatis Cæsar, dum annuente principum senatu tabulas sequentes dedit. [Fridericus Divinâ favente clementiâ Rom. Rex Secundus, semper Augustus, & Rex Siciliæ, dilecto Principi suo Eberhardo Salzburgenfi Archi-Episcopo in perpetuum. Religiosæ, ac piæ intentionis tuæ propositum Augustâ liberalitatis nostræ gratiâ adjuvantes honestæ petitioni tuæ aurem benevolam inclinamus, de Majestatis Regiæ tibi munificentia conce-

cedentes, ut duæ cathedrales ecclesiæ, videlicet Chiemensis, & Seccoviensis, quas de Romanæ sedis licentia, & regiæ benignitatis applausu, nec non & de principum nostrorum assensu de Ecclesiæ tuæ construxisti, & dotasti redditibus, & de exfalcatis à tua diœcesi certis distinxisti limitibus, apud majestatem Imperij honorem contineant, & si quis procedente tempore vel castra, vel ministeriales, moneras, thelonia, vectigalia, vel quascunque publicas functiones pro salute animæ suæ, vel quocunque titulo eis conferre voluerit, hæc omnia eis liceat nomine regaliū possidere, & Episcopi earum à te, & successoribus tuis, qui à tempore fuerint, more vasalorum ea recipiant, & cum juramento fidelitatis præstent hominium, & in juramento fidelitatis nullum penitus excipiant, vel excludant. Ministeriales verò earundem ecclesiarum juramentum fidelitatis suis præstent episcopis, & in juramento illo nullum excipiant præter solum Archi-Episcopum Salzburgensem, & ipsi omnia jura ministerialium obtineant, quæ ministeriales ecclesiarum Alemanniæ obtinere hæctenus consueverunt. Volumus etiam, ut eisdem vacantibus sedibus regalia ad solum Archi-Episcopum respectum habeant, donec ipse vacanti ecclesiæ in Pastore provideat, qui regalia de manu ipsius in forma

accipiat supradicta. Adjicimus etiam, quòd si præfatos Episcopos curiam regiam frequentare contigerit, licentiam habeant Pontificales sedes deferendi. Hujus testes sunt: Theodoricus Trevirensis Archi-Episcopus, Otto Herbipol. Episcopus, Otto Frisingensis Episcopus, Ulricus Patav. Episcopus, Chunradus Ratispon. Episcopus, Chuno Fuld. & Elwacensis Abbas, Ludovicus Comes Palatinus Rheni, Dux Bavarie, Henricus Comes de Ortenburg, Theowaldus Dux Lotharingie, Rapoto Comes Palatinus Bavarie, Burchardus Comes de Monsveld, Hermanus Comes de Hirsinberch, Eberhardus Comes de Dornberch, Anselmus, de Justingen, Marschalcus, Wernherus de Bollant Dapifer, Ulricus de Minzendorff Camerarius, & alij quamplures. Signum D. Friderici Romanorum Regis semper Augusti, & Regis Sicilie. Ego Chunradus Metensis, & Spirensis Episcopus Imperialis aulae Cancellarius, vice Domini Sifridi Mogunt. sedis Archi-Episcopi, totius Germanie Archi-Cancellarij, recognovi. Acta sunt hæc Anno Domin. Incarnationis MCCXVIII. Regnante Domino nostro Friderico Rom. Rege semper Augusto, & Glorioso Principe Sicilie, Anno Regni ejus VI. Datum apud Nuermberch VII. Kal. Novemb. Indictione VI.]

A. 1219. Secundis igitur Pontificis, Cæsarisque auspiciis inter Anni MCCXIX. primordia, prout vetus Chronicon Salzbουργense inquit: [Seccoviensis episcopatus à Domino Eberhardo Salzbουργensi - creatur, & Carolus Frisacensis Præpositus eidem sedi præficitur,] qui antea hujus erigendæ causâ oratorem in aula Vaticana egerat. Exinde Basilicæ Metropolitanæ [crypta, & altare S. Joannis à Seccoviensi episcopo Carolo consecrata est IV. Idus Februarij,] ut hæc prima novi Antistitis functio fuisse videatur. Eodem porro tempore [concilium provinciale à Domino Archi. Episcopo celebratur, cui interfuerunt Pataviensis, Frisingensis, Gurcensis, Chiemensis, Seccoviensis Episcopi;] simulque per Eberhardum datæ XIII. Kal. Martij Indictione VII. Carolo, ejusque successoribus literæ, quæ præsulatûs jura, & onera continentur. Hoc igitur eodem anno, quo publicam ista lucem subeunt, sub gloriosâ Celsissimi ac Reverendissimi S. R. I. Principis ac Domini, Domini Josephi Dominici Episcopi Seccoviensis; metropolitana Salzbουργensis, & cathedralis Passaviensis ecclesiarum respectivè Præpositi, & Canonici capitularis; Sanctissimi Domini nostri Clementis Papæ XI. Prælati domestici, & utriusque signaturæ Referendarij; Celsissimi, ac Reverendissimi S. R. I. Principis,

& Archi-Episcopi Salisburgensis Consiliarij Intimi; ejusdémque per utramque Styriam, & districtum Neostadiensem in pontificalibus, & spiritualibus Vicarij Generalis, ex comitibus de Lamberg &c. &c. Patroni nostri ac fautoris clementissimi infulâ, sextum cathedra Seccoviensis sæculum perquàm feliciter est auspicata.

II. At parum abfuit, quin hæc eadem inter ipsa statim initia vehementiori turbine quassaretur. Ægro prorsus animo Theora Princeps tulerat, nesciente aulâ, & absente in terris remotissimis conjugē, novum in Styria episcopatum, & quidem iis prærogativis fuisse conditum, quæis jura Ducalia infringi viderentur. Acerbiore proin querimonia refertas ad Honorium literas dedit, quibus acta rescindi, conjugisque reditum expectari petiit. Æquam censuit querelam Pontifex, ideoque severiori edicto, quod ex Raynaldo suppeditamus, Eberhardum perstrinxit. [Mandamus : quatenus diligenter corrigens per te ipsum, quod in ejusdem Ducis præjudicium attentâsti, ejus jura non minuas, sed conserves penitus illibata, & donec ipse dante Domino revertatur, nihil in præjudicium terræ suæ attentare præsumas, mandatum nostrum taliter impleturus, quòd propter hoc tibi durius scribere non cogamur; quia sibi illatam injuriam,

riam, imò nobis in ipso, non possemus æquanimitè sustinere. Datum Romæ apud S. Petrum Nonis Maij, Pontificatûs nostri anno tertio.]

III. Oppugnatum interea Pelusium in eam rabiem barbaros egerat, ut ipsimet Solymam, cujus recuperandæ gratiâ Ægyptus premebatur, eversis repentino furore propugnaculis spoliarent. Sic etenim Godefridus Colonienfis, è quo nonnulla breviter delibanda veniunt. [Regina civitatum Jerosolima, quæ videbatur inexpugnabiliter munita, destructa est à Coradino filio Saphadini intus, & foris. Muri ejus cum turribus redacti sunt in acervos lapidum, præter templum Domini, & turrim David. De glorioso sepulchro destruendo consilium habuerunt Saraceni, & per literas cominati sunt, quas civibus Damiatæ miserunt ad ipsorum solatium; sed nemo huic temeritati præsumpsit manus apponere propter loci reverentiam.] Stetere interim adversus omnem catapultarum, arietum, aliarumque machinarum vim constanter invicta Damiatæ mænia, quæ tamen circumfuso ingenti exercitu, etsi jam perruptis [pridie Kal. Augusti] obsidentium castris, irritâ semper ferociâ liberare Soldanus nitabatur. At vergente subsequo mense illata obsessoris clades, dum [in decollatio-

ne

ne S. Joannis Baptistæ - exercitum ped-
tum, & equitum educentes ad castra Babi-
loniorum tenderent inter mare & fluvium,
ubi dulcis aqua reperiri non poterat. - Nam
cùm æstus solis esset nimius, & pedites ar-
morum pondere premerentur, propter la-
borem & sitim terga dantes cum equitibus
extincti sunt sinè vulnere corruentes. At
Saraceni, qui sublati tentoriis fugam simu-
laverant, - reversi plurimam multitudinem
interficiebant, & captivabant, quingenta
capita Christianorum Soldano præsentan-
tes.]

IV. Barbarus tamen haud ignarus, quòd
[civitas obsidione longâ, ferro, fame, & pe-
stilentia graviter afflicta] in extremo discri-
mine versaretur; [amore retinendæ Damia-
tæ pacem cum fratre suo Coradino Christia-
nis obtulit; ut crucem sanctam, quæ capta
fuit in victoria Saladini, cum civitate sancta
& omnibus captivis, qui per regnum Baby-
lonis, & Damasci vivi reperiri possent, sum-
ptus etiam ad reparandos muros Jerusalem
redderet; insuper regnum Jerosolymitanum
totaliter restitueret, præter Graccum, &
Montem Regalem, pro quibus retinendis
tributum obtulit. Sunt autem hæc duo lo-
ca in Arabia sita, septem firmissimas muni-
tiones habentia, - & qui hæc potenter ob-
tinuerit; Jerusalem, cùm voluerit, graviter
nimis

nimis cum agris, & vineis lædere poterit. Rejēctis hisce conditionibus in senatu militati decretum: [ut primū civitas expugnaretur, licet opus causā liberationis terræ sanctæ fuerit inchoatum,] eò, quòd hujus retinendæ spes non esset, quamdiu Barbarus Ægypto, tanquam belligerendi horreo, & exercitūs armamentario potiretur.

V. Non tamen ad usque obsidionis finem, etsi belli Ægyptiaci author, Dux noster Leopoldus perstitit, cui satis ad gloriam erat expugnatā turri Niloticā referatum ad urbis mœnia fuisse aditum; hanc verò in eas angustias redactam, ut propediem ruitura foret. Contemptis igitur spoliis, quæ opulentissimum totius Orientis emporium victoribus pollicebatur, prout chronicon Australe memorat, [Liupoldus Dux Austriæ & Styriæ gloriosè ad propriam terram revertitur,] incredibili provinciarum gaudio, mox etiam Principum aggratulantium plausu Norimbergæ salutatus. In ea siquidem urbe Cæsar adolescente autumno comitia agebat, ut per legatum à Pontifice ornamenta imperij Romani peteret, pariterque prætermissæ, quam in nuperam æstatem spoponderat, expeditionis sacræ veniam obtineret. Aderat tunc quoque Eberhardus Salisburgensis Antistes, quocum privilegiis Norimbergensibus inter Constitutiones Imperiales à Goldasto

daſto recitatis, Dux noſter Leopoldus [VI. Idus Novembr. Indiēt III.] ſuffragium addidit. Annitente pariter Cæſare Seccoviensis epiſcopatûs primordia benigno Principis annutu fuiſſe ſtabilita, inde arguitur: quòd deinceps à lite ulteriori cathedra, quemadmodum Odoricus Raynaldus fatetur, perſtiterit immunis.

VI. Intereà hoc eodem menſe Peluſium ab exercitu Chriſtiano interceptum eſt, cum ingentem urbi ſolitudinem, reſiduis ægrè vitam trahentibus, lues, & inedia induxiſſent. Rei geſtæ ſeriem ruruſ Godefridus Coloniensis exhibet. [Quidam Chriſtiani circa mediæ noctis ſilentium conſilio, ut credimus, quorundam de civitate intromiſſi fuerunt,] editoque ab iis ſigno [ali j multi aſcendentes turres fortiores auroræ lucem in eis præſtolabantur. Exortâ luce Nonarum Novembrum omnes ſe captivos Saraceni Damiatæ dederunt, - & cum caperetur civitas in oculis Regis Babylonis, - ipſe conſuſus propria caſtra combuſſit, & fugit.] Victores porro milites ad prædam effuſi [invenerunt in ea aurum, & argentum multum nimis, pannos ſericos negotiatorum, veſtes pretioſas, & ornatum cum varia ſupellectili in ſuperabundantia. Præter eos, qui vivi comprehenſi ſunt in ea, mortui promiſcui ſexûs à tempore obſidionis computantur ad

trigin-

triginta millia.] Atque hæc erat illa consilio, manúque nostri Principis ad everendam barbarorum tyrannidem inchoata feliciter victoria; sed postea temerario principum aliorum bello per summum dedecus foedata.

A 1220. Lætus Pelusio expugnato Pontifex Anno MCCXX. auspici victoriarum DEO per totius orbis Christiani provincias epinicium cantari; tum verò expectatum alterâ jam hyeme Cæsarem ad recipiendam in Urbe coronam, & promovendas in Orientem aquilas properare jussit. Imperator écontra moras neêtere, & nova semper impedimenta causari, quæ Pontificem blandè falleret; certus interim Germaniâ non excedere, priusquam imperij successorem filium, electorum calculo designatum cerneret. Celebratis igitur finiente Aprili, ut ex diplomate in Trevirensium annalibus, per Christophorum Browerum allegato patet, amplissimis principum comitiis, teste Alberto Stadenfi, [Heinricus Imperatoris Frederici filius patre volente Franckenvorde in Regem eligitur.] Suffragatur Alberto Levoldus Northofius, qui sæculo sequente comitum de Marka chronologiam texuit. [Fredericus Rex celebrem curiam in Franckenfurt tenens, per omnes principes fidelitatem Henrico filio suo præstari curat.] Etsi ve-

rò pronos in vota electores Cæsar habuisset, verebatur nihilominus, nè hæc eadem velut irrita Honorius rescinderet, aut patrij regni jura tanquam extincta reposceret. Jam antea siquidem se regno Siculo in filium transferendo penitus decessurum Fredericus addixerat; nè illud cathedræ Vaticanæ eripi, Cæsarúmque folio annecti videretur.

II. Ad demulcendum igitur Pontificis animum hisce verbis ex epistola per Raynaldum exhibita delibatis, factum excusavit. [Quanquam vestras non receperimus literas, plurium tamen intelleximus ex relatu, quòd Ecclesia mater nostra super promotione charissimi filij nostri non modicùm sit turbata. - In conspectu námque clementiæ vestræ inficiari nec possumus, nec debemus: quin erga promotionem unici filij nostri, tanquam qui ipsum paternis affectibus non possumus non amare, laboravimus hactenus juxta posse, quod equidem nequivimus obtinere. Dum autem apud Franckenford, ubi pro licentiandis principibus juxta morem Imperij indixeramus generalem curiam, personaliter venissemus, secundùm mandatum vestrum accedendi ad pedes vestros, iter exinde duce Domino arrepturi; - ex insperato præsentibus principes, & maximè illi, qui priùs promotioni dicti filij nostri

nostri obviârant, nobis inscijs, & absenti-
bus elegerunt eundem. Cujus electio cum
nobis patefieret, sicut fuerat celebrata
absque vestra notitia seu mandato, sinè quo
nihil præsumimus nec volumus attentare,
ipsi electioni contradiximus consentire; sed
institimus apud eos, quòd si vellent hoc
gratum, & ratum nos habere, quilibet scri-
ptum suum sigillo munitum conficeret, ut
electionem ipsa vestra Sanctitas accepta-
ret. - Videtur autem nobis beatissime Pa-
ter, & præsumptione colligimus evidenti,
quòd cum habeatis nos, & filium nostrum
in visceribus charitatis, non ob aliud pro-
motionem filij nostri gravem fertis, nisi
quia de unione regni cum Imperio dubita-
tis, quod equidem timere, aut suspicari non
debet ecclesia mater nostra. - Absit enim,
quòd imperium commune aliquid habere
debeat cum regno, aut occasione filij no-
stri, & electione suâ, ipsa ad invicem unia-
mus; imò eorum unioni, nè possit esse tem-
poribus aliquorum, totis nisibus obviamus,
prout videbitis operis per effectum; quia in
his, & in aliis tales nos exhibebimus Apo-
stolicæ sanctitati, quòd meritò gaudere po-
terit mater ecclesia talem se filium procreâs-
se.] Acquievit mitissimus Pontifex, magnis-
que desideriis adventantem Cæsarem expe-
ctavit.

III. Inter hæc cathedralis ecclesia Seccovienſis Geroldum Præpoſitum, qui ſexto ſupra nonageſimum ſæculi præcedentis anno regimen ſuſceperat, egregiis functum meritis ſepulchro intulit, e dẽmque Hezmannum antiſtitem, ordine tertium, ſubrogavit. Hujus porro nomen in tabulis occurrit, quas [Liupoldus Dux Austriæ & Styriæ] ſequenti tenore dedit. [Notum eſſe volumus tam præſentis, quàm futuræ generationis hominibus: quòd nos munimini patriæ noſtræ operam dantes à Seccovienſi Præpoſito venerabili Hezmanno, ejusdẽmque cœnobij ſanctis fratribus obtinuimus duos manſus juxta Cerwald ſitos, ad attinentiam caſtri noſtri Guettenſtein tranſituros; pro prædictis alpem penès eos ſitam infra Gradam cum omnibus attinentibus paſcuis poteſtativâ manu uſui ipſorum tradentes. - Acta ſunt hæc Anno ab Incarnatione Domini Milieſimo ducenteſimo viceſimo, regnante Friderico Rege feliciter.] Arcem porro Guettenſteiniam, quam novis propugnaculis Leopoldus armare cœperat, olim Styriæ, nunc Austriæ adſcriptam, ſuo poſtmodum funere Fridericus Pulcher Auguſtus nobilitavit.

IV Inchoante dein æſtate Cæſar, cum Henricum filium Engelberti Præſulis Coloniẽſis tutelæ credidiſſet, Conſtantiâ Auguſtâ

gustâ comite, prout antea laudatus Northofius inquit, [post festum Joannis Baptistæ Italiam cum magna virtute ingreditur.] An princeps quoque noster Leopoldus unâ profectus sit, affirmare non ausim. Lentum verò Cæsari ob æstuantis Sirij calores iter fuisse, documento sunt literæ, quas teste Raynaldo Veronâ Idibus Septembris, dein Bononiâ III. Non. Octobris ad aulam Vaticanam præmisit. Proximo demum mense urbem ingressus, ac memorante Godofrido Colonienfi. [â Romano Pontifice Honorio, & omni senatu honorificè susceptus, in festo S. Cæcilie in Imperatorem consecratur.] Fusiori calamo hæc eadem coronationis sollemnia, Conrado Moguntinæ ecclesiæ scholastico, ac Sedis Apostolicæ nuntio, Honorius ipsemet perscripsit. [Noveris: quòd charissimus in Christo Filius noster Fridericus Romanorum Imperator illustris, & Rex Siciliæ, nuper in dominica (videlicet X. Kal. Decembr. Divæ Cæcilie sacro) quæ præcedit Dominicam de Adventu, in omni pace ac tranquillitate suscipiens de manibus nostris imperij diadema, in omni devotione affixit suis humeris publicè signum crucis, præstito ex intimo mentis fervore corporaliter juramento, quòd in proximo futuri mensis Augusti passagio transfretabit auctore Domino in subsidium terræ

ræ sanctæ. Venerabilis quoque frater noster Metensis episcopus, Imperialis aulae Cancellarius, & dilecti filij, nobiles viri (Ludovicus) Dux Bavariae, ac Wernherus de Bollandia dapifer, nec non alij marchiones, Comites, Barones de Theutonia, & Apulia, plures quàm quadringenti, & cum eis numerosa militum, & peditum multitudo, recepto palam crucis signaculo, in proximo passagio Martij se transfretaturos in prædictæ terræ subsidium devoverunt. Datum Laterani V. Kal. Decembr. Pontificatûs nostri anno V.]

V. Erexit hæc eâdem subsidiorum spe Pelagium Albanensem Episcopum, ac Pontificium in sacro exercitu legatum Honorius. [Tuæ Fraternitati exponimus: nos Dominicâ ante adventum Domini proximâ Charissimum in Christo filium nostrum, Fridericum Romanorum Imperatorem semper Augustum, & Regem Siciliae, & illustrem Imperatricem, consortem ejus, in Principis Apostolorum basilica cum inæstimabili alacritate, ac pace civium Romanorum solemnissimè coronâsse; qui factâ tribus diebus in monte Malo morâ continuâ, tandem præstitâ nobis securitate, quòd tibi, & Christiano exercitui in proximo Martio succursum magnificè destinabit, & insequenti Augusto personaliter transfretabit, regnum cum
pace

pace & gaudio est ingressus; ea, quæ ad subsidium terræ sanctæ pertinent, provisorus. Confortare ergo in Domino, & in ejus servitio exercitûs Christiani corda confirma, desideratum succursum favente Domino magnificè habiturus. Datum Laterani XVIII. Kal. Jan. Pontif. nostri anno V.] Quantopere verò spes ista Pontificem, orbemque Christianum fefellerit, tristis exitus comprobavit.

A. 1221. Quamvis etenim Cæsar datis Sacerdotum IV. Idus Februar. Anno MCCXXI. litteris, Italiæ, Germaniæque principes ad socianda victricibus aquilis vexilla invitâset, ideoque teste Australi Chronico, [Dux Baviaræ Ludovicus, & episcopus Patavien-sis Ulricus cum aliis multis] ineunte vere Pelusium navigâssent, non tamen ille quidpiam auxiliorum mittere, sed armatam quadraginta velorum classim, in anchoris otiosam detinere. Motus ea cunctatione Pontifex hisce verbis ex epistola, per Odoricum edita, depromptis Cæsarem perstrinxit. [Utinam attenderes, quàm desiderabiliter te præstoleretur exercitus Christianus, - & adverteres, quantam spem de te promiseris ecclesiæ generali! - Sed nunc multi murmurant, multi clamant: quòd postponis exequi votum tuum. At, ut velle illud exequi videaris, galeas, quas feceras præparari, detines, quæ

quæ si forsitan nunc transirent, magnum possent conferre auxilium exercitui Christiano, qui eo indiget vehementer. Utigitur hoc opprobrium à te auferas, nec nos facias ab hominibus lacerari, qui dilationem voti nobis præcipuè imputantes, contra nos jurant, (fors jurgant) incessanter; imò, ut illi complaceas, cujus te obsequio devovisti: serenitatem tuam rogamus, monemus, & hortamur attentè, obsecrantes per Dominum Jesum Christum: quatenus ei, qui est veritas, verax existens, causam ejus in veritate pertractes. Datum Laterani Idibus Junij, Pontificatûs nostri anno V.] Misit demum ea navigia archithalasso comite Henrico Meliteni Cæsar, attamen nihil aliud actura, quàm ut propudiosam Pelusij per barbaros recepti deditionem spectarent.

II. Interea siquidem ad expugnandum Cairum, veteribus Memphim, ut equitum Templariorum magister recenset, [post festum Apostolorum Petri & Pauli, Rex Hierosolymæ Joannes] & legatus (sedis Apostolicæ Pelagius) totûsque exercitus Christianus, tam per fluvium, quàm per terram ordinatè procedentes, invenerunt Soldanum, & cum eo inimicos crucis innumeros, sed tamen ante faciem ejus fugientes.] Ingens etenim belli apparatus usqueadeò barbaros

baros terruit, ut teste Godefrido Colonienſi [Soldanus obtulerit ſe regnum Jeruſalem redditurum, urbem reædificaturum, Damiatam quietè cum adjacente regione ad viginti milliaria poſſidendam relicturum, nè ulterius in terram ſuam procederent.] Rejicere hanc pacem belliduces, utpote Auguſtis freti aquilis, quas propediem ad ſubjugandam univerſam Ægyptum affuturas expectabant.

III. Inſtructâ igitur acie, prout Templi magiſter narrationem continuat, [perventum fuit ad tentoria Soldani flumine tamen medio, quod nequivit exercitus pertranſire. - Soldanus interim per vallum antiquitus factum (fossa regum dicebatur) galeas & galones Nilo crescente miſit in flumen ad impediendum navigium noſtrum; nè nobis victualibus deſtitutis à Damiatâ venirent alimenta, cùm per terram prohibentibus Saracenis minimè venire potuiſſent. Intercluſâ itaque viâ tam terræ quàm fluminis ad neceſſaria nobis deferenda, habuit conſilium exercitus de reditu faciendo, ſed fratres Soldani Seraph, & Coradinus, - qui in ejuſdem ſubſidium advenerant, nobis reditum dene-
gabant. Exercitus tamen noſter nocte recedens per terram, amiſit victualia, quæ ferebat, & homines multos; quia Soldanus excreſcente Nilo fecit aquam derivari per
mea-

meatus occultos, & canales antiquitus constitutos ad impediendum regressum populi Christiani. Cùm igitur in paludibus fere omnia necessaria Christi exercitus amisisset, - inter aquas inclusus, sicut piscis reti clauditur, fecit invitus pactum de reddenda Damietta Soldano, & esclavis (seu captivis) ejus, - pro vera Cruce, & esclavis Christianis Babyloniae, & Damasci. Nos igitur cum aliis nuntiis, de communi legatione totius exercitus Damietam adivimus populo civitatis injunctas nobis pactiones ostendentes, quæ episcopo Acconensi, Cancellario (Regni Siculi Gualterio, Catanensi episcopo) & Henrico comiti de Malta, quos ibidem invenimus, plurimum displicebant. Voluerunt enim civitatem defendere, quòd nos multum approbaremus, si utiliter fieri potuisset.] Hæc igitur temerariam expeditione Pelusium, quod tantæ sui nominis gloriam Dux noster Leopoldus impugnare coeperat, reliqui occupaverant, ingenti orbis Christiani dedecore rursus fuit amissum.

IV. Dum hæc in Oriente acciderent, Divus Patriarcha Dominicus sanctissimi æque, ac sapientissimi Ordinis Prædicatorum conditor ad coelitum gaudia migravit; cùm illustrium factorum gloriam adimpleretur, quæ sive catulus facem ore bajulans, prægnanti matri in somno repræsentatus, sive stella in abluti sacris

sacris undis parvuli fronte conspicua, olim signis neutiquam obscuris indicâsse videbantur. Encomium illius in ecclesiæ Romanæ fastis pridie Nonas Augusti hac periodo continetur: [Bononiæ S. Dominici Confessoris, Fundatoris ordinis Prædicatorum, viri sanctitate, & doctrinâ clarissimi, qui virginitatem perpetuò illibatam servavit, & ob singularem meritorum gratiam tres mortuos suscitavit; cùmque prædicatione sua hæreses compressisset, ac plurimos ad religiosam, & piam vitam instituisset, VIII. Idus mensis hujus in pace quievit. Ejus tamen festivitas ex constitutione Pauli Papæ IV. hac die celebratur.] Priusquam verò alterum à sanctissimo illius obitu lustrum evolveretur, primum in Styria domicilium, ut postea memorabimus, religiosa ejusdem familia est assecuta.

V. Inclinate demum anno Ludovicus Dux Boicus ex Oriente rediit, cùm sacrum commilitonem Udalricum II. Pataviensem antistitem, seu castrensis æumnis, seu animi ægritudine confectum in itinere amississet. Sic etenim Chronicon Augustense, post memoratâ superiùs cladem Pelusiacam: [Ludovicus Dux Baviaræ, & Ulricus Pataviensis episcopus, qui eodem anno transfretaverant, - fugam arripientes vix evaserunt. Ulricus Pataviensis episcopus in via obiit,

obiit, cui Gebehardus comes de Plain ejusdem ecclesiæ Canonicus succedit. } Inter illa, quæ Præsulis defuncti memoriam commendant, arx Pataviensis eminet, cujus tertio abhinc anno, adjecto Domûs superioris titulo, fundamenta jecerat. Diepoldo Bergensi, & Gisela Dieffenfi comitibus genitum, Henrici, Theobaldi, & Manegoldi, Pataviensium quondam episcoporum fratrem, & ante susceptam infulam in Principis nostri aula supremum Ducalis scrinij, ac sigilli præfectum, seu Cancellarium, atque hoc demum anno pridie Kal. Novembr. extinctum Wigulejus Hundius, sed absque ullo vadimonio, in Salisburgensi metropoli asseverat.

VI. Amissæ porro Damiatæ jactura præcæteris Honorium acerbissimè perculit, quòd sacrorum è ditione Pontificia censuum decimas, per reliquam Europam vicesimas, integro triennio collectas, infelici bello frustra impendisset. Augebat mærorem usitata famæ popularis licentia, quæ non tam cunctatori Cæsari, quàm conniventi nimium Pontifici res malè gestas improperebat. Expressit ipsemet animi laniati plagas, dum Cæsari ita questus est. [Ecce novi doloris vulnere fauciamur, clamante contra nos universo populo Christiano, & nobis ruinam præfati exercitus imputante, ac publi-

cis improperante clamoribus : quòd totum orbem confudimus Christianum ; eò quòd te, sicut noveras, transire non compulimus in subsidium terræ sanctæ, culpam tuam penitus in nos refundendo. Et utique non prorsus immeritò ; quia reverâ, dum tibi nimis detulimus, reliquimus Christianum exercitum sub periculo casûs, quem hodie deploramus.] Exinde, cùm toties indultas Cæsari postulanti moras prolixius incusâset, simulque acriores ad abolendum dedecus stimulos admovisset, epistolam hac comminatione clausit : [Illud autem nolumus te latere, quòd si nec Christianæ fidei zelo, nec nostris exhortationibus excitatus, in negotio, quod absit, fueris tepidus memorato, nos tibi non parcemus ulterius, nec salutem nostræ, ac utilitati totius populi Christiani te amplius præferemus ; quin imo te tanquam proprii voti contemptorem excommunicatum solemniter publicabimus, idque per totum orbem Christianum faciemus in confusionem tuam publicè nuntiari. Datum Laterani XIII. Kal. Decembr. Pontificatûs nostri anno VI.] Præoccupavit hanc philippicam Cæsar, dum eodem tempore literas tragico luctu, turgidisque rursus promissis plenas ad Pontificem dedit, quibus se illatam populo Christiano cladem effusis totius Imperij viribus ulturum minatus est ;
idque

idque simul obtinuit, ut parens optimus lacrymas abstergeret, séque in novam rursus scenam induci pateretur.

A. 1222. Ad sarcinendam etenim cladē Ægyptiacam Cæsar & Pontifex Anno MCCXXII. mense Aprili Verulis convenēre. Quid eo in congressu actum, Honorius Pelagio, sedis Apostolicæ legato, hâc epistolâ declaravit: [Cum charissimus in Christo filius noster Fridericus Romanorum Imperator semper Augustus, & Rex Siciliae dudum in animo gereret ad liberationem intendere terræ sanctæ, nunc propter casum, qui accidit, - tantò ferventiùs ad id se præparat, & accingit; quantò ipsum prædicti casûs adversitas, & indignatio vehementiùs animavit. Ideoque nos, & ipse ad id unanimiter intendentes celebre colloquium nuper habuimus, - & demum concorditer disposuimus aliud colloquium in Lombardia in civitate Veronensi circa festum beati Martini proximum celebrare, in quo nos, & ipse Imperator personaliter esse decrevimus, & ad illud Christianos principes, tam ecclesiasticos, quàm mundanos, ac fideles alios, quos expedire videbimus, convocare. Cum igitur ad ipsum colloquium invitemus charissimum nostrum in Christo filium Joannem Regem Hierosolymitanum illustrem, & in eo habere tuam quoque præsentiam affectemus,

Itemus, fraternitati tuæ per apostolica scripta mandamus: quatenus - ad illud personaliter venire cures termino supra scripto. - Id autem fraternitati tuæ volumus esse notum: quòd ipse Imperator publicè in conspectu multitudinis prælatorum, principum, & baronum, ac aliorum, qui ad colloquium ipsum convenerant, manu propria, & spontanea voluntate juravit, quod iter transfretandi arripiet termino, quem sibi, seu in colloquio apud Veronam, ut diximus, celebrando, seu circa tempus, quo colloquium ipsum celebrandum est, duxerimus præfigendum. Datum Verulis VII. Kalend. Maij Pontif. nostri anno VI.] Etsi verò ad hæc comitia Germaniæ Principes fuissent evocati, hos tamen postea Fridericus usitata sibi cunctatione delusit.

II. Magis urgebat Cæsar, ut designatus ante bennium successor Imperij, cujus electionem Honorius approbaverat, Germaniæ Rex inungeretur. Expeditis igitur ad Septem - viros mandatis, ut Godefridus analista memorat, [Henricus VII. Filius Friderici Imperatoris, adhuc puer, consecratus est in Regem Aquisgrani ab Engelberto Coloniensi Archi-Episcopo, dominicâ ante Ascensionem Domini, scilicet VIII. Idus Maij.] Publicam hujus inaugurationis lætitiâ, haud magno temporis intervallo cor-
P
rupit

rupit funebris è Sicilia nuntius , qui Constantiam Augustam ultimùm vixisse retulit. Alphonso Aragonio , & Beatrice Mauriene genitam Rodericus Toletanus asseverat. Primis verò nuptiis Emerico Hungariæ Regi junctam , tum conjuge , filiòque Ladislao orbatam , & demum Friderico nondum Cæsari , cui unicum Henricum peperit , fuisse traditam , jam antea narratum est. Supremam illi diem Thomas Fazellus III. Kal. Junias attribuit , etsi postea sibi discors æream è sepulchro Panormitano laminam adducat : [Hoc est corpus Dominae Constantiæ Illustris Romanorum Imperatricis semper Augustæ & Reginae Siciliæ , uxoris Domini Imperatoris Friderici , & filia Regis Aragonum. Obiit autem anno Incarn Dom. MCCXXII. XXIII. Junij , Indictione X. in civitate Catanæ.]

III Sequenti autumnno plerique Germaniæ principes Veronam adivère , ut decretis à Cæsare comitiis interessent. Profectum eò pariter Leopoldum , etsi veteres scriptores sileant , ratio persuadet ; vi cuius Pontifex eos potissimùm evocari voluit , quibus litora , & arma barbara perspecta jam essent. Delusit amplissimum Imperij senatum Cæsar , ut Chronicon Voraviense hâc periodo testatur : [Imperator curiam cum principibus Teutonicis atque Italicis celebrandam in festo

sto sancti Martini indixerat ; ad quam cum plures convenissent adventum Imperatoris expectantes, ipse aliis negotiis præpeditus in Sicilia remansit.] Reversus igitur ex Italia Leopoldus, cum lectissimos hospites secum deduxisset ; sive sub anni præsentis exitum, sive sequentis initium splendissimo apparatu epithalamia peregit. Sic etenim ad præsentem epocham Australe Chronicon: [Magna solennitas Viennæ auctore Duce Liupoldo, cujus filia Duci Saxonum nuptiali thalamo copulatur,] Garstense verò ad sequentem: [Albertus Dux Saxonie filiam Leupoldi Ducis Austriæ, & Styriæ Agnetem duxit uxorem.] Erat Agnes testante Enckelio primogenita Principis nostri filia; Albertus verò asseverante Stadenfi, natu minor Bernardi quondam Saxonie Ducis filius, qui tamen sive ultimâ Parentis voluntate, sive ultroneâ Henrici fratris Ascaniæ comitis cessione, electoralem nactus est dignitatem.

A. 1223. Inter hæc continuato à Nascantis Redemptoris festo ultra Epiphaniæ solemnia ferali terræ motu perculsam Anno MCCXXIII. Italiam fuisse Godefridus Coloniensis anticipatâ licet temporis caracteristicâ recenset. [In Longobardia talis terræ motus fuit, ipso die Natalis Domini per duas hebdomadas quotidie bis perdurans, ut in pluribus locis ædificia, & ecclesias everteret,

homines cum sacerdotibus opprimeret, Brixiā quoque civitatem fere totam cum populo obrueret, rupes de montibus evelleret, castra deijceret, & sic inauditas calamitates, & misérias perpetraret.] Minus terroris, atque discriminis prodigiosus imber Romanis intulit, dum eodem teste, [terra mixta sanguine visa est de nubibus pluere.] Id porro mense Martio evenisse è chronico Alberici discimus. [Romæ per unum diem pluit terra rubea, quasi sanguinolenta in hebdomada illa, quæ fuit ante *Latare Jerusalem*,] videlicet ante IV. Nonas Apriles, in quem ea Dominica tunc inciderat. Eodem fors tempore haud absimile in hac provincia meteorum contigit, de quo breviter Australe Chronicon: [Nix nixit in Styria, quæ versa est in sanguinem.] Hoc nempe ludibrio fallebant oculos rubæ telluris pulveres, qui sive antea in altum evecti, sive postmodum aspersi, dum floccos liquefactos tingerent, haud dispari colore cruentam velut undam mentiebantur.

II. Portentum ejusmodi, quod Roma vetus hostiis majoribus expiare consueverat, haud morabatur Pontificem, quò minùs sub idem tempus oppidum Ferentinum peteret, ibidémque cum Friderico Cæsare, Joanne Solymorum Rege, & equestrium ordinum magistris, aliisque magnatibus de
sacro

sacro bello ageret. Grandia verbis, sed rebus inania senatûs - consulta, Cæsar Augustâ manu roboravit; ut falso iterum gaudio delibutus Pontifex Philippo Galliarum Regi sequentia perscripserit: [- Charissimus in Christo filius noster Fridericus, illustris Romanorum Imperator semper Augustus, & Rex Siciliae, omissis multis, arduisque negotiis, quorum onus honorẽ Imperialis celsitudinis sequebatur; venit ad nos in Campaniam, ibique præsentibus venerabili fratre nostro Patriarcha, & charissimo in Christo filio nostro Joanne illustri Rege Hierosolymitano, Bethlehemitano episcopo, magistro Hospitalis, præceptore Templi, & magistro domûs Teutonicorum, ac aliis, - idem Imperator ad nostrum beneplacitum, & consilium prædictorum, transfretandi terminum in festo sancti Joannis Baptistæ post biennium proximo secuturo promptâ voluntate suscepit, corporale super hoc exhibens spontaneus juramentum. Denique, ut ad id plenius suum manifestaret affectum, & plus fidei daretur negotio, ac omnino suspicionis contrariæ scrupulus tolleretur; ad instantiam Patriarchæ prædicti, & aliorum orientalium, in nostra, & fratrum nostrorum præsentia, & multitudinis hominum, qui ad colloquium venerant, se ducturum in uxorem legitimam, filiam Regis ejusdem, juris-

jurandi religione firmavit. Sanè probabili præsumptione tenemus, quòd à Domino factum est istud; ut votis fidelium optatæ rei successum exolvat, quos præconceptæ spei præludia promiserunt. - Datum Laterani,] ut Spondanus addit, [III. Idus Aprilis, Pontificatus nostri anno VII.]

III. Hæc eadem cùm præter alios principes Leopoldo Duci Honorius indicasset, multis eum verbis cohortatus est: ut ob compertam in bello Ægyptiaco fortitudinem rursus arma caperet, & junctis utriusque provinciæ labaris Cæsareas in orientem aquilas comitaretur. Legeremus epistolam, si hanc Odoricus Raynaldus solummodò insinuâsse contentus, è tabulario Romano descripsisset. At Leopoldus, qui Cæsaris cunctatoris animum haud obiter inspexerat, etsi promptum se ostenderet, sacrae tamen militiæ tesserâ abstinendum censuit; aliunde haud ignarus, etiam citra religionem voti, quo vinculus teneretur, apertam sibi ad laureas semitam superesse. Adultâ postmodum æstate Princeps Henrico patruo, in nemorosa Divæ Crucis basilica exequias persolvit. De hoc etenim funebri ejusdem asceterij catalogus ita sonat. [Anno Domini MCCXXIII. pridie Kalend. Septembr. obiit Dux Henricus de Medlico. Iste fuit similiter filius Henrici fundatoris Scotorum

Vien-

Viennæ.] Conjugem illi Richsam Watzlai (five Uladislai) Regis Bohemorum filiam anno sæculi præcedentis nono, & septuagesimo ductam, præcoci tamen fato rursus anno secundo & octuagesimo raptam chronicum Zwetlense tribuit. An secundis illi votis quoque juncta fuerit, quàm in eodem Cistercio marmor sepulchrale tegit, extincta [XIII. Kalend. Maij Gertrudis de Brounswich, Ducissa Austriæ,] an potius Henrico filio, quem teste Enenchelio ditioris hæredem reliquit, an demum Friderico dein Austriæ, Styriæque Duci adscribenda sit, nondum satis compertum est.

IV. At archymista noster Eberhardus, dum assistente Seccoviensi Antistite Laventinum in Carinthia templum, quod præsulari cathedra exornare decreverat, accuratiùs perlustrat, illustria beatorum Martyrum lipsana detexit. Inventionem hanc posterorum memoriæ Henricus Stero consignavit: [Corpora sanctorum Viti, & Modesti ab Archi-Episcopo Eberhardo, & Carolo Seccoviensi episcopo in ecclesia sancti Andreæ apud Lavent inventa, & in altari recondita plurimis cœperunt coruscare miraculis, & eorum reliquiæ ad ecclesiam Salzburgensem præsentibus Pataviense, & Kyemenſe episcopis cum frequentia, & tripudio populi ab Archi-Episcopo sunt translatae.] Utriùsque Divi brachium

argento inclusum sacri gazophylacij index memorat, quem Salisburgenses historiographi, eruditi æquè ac religiosi fratres Mezgeri evulgârunt.

V. Excepit sub anni finem Leopoldus profugum ex Hungaria Belam, Andreæ regis filium, qui patris ferocientis iram tutiori asylo haud poterat declinare. Impio parentis jussu conjugem Mariam, Theodori Lascaris, Græcorum Cæsaris, filiam è thalamo dimittere coactus erat, quam ipsemet Andreas Hierosolyma reversus secum adduxerat. Id porro facinus regni antistites summo Pontifici hîcce literis, ab Odorico recitatis, detulerant: [- Vestræ significandum duximus Sanctitati, quòd cùm Dominus noster Rex Ungarorum de partibus ultramarinis rediens per terram nobilis viri Laschari transitum faceret, filiam ejusdem filio suo primogenito Belæ illustri, jam in regem coronato, & in regni gubernacula post se, DEO propitio successuro desponsavit. Eandem etiam, ut nuntum decet regiam, secum in terram adducens, filio suo memorato tradidit in uxorem, ipsam omni solemnitate adhibita in reginam Ungariæ coronari faciens, & inungi; cui supradictus Bela illustris cum omni dilectione, & tranquillitate in ætate legitima jam existens cohabitavit per totum biennium, & amplius,
sicut

sicut maritus. Nunc autem quorundam malevolis suggestionibus perversorum vir legitimam - in totius regni scandalum, & subversionem religionis Christianæ dimisit uxorem. - Quapropter Sanctitas vestra taliter in hac parte providere dignetur, nè inferiores quique, qui majorum debent informari exemplo, perditione simili corrumpantur, nobis, & legato vestro mandantes, quid super hoc nobis extiterit faciendum.] Mandavit auditâ querelâ Pontifex: ut Mariam Bela reciperet, thalamique conjugalis foedera observaret. At instaurato connubio indignatus parens, sævis adeò minis exagitavit filium, ut hic relicto demum regno ad Leopoldum elaberetur.

A. 1224. Laudavit eam Principis in regem fugitivum benevolentiam Anno MCCXXIV. Pontifex, simulque Archi-Episcopo Colocensi, cæterisque prælatis sequentia perscripsit: [Cum charissimus in Christo filius noster Rex Bela, primogenitus charissimi in Christo filij nostri Andreæ Regis Ungariæ illustris gravem pro eo, quòd uxorem suam ad mandatum nostrum recepit, persecutionem sustineat, coactus ex hoc in terram nobilis viri Ducis Austriæ se transferre; fraternitati vestræ per apostolica scripta mandamus, quatenus prædicto nato Regis ejus-

P 5

dem,

dem, cui meritò tenemur adesse, vestrum ei exhibendo favorem plenius assistatis, monitis apud patrem ipsius, & exhortationibus insistentes ac consulentes eidem, ut sibi malitiosum se non exhibeat, vel infestum, nec ad se redire compellat eundem; sed in regno suo, ubi cum ejus uxore, ac suis, sicut regium decet hæredem, honestè valeat commorari, redditus ei certos assignet, ipsos etiam, qui cum ipso morantur, nequaquam in personis, vel rebus offendat. - Datum Laterani VIII. Kal. Martij Pontificatûs nostri anno VIII.]

II. Vix hæcce literas Honorius dederat, cùm solium Pontificium adivêre legati, qui regij parentis factum exusarent, opémque supplices deposcerent: nequod ob filium profugum à Leopoldo, vicinisque principibus regno Hungariæ bellum moveretur. Secutum esse jussit Andreæ Pontifex, dummodo Belam in regnum admitteret, ac patriâ rursus benevolentiam foveret. Hanc porrò ut efficacius persuaderet, epistolam sequenti parænesi conclusit: [Excellentiam Regiam monemus, & hortamur attentè: quatenus eundem natum tuum, qui ad tempus non tuam tamen dicitur culpam cessisse, sicut tanti Regis decet filium, & hæredem, benignè ac honestè studeas pertractare, cùm, si secus fieret, nonnulli putarent displicuisse tibi,

tibi, quòd idem filius tuus circa uxoris suæ receptionem mandatis apostolicis obedivit. Datum Laterani IV. Idus Martij Pontificatûs nostri anno VIII.] Reparatâ igitur concordia in Hungariam Bela rediit, sed infestis olim frameis in Austriam, Styriamque reversurus.

III. Cæsar interim gesto per legatos bello Saracenos, qui Siciliæ montana tenebant, vagisque latrociniiis insulam percurfabant, in eas angustias redegerat, ut veniam flagitarent, seque jussa facturos pollicerentur. Impedimentum id erat, nè Germaniam Fredericus peteret, habitisque comitiis principes, præsertim Leopoldum Ducem nostrum, & Ludovicum Thuringiæ toparcham, ad socialia in orientem arma invitaret. Ergo munus istud equitum Teutonicorum magistro imposuit, prout ipsemet summo Pontifici sequentibus insinuavit: [Hermanus domûs Teutonicorum magister ad præsentiam nostram accedens proposuit, & persuasit instanter: quòd de consilio vestro erat, - ut pro tam arduo negotio terræ sanctæ cum principibus Imperij orétenus loqueremur, versùs partes illas nos personaliter conferentes. Quod dum proposito nostro resedisset, & in procinctu essemus versùs partes illas dirigendi iter nostrum, venit mareschaleus noster Cathaniensis, qui fuerat

in expugnatione Saracenorum Siciliae constitutus, ducens secum de omnibus montanis nuntios, - ad nostram praesentiam destinatos, per quos ceteri omnes exposuerunt, se mandata, & beneplacita nostra protinus impleturos. Super quo habitâ deliberatione cum proceribus curiae nostrae, quid videretur agendum, visum est omnibus consultius expedire: quod non deberemus in hoc articulo praesentiam nostram de Siciliae partibus absentare; - sed praemitteremus magistrum ad principes, propositum, & voluntatem nostram per eum singulis exponentes. Propter quod eundem magistrum de tam arduo negotio utile vidimus onerandum, injungentes ei legationem ad principes faciendam, scribentes & promittentes per eum Duci Austriae, Landgravo Thuringiae, ac caeteris principibus nominatim, nec non Regi Hungariae, ac suis magnatibus ad terrae sanctae subsidium transituris, passagium, victum, pecuniam, & alia necessaria in regno nostro liberaliter exhibenda; prout idem magister, quem ad vestram prius praesentiam destinamus, proponet in conspectu vestro singula singillatim. - Datum Cathanae V. die Martij, Indictione XII.]

IV. Approbavit non solum eos conatus Pontifex, sed hisce promovendis suum pariter legatum addidit, qui bellicâ crucis tes-

fera

ferâ principes insigniret. De hoc Godefridus annalista : [Conradus Portuensis episcopus, & sanctæ Rufinæ Cardinalis à sede Apostolica pro utilitate terræ sanctæ in Teutoniam mittitur, & sextâ feriâ post Pentecosten, Coloniae cum honore sulcipitur.] Neque hâc singulari legatione contentus Antistes maximus, etiam Bertholdum Aquilejæ Patriarcham, & Eberhardum Salisburgensem archimystam, cæterosque Imperij Germanici præsules monuit: ut sacris præconibus auxilio, præsidioque essent, qui bellatrices populi Christiani dexteras ad arma inflammarent. Fungebantur hi strenuè imposito sibi munere, quamvis teste Alberico [mortalitas animalium maxima è partibus orientis per Græciam,] Hungariâque propagata in Germaniam penetraverit. Hanc verò ingenti colonorum, & rei agrariæ detrimento per has desæviisse provincias Voraviense Chronicon ad annum præsentem notat. [Pestilentia animalium per totam Austriam, & Marchiam, & Carinthiam gravissima facta est.] Accesserat insolitus cœli hybernantis rigor, de quo Godefridus Coloniensis queritur: [Erat hyems longissima, & asperrima, - fames etiam magna, & inaudita per biennium perdurans,] quam ex illâ pecorum strage, aërisque inclementia ortam fuisse, mirum non est.

A. 1225. Prosperis deinde velis Anno MCCXXV. è Syria in Italiam advecta apulit, quæ Cæsari Augusto dudum desponsa erat, Joannis Solymorū Regis filia, editis per litora publicæ lætitiæ signis salutata. Eandē plerique recentiorum cum Alberico Jolantham, aut Jolem appellatam scribunt, alij cum monacho Paduano Isabellam vocant. Etsi verò in dotem Hierosolymæ coronam secum attulisset, fatali tamen cunctatione Cæsar ad vindicandum è barbara servitute regnū rursus obtorpuit, ut nihil præter fæminam, novósque titulos quæsisisse videretur. Auctorat⁹ jam erat, per universā Germaniam fortissimus exercitus, Asiámque votis cupidissimis anhelaverat; sed Imperator frigida rursus obstacula commentus, quæ inter metus Longobardicæ rebellionis præcipuum videbatur, repetiti toties jurisjurandi vincula à supremo Christi vicario in alterum biennium petiit relaxari. Rejecisset frivola postulata Pontifex, nisi Rex Joannes, qui generi Augusti oratorem egerat has inducias impetrâisset. Missis igitur in Apuliam Cardinalibus legatis confectæ novæ tabulæ, quibus Cæsar [apud sanctum Germanum mense Julio Indictione XIII.] subscripsit, seque ad ducendas mense Augusto tertium venturo aquilas, adjecto iterum ferali anathe-

themate devovit, more tamen suo promissa nequitiam impleturus.

II. Suspenso igitur bello, alter in Germania Domûs Augustæ Hymenæus finiente autumno celebratus est. Utrumque Henricus Stero hac narratione junxit : [Imperator cum filia Joannis Regis Hierosolymitani filia nuptias in Apulia celebravit, ex qua genuit Chunradum postea Regem ; & Henricus filius ejus, Rex declaratus, duxit filiam Luitpoldi Ducis Austriæ Margaretam, cum qua præsentibus principibus Regni nuptias apud Nornberg celebravit.] Hanc siquidem præ cæteris. etsi regio thero genitis, approbante senatu principum, cui Cæsar id commiserat, simulque annuente per legatum Pontifice, sibi sponsus delegit. Prensaverant Augusti sanguinis connubium Angliæ, Bohemiæque Reges, sed ambo repulsam accepere. De Britanno, videlicet Henrico III. Godefridus Colonienfis : [Henricus Rex curiam habuit Franckinvort, ubi quidam episcopus missus à Rege Angliæ cum cæteris ipsius legatis affuit, laborans : ut ipse Rex matrimonium contraheret cum sorore Regis Angliæ. Sed cum talis contractus displicuisset principibus, nec potuisset habere processum, nuntij inactè revertuntur.] De Bohemo, Primislao Ottocaro, cujus natam Cæsar filio inter crepundia olim desponderat, Garstense chronicon :

nicon: [Rex Henricus filiâ Bohemi secundum statuta legis repudiâtâ per dispensationem Domini Apostolici, saniori principum potius consilio, cum filia Ducis Austriæ legitimè sibi copulatâ, nuptias Norinberch celebravit.]

III. Auxit eum pompæ nuptialis apparatus Dux noster Leopoldus, dum eâdem in urbe, eodémque tempore Henricus major natu filius Agnetem, quam perperam aliqui Richardim appellant, Hermannî Thuringiæ Principis filiam in thalamum adscivit, simulque Constantia Leopoldi filia Henrico marchioni Misniæ prodromo conjugij anulo est devincta. Tergemina hæc solemnia, etsi calami amanuensis vitio bis descripta, Australe chronicon Neostadiense memorat: [Henricus Rex Romanorum, filius Friderici Imperatoris, duxit in uxorem filiam Ducis Austriæ. Henricus filius Ducis Austriæ duxit in uxorem, sororem Lantgravij Thuringiæ, apud Nurenberch. Filio Margravij de Meissen filia jam dicti Ducis est desponsata;] ut proinde hic annus haud immeritò Nuptialis potuerit appellari. Inter ea tamen Hymenæi festa etiam Bellonæ litatum est, dum perhibente Augustensi chronico, [Leopoldus Dux Austriæ consensu Ludovici Ducis Baviariæ construxit castrum in Scherding,] ad Oeni fluentia situm, quod Prin-

Principum Bojorum fascibus nunc obtemperat. Promptus hic annutus arguit: aut nondum eo tempore natum, aut certè dissimulatum fuisse illud odium, vi cujus teste Garstenfi chronico: [Andreas Rex Hungariæ, & Ludovicus Dux Baviariæ cum multis aliis conjurârunt adversùs Ducem Liupoldum.] Exasperaverit fors Regis animum datum antea filio profugo asylum; quod in suam redundâsse contumeliam Parens existimabat. An etiam clandestino sibi fœdere Ducem Boicum sociaverit, an hic aliis de causis Leopoldo infensus fuerit: ecquis satis divinabit?

A. 1226. Fuêre nihilominus Anno MCCXXVI. instaurata rursus epithalamia, dum memorante Australi chronico [Fridericus filius Ducis Austriæ in Brunswich nuptias celebravit.] Quænam verò hæc sponsa, ob dissonas, & obscuras veterum annaliû voces perquàm ægrè licet hariolari. Quod si etenim spectetur nuptiarû locus, haud aliam, quàm sanguinis Brunsvicensis principem Friderico junctam, ut nonnulli recentiores autumant, dicere oportebit. Et verò his eadem Gertrudis illa fuisse videtur, cujus ad annum vicesimum tertium sepulchrale marmor exhibitum est. At discrepat Augustense chronicon, quod ita loquitur: [Fridericus junior filius Ducis (Leopoldi) duxit sororem

Q

rem

rem Reginae Hungariae,] adeoque vel Latino, vel Græco Cæsarum stemmate progeneratam. Andreas siquidem hoc tempore Jolem Petri Byzantini filiam, Bela Mariam Theodori Lascaris natam, conjuges habebant. Hinc juxta genuinam Alberici sententiam, superius anno secundo allegatam, vi cujus de Leopoldi Ducis consorte Theodora loqui non poterat, Friderico Anonyma Mariæ soror, adscribenda erit. Posset fors utraque combinari sententia, siquis Brunsvicensem celeri morte raptam, eidemque Græcam conjugem fingeret subrogatam. Cum verò geminatum hujus anni Hymenæum scriptores coævi taceant, magis ea conjectura placet: in Australe Chronicon vocem Brunswich aberrante calamo locò Bresburch irrepsisse; ut proinde hæc solemnia cum Mariæ Hungaricæ sorore, Andrea Rege non solum placato, sed insuper novæ nuptæ parentem agente, Posonij fuerint celebrata. Sic etenim & Alberico sua stabit autoritas, quâ stemmata plerumque accuratè notat, & simul subsequencia magis cohærebunt. Quidquid interim dixerimus, connubium istud haud quaquam fuisse stabile postmodum audiemus.

II. Interea prout chronicon Australe memorat: [Fridericus Romanorum Imperator prælatis ecclesiæ, & principibus regni pro nego-

negotio sanctæ Crucis curiam apud Cremonam indixit. Longobardi verò timentes Imperatoris insidias, viam ubique inter montana venientibus obstruxerunt.] Hinc Rhæticas inter alpes pleròsq; irritò hæsisse conatu Godefridus Coloniensis asserit. [Multi principes Teutonici cum filio Imperatoris Rege Heinrico apud Tridentum per sex hebdomadas commorantur, non valentes progredi propter rebellionem Veronensium, qui clusas obtinuerunt. Quidam autem principes de Saxonia aliâ viâ per Austriam sunt ad Imperatorem ingressi. Rex autem à Tridento non viso Imperatore cum principibus in Alemanniam inactè revertitur, in quorum discessu Tridentum civitas casuali incendio concrematur.] An verò Leopoldus Albertum Saxonem, an potiùs Henricum Regem, quos generos habebat, comitatus fuerit, incertum est.

III. Ea tamen Principis nostri absentia nefario sceleri occasionem præbuit, quâ pliusquam degener filius adversum parentes insurrexit. Nam sive Henricus Toparcha Medicensis, Henrici Ducis I. è filio Henrico nepos, Enenckelio teste improlis, jam decesserit; sive illo etiamnum superstite sibi aliam dynastiam infrunitus adolescens ambiverit: hoc eodem tempore, ut chronicon Augustense notat, [inter Leopoldum Ducem

Austriæ, & Hainricum filium suum majorem guerra est orta super hæreditate.] Nec deerant, qui exulceratum acceptâ repulsâ Juvenem furialibus urgerent stimulis, eumque ad immane facinus inflārent. Exponit illud Australe chronicon, quod isthuc audiendum est. [Henricus filius Ducis Austriæ consilio, & auxilio quorundam iniquorum opposuit se patri suo, atque castrum Haimburch præoccupavit, matrem suam inde satis contumeliosè ejiciens.] Coacta fuit impio nato Theodora cedere, quæ sævam adeò violentiam aut non præviderat, aut repellere non poterat. Sed redux ab Italia princeps [castrum in brevi recepit.] Etsi verò sceleris patrati veniam Henricus accepisset, in pristinas denuò relapsus furias [vitæ patris sui multis modis insidiatus est; sed tamen DEO se protegente evasit manus ejus,] propè supra illius ævi principum exempla mitis parens Leopoldus.

IV. Autumno inchoante non tam mortalibus excessit, quàm arctiùs cum superis, quæis dudum assueverat, vivere cœpit sanctissimus ordinis Seraphici conditor; cum prodromum æternæ felicitatis pignus per impressa Redemptoris patientis stigmata præcedenti anno accepisset. Ephemerides Romanæ gloriosam illius memoriam IV. Nonas Octobris ita recolunt: [Assisij in Umbria

bria natalis sancti Francisci Confessoris, fundatoris ordinis Minorum, cujus vitam sanctitate, & miraculis plenam S. Bonaventura conscripsit.] Neque enim digniori calamo, quàm illius consignari poterat, qui postmodum è magni Patriarchæ discipulo inter senatum Vaticanum receptus Seraphici Doctoris nomen affecutus est. At sanctissima illius familia, cùm orbem Christianum inter ipsa statim initia virtutum famâ replevisset, etiamnum in terris vivente Francisco, ut domesticos inter scriptores Gonzaga notat, bina per Styriam asceteria obtinuit. Horum alterum Græcij ad portam Muranam ab assumptæ in cælum Deiparæ patrocinio religiosorum patrum cœtus incolit; alterum sacræ virgines sub Divæ Claræ instituto ad urbis Judenburgensis pedem inhabitant, eique primitivum Paradisi nomen innocuâ morum sanctimoniâ tuentur. Ingruente paulatim hyeme ex Styriæ Prælati mortalium curarum satur, ut chronicon domesticum notat, [Gotfridus Abbas Admuntensis (hujus nominis II.) abbatiam resignavit VIII. Idus Decembris, & tertia die Wichpoto electus subrogatur.] At Runensium Abbas Engelbertus, ex illustri comitum Helffensteiniorum stemmate ortus, ob insignem in regimine prudentiam, ac vigilantiam, ad Eboracensis in Franconia Cistercij, unde primas in Sty-

riam colonias Gerlacus deduxerat, magistratum evocatus est. Successorem habuit Ludovicum, qui septimum ordine antistitem egit.

V. Cæterum huic anno, prout industrius rerum Bohemicarum scriptor, Bohuslaus Balbinus, in epitome observat, adscribendæ veniunt cœlestium favorum primitiæ, quibus augustum DEI Genitricis simulacrum in Mariana Styriæ superioris Cella cœpit effulgere. Placuit enim verò divinæ providentiæ, ut Palladium istud, quod ab ultimo sæculi præcedentis anno hucusque solam, profundas intra montium latebras, plebem rusticum cultricem habuit, præeunte Henrico Moravo, vel magis Divo Bohemiæ Duce Wenceslao supplices quoque Principes imposterum fortiretur. Prodigij hujus seriem jam alibi laudatus, cœnobij San-Lambertini Prior quondam meritissimus, Christophorus Jager in Synoptica rerum Cellensium narratione recenset. [Henricum Moraviæ marchionem, ejusque conjugem Agnetem, ab aliis Cunegundam, fortè utroque nomine dictam, Henrici Ducis Austriæ à Medling appellati filiam, è paralyfi pèntiennio laborantes, per sanctum Wenceslaum quondam Bohemiæ Ducem, cujus in fastis ecclesiasticis ad IV. Kal. Octobris anni-versaria memoria recolitur, per somnum

illis

illis apparentem admonuit : ut sanitatem è Cella Beatae Mariae , voto piam illuc peregrinationem instituendi facto peterent. Somnio fides ex paralyfi protinus ablata constitit , itérque cum famulatio bene numerofo ingressi pij conjuges , cùm à via errabundi deflexissent , eodem S. Wenceslao , vel Angelo sub specie peregrini reducente , Cellensem vallem tenuerunt ; ubi gratiis debite peractis , & sacrâ cellulâ in justam templi formam suis impensis mutatâ , reversi famam tam prodigiosi beneficij per omnes illico regiones sparserunt , cultumque Cellensem in Ungaria , Bohemia , Austria , Styria , aliisque longè jacentium populorum locis exciverunt. Habentur hæc omnia monumentis fide dignissimis testata , cui perantiqua de marmore tabula in ipsius Cellensis ecclesiæ propylæo , hodiéque visenda suffragatur ,] adjectâ epigraphe : [sanctus Wenceslaus marchionem Moraviæ , ejusque uxorem à paralyfis ægritudine diu fatigatos indicat liberandos.] Hæc scriptor Marianus.

A. 1227. Civili bello interim arsisset Italia , nî Pontifex gliscentem inter Fridericum Augustum , & fœderatas Longobardiæ civitates , discordiam sopivisset. Pacis arbitrum pars utraque delegit ; ideóque Honorius Laterani , Anno MCCXXVII. Nonis Januarij , pontificatûs anno XI. recitatas ab

Odorico Raynaldo leges statuit, quibus Cæsari ob impedita per Veronenses, cæterósque conjuratos, Imperij comitia satisfaceret, hic verò vicissim spretæ majestatis injuriam condonaret. Multa fuit: ut milites quadringentos ad bellum Asiaticum mitterent, iidémque integro biennio stipendia præberent. Non tamen à Cæsare Pontifex impetrare potuit, ut regni lacinias, quas socero Joanni Hierosolymæ Principi extorserat, eidem restitueret. Nè igitur exauctoratus Rex necessariis vitæ subsidiiis careret, eidem Honorius nonnullas Italiæ regiones, Prætoris Vaticani potestate, gubernandas tradidit. Stabilitâ cum Longobardis pace ad maturanda in Orientem arma Germaniæ principes fuere invitati. Sed inter eos conatus, prout Albericus accuratè notat, [XV. Kal. Aprilis, hoc est, quinta feriâ ante: *Letare Jerusalem* Dominus Papa Honorius III. decessit.] Inter reliquas virtutes, quibus orbem Christianum rexerat, incredibilis illa mansuetudo eminet, vi cujus præcipuè Fredericum Augustum, etsi toties ab eo delusus, & laceffitus, paternâ tamen benevolentiam semper complexus est. Debet illius, post Eberhardum Fundatorem, benigno penitus favori Ducatus Styriæ, quòd celsissimâ episcopatûs Seccoviensis insulâ sit exornatus.

II. Mitissimo Pontifice, ut Martinus Polonus ait, [in ecclesia B. Mariæ majoris] postridie sepulto, unanimi Patrum calculo [Hugolinus Ostiensis episcopus in Papam electus, Gregorius IX. est appellatus.] Quamprimùm verò XII. Kal. Aprilis, in quam Dominica superiùs memorata inciderat, tiarâ Pontificiâ coronatus est, præter usitatas ad sacros antistites, principésque Christianos encyclicas, peculiariter Fridericum Angustum ad promovendas in Asiam aquilas hisce verbis inflammare conatus est. [- De honore tuo, ac salute solliciti, qui te, dum essemus in minori officio constituti, habuimus in visceribus charitatis, ac tuis profectibus aspiravimus; sublimitati tuæ primitias nostrarum literarum duximus destinandas, celsitudinem tuam rogantes attentius, & monentes in Domino, in remissionem peccaminum tibi injungendo: quatenus in devotione sedis Apostolicæ firmiter perseverans, - sollicito & efficaci studio peragere satagas negotium terræ sanctæ, & te viriliter ac potenter in instanti passagio ad ejus succursum accingas, in manu forti, & brachio extento ad præliandum de corde puro, & fide non fictâ prælia Domini transfretando; quòd ab eo consequi merearis immarcescibilis gloriæ diadema, & nos, qui te sinceritatis brachiis amplexamur, ad ea quæ respi-

ciunt tuum commodum, & honorem, ex hoc fortiùs accendamus. Alioquin quantumcùnque te sincerâ diligamus in Domino charitate, & tibi quantum cum DEO possumus, deferre velimus, id dissimulare nulla poterimus ratione. - Datum Laterani X. Kal. April. Pontif. nostri anno I.] Neque frustra isthîc fidem non fictam inculcavit Friderico Gregorius, quòd frequenti legatione genium ejusdem haberet exploratum.

III. At principis nostri filia, Cæsarisque nurus Margarita hoc eodem mense, & quidem octavâ pòst die, quâ Romanas infulas Gregorius susceperat, regio liquore uncta, & Germano diademate insignita est. Meminit amplissimæ hujus pompæ, cui Leopoldus ipsemet cum plerisque principibus aderat, Godefridus Colonienfis, dum ita scribit: [Henricus Rex filius Friderici Imperatoris Aquasgrani veniens, celeberrimam curiam cum nobilibus totius Teutoniæ habuit dominicâ *Judica me*; inter quos præcipui erant Salzbürgensis, Mogontiensis, Trevirensis, & Colonienfis Archi-Episcopi; Austriæ, Baviaræ, Carinthiæ, Brabantiae, & Lotharingiæ Duces; Lantgravius (Thuringiæ) Ferrandus comes Flandriæ, qui per duodecim annos Parisiis in captivitate à Rege Franciæ detentus fuerat, & priori anno absolutus. Ibi etiam convenerunt alij quidam plu-

plures episcopi, & comites, & totius Teutoniæ nobiles, ubi à Colonienſi Archi-Epiſcopo Heinrico, uxor ipſius Regis, filia Ducis Auſtriæ, regali benediſtione conſecrata, & coronata in ſede regia collocatur.] At hæc eadem regiæ inaugurationis dies, quæ dominica Paſſionis erat, calamitates illas prænuntiare videbatur, vi quarum aureæ coronæ radij in cruentas demum ſpinas abi-
vère.

IV. Ineunte poſtmodum æſtate principes, qui crucis teſſerâ auctorati erant, ſacras legiones in Apuliam deduxère, ut bellum Aſiaticum aggredierentur. An quoque Dux noſter Leopoldus eò profeſtus ſit, nondum liquet. Ferali tamen cunctatione Cæſar, etſi devotum ultro diris caput, iterum ſubtraxit, ideoque florentiſſimum Europæ exercitum inter eos calores detentum funeſtæ cladi objecit. Inſinuat iſta breviter Godefridus Colonienſis. [Electa expeditio cruce ſignatorum ab omnibus mundi partibus mota caſſatur, & diſſipatur; Friderico Imperatore, ſicut dudum promiſerat, non transfretante.] At paulò fuſius Auguſtense Chronicon. [Magnæ copię cruce ſignatorum ad mandatum, & exhortationem Domini Papæ iter peregrinationis arripuerunt; ſed circa maritima magna pars ipſorum mortua eſt, inter quos (Sifridus) Auguſtenſis epiſco-

scopus, & Ludovicus maritus sanctæ Elisabeth, Lantgravius Thuringiæ cum aliis nobilibus obierunt. Reliqua pars credens Dominum Imperatorem transfretaturum, mare transivit; Imperatore verò remanente fere omnis illa peregrinatio rediit. Dominus Papa Imperatorem, quòd votum peregrinationis non solveret, excommunicatum solemniter denunciavit. }

V. Neque enim diutiùs Pontifex connivendum censuit; sed Fridericum illo anathemate, quo semetipsum antea devinxerat, obstrictum esse, festivâ Principis Archangelorum die pronuntiato è cathedra horrendo carmine declaravit. Prolixis facti rationem literis Gregorius reddidit, è quibus sequentia audire sufficit. [Cum ad ejus instantiam multa cruce signatorum millia per excommunicationis sententiam coarctata in termino destinato ad portum Brundusij properassent; - ipse omnium promissorum, quæ Apostolicæ sedi, & cruce signatis per literas suas fecerat de sponfione passagij, necessariorum, & victûs, ac suæ salutis immemor, tamdiu in æstivi fervoris incendio, in regione mortis, & aëris corruptelâ detinuit exercitum christianum, quòd non solùm magna pars plebis, verùm etiam non modica multitudo nobilium & magnatum pestilentia, sitis ariditate, ardoris incendio, ac multis

tis incommoditatibus expiravit. - Sanè reliqui vix Imperatoris obtentâ licentiâ, licèt galeæ, calendræ, ac naves sufficientes ad transitum victualium, hominum, & equorum, ut promiserat, non adessent; in festo tamen Nativitatis B. Virginis sulcare maria inchoarunt, se pro nomine Jesu Christi discrimina committentes, ac credentes Imperatorem cominùs eorum vestigia secuturum. Idem verò evacuatis promissionibus, - in suum & totius Christianitatis opprobrium retrorsum abiit, attractus, & illectus ad consuetas delicias regni sui, abjectionem corporis sui frivolis excusationibus, ut dicitur, gestiens palliare. - Datum Anagninæ VI. Idus Octobris Pontificatûs nostri anno I.]

VI. At Imperator ad excusandum facinus, & obtinendam veniam insulatos oratores, quorum primas Archimysta Brundusinus erat, ad aulam Vaticanam misit. Hos verò cùm Pontifex rejecisset, Fridericus ad Imperij principes apologiam dedit, quâ citra juris ordinem se diris addictum fuisse questus est. Imposuit ea Conrado Urspergensî, ut impudenti calamo supremum violare antistitem non perhorresceret: [Hic tanquam superbus primo anno pontificatûs sui coepit excommunicare Fridericum Imperatorem pro causis frivolis & falsis, postposito omni ordine judiciario, sicut idem Imperator

rator in epistolis suis rescripsit principibus Alemanniæ, retexens omnem progressum vitæ suo, & conversationem, & actionem, & innocentiam pro succursu terræ sanctæ.] Ac si verò plus fidei Fridericus in causa propria, quàm Christi Vicarius in aliena meruisset. Illud fors nemo inficiabitur: potuisse, quinimo debuisse audiri supplices Cæsaris legatos; nè debitæ à summo antistite in summum principem clementiæ, præcipitis nimium vindictæ ardor præponderasse videretur. Quemadmodum verò Cæsarem ob proditam rem Christianam Gregorius perstrinxit, ita vicissim testante Raynaldo, [ad Austriæ Ducem literas dedit, quibus ipsum ob ardentem sacræ expeditionis zelum collaudat, atque in fidem suam, & clientelam admittit.] Quòd si has eximius annalista vulgasset, dispicere fors liceret: an Leopoldus alteram crucis tesseram acceperit; an solas ad promovenda magnatum aliorum arma curas impenderit. Eundem penultimo anni mense in Styria fuisse, diploma docet, vi cuius omnia Carthusiæ Gyriensis jura [VII. Idus Novembr. in foro Marchburg,] iteratò complexus est.

A. 1228. Insequente Anno MCCXXVIII. Leopoldus in Italiam contendit, quòd Cæsar ad comitia, etsi rursus intercepta, Principes evocasset. Sic etenim Urspergensis:

[Im-

[Imperator condixerat curiam Principum Alemanniæ in quadragesima apud Raven-
nam, à qua similiter impeditus fuit nuntiis
& legationibus Domini Papæ.] Jam etenim
intestinis motibus fluctuare cœperat Italia,
quòd [Imperator de civibus Romanis po-
tentissimos, & nobilissimos de familia eo-
rum, qui dicuntur Frangentes panem, & de
aliis, ad quos præcipuè respectum habebat
populus Romanus,] aureo sibi fœdere ob-
strinxisset. Neque Pontifex suis partibus
defuit, sed [contra ipsos, & Imperatorem
excitavit Joannem regem Hierosolymita-
num, & Matthæum & Thomam comites, &
alios, quos poterat de Tuscia, & Lombar-
dia, multamque pecuniam erogavit militi-
bus,] ut largis illecti stipendiis ad labara
Vaticana attraherentur. Substitit igitur Ve-
netiis Leopoldus, prout è veteri Chronico
Salisburgensi discimus. [Electus Brixinensis
in die Palmarum (videlicet XIV. Kal. Apri-
les) apud Venetias ab Archi-Episcopo Salz-
burgensi in episcopum consecratur, præ-
sentibus Archi-Episcopo Magdeburgensi, &
Duce Austriæ, qui ad occurrendum Impe-
ratori Italiam intraverant.]

II. Romæ verò inter proxima Resurgentis
Domini solemnia gravis, eaque propemo-
dum cruenta in Pontificem seditio exarsit,
quam Chronicon Australe hisce verbis re-
cen-

censet. [Papa Gregorius in Coena Domini Imperatorem Fridericum excommunicatum publicè denuntiavit ; unde non parum ipsi Romani perturbati, Papam in secunda feria Paschæ in ecclesia sancti Petri infra missarum solemniam, quæ personaliter celebravit, contumeliis, & blasphemiiis afficientes ab injectione manuum vix abstinuerunt. Unde Papa in palatium apud sanctum Petrum se recipiens, post aliquot dies urbem exivit, & in Tuscia primò apud Reatem, postmodum apud Perusium habitavit, ubi habito colloquio principes à fidelitate Imperatoris absolvit.] Neque ferali edicto contentus Pontifex, legatum Vaticanum in Germaniam expedit, qui Principes ad ejurandum Fridericum impelleret, simulque Ottonem Dynastam Luneburgicum, Ottonis IV. Cæsaris, è fratre Wilhelmo & Helena Danica nepotem ad occupandum imperium hortaretur. Cecidère in irritum hæc machinæ, prout Godefridus Colonienfis docet. [Otto Cardinalis de carcere Tulliano legatione accepta in Teutoniam & Daciam (sic Daniam tunc quoquè appellabant) mittitur, cujus intentio erat, Imperatori gravamen procurare, & super hoc consilium expetere Ottonis dicti Ducis de Luneburg; sed idem Otto contra Imperatorem renuit aliquid attentare.] Sollicitatâ incassum fide principum legatus Leopoldus

dium civitatem Hazbania veniens, ab Advocato Aquensi & Arnolfo de Gimmenich & aliis fautoribus Imperatoris fugatur, & vix evadens in castro Hoyo recipitur; pro qua injuria sibi illata excommunicationis sententiam in Leodiensem civitatem promulgavit.] Spernebantur hæc fulgetra, ideoque rebus infectis postremò Legatus Germania excessit.

III. Interea Leopoldus in Boicam invitatus equestri ludo interfuit, dum militari baltheo Ducis primogenitus pridie Idus Maij exornaretur. Perquam accuratè hæc chronicon Augustense annotavit.] Otto filius Ducis Bavariae apud Straubing præsentè Rege Heinrico, & multis aliis principibus in festo Pentecostes gladio accingitur, ubi Ulricus primus Lavantinenfis episcopus ab Archiepiscopo consecratur. Isti autem principes interfuerunt: Henricus Rex filius Friderici Imperatoris, Ludovicus Bavariae, Leopoldus Austriae, Bernhardus Carinthiae, Otto Meraniae Duces, Henricus marchio de Andechs. Episcopi: Eberhardus Salzburgenfis, Hermannus Würzburgensis, Ekebertus Bambergensis, Gebhardus Pataviensis, Sigefridus Ratisponensis, Siboto Augustensis, Henricus Eistetenensis, Rudigerus Chiemensis, Karo Senensis,] quin imo Carolus Seccoviensis. At parum defuit, quin sacra

hospitij jura, siqua chronico Australi fides, nefariâ Principis nostri cæde polluerentur. Nam [Dux Baviaræ, atque alij multi ex nobilibus per Baviariam Leupoldo Duci Austriæ, & Styriæ insidias mortis parabant, quas tamen per DEI gratiam sine læsione evasit.] Neque satîs apparet odij, cujus supra mentionem fecimus, usque adeò cruenti fomes, nisi fors Ludovicum uulnerit agnata magnis sæpe animis invidia, quâ suum è bello Ægyptiaco dedecus cum Leopoldi gloria conferbat; & hanc fors insuper stimulaverit perduellis in parentem filius, qui principum vicinorum auxilia clam sollicitabat.

IV. Verùm periit hoc eodem anno infelix adolescens, ut easdem, quas parens mitissimus indulserat, Nemesis divina pœnas exegisse videretur. Differt equidem hoc factum in sequentem epocham Garstense Chronicon, Australe tamen in plerisque codicibus manu exaratis illud præsentî tribuit. An vitam, quâ longiore dignus non erat, violentâ nece amiserit, dubitare cogimur. Neque enim Augustissimæ Bibliothecæ volumen Austriacum alias, quàm hæc voces suggerit: [Heinricus Leupoldi filius miserè obiit.] Exulem in Bohemia decessisse recentiores memorant, sed exuvias ejusdem Neoburgensis basilicæ conditorio illatas, Enenckelius asseverat. Crudelis cognomentum, quod

quod illi attentatum parricidium peperit, unâ secum tumulo intulit, simulque annalibus ad detestabilem sui memoriam impressit. Reliquit unicam ex Agnete Thuringica Gertrudim filiam, quæ miseris postmodum agitata casibus in sortis humanæ ludibrium evasit.

V. Regiam verò aulam comitatus in Sueviam Leopoldus ab Augusto Genero eam prærogativam obtinuit, ut regio posthac diademate ducalis tiara effulgeret. Augustales porro tabulæ ita sonant: *Heinricus DEI Gratia Rex Romanorum semper Augustus.* Dignum est nimirum, & consentaneum, possibilibus rogatibus Regiam Majestatem omni tempore annuendo largissimè subvenire, ipsosque benigniter adimplere. Noverit igitur omnis Christi, nostrique regni fidelium ætas, & successura posteritas: quòd Nos principum, quorum juris quemque Romanorum Regem est eligere, beneplacito, consilio, & favore omnia jura, gratias, & libertates, cunctasque bonas consuetudines nobilium terrarum Austriæ & Styriæ, quæ usque ad nos variè devenerunt, de quibus etiam ritè & rationabiliter noster, & sacri regni, dilectus Leopoldus Dux Austriæ, & Styriæ, antiquorum Imperatorum Romanorumque Regum literis, quas certitudinaliter, læsione procul mota, quales vidimus,

pleniùs Nos instruxit. Et cùm divinâ gratiâ, regiâ perfectissimâ perfruemur potestate: procul dubio nostram regalem bene concedet liberalitatem; ut nostros, & sacri regni principes, eorundemque terras, juribus, & gratiis specialibus sublimemus. E quibus specialiter magnificum, & sacro regno fidelissimum, socerum nostrum, Principem Leopoldum, Ducem Austriæ, & Styriæ, easdemque suas terras sequentibus juribus, gratiis, & libertatibus volumus honorare. Primò: quòd si quis alicui Ducum Austriæ, & Styriæ, quâcunque censeretur dignitate, suarum terrarum provincias, & alia cætera, quocunque nomine, nuncupationeque censeantur, quæ aut â regali magnificentia, seu â principibus spiritualibus, concessionis, collationisve officio derivarentur, legare, dare, obligare, vendere continget, eisdem venditores, sive obligatores hujusmodi, nostra Regalis Majestas, nec aliquis hominum aliquallyter valeat impedire. Quòd si autem eadem venditio, obligatio, datio, legatio, evenire contingeret tam repente, quòd nec Regia sublimitas, nec harum rerum collatores possent aliquatenus requiri, Ducibus Austriæ & Styriæ prædictis in eorum juribus ob hoc nullum eveniat penitus detrimentum. Etiam idem generosus Princeps Leopoldus Dux Austriæ & Styriæ,
coram

coram nostræ Majestatis oculis, & Electorum Romani regni culminis inquisitione, & sententia obtinuit, pro solerti suarum antiquarum literarum recitatione: ut omnia sua jura, seu feuda, cujuscunque sint conditionis, in equo residens recipiat, talibus collationibus magnificè prædicatus. Præterea eidem Illustrissimo Principi Leopoldo Duci Austriæ & Styriæ, cunctisque suis sequacibus, hanc largiter concedimus dignitatem, ut in sui principatûs pileo nostræ regalis coronæ diadema solemniter ferre possint. Volentes largiùs, suas terras, seu ditiones, districtus, & cætera ad hujusmodi pertinentia, vel quæ imposterum poterunt obtinere, habere cuncta jura, libertates, bonasque consuetudines, quas Duces olim terrarum jam dictarum piæ recordationis, in commendabilem ex antiquis consuetudinem perduxerunt, atque recte nostræ manibus excellentiæ susceperunt, quibusvis impedimentis inviolabiliter procul motis. Demum mandamus, & sub interminationibus nostræ gratiæ districtè præcipimus; ut nullus sit, qui ausu ductus temerario Strenuissimum Principem Leopoldum Ducem Austriæ & Styriæ præfatum, suosque sequaces audeat impedire, vel alicujus ingenij scrupulo molestare. Quod qui facere præsumpserit, offensam nostræ Celsitudinis se noverit incursum.

Ad quarum etiam gratiarum concessarum perennem memoriam hanc ei literam conscribi, & sigillo nostro jussimus insigniri. Testes hi sunt: Ludovicus Dux Bavariae, Palatinus Comes Rheni, Ulricus, & Ludovicus Comites de Ferreto, Conradus Burgravius de Nüernberg, Fridericus de Truhendingen Comes, Eberhardus Dapifer de Walpurg, Conradus Pincerna de Winterstetten, Chunradus de Sindeveld, & alij quàm plures. Acta apud Eslingen anno Domin. Incarnat. MCCXXVIII. nono Kal. Septembr. Indict. prima.

VI. Agebantur hæc in Germania, cum interim Fridericus Augustus Jolantham conjugem dolore partus exanimatam perdidit. Superstes mansit Conradus filius, qui postmodum Henrico fratri purpurâ spoliato in Romani regni solio successit. Non tamen impedivit luctus Cæsarem, quominus Imperij amittendi metu graviter percutsus in Asiam navigaret. De hoc itinere Augustense chronicon: [Imperator defuncta imperatrice in puerperio transfretavit, & per Cyprum usque Accon pervenit, ubi in magna gloria fuit susceptus, & post paucos dies legatos Soldani pacificè eum excipientes recepit.] Eundem Augusto mense Ptolemaidem attigisse, refert Abbas Urspergensis. Quàm foeda porro fuerint ipsa statim initæ
cum

cum Soldano pacificationis initia, Girolodus Hierosolymæ Patriarcha in suis ad Maximum Pontificem literis, ab Odorico Raynaldo exhibitis deploravit. [Sciat Sanctitas vestra, quòd circa festum B. Clementis Imperator Joppen profectus est de Accon, ipsūque secutus est exercitus Christianus. Ipso autem illuc perveniente, ac incipiente munire, Soldanus, qui prope erat cum suo exercitu, malè respondit nuntiis Imperatoris, qui jam de Accon iverant ad eundem, & dixit: quòd Imperator durante tractatu pacis Joppen non debuisset causāmunitionis faciendæ venisse; propter quæ memoratos nuntios cum indignatione, & confusione remisit. - Ad hæc Imperator remisit notarium suum, - mittens Soldano arma sua propria, lorica scilicet, galeam, & gladium, atque mandans, sicut fuit nobis pro certo relatum: quòd faceret de ipso Imperatore, quidquid vellet; quia nunquam contra eum de cætero se armaret. - Sic igitur reverso comite (legato Cæsaris) ad Soldanum tractatus pacis, qui modo supradicto in confusionem totius exercitus Christiani fuerat dissolutus, confusione duplici fuit denuo inchoatus.

A. 1229 Sancita demum An. MCCXXIX. prout Abbas Urspergensis inquit, [compositio in quadragesima inter Imperatorem, & Soldanum. Hierusalem, & Nazareth, &

Joppe cum terris adjacentibus, & aliis quibusdam locis Imperatori restituntur, & treuga inter Christianos, & Saracenos ad decennium statuitur.] Propudiosas harum induciarum leges Patriarcha laudatus exhibet. [Soldanus Hierosolymam Imperatori, ejusque præfectis tradet, ut de ea quocunque modo disponat, communiatve.] At quorsum ludicra hæc cessio, si Christianæ pietatis arcem barbara superstitio retineat? Adjecto siquidem pacto impio, [Imperator non occupabit, attingetve Geemelata, quod Salomonis templum est, nec templum Domini, vel quidquam eorum ambitu, complexive contentum. Nec pati debet Francum ullum (quo nomine universos Ecclesiæ Latinæ affleclas barbari compellabant) cujuscunque gentis fuerit ea invadere, sed nullo prorsus immutato erunt in potestate, ac manu Saracenorum, qui ea ad orationes suas fundendas, suamque legem promulgandam obtinebunt, nullâ iis prohibitione, & contradictione factâ; clavésque portarum, quæ in ambitu locorum sunt, apud eos, qui ad ea loca instauranda, curandaque resident, remanebunt, nec in posterum iis eripientur;] ut videlicet excluso pro barbarorum lubricine sacro antistite, populoque Christiano spurcissima Mahometi lex in ipsa sepulchri Domini basilica resonaret. Econtra

tra [nulli Saraceno vetitum erit in Bethle-
hem liberè peregrinationem obire,] nemine
hominem, quantumvis impium, à sanctissi-
mus Christi incunabulis arcere auso. [Si-
qui Franci pactiones conventas transgredi
cogitent; Imperator Soldanum defendere
tenetur, ac ab ea mente suos subditos, exer-
citumque Christianum revocare;] ut pro-
inde nulli Christiano principi durantibus
hisce induciis bello aggredi Saracenos lice-
ret, nì Cæsarem quoque sibi hostem vellet.

II. His stabilitis, etsi Solymam adeò im-
piis conditionibus deditam, sacrorum usu
Patriarcha interdixisset; nihilominus pleriq-
ue peregrini, equitèssque Religiosi, prout
idem memorat, [sabbato Dominicæ, quâ
cantatur: *Oculi mei*, sunt cum Principe ci-
vitatem ingressi, qui summo manè ipso die
dominico (videlicet XV. Kal. Apriles) se-
pulchrum intravit, vestibúsque indutus re-
galibus capiti suo imposuit diadema.] Sce-
nicâ hâc inauguratione peractâ [craftino di-
luculo civitatem exivit; - & ipso die ver-
sùs Joppen ita celeriter festinavit, quòd vix,
qui eum sequi valeret, invenit. - Quod vi-
dentes peregrini, séque cum ipso pariter re-
putantes confusos; audientes inter cætera
proclamationem legis Mahometi altè, & so-
lemniter frequentari, - civitatem exhibant
omnes unanimiter, ipsúmque sequebantur

ad portum suâ peregrinatione, ita quòd non sperabatur, quòd ibi deberet Christianus aliquis remanere.] Relicta igitur impietati barbaræ fuit Hierosolyma, indignantib⁹ præcipuè cum Patriarcha Templariis equitibus; quòd ille cathedrâ; hi verò sanctissimæ Basilicæ custodiâ dejecti fuissent. Postquâ ergo [Imperator venit in Accon in media quadragesima] ut ipsemet Gregorius expeditis ad Principem nostrum literis queritur, [dictum Patriarcham & Fratres militiæ templi obsidens in Accon, quinque diebus cum iis, qui secum erant, graviter impugnavit, intendens domos eorum bonis omnibus spoliare. Sed cum Dominus conatum suæ nequitiae repressisset, nec posset, quod gerebat in animo, efficere, - destructis galeis, quæ erant ad terræ custodiam relinquendæ, in festo Philippi & Jacobi Apostolorum clam fugit, & diluculo civitatem egressus, terram viris, & viribus, armis, & munimentis cæteris destitutam relinquens, exposuit inimicis fidei occupandam.]

III. Redeuntem ex Oriente Cæsarem nemo ardentius, quàm Raynaldus Spoletanus, qui supremus per Apuliam armorum præfectus erat, neque frustra expectavit. Carperat ille sub anni præcedentis finē ditiones Pontificias, & nonnulla in potestatem oppida felici latrocinio redegerat. Cum sacra
cra

era fulmina Pontifex incassum excussisset, exercitum ad labara, clavibus Apostolicis insignia, concivit; datoque Joanni Solymæo castrorum imperio non solum prædonem repulit, sed magnam Apuliæ, Campaniæque partem Raynaldo extorsit. Versa est belli alea, postquam testante Urspergenſi [tempore æſtivo Imperator reversus venit in Apuliam. - Multi namque tam de ultramontanis, quàm de partibus illis Christiani, & Saraceni coadunati sunt ad Imperatorem, ut haberet maximum exercitum, & fortissimum, cœpitque terras sibi ablatas recuperare, & hostes de finibus suis expellere.] Territus fortunatō hostilium aquilarum progressu Pontifex, christianorum principum auxilia, singulariter verò Leopoldi Ducis imploravit. Prolixam siquidem epistolam ab Odorico editam, quā Cæsarem ob foedē peractam expeditionem Asiaticam acriter perstrinxit, gravissimā hāc obtestatione conclusit: [Quocirca nobilitatem tuam rogamus, & monemus in Domino, per effusionem Christi sanguinis obsecrantes: quatenus ad vindicandam injuriam Salvatoris nostri DEI taliter assurgas; ut cum à nobis fueris requisitus, paratum te inveniat Ecclesia mater tua ad exprobrandum opprobrium inimicorum crucis Christi, & abolendam maculam tantæ infamiæ à gloria nominis Christi

Christiani. - Datum Perusij XV. Kalend. August. Pontificatûs nostri anno III.]

IV. Haud leviori metu premebatur Cæsar, nè attractis ad fœdera Pontificia Imperij magnatibus, folio excuteretur. Infultos igitur rursus oratores ad summum Antistitem misit, eorûmque supplici facundiâ, prout Abbas Urspergensis ait: [beneficium absolutionis humiliter cum omni obedientia, & devotione, & justitiæ exhibitione postulavit. Super causis verò, quæ inter ipsum, & Papam vertebantur, definiendis, advocavit Principes Alemanniæ, qui venerunt in Italiam, videlicet Patriarcha Aquilejensis, Archi-Episcopus Salzburgerensis, Episcopus Ratisponensis, Luipoldus Dux Austriæ] pariterque Otto Meraniæ, & Bernardus Carinthiæ Duces. Priusquàm tamen eò Princeps noster contenderet, dissolutò filij Friderici connubio, novis eundẽ sponsalibus illigavit. Disertè id perhibet Australe Chronicon. [Fridericus filius Ducis Austriæ neptem (quinimo sororem) reginæ Ungariæ repudiavit, quæ copulata ei erat in conjugio, & filiam Ducis Moraviæ (legendum: Meraniæ) sibi illicitè copulavit; patre suo in omnibus his auctore.] Divortio huic colorem dederit arcta quædam sanguinis necessitudo, vi cujus Reginæ Ungariæ soror, prout aliàs eandem chronologus appellat, Theo.

Theodoræ Principis matri jungeretur. Delecta igitur Agnes, Ottonis Meraniæ Ducis filia, ideóque Gertrudis illius, quâ dudum Andreæ Regis Hungariæ thalamum cruentâ perfidiâ spoliatum diximus, ex fratre neptis. Cùm verò pietas Leopoldi neutiquam patiatur, ut filij torum adulterino concubitu pollutum censeamus; hinc tota parentis culpa in eo constiterit, quòd repudium istud absque sacri tribunalis sententia fuerit peractum. Profectis in Italiam Principibus, ut Abbas Urspergensis pergit, [Imperatore manente apud Capuam tractatum est de pace, & concordia inter Imperium, & Sacerdotium. - Sanè hæc compositio, cùm non posset perfici eo anno, dilata est usque in annum sequentem.] Atque his vocibus suum chronicon Abbas conclusit, res gestas calamo plerumque sincero exprimens, quem tamen exulceratus in Maximos Pontifices animus atrâ nimis sepiâ frequenter imbuat.

V. Cæterùm hoc anno Stainzenſe Canonorum Regularium S. Augustini collegium, velut nova virtutum, & scientiarum orchestra in Styria inferiore suos natales habuit. Conditor ejusdem Luitoldus dynasta Wildonensis erat, qui amænissimam peramplæ ditionis partem, DEO, Deiparæ, ac Divæ Catharinæ, Virgini, & Martyri sacram voluit. Affurgens in campo suis montibus
coro-

coronato, miti ascensu, planoque culmine
tumulus, opportunitatem erigendæ basilicæ,
sacroque polyandro stationem præbuit.
Cum pia desideria probasset Seccoviensis epi-
scopus, intra cujus dioceseos limites is lo-
cus comprehenditur, simulque Archimystæ
Salisburgensis nutus accessisset, ut religiosa
æquè ac erudita manus annotavit: [Gerol-
dus ab ipso fundatore cum prima religioso-
rum virorum colonia ad Stainzensen eccle-
siam regendam legaliter inductus, & primus
antistes constitutus est.] Superfunt enim-
verò sequentium quoque Præpositorum no-
mina; sed omni temporum, quibus præfue-
runt, calculo destituta, ut deinceps inviti
annales de his conticescant. Admontenses
autem digno vitâ longiore præfui, qui ter-
tium regiminis annum haud expleverat,
prout chronicon domesticum innuit, fune-
bria peregerunt. Nam [Wichpoto Abbas
XII. Kal. Decembris moritur; Abbas de
Beurn Dominus Bertholdus ei substituitur.]
Discordare videtur quoad nomen successo-
ris aliud ejusdem cœnobij volumen, vi cu-
jus Bertholdo tantisper dilato [Jodocus pri-
die Nonas Decembris] Wichpotoni suffe-
ctus memoratur. Utrumque tamen com-
binari posse, ex Heinrici Steronis annalibus
arguitur, qui ad annum præsentem ita lo-
quuntur: [Poppo Althahensis Abbas obiit;
Ber-

Bertholdus Burensis Abbas eligitur, post quem Chunradus eligitur.] Jodocus igitur, etsi ritè nominatus, priusquàm magistratum cepisset, repentina vi morbi denatus est. Unde Bertholdus I. ad gemini monasterij regimen invitatus, neglectis Altahensium votis, sacros sibi Montes potiores habuit. Eundem à septimo ultra decimum sæculi hujus anno Divi Michaëlis asceterio præfuisse, catalogus Salisburgensi historiæ annexus indicat, sed aliò evocatum fuisse dissimulat.

A. 1230. At Voraviense collegium Anno MCCXXX. Bernoldum antistitem ordine quintum sibi delegit, cùm Henricus, placidissimi vir ingenij, pridie Nonas Februarias decessisset. Idem porrò mensis Hezmannum cathedralis ecclesiæ Seccoviensis Præpositum sustulit, cujus funebrem memoriam Cistercij Runensis ephemerides pridie Idus Februarij exhibent. Subrogatus eidem fuit Gotfridus, præsul ordine quartus, haud integro tamen lustro præfuturus. Ex eadem verò magni Patriarchæ Augustini familia, in qua vitæ sanctioris documenta beatus Dominicus Oxomiensis primùm Canonicus imbiberat, feliciter enatus Prædicatorum ordo, primam in Styria infetiore stationem magno patriæ totius bono occupavit. Labet isthïc usurpare verba, quibus coenobij illius originem, è veteri tabulario

excer-

exceptam, familiaris penna benevolè communicavit. [Domus hæc nostra fratrum Prædicatorum Petovij, anno Domini milles. ducentes. trigesimo ad perionē piæ memoriæ venerabilis D. Eberhardi Salisburgensis Archi-Episcopi concessa est, & fundari inchoata in area, quam contulit felicitis recordationis nobilis matrona Mechtildis, relicta Domini Friderici de Petovio, viri nobilis, & honesti vidua. Fuerunt autem principales benefactores, memoratus Archi-Episcopus, & Dominus Bernardus de Petovio; deinde D. Wulfingus de Stubenberg, & Comitissa uxor ejus. Primus Prior fuit frater Otto, cognomento Grammatica.] His sanè stativis antiquissima Pannoniæ superioris civitas, longè felicior, quàm Romanis olim legionis XIII. Geminæ, Piæ, Fidelis, sub Vespasiano Augusto, hybernis evasit.

II. Non tamen sacra hæc præsidia, quibus Styria hucúsque munita erat, impedire poterant, quò minùs gravissima utriq̃ue provinciæ clades, multarum deinceps calamitatum bajula, uno in capite infligeretur. Profectus erat anno præcedente in Apuliam Dux noster Leopoldus, quò unà cum aliis Imperij magnatibus ad sanciendam cum summo antistite pacem fuerat evocatus. Morabatur Romæ Pontifex, ad quem teste Alberico, [Dux Austriæ Leopoldus venit, & omni-

omnimodam ei exhibens humilitatem obtinuit, quòd cum Imperatore pacem faceret.] Vaticani proinde legati ad oppidum S. Germani, quò Cæsar se contulerat, expediti fuère. Primò id statutum: ut Fridericus se justis de causis anathemate vinctum agnosceret, ideóque supremi antistitis sententiæ, quâ poena reo decernenda erat, paritulum addiceret. Hoc porro sequenti formula, publicis commissa tabulis, à Cæsare præstitum. [Fridericus DEI gratiâ Romanorum Imperator semper Augustus, Hierusalem & Siciliæ Rex, notum facimus universis: quòd nos pro omnibus, pro quibus excommunicati sumus, tactis sacro-sanctis evangeliiis juramus coram vobis Dominis: Joanne venerabili episcopo Sabinensi, & Thoma tituli S. Sabinæ, venerabili presbytero, Cardinalibus Apostolicæ sedis legatis, vice Reverendissimi Patris Domini Gregorij summi Pontificis, recipientibus: stare præcisè mandatis Ecclesiæ, & sine aliqua conditione secundum formam Ecclesiæ. - Datum apud S. Germanum Anno Dom. Incarn. MCCXXX. die II. mensis Julij, Indict. III.]

III. Dum hæc tabulas ad summum antistitem legati ferrent, ulteriora desuper mandata recepturi, Cæsar interim diplomate sequenti concordiam inter geminos Principes roboravit: [Fridericus II. Divina fa-

vente clementia Romanorum Imperator
semper Augustus, Hierusalem, & Siciliae Rex.
Quia labilis est rerum humanarum memoria,
nisi rei gestae series scripturae perpetuitate
notetur : ideò, quae in praesentia nostra co-
ram Principibus, & viris Nobilibus inter di-
lectos Principes nostros Bertholdum vene-
rabilem Patriarcham Aquilejae, & Ottonem
Ducem Meraniae fratrem ejus facta sunt, &
dicti Ottonis obligatione firmata, dignum
duximus auctoritate nostra proseguere, & prae-
sentis divalis paginae memoriâ commendare.
Hinc est utique, quòd tam modernis, quam
posteris volumus tenore praesentium esse no-
tum : quòd residentibus nobis cum princi-
pibus nostris in palatio terrae nostrae S. Ger-
mani, praesentibus quoque Principibus an-
tedictis, videlicet Venerabili Patriarcha, &
Duce Meraniae fratribus, idem Dux Meraniae
in praesentia Principum caeterorum nostro
conspectui se praesentans in petitione, quam
contra eundem Patriarcham de Marchia, &
Comitatu, Istriae & Carniolae, quae dictus
Patriarcha in feudum pro eadem Aquile-
jensi sede tenet, dudum & saepe jam move-
rat, spontaneâ cessit, & gratuita voluntate re-
mittens in perpetuum ei, & eidem sedi Aqi-
lejensi, jus omne, & quaestionem, quae con-
tra eum in eisdem Marchia, & Comitatu
Istriae & Carniolae requirere poterat, & si quid
juris

juris in eis videbatur habere. Insuper se sub
 pœna duorum millium marcharum auri puri
 obligavit, quòd contra cessionem, remis-
 sionem, & obligationem eandem per se, vel
 per submissam personam nullo futuro tem-
 pore veniet; quòd si eum venire continget,
 pœnam præfatam incurreret, cujus medieta-
 tem Curiaë nostræ, & reliquam parti passæ
 injuriam solvet, cessione, ac remissione præ-
 missâ nihilominus in sua manente firmitate.
 Et nè processu temporis posset in dubium
 revocari, sed ex favore nostro res gesta in
 suo robore perseveret: ad ejusdem rei seriem
 evidentem præsentem divalem paginam fie-
 ri, & bullâ aureâ typario Majestatis nostræ
 impressâ jussimus insigniri. Hujus autem
 rei testes sunt Eberhardus Salzburgensis Ar-
 chi-Episcopus, Sifridus Ratisponensis episco-
 pus, Chunradus Tergestinus episcopus,
 Carolus Seccoviensis episcopus, Demetrius
 Rex Thessalonicensis, Bernhardus Dux Ca-
 rinthiæ, Rapoto Palatinus Comes Bavariae,
 Henricus frater ejus Comes de Ortenberch,
 & quàmplures alij, qui interfuerunt. Acta
 sunt hæc Anno Dom. Incarn. MCCXXX.
 Mense Julio, Indiët. III. Imperante Domino
 nostro Friderico, - anno Romani Imperij
 ejus IX. Hierusalem V. Siciliæ XXXII.]

IV. Præscriptæ dein leges Cæsari, quibus
 pax inniteretur: ut Vaticana secutis labara

veniam præberet, ablatas Ecclesiæ ditiones redderet, ærario bellicas impensas refundere, illata Syriæ damna resarciret, utriusque Siciliae regnum instaurato fidei sacramento reciperet; interea verò castra quædam Hermannō equitum Teutonicorum magistro, veluti sequestro traderet, donec Imperij principes de his adimplendis fidejussores constitueret. Posteaquam hæc omnia membranis publicis ratihabita fuere, quæ Richardus de S. Germano fusiùs recenset, demum [Imperator in castris ante Ceperanum in capella S. Justæ, die Mercurij, in festo B. Augustini per Sabinensem episcopum ab excommunicationis vinculo est liberatus.] Tum verò [primâ die Septembris Cæsar invitatus à Papa, cum esset in castris in pede Anagninæ magnificè comitatus à Cardinalibus, & nobilioribus civitatis intravit Anagniam, & eo die cum Papa sedit in mensa; & solus cum solo, magistro tamen Theutonicorum præfente, in papali camera consilio longo tenuere se diu, ac die lunæ sequenti cum gratia Papæ, & Cardinalium in castra reversus est.] Sic turbulenta illa reipublicæ Christianæ procella incredibili orbis gaudio tandem penitus sedata est.

V. Non tamen Principi nostro indulgere fata, ut postremâ hâc in terris lætitiâ frueretur, quâ pacem integrè confectam cerne-

ret. Inter ea siquidem inchoatæ feliciter concordia negotia, prout Richardus de S. Germano asserit, [Luipoldus Dux Austriae, & Styriae, die dominico, in festo SS. Nazarij & Celsi (videlicet V. Kal. Aug.) apud S. Germanum naturali morte defecit,] iis præcipuè de causis luctuosâ, quòd simul cum eodem pristina harum provinciarum felicitas fuerit extincta. Successerat ille parenti Leopoldo Virtuoso, ad annum præcedentis sæculi nonagesimum quintum in Ducatu Styriae, Friderico fratri natu majori ad annum nonagesimum octavum in ducatu Austriae. Theodoram, Manuele Comneno Augusto genitam, altero hujus sæculi anno in thalamum recepit, è quo Leopoldus, Henricus, & Fridericus filij; Agnes, Margarita, Constantia, & Gertrudis filia, fœcundo magis, quàm felici stemmate prodiverunt. Fortunatæ tamen sub pientissimo Leopoldi imperio fuerunt provinciae, in quibus teste Augustensi chronico, [monasteria, clerus, & populus magnâ pace gaudebant, ut meritò pacificus, & Pater cleri vocaretur.] Hæc tamen encomia non modò comprehendit, sed etiam transcendit Gloriosi nomen, quòd illustria bello ac pace gesta Leopoldo perpetuum adscripsere. Defuncti cadaver barbarâ quadam illius ævi pietate mem-

S 3

bra-

bratim concisum, & aquis ferventibus decoctum est; tum verò, prout Godefridus Coloniensis inquit, [viscera, & carnes in capitulo S. Benedicti montis Cassinensis tumulantur, ossibus in Austriam reportatis.] Funebria porro ab ipsis Vaticanis patribus peracta fuisse, chronicon Australe addit, ut proinde haud minori gloriâ, quâ vitam mortalem Princeps egerat, exta ejusdem sepulchro inferrentur. Atque isthîc calamus invitus sistitur, additurus quoquè Frederici I. Ducis Bellicosi, suæ Stirpis ultimi regimen; nî prælum typographicum moras injecisset. Interim præsens opusculum eruditius oculis in censuram eâ de causâ exponendum erat, ut fors probatâ hâc scribendi methodo, quâ usitatam aliàs hac ætate criticam observare conati fuimus, deinceps integri annales Ducatus Styriæ elaborentur.

FINIS.

IN-

INDEX RERUM MEMORABILIUM,

In quo

Prior numerus annum, posterior paragraphum designat.

A.

Adalbertus II. Archiepisc. Salisb. ad cathedram amissam redit. 1183. III. In Italia cum Pontifice moratur. 1184. III. Episcopum Pataviensem consecrat. 1191. III. Subditos Hallenses plectit 1196. III. Capitur à subditis sed mox liberatur. 1198. IV. Moritur. 1200. I.

Admontenses Abbates. Vide: Isenricus, Rudolphus II. Joannes I. Rudiger. Wolframus. Godofridus II. Wichpoto. Jodocus. Bertholdus.

Alexander III. Papa moritur. 1181. III.

Aquileja Patriarchæ. Vide: Udalricus II. Godofridus. Pillegrius II. Wolgerus. Bertholdus.

B.

Beramundus Carthusiæ Seizenfis Prior moritur. 1185. II.

Bernardus Præpositus *Voraviensis* eligitur 1185. II. moritur 1202.

Bernoldus Præpositus *Voraviensis* eligitur 1230. I.

Bertholdus Archiepiscopus *Colocensis*, Gertrudis Reginae Hungariæ frater. 1213. III. fit Patriarcha *Aquilejensis*. 1218. III. Ad componendam pacem inter Cæsarem, & Pontificem in Italiam abit. 1229. IV. Concordiam init cum fratre Ottone Meraniæ Duce. 1230. V.

Bertholdus II. Abbas *Admontensis* eligitur 1229. V.

C.

Carolus primus Episcopus
Seceoviensis inaugura-
 tur. 1319. I. Cum Eber-
 hardo Archiepisc. Salisb.
 reliquias SS. Viti & Modesti
 in ecclesia Laventina repe-
 rit. 1223. IV. Eberhardum
 in Boicam comitatur 1228.
 III. Cum eodem in Italia
 moratur. 1230. III.

Cella Mariana in Styria
 origo. 1200. IV. Gratia-
 rum primitiæ. 1226. V.

S. Chunegundis Impera-
 tricis lipsana Bambergæ è
 tumulo levantur, ejusque
 honori Leopoldus Dux Græ-
 cij templum erigit. 1202.
 III.

Chunegundis Vohburgi-
 ca Ottocari I. Ducis Sty-
 riæ mater, Admontensis
 monialis moritur. 1184. II.

Clemens III. Papa eligi-
 tur. 1187. III. moritur
 1191. II.

Cælestinus III. Papa eli-
 gitur, ab eoque Henricus
 VI. Imper. coronatur. 1191.
 II. moritur 1198. I.

Conradus III. Archiepisc.
Salisb. & Cardinalis comi-
 tem Ortenburgicum im-
 pugnat. 1180. IV. Basili-
 cam Salisburgensem instau-

rat. 1181. I. Cum Ponti-
 fice in Italia versatur 1182. I.
 Relictâ Salisburgensi ad ca-
 thedram Moguntinam re-
 dit. 1183. III. Moritur.
 1200. III.

*Conradus Abbas Runen-
 sis* eligitur 1195. IV. Mo-
 ritur. 1205. IV.

Constantia Sicula Henri-
 co VI. Imperatori jungitur,
 & Longobardiæ Regina co-
 ronatur. 1186. I. Relicto
 filio Friderico II. Cæsare
 moritur. 1199. III.

Constantia Aragonia Eme-
 ric Regis Hungariæ vidua
 in Austriam fugit. 1205. II.
 Friderico II. Cæsari jungi-
 tur. 1209. IV. Romæ co-
 ronatur. 1220. V. moritur.
 1222. II.

Constantinopolis à Lati-
 nis capitur 1204. III.

D.

Damiata Urbs Ægypti
 à Leopoldo Duce Sty-
 riæ aliisque obsidetur, 1218.
 II. Capitur ab exercitu
 Christiano 1219. VI. Rur-
 sus amittitur. 1221. III.

Dietpoldus, seu *Theobal-
 dus*, Episcopus *Pataviensis*
 Fridericum I. Cæsarem in
 Asiam comitatus moritur.
 1190. VI.

Rerum Memorabilium.

S. Dominicus primitias ordinis Prædicatorum, in Lateranensi concilio approbari obtinet. 1215. III. Ad superos abit 1221. IV. Monasterium hujus ordinis Petovij erigitur. 1230. I.

E.

Eberhardi I. Archiepisc. Salisb. sepulchrum miraculis fulget. 1181. II.

Eberhardus II. Archiepiscopus Salisburg. eligitur, 1200. I. Imperialem legatum apud Pontificem agit, palliumque accipit 1201. IV. Bellum Duci Bavarie movet. 1203. II. Pacem concludit. 1204. Generali concilio Lateranensi adest; & erectum episcopatum Chiemensem confirmari obtinet. 1215. III. Concilium provinciale celebrat. 1216. III. *Seccoviensem* episcopatum in Styria erigendi facultatem ab Honorio III. Papa postulat. 1217. IV. Eandem obtinet. 1218. IV. Annutum quoque Cæsaris impetrat. V. Episcopatum *Seccoviensem* erigit, & Concilium provinciale celebrat 1219. I. Accusatus per

Theodorum Principem, ab erigenda Seccoviensi cathedra desistere jubetur. II. Lipsana SS. Viti & Modesti in ecclesia Laventina reperit, eaque Salisburgum transfert. 1223. IV. in Boicam proficiscitur. 1228. III. Ad componendam inter Cæsarem, & Pontificem concordiam in Italiam pergit. 1229. IV.

Engelbertus Abbas *Ru-nensis*. 1216. II. fit Abbas Eboracensis 1226. IV.

F.

S. Franciscus primitias Ordinis *Minorum* à Concilio Lateranensi approbari obtinet. 1215. III. Ad superos abit 1226. IV.

Fridericus I. Imper. *Styriam* in Ducatum erigit. 1180. III. Bellum Saxonicum dejecto Henrico Leone conficit. 1181. IV. Longobardie pacem Constantie firmat. 1183. I. Romanos compescit. II. Montie comitia celebrat, & privilegia Admontensia firmat. 1184. I. Cum Urbano III. Papa colliditur. 1186. I. Sacrum ad recuperandam Hierosolymam bel-

Index

bellum decernit, 1188. I. Legatos in Syriam, aliasque provincias mittit. IV. Exercitum cruce signatum Ratisbonâ in Austriam deducit. 1189. I. Hungariam ingreditur, ubi Friderico filio, Suevorum Duci, Belæ Regis filia desponsatur. II. Bulgariam penetrat. III. Hadrianopoli hybernat. V. In Asiam transit. 1190. I. Turcis profligatis Iconium ingreditur. II. & seq. Propè Seleuciam in flumine Galycadno aquis præfocatus moritur. IV. Elogium ejusdem. V.

Fridericus II. Imper. nascitur, 1194. IV. Rex Rom. eligitur. 1196. II. Philippo patruo imperium cedere cogitur. 1198. II. Constantiam Aragoniam ducit. 1209. IV. Ad capeffen- Imperium locò Ottonis IV. invitatur. 1211. II. In Germaniam contendit. 1212. I. Rex Romanorum iteratò eligitur. IV. Pontificis ditiones confirmat. 1213. I. Aquilejensis Patriarchæ privilegia roborat. 1214. I. Brabantiam, & Lotharingiam occupat. II. Aquisgranii Rex inungitur, & cruce militari insignitur. 1215. II. Spolia ecclesiastica ejurat. 1216. I. Ap- probat suo diplomate episcopatu *Secco viensem*. 1218. V. Henricum filium in Regem Rom. eligi procurat. 1220. I. Excusat id Pontifici. III. Romæ coronatus se bello sacro iterum devovet. IV. Ad illud suscipiendum à Pontifice urgetur. 1221. I. Cunctatione sua cladem exercitus Christiani in Oriente causat. II. & seq. Excusat se Pontifici. VI. Cum eodem conventum Verulis celebrat. 1222. I. Constantiam conjugem amittit. II. Germaniæ Principes ad Veronensia comitia invitatos deludit. III. Iterum sacro bello se devovet. 1223. II. Saracenis in Sicilia debellatis Principes ad expeditionem Orientalem invitat. 1224. III. Jolantham Solymæ Regis filiam ducit; bellique sacri inducias postulat. 1225. I. Comitia, sed per Longobardos impedita, Cremonam indicit. 1226. II. Expeditionem Asiaticam negligit. 1227. IV. Ideò anathemate

Rerum Memorabilium.

themate à Gregorio IX. Pontifice percellitur. V. Ad eundem frustra legatos mittit. VI. Comitia Raven-
nam, sed irrita convocat. 1228. I. Jolantham su-
perflite Conrado filio mor-
tuam amittit, & in Afiam
navigat. VI. Hierosoly-
mam foedis conditionibus
recipit, 1229. I. Impofi-
tâ fibimetipſi coronâ in
Apuliam redit. II. & ſeq.
Veniam à Pontifice petit,
Principesque ad hanc im-
petrandam in Italiam vo-
cat. IV. Submittit ſe Pon-
tifici. 1230. II. Concor-
diam inter Bertholdum Pa-
triarcham Aquilej. & illius
fratrem Ottonem Ducem
Meraniæ firmat. III. Sub
certis conditionibus ana-
themate ſolutus, à Pontifice
hospes excipitur. IV.

Fridericus I. Bellicofus
Leopoldi II. Ducis filius
nuptias celebrat. 1226. I.
Conjugem repudiat, 1229.
IV.

G.

*G*ebhardus Epifcopus Pa-
taviens. eligitur 1221.
V.

Geroldus Præpoſitus Sec-

coviens eligitur. 1196. III.
Moritur. 1220. III.

Godefridus Patriarcha
Aquilej. eligitur. 1182. I.
Henricum VI. Imper. Lon-
gobardiæ Regem coronat.
1186. I.

Godefridus II. Abbas *Ad-
mont.* eligitur. 1207. IV.
regimen deponit 1126. IV.

Godefridus Præpoſitus
Secoviens. eligitur. 1230. I.

Göſſenſe monialium cœ-
nobium à Liutoldo dynaſta
Guettenbergico, benefi-
ciis augetur. 1187. II.

Gregorius VIII. Papa eli-
gitur, & moritur. 1187. III.

Gregorius IX. Papa eli-
gitur. 1227. II. Fridericum
ſecundum Cæſarem ana-
themate ferit. V. Hinc
Româ tumultuante exce-
dere cogitur. 1228. II. Cæ-
ſarem abſolvit, & in gra-
tiam recipit. 1230. IV.

Gyriens Carthufia. Vi-
de: Leopoldus II.

H.

*H*artovici Archiepiſcopi
Salisb. ſepulchrum mi-
raculis fulget. 1181. II.

Helena Leopoldi II. Du-
cis Styriæ mater moritur.
1199. III.

Henricus VI. Imper. Rex
Lon-

Longobardiæ coronatur, & Constantiam Siculam ducit, 1186. I. Urbanum III. Papam, ejusque ministros infectatur. 1187. I. Romæ coronatur. 1191. II. Richardo Angliæ Regi per Leopoldum Ducem capto grave lytrū imponit. 1193. II. Siciliæ regnum occupat. 1194. IV. Siculos rebelles plectit. 1195. II. Sacrum bellum ad recuperandam Hierosolymam decernit. III. Imperio Græco inhiat. 1196. Novam Siciliæ rebellionem comprimit. 1197. I. Moritur. III.

Henricus, Friderici II. Cæsaris filius Rex Roman. eligitur. 1220. I. Aquigrani ungitur. 1222. II. Margaritam Leopoldi Ducis filiam, conjugem accipit. 1225. II. Insigne privilegium Leopoldo Socero, ejusque posteris confert. 1228. V.

Henricus Crudelis; Leopoldi II. Ducis filius Agnetem Thuringicam ducit. 1225. III. Adversum parentes insurgit. 1226. III. Moritur relicta Gertrude filia. 1228. IV.

Henricus de Præbck, ca-

strum gentilitium Seccoviensibus donat. 1207. III.

Henricus I. Præpositus *Voraviensis* eligitur 1217. IV. Moritur. 1230. I.

Honorius III. Papa eligitur. 1216. III. Annuit Eberhardo II. Salisburgensi Archiepisc. ut Seccoviensem in Styria Episcopatum erigat. 1218. IV. Eundem rursus desistere jubet. 1219. II. Fridericum II. Cæsarem, & Constantiam Augustam Romæ coronat. 1220. IV. & seq. Eundem ad sacram expeditionem urget. 1221. I. Leopoldum II. Ducem Styriæ ad repetendum bellum sacrum invitat. 1223. III. Moritur. 1227. I.

Hezemanus Præpositus *Seccoviensis*, eligitur. 1220. III. Moritur. 1230. I.

I.

Innocentius III. Papa eligitur. 1198. I. Ottoni IV. Cæsari contra Philip-pum II. favet. 1201. I. Legatos in Germaniam mittit. 1207. I. Leopoldo II. Duci Styriæ, Crucem militarem mittit. 1208. I. Hortatur eundem, ut Cæsari Ottoni adhæreat. V. Otto-nem

Rerum Memorabilium.

nem IV. Cæsarem coronat. 1209. III. Eundem depōnit. 1211. II. Concilium Lateranense celebrat. 1215. Moritur. 1216. III.

*Joannes I. Abbas Admon-
tensis* eligitur. 1199. III.
Moritur. 1202. III.

*Joannes I. Carthusiæ Sei-
zensis* Prior eligitur. 1185.
II. Moritur. 1207. IV.

*Jodoeus Abbas Admon-
tensis* eligitur, & moritur.
1229. V.

Jolantha Augusta, Joan-
nis Hierosolymæ Regis filia
Friderico II. Cæsari nubit.
1225. I. Moritur relicto
Conrado filio. 1228. VI.

*Isenricus Abbas Admon-
tensis* à Friderico I. Cæsare
monasterij sui privilegia fir-
mari obtinet. 1184. I. Eun-
dem in sacro bello comi-
tatus moritur. 1189. III.

L.

L *Leopoldus I. Virtuosus ,*
Dux Styriæ II. ab Ot-
tocaro I. Duce designatur.
1186. II. & seq. Ptole-
maide expugnata per Ri-
chardum Angliæ Regem
contumeliâ afficitur. 1191.
IV. Dux Styriæ à Cæsare
inauguratus Seccoviensia

privilegia Græcij confirmat
1192. III. Richardum An-
gliæ Regem Viennæ capit.
IV. Eundem Cæsari Hen-
rico tradit. 1193. I. Acce-
pto lytro, & obsidibus, li-
bertatem illius promovet.
1194. I. Pontifici à Rege
liberato accusatur. II. Ana-
themate percellitur. II.
Græcij moritur. V. Elo-
gium ejusdem. VI. Sepeli-
tur. 1195. I.

Leopoldus II. Gloriosus ,
Dux Styriæ III. Parenti
Leopoldo succedit. 1195. I.
Belæ III. Regi Ungariæ,
avunculo parentat. 1196. I.
Friderico fratre in Palæsti-
na mortuo Austriæ Duca-
tum obtinet. 1198. I. Phi-
lippo Augusto contra Ot-
tonem Augustum adhæret.
II. Ad restituendum Ri-
chardo Angliæ Regi lytrum
urgetur. III. Andreæ ad-
versus fratrem Emericum
Hungariæ Regem suppetias
præbet. 1199. II. Matri
Helenæ parentat. III. Bal-
theo equestri cingitur 1200.
II. Philippi Cæsaris cau-
sam apud Pontificem con-
tra Ottonem tuetur. 1201.
III. Austriæ, Styriæque
Dux à Philippo auctoratus
Sec.

Seccoviensium privilegia. 1202. II. Bambergæ adest translationi S. Chunegundis, ejusque honoribus Græcij templum erigit. III. Theodoram Manuelis Comneni, Cæsaris Orient. filiam ducit. IV. Profugam ex Ungaria Constantiam Aragoniam Emerici Regis viduam excipit. 1205. II. Exercitum Philippo jungit. III. Cistercium in Campo Liliorum erigit. 1206. I. Nascitur eidem primogenitus Leopoldus. 1207. I. Episcopatum Viennæ Austriæ erigere intendit. *Ibid.* Sacræ militiæ crucem accipit. 1208. I. Monetur à Pontifice, ut Ottoni Cæsari adhæreat. V. Beatricem Philippi filiam Ottoni Cæs. sponsam tradit. 1209. I. Gyriensem in Styria Carthusiam eidem ordini alter fundator vendicat. II. Leopoldo filio Misniæ marchionis filiam desponsare cupit. 1210. I. In Hispaniam contra Mauros bellaturus proficiscitur. 1212. II. Inde redux Carthusiam Gyriensem per Episcopum Bambergensem dedicat. III. Friderici II. Cæsaris aulam sequitur. 1213. I. Arma eidem adversus Brabantiam, & Lotharingiam Duces jungit. 1214. II. Manegoldo Episc. Patav. litem cedit. 1215. I. Munificus in ecclesiam Pataviensem. 1216. II. Leopoldo filio oritur. IV. sacrum in Oriente bellum auspiciatur. 1217. II. & seq. Pelusium seu Damiatam in Ægypto obsidet, turrimque Niloticam expugnat. 1218. II. Ex Ægypto redit, & Seccoviensis episcopatus initia probat. 1219. V. Arcem Guetensteiniam munit. 1220. III. Ad sacrum bellum à Pontifice invitatur. 1223. III. Henrico I. Medlicensi patruo parentat. *Ibid.* Belam Andree Regis filium ex Hungaria profugum excipit. V. Laudatur propterea à Pontifice. 1224. I. Ad sacrum bellum à Cæsare invitatur. III. Filiam Margaritam Henrico Regi Rom. jungit. 1225. II. Henrico filio Agnetem Thuringicam sociat, & Schardingam arcem munit. III. Friderico filio conjugem tribuit. 1226. I. In Italiam proficisci.

Rerum Memorabilium.

ficiscitur. II. Insidiatur ei-
dem Henricus filius. III.
Laudatur à Pontifice ob
Zelum expeditionis Asiati-
cæ. 1227. VI. Venetias
proficiscitur. 1228. I. Boi-
cam adit, salvusque ex in-
fidiis redit. III. Privile-
gium diadematis regij ab
Henrico Augusto, aliasque
prærogativas obtinet. 1228.
V. Vocatur in auxilium à
Pontifice contra Cæsarem.
1229. III. Friderico filio
conjugem per repudium
tollit, & in Italiam à Cæ-
sare invitatus abit. IV. Pa-
cis negotium inter Cæsa-
rem & Pontificem feliciter
inchoat. 1230. II. Moritur
in Apulia. V.

Leopoldus filius *Leopoldi*
II. Ducis *Syriæ* nascitur.
1207. I. præcipiti morte
rapitur. 1216. IV.

Leopoldus primus *Vora-*
viensis Præpositus moritur.
1185. II.

Lucius Papa III. eligitur.
1181. III. Seditione Ro-
manâ Urbe expellitur.
1182. I. Cum *Friderico* I.
Cæsare conventum *Veron-*
æ celebrat. 1184. I. Mo-
ritur 1185. III.

Ludovicus Abbas *Runen-*
sis eligitur. 1226. IV.

Luitoldus Præpositus *Vo-*
raviensis eligitur. 1202. II.
regimen deponit. 1217.
IV. Moritur. 1218. I.

M.

Manegoldus Episcopus
Pataviensis eligitur.
1205. IV. Moritur. 1215. I.

Margarita, *Leopoldi* II.
Ducis *Syriæ* filia, *Henrico*
Regi Romanorum nubit.
1225. II. *Aquisgranico* co-
ronatur. 1227. III.

Maria Irene, *Isaacij* An-
geli Cæsaris Orientalis fi-
lia, *Philippo* Duci *Sueviæ*,
dein Cæsari nubit. 1197. I.
Moritur. 1208. III.

Minorum Ordinis pri-
mitiæ in Concilio Latera-
nensi approbantur. 1215.
III. Monasterium *Græcij*,
& *Judenburgi* obtinetur.
1226. IV.

N.

Nicolaus Prior *Seizen-*
sis eligitur. 1207.
IV. *Leopoldo* I. Duci mi-
litarem crucis tesseram, à
Pontifice missam, desert.
1208. I.

O.

Ottmarus Abbas Runen-
sis moritur. 1189. IV.

Otto IV. Imper. discor-
dibus suffragiis eligitur.
1198. II. Subsidiiis An-
glicis destituitur. 1199. I.
Cum Adolpho Colonienfi
Archiepiscopo colliditur.
1202. I. Philippo profligato
Imperium sibi frustra
pollicetur. 1203. III. Ab
Henrico Palatino fratre de-
sertus Philippum fugit.
1204. I. Prælio vincitur.
1206. II. Occiso Philippo
Imperium obtinet. 1208.
IV. Beatricem Philippi
filiam ducit. 1209. I. Ro-
mæ coronatur. III. Cum
Pontifice colliditur. IV.
anathemate percellitur.
1210. II. Exauctoratur.
1211. II. In Germaniam
redux frustra Imperium re-
tinere conatur. 1212. I.
Thuringiam vastat. IV. Cla-
dem in Longobardia, &
Germania accipit. 1213.
II. Adversus Philippum
Franciæ Regem bellans
profligatur. 1214. I. Amis-
so imperio Coloniâ fugit,
seque Brunsvicum recipit.
1215. I. Moritur. 1218. III.

Ottocarus I. Dux Styria
inauguratur. 1180. I. &
seq. Pacem inter Archiep,
Salisb. & comitem Orten-
burgicum componit. IV.
Seccoviense collegium be-
neficiis ornat. 1182. II.
Matri Chunegundi paren-
tat. 1184. II. Leprâ cor-
ripitur. III. Munificus in
Voraviense collegium IV.
Iteratò in illud, & Carthu-
siam Seizensem liberalis.
1185. II. Leopoldum I.
Austriacum designat hære-
dem, Ducemque Styria
1186. II. & seq. Munifi-
cus in Admontense cœno-
bium. IV. Luitoldi dynastæ
Guettenbergici in Göffense
monasterium liberalitatem
confirmat. 1187. II. Ad-
montensibus binas eccle-
sias donat, simulque in Ci-
stercium Hilariense libera-
lis est. 1188. II. Cœno-
bium Millestadiense bene-
ficiis augeat. 1189. I. Ci-
stercio Runensi quædam
prædia restituit. IV. Par-
thenoni Traunkirchenfi im-
munitatem reddit. 1191.
III. Munificus in Secco-
viense collegium, 1192. I.
Moritur. II.

Rerum Memorabilium.

P.

Patavienses Episcopi. Vide: Dietpoldus. Wolfkerus. Poppo. Manegoldus. Udalricus seu Ulricus I. Gebhardus.

Philippus II. Imper. Frederici I. Cæs. filius, Dux Sueviæ Irenem ducit. 1197. I. In Italia percilitatur. IV. Rex Romanorum discordibus suffragiis eligitur. 1198. II. Argentinam occupat, & Trevirensis Archiepisc. in suas partes attrahit, 1199. I. Ab Ottonianis profligatur. 1203. I. Ottonem fugat, 1204. I. Bohemum, & Thuringum vincit, sibi que Adolphum Coloniensem jungit. IV. Aquisgrani Rex coronatur. 1205. I. Ottonem prælio superat. 1206. II. Coloniam Agrippinam dedicatione accipit. III. Pontificis gratiam implorat, 1207. I. Bambergæ occiditur. 1208. II. Elogium ejusdem. III.

Pilegrini Episcopi Patav. & Archiepisc. *Laureacensis* sepulchrum miraculis inclarescit, 1181. II.

Pilegrinus II. Patriarcha *Aquilejæ* moritur, 1204. I.

Poppo Episcopus Patav. eligitur. 1204. I. Moritur. 1205. IV.

Prædicatorum Ordinis primitiæ in Generali Concilio Lateranensi approbantur. 1215. III. Petovij in Styria monasterium erigitur. 1230. I.

Pranekense castrum ab *Henrico* dynastâ ejusdem, Seccoviensi Collegio donatur. 1207. III.

R.

Romani Pontifices. Vide: Alexander III. Lucius III. Urbanus III. Gregorius VIII. Clemens III. Cælestinus III. Innocentius III. Honorius III. Gregorius IX.

Rudiger Abbas Admont. eligitur. 1202. III. Moritur. 1205. IV.

Rudolphus II. Abbas *Admontensis* eligitur. 1189. III. Moritur. 1199. III.

Rudolphus I. Imper. Augustæ Domus Habsburgæ Austriacæ conditor nascitur. 1218. III.

Ruenses Abbates. Vide: Ottmarus. Wilhelmus. Conradus. Theodoricus. Engelbertus. Ludovicus.

S.

S.

Stainzense collegium.
Can. Regul. S. August.
fundatur. 1229. V.

Salisburgenses Archi-
Episcopi. *Vide*: Conradus
III. Adalbertus II. Eber-
hardus II.

Seccoviensis Episcopatus
in *Styria* erigendi faculta-
tem Eberhardus II. Archi-
Episcopus *Salisburgensis*
postulat. 1217. V. Hono-
rius III. per bullam Ponti-
ficiam annuit. 1218. IV.
Fridericus II. Imper. eun-
dem suo diplomate firmat.
V. Primus episcopus *Ca-
rolus* eidem præficatur. 1219
I. Theodora Leopoldi Du-
cis confors desuper apud
Pontificem queritur. II.
Redux ex Oriente Leopoldus
annutum Eberhardo
præbet. V

Seccovienses Præpositi.
Vide: Wernherus. Ger-
oldus. Hezmannus. Go-
defridus.

Seizensis Carthusiæ Prio-
res. *Vide*: Beramundus,
Joannes I. Nicolaus.

Stubenbergius dynasta
Ulricus sacre militiæ se ac-
cingit. 1216. II. *Wulffin-
gus* in Monasterium Peto-

viense Ordinis Prædicato-
rum beneficus 1230. I

Styria in Ducatum eri-
gitur. 1180. I. & seq. Ejus-
dem jura, & privilegia.
1186. III. Cellæ Marianæ
exordiis beatur. 1200. IV.
Terræ motu quatitur 1201.
II. Nives decedentes in
sanguinem vertuntur. 1223.
I. Pestis animalium per
eandem grassatur. 1224.
IV.

Styria Duces, *Vide*: Ot-
tocarus I. Leopoldus I. & II.

T.

Theodoricus Abbas Ru-
nensis eligitur. 1205.
IV. Successorem habet
Engelbertum. 1216. II.

Teutonicorum equitum
ordo nascitur. 1191. I.

V.

Udalricus II. Patriarcha
Aquilejen. moritur.
1182. I.

Udalricus, seu *Ulricus* II.
Episcopus *Patau*. eligitur.
1215. I. Redux ab Orien-
te moritur. 1221. V.

S. Virgilij Episc. *Salisb.*
sepulchrum reperitur, &
miraculis inclarescit. 1181. I.

S. Vitalis Episc. *Salisb.*
sepulchrum miraculis ful-
get. 1181. II.

Rerum Memorabilium.

Voravienses Præpositi.
Vide: Leopoldus. Bernardus. Luitoldus. Henricus I. Bernoldus.

Urbanus III. Papa eligitur. 1185. III. Cum *Friederico I.* Cæsare colliditur. 1186. I. *Cistercij Rutenensis* privilegia confirmat. IV. Moritur. 1187. III.

W.

Wernherus primus Præpositus *Seccov.* moritur. 1196. III.

Wichpoto Abbas *Admont* eligitur. 1226. IV. Moritur. 1229. V.

Wildonius dynasta *Luitoldus*, fundator collegij *Stainzensis* Canon. Regul. S. Augustini. 1229. V.

Wilhelmus Abbas *Rutenensis* eligitur. 1189. IV. Moritur. 1195. IV.

Wolffkerus Episcopus *Pataviensis* eligitur. 1191. I. *Salisburgi* consecratur. III. Fit Patriarcha *Aquilejæ*. 1204. I. *Philippi Cæsaris* Legatum apud Pontificem agit. 1207. I. *Ottonem Cæsarem Roman* comitatur. 1209. II. *Ecclesiæ Aquilej.* privilegia à *Friederico Cæsare* eidem confirmantur. 1214. I. Moritur. 1218. III.

Wolfframus Abbas *Admontensis* eligitur. 1205. IV. Regimen deponit. 1207. IV.

FINIS.

Introduction	1
Chapter I. The History of the Church	10
Chapter II. The Doctrine of the Church	25
Chapter III. The Sacraments of the Church	40
Chapter IV. The Moral Teaching of the Church	55
Chapter V. The Church in the World	70
Chapter VI. The Church and the State	85
Chapter VII. The Church and the Future	100
Index	115

T. I. M. I. S.

